

Załącznik do Uchwały XVIII/133/12

Rady Powiatu Opolskiego

z dnia 31.05.2012 r.

POWIAT OPOLSKI

**PROGRAM
OPIEKI NAD ZABYTKAMI
DLA POWIATU OPOLSKIEGO
NA LATA 2012- 2015**

OPOLE 2012

SPIS TREŚCI

	STR.
WPROWADZENIE	4
I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	5
II. UWARUNKOWANIA PRAWNE OCHRONY ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI W POLSCE	5
III. ZADANIA POWIATU W ZAKRESIE OCHRONY I OPIEKI NAD ZABYTKAMI	7
IV. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	14
V. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	20
VI. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW I ANALIZA STANU DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO POWIATU OPOLSKIEGO	22
6.1. Historia powiatu opolskiego	22
6.2. Krajobraz kulturowy powiatu opolskiego	23
6.2.1. Rezerwaty przyrody	27
6.2.2. Stobrawski Park Krajobrazowy	28
6.2.3. Pomniki przyrody	28
6.2.4. Stanowisko dokumentacyjne „Trias” w Krasiejowie	29
6.2.5. Zespół przyrodniczo krajobrazowy – Lipno	30
6.3. Zabytki nieruchome	31
6.4. Zabytki ruchome	39
6.5. Zabytki archeologiczne	45

6.6. Zabytki zlokalizowane na terenie powiatu opolskiego	48
6.6.1. Kościoły drewniane w powiecie opolskim	48
6.6.2. Kościoły murowane w powiecie opolskim	52
6.6.3. Kapliczki na terenie powiatu opolskiego	64
6.6.4. Zabytki industrializacji	65
6.6.5. Pałace, zamki i dwory z terenu powiatu	68
6.7. Zabytki, do których Powiat Opolski posiada tytuł prawny	72
VII. OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO NA TERENIE POWIATU – ANALIZA SWOT	79
VIII. ZAŁOŻENIA PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI POWIATU OPOLSKIEGO NA LATA 2012–2015	82
8.1. Cele operacyjne i podejmowanie w ich zakresie działania	83
IX. INSTRUMENTARIUM REALIZACJI PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	87
X. ZASADY OCENY REALIZACJI PROGRAMU	88
XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	89
XII. REALIZACJA PRZEZ POWIAT OPOLSKI ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ZABYTKÓW W LATACH 2012-2015	93

ZAŁĄCZNIK:

Nr 1 - Wykaz prac wykonanych przy zabytkach będących własnością Powiatu Opolskiego w latach 2009 – 2011	95
Nr 2 – Wykaz obiektów nieruchomości wpisanych do ewidencji zabytków gmin powiatu opolskiego (wersja elektroniczna na płycie CD)	

Wprowadzenie

Dziedzictwo kulturowe to jeden z najważniejszych czynników życia i działalności człowieka. Stanowi dorobek materialny i duchowy poprzednich pokoleń, a także dorobek naszych czasów. Oznacza zarówno wartość materialną jak i niematerialną, przekazaną przez przodków i określającą naszą kulturę. Bogactwo i różnorodność dziedzictwa kultury może w istotny sposób przyczynić się do rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu, a tym samym do poprawy jakości życia jej mieszkańców.

Na krajobraz kulturowy składają się tak elementy przyrodnicze, jak i wytwory, i osiągnięcia cywilizacyjne człowieka. Są to pojedyncze obiekty i zespoły budowli, dzieła sztuki, elementy zagospodarowania przestrzeni, krajobraz miejski i wiejski, obszary kształtujące świadomość i tożsamość regionalną mieszkańców.

Powiat opolski ze względu na położenie geograficzne był miejscem przeplatania się różnych kultur. Krzyżowały się w nim drogi i szlaki handlowe, stanowił azyl dla uchodźców religijnych i był miejscem nowego życia dla przybywających kolonistów. Ślady przenikania się kultur, zwłaszcza polskiej i niemieckiej, znajdziemy w architekturze, rzemiośle, obrzędach i folklorze. Do dzisiaj przetrwało wiele skarbów kultury materialnej ukazujących zmienne losy i skomplikowane układy polityczne tego regionu, to m.in. zamki, pałace, świątynie, a także kapliczki, krzyże przydrożne, budowle użyteczności publicznej, układy przestrzenne miast i wsi, zabytki techniczne, nekropolie, parki dworskie i arboreta. Każdy z nich jest kroniką, swoistą opowieścią ludzkiego losu, a przez to obrazem całej społeczności. Historia nie oszczędzała tej ziemi. Prawie co 200 lat zmieniali się dysponenci. Byli nimi królowie polscy, czescy, potem zaś władali nią cesarze niemieccy, a następnie królowie pruscy, aby znów powrócić w granice Polski.

Niniejsze opracowanie podaje podstawy prawne i główne cele polityki Powiatu Opolskiego w zakresie dziedzictwa kulturowego, priorytety dotyczące opieki nad zabytkami określa w kontekście obowiązujących dokumentów o charakterze strategicznym, takich jak: Narodowa Strategia Kultury na lata 2004-2013, Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego. Przedstawia zasoby dziedzictwa kulturowego w powiecie opolskim, uproszczoną analizę SWOT, założenia programu oraz sposób realizacji i finansowania działań w ramach Programu.

I. Podstawa prawna opracowania Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami

Przedmiotem opracowania programu opieki nad zabytkami jest ochrona dziedzictwa kulturowego znajdującego się w granicach administracyjnych powiatu opolskiego, natomiast celem jest określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz wspomnianej wyżej ochrony i opieki nad zabytkami.

Obowiązek sporządzenia na okres 4 lat Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami nakłada na Zarząd Powiatu art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 r. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm.)

Opracowując „Program Opieki nad Zabytkami dla Powiatu Opolskiego na lata 2012-2015”, zwany dalej Programem, przyjęto zadania należące z mocy ustawy do obowiązków Powiatu m.in. opieki nad zabytkami, do których Powiat Opolski posiada tytuł prawny. Program określa również ogólną politykę Powiatu Opolskiego w dziedzinie opieki nad zabytkami, nie naruszając przy tym kompetencji poszczególnych gmin i praw właścicieli obiektów zabytkowych.

Podstawą do opracowania Programu jest ewidencja zabytków prowadzona przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Zarząd Powiatu Opolskiego zgodnie z art. 87 ust. 5 ww. ustawy sporządza co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia Radzie Powiatu Opolskiego.

II. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

1. Ustawy – ustawodawstwo polskie reguluje zagadnienia związane z zabytkami oraz ich ochroną w następujących aktach prawnych:

- a) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) deklaruje ochronę zabytków jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela (art.5, art.6 ust.1 i art.86 Konstytucji RP),
- b) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o *samorządzie powiatowym* (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.),

- c) Ustawa z dnia 23 lipca 2003r *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.),
- d) Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* (tekst jednolity Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.),
- e) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *prawo budowlane* (tekst jednolity Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.),
- f) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.),
- g) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *prawo ochrony środowiska* (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.),
- h) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (tekst jednolity Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.),
- i) Ustawa z dnia 25 października 1991 r. *o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* (tekst jednolity Dz.U. z 2001r. Nr 13, poz. 123 z późn. zm.),
- j) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i wolontariacie* (tekst jednolity Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.).

2. Rozporządzenia – akty wykonawcze do poszczególnych ustaw, regulujących zakres ochrony i opieki nad zabytkami

- a) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. *w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych* (Dz.U. z 2011 r. Nr 165, poz. 987);
- b) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. *w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków* (Dz.U. z 2005 r. Nr 112, poz. 940 z późn. zm.);
- c) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. *w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych* (Dz.U. z 2004 r. Nr 212, poz. 2153);
- d) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. *w sprawie odznaki "Za opiekę nad Zabytkami"* (Dz.U. z 2004 r. Nr 124 , poz. 1304 z późn. zm.);

- e) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 kwietnia 2011 r. *w sprawie wywozu zabytków za granicę* (Dz.U. z 2011 r. Nr 89, poz. 510);
- f) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. *w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem* (Dz.U. z 2011 r. Nr 113, poz. 661);
- g) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2004 r. *w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych* (Dz.U. z 2004 r. Nr 71, poz. 650);
- h) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004r. *w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczonego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków* (Dz.U. z 2004r. nr 30, poz.259);
- i) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 10 maja 2004 r. *w sprawie rzeczoznawców Ministra Kultury w zakresie opieki nad zabytkami* (Dz.U. z 2004 r. nr 124, poz. 1302);
- j) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. *w sprawie Polskiego Komitetu Doradczego* (Dz.U. z 2004 r. nr 102, poz. 1066).

III. Zadania Powiatu w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami

Podstawowe regulacje w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego zostały zawarte w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, która w sposób kompleksowy reguluje kwestie związane z prawną ochroną zabytków.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków. Ustawa nakłada na organy administracji rządowej i samorządowej obowiązek zapewnienia warunków prawnych, organizacyjny i finansowych dla ochrony dóbr kultury.

W myśl przepisów ustawy ochrona zabytków polega na podejmowaniu przez organy administracji publicznej, w tym powiatu działań mających na celu:

- a) Zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- b) Zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku;
- c) Udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- d) Przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;

- e) Kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- f) Uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu wszelkich analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin powiatu, w których uwzględnia się w szczególności krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu, jak również ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami.

Artykuł 4 ust.1 ustawy o samorządzie powiatowym zawiera generalną zasadę, że Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym. W ramach obowiązujących przepisów Powiat Opolski realizuje niżej wymienione zadania związane z kulturą i ochroną zabytków i opieką nad zabytkami:

1. W zakresie gospodarki nieruchomościami:

Zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami, opieka nad nieruchomościami będącymi zabytkami jest celem publicznym.

Sprzedaż, zamiana, darowizna lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, stanowiących własność Skarbu Państwa lub Powiatu Opolskiego, a także wnoszenie tych nieruchomości jako wkładów niepieniężnych (aportów) do spółek, wymaga pozwolenia Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W umowie sprzedaży, zamiany, darowizny lub dzierżawy oraz decyzji o oddaniu w trwałą zarząd zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru, stanowiącego własność Skarbu Państwa lub Powiatu Opolskiego, przy określaniu sposobu korzystania z tego zabytku należy nałożyć (jeżeli stan zachowania zabytku tego wymaga) na nabywcę lub dzierżawcę obowiązek przeprowadzenia w określonym terminie niezbędnych prac konserwatorskich przy tym zabytku.

Pozwolenie Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wymagane jest również gdy dokonywany jest podział geodezyjny nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków.

W przypadku wystąpienia zagrożenia dla zabytku nieruchomego wpisanego do

rejstru polegającego na możliwości jego zniszczenia lub uszkodzenia, Starosta Opolski na wniosek Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków może wydać decyzję o zabezpieczeniu tego zabytku w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia. Jeżeli nie jest możliwe usunięcie powyższego zagrożenia ww. zabytek nieruchomy może być na wniosek Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wywłaszczony przez Starostę Opolskiego na rzecz Skarbu Państwa lub gminy, na której terenie zlokalizowany jest zabytek, w trybie i na zasadach przewidzianych w przepisach o gospodarce nieruchomościami.

W umowie o oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste ustala się okres użytkowania wieczystego zależnie od celu, na który nieruchomość gruntowa zostaje oddana w użytkowanie wieczyste oraz określa się sposób korzystania z nieruchomości. Jeżeli przedmiotem umowy o oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste jest nieruchomość wpisana do rejestru zabytków, przy określaniu sposobu korzystania z tej nieruchomości można nałożyć (w razie potrzeby) na nabywcę obowiązek odbudowy lub remontu położonych na niej zabytkowych obiektów budowlanych w terminie określonym w umowie.

Ustalone opłaty z tytułu użytkowania wieczystego obniża się o 50 % jeżeli nieruchomość gruntowa została wpisana do rejestru zabytków. W zależności od własności nieruchomości, Starosta Opolski bądź Zarząd Powiatu Opolskiego może, za zgodą odpowiednio Wojewody Opolskiego albo Rady Powiatu Opolskiego podwyższyć lub obniżyć tę bonifikatę.

Dla nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków cenę sprzedaży nieruchomości ustaloną w trybie przetargowym lub bezprzetargowym obniża się o 50 %. Starosta Opolski może za zgodą odpowiednio Wojewody Opolskiego lub Rady Powiatu Opolskiego podwyższyć albo obniżyć tę bonifikatę.

W przypadku nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków w decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu Starosta Opolski może nałożyć (w miarę potrzeby) na jednostkę organizacyjną obowiązek odbudowy lub remontu położonych na tej nieruchomości zabytkowych obiektów budowlanych w terminie określonym w decyzji.

Dla nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków, opłaty z tytułu trwałego zarządu obniża się o 50 %. Właściwy organ może, za zgodą odpowiednio Wojewody Opolskiego albo rady lub sejmiku, podwyższyć lub obniżyć tę bonifikatę.

2. W zakresie budownictwa

Wydanie decyzji pozwolenia budowlanego przez Starostę Opolskiego odnoszącego się do obiektu zabytkowego wpisanego do rejestru udzielone zostaje w przypadku:

- a) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;
- b) wykonywania robót budowlanych w otoczeniu zabytku;
- c) prowadzenia badań archeologicznych;
- d) dokonywania podziału zabytku nieruchomości wpisanej do rejestru;
- e) zmiany przeznaczenia zabytku wpisanej do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;
- f) podejmowania innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanej do rejestru;

poprzedzone uzyskaniem pozwolenia Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Uzyskanie takiego pozwolenia na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia.

Zgodnie z art. 29. Ustawy prawo budowlane decyzji pozwolenia na budowę wymaga:

- budowa obiektów budowlanych piętrzących wodę i upustowych o wysokości piętrzenia poniżej 1 m na obszarze parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz ich otulin;
- budowa znaków geodezyjnych, a także obiektów triangulacyjnych, na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody;
- wykonanie robót budowlanych polegających na remoncie istniejących obiektów budowlanych i urządzeń budowlanych wpisanych do rejestru zabytków;
- wykonanie robót budowlanych polegających na instalowaniu tablic i urządzeń reklamowych usytuowanych na obiektach wpisanych do rejestru zabytków w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- wykonanie robót budowlanych polegających na wykonywaniu urządzeń melioracji wodnych szczegółowych usytuowanych w granicach parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz ich otulin;

3. W zakresie ochrony środowiska

W zakresie ochrony środowiska do zadań Powiatu Opolskiego należą:

- a) zawarcie w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Opolskiego zapisów odnośnie celów w zakresie ochrony i rozwoju systemu obszarów chronionych, ochrony zagrożonych siedlisk oraz ochrony krajobrazu kulturowego w powiecie opolskim,
- b) przekazywanie właściwym organom, w których zakresie jest wydawanie wszelkich pozwoleń, warunków, opinii dotyczących terenów szczególnej ochrony przyrody i krajobrazu, spraw bezpośrednio dotyczących ww. terenów,
- c) możliwość przyznawania, na wniosek uprawnionej instytucji, środków z przeznaczeniem na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Do zadań tych, według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) należą między innymi:

- działania związane z utrzymaniem i zachowaniem parków oraz ogrodów, będących przedmiotem ochrony na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- opracowywanie planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.) oraz prowadzenie monitoringu przyrodniczego,
- przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju.

4. Obowiązki Powiatu Opolskiego jako właściciela obiektów zabytkowych

W zakresie sprawowania opieki nad zabytkami Powiat Opolski posiadając tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku.

Sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy obiektach zabytkowych należących do Powiatu Opolskiego jest zadaniem własnym Powiatu.

Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków poprzez wydanie decyzji może nakazać właścicielowi zabytku wpisanego do rejestru przeprowadzenie niezbędnych prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku, jeżeli istnieje zagrożenie zniszczenia lub powstania istotnych uszkodzeń tego zabytku. Wykonanie tej decyzji nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia robót budowlanych.

Zmiana stanu prawnego zabytku zobowiązuje jego właściciela do zawiadomienia Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w terminie miesiąca od dnia wystąpienia tej zmiany.

Powiat Opolski będąc właścicielem tudzież posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadając taki zabytek w trwałym zarządzie może ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku. Dotacja może być udzielona przez:

- a) Ministra właściwego do spraw Kultury i Dziedzictwa Narodowego ze środków finansowych z części budżetu państwa "Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego",
- b) Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest Wojewoda Opolski.

Rada Powiatu Opolskiego może udzielać dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru nie będącego własnością Powiatu na zasadach określonych w podjętej przez Radę Powiatu uchwale. Dotacja może być udzielona w wysokości do 100% nakładów koniecznych na wykonanie przez wnioskodawcę prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru.

Łączna kwota dotacji udzielonych przez Ministra właściwego do spraw Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków bądź organ stanowiący Gminy, Powiatu lub Województwa, nie może przekraczać wysokości 100 % nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót. Realizując ten cel powyżej wymienione organy sporządzają wykazy udzielonych dotacji oraz informują się wzajemnie o udzielonych dotacjach.

Zgodnie z art. 12 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Starosta Opolski może, po wcześniejszym uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,

umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie. Wzór znaku określa Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 30, poz. 259).

Rys. 1. Wzór znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków

IV. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury w latach 2004 -2013

„Zrównoważony rozwój kultury jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój regionów” – w taki sposób sformułowano misję Narodowej Strategii Rozwoju Kultury.

Przystępując do prac związanych z przygotowaniem Programu oraz zadań Powiatu Opolskiego w zakresie ochrony dóbr kultury należy dążyć do osiągnięcia wyżej wymienionej misji.

Główne tezy Narodowej Strategii zakładają zwiększenie poziomu aktywności na szczeblu regionalnym w sferze kultury. Dotyczy to „umiejętnego wkomponowania zadań z obszarów kultury w plan rozwojowy regionu, przy założeniu, iż rozwój kultury wspiera poprawę jakości potencjału regionu w dziedzinie kapitału intelektualnego oraz kapitału społecznego”. Przygotowanie regionów (władz samorządowych oraz partnerów społecznych i instytucjonalnych) do tej aktywności jest ważne dla pozyskiwania funduszy Unii Europejskiej.

W założeniach państwo polskie powinno być partnerem dla jednostek samorządu terytorialnego i wspólnie z nimi kształtować kulturę w regionach. Do tego celu „niezbędne jest zinstytucjonalizowanie platformy współpracy pomiędzy państwem a samorządami, a także w większym stopniu wykorzystanie możliwości tworzenia i prowadzenia wspólnych instytucji i wspólnych inwestycji w sferze kultury. Samorządy terytorialne powinny zyskać motywację w kształtowaniu instytucjonalnego zaplecza dla rozwoju kultury, w tym do wypełniania założonych w lokalnych strategiach rozwoju celów w sferze kultury, a rola państwa powinna sprowadzać się do badań naukowych i monitorowania tej sfery oraz do skutecznego zapobiegania sytuacjom kryzysowym. Jednocześnie Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego powinien posiadać odpowiednie środki na sprawowanie mecenatu nad działalnością instytucji kultury oraz instrumenty o charakterze motywującym, za pomocą których możliwa będzie realizacja polityki kulturalnej państwa w regionach”.

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury wskazuje bardzo ważną przemianę w kształtowaniu podejścia do sposobów ochrony dziedzictwa kulturowego. Współczesna ochrona zabytków powinna skupiać się na aktywnym działaniu ze względu na „rosnące znaczenie powiązania kultury z rozwojem gospodarczym i dochodami regionów”. Elementy

naszego dziedzictwa kulturowego powinny zostać wykorzystane dla podjęcia działań w kształtowaniu zintegrowanych produktów turystycznych.

Strategicznymi obszarami w okresie programowania 2007–2013 są m.in. ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie ochrona i rewaloryzacja zabytków. Misją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz jednostek samorządu terytorialnego jest motywowanie społeczności do partycypacji w funkcjonowaniu sfery kultury, w tym do dobrowolnego udziału w finansowaniu instytucji i wydarzeń kulturalnych oraz twórców za pomocą stworzonych narzędzi.

W związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej w równym stopniu zadaniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, jednostek samorządu terytorialnego i instytucji kultury staje się pozyskanie środków na kulturę z funduszy strukturalnych oraz innych środków europejskich.

Celem częściowym Narodowej Strategii Rozwoju Kultury jest m.in. zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków.

Jednostki samorządu terytorialnego zostały określone jako partnerzy w finansowaniu wdrażania Narodowej Strategii Kultury.

Dokumentem służącym wdrażaniu Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2013 jest **Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego”**.

Jego głównym celem jest „poprawa stanu i dostępności zabytków” poprzez:

- a) tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,
- b) kompleksową rewaloryzację zabytków i ich adaptację na cele społeczne,
- c) zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości,
- d) tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
- e) promocję polskiego dziedzictwa kulturowego w kraju i za granicą,
- f) wzmocnienie zasobów ludzkich w sferze ochrony zabytków,
- g) podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej dziedzictwa kulturowego,
- h) zabezpieczenie zabytków i archiwaliów przed nielegalnym wywozem za granicę.

Podstawowym źródłem finansowania ochrony dziedzictwa kultury są środki publiczne i prywatne. Prywatne nakłady na ochronę zabytków są bardzo trudne do oszacowania, ponieważ żadna instytucja nie zbiera takich danych z terenu całej Polski. Środki finansowe na ochronę zabytków wydatkowane są na wszystkich szczeblach administracji publicznej.

Ponadto obok środków własnych jednostek samorządu terytorialnego dodatkowym źródłem finansowania ochrony dziedzictwa kulturowego jest budżet Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz funduszy strukturalnych. W dziedzinie kultury największy wpływ mają Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejski Fundusz Społeczny (ESF).

Możliwości EFRR dla sektora kultury dotyczą przede wszystkim tworzenia, modernizacji i rozwoju infrastruktury na tym obszarze, w tym rewaloryzacji i adaptacji obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe lub przemysłowe. Odnosi się to przede wszystkim do tworzenia centrów kulturalnych, traktowanych jako miejsce spotkań, które odgrywają znaczną rolę w wymianie kulturalnej oraz otwarciu się regionu na zewnątrz. Szczególną kategorią w infrastrukturze kulturalnej są zabytki i muzea. Nie ma wątpliwości co do kulturalnej ich wartości, jednak także zwrócić uwagę na ich potencjał ekonomiczny. Mogą one stanowić atrakcję turystyczną, przyczyniając się do wzrostu zainteresowania regionem zarówno przez turystów, jak i inwestorów.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2000-2015 została przyjęta uchwałą nr XXXIX/350/2005 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 11 października 2005 r., obecnie trwają prace nad jej aktualizacją.

Zgodność Programu Opieki nad Zabytkami dla Powiatu Opolskiego na lata 2012-2015 widoczne jest już w opracowanej misji województwa, która zakłada podejmowanie i wspieranie działań, które zapewnią dynamiczny i zrównoważony rozwój, konkurencyjność, spójność społeczno-gospodarczą i przestrzenną regionu **przy zachowaniu tożsamości, specyfiki dziedzictwa kulturowego** oraz walorów przyrodniczych Śląska Opolskiego.

W celu prawidłowego rozwoju regionu przyjęto następujące priorytety:

- a) wzmocnienie konkurencyjności województwa opolskiego,
- b) wyrównywanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie opolskim.

Program zgodny jest także z następującymi postulatami strategii:

- a) rewitalizacja miast i miasteczek;
- b) zachowanie i wykorzystanie zasobów kulturowych oraz przyrodniczych wsi, poprawa stanu środowiska;
- c) tworzenie warunków do rozwoju wielokulturowej tożsamości regionalnej.

Ważnym zadaniem jest ochrona regionu przed utratą zabytków i dóbr kultury oraz podejmowanie działań na rzecz przywrócenia obiektów utraconych. Ochrona zabytków

oraz całych zespołów zabytkowych jest obowiązkiem społeczności wobec przyszłych pokoleń.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2007-2013 został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa nr 1070/2007 z dnia 27 października 2007 r. z późniejszymi zmianami.

Głównym celem Regionalnego Programu Operacyjnego jest zwiększenie konkurencyjności oraz zapewnienie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla podniesienia atrakcyjności województwa opolskiego, jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania.

Z zakresu ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego przyjęto następujące cele:

- a) infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe – z naciskiem na rozwój kultury oraz ochrony dziedzictwa kulturowego,
- b) aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych – jako rewitalizacja obszarów miejskich oraz zagospodarowanie terenów zdegradowanych.

Działanie 5.3. „Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego”

Wspieranie kultury należy traktować jako dźwignię społeczno-gospodarczą rozwoju regionu oraz jako sposób budowy stałych przewag konkurencyjnych w oparciu o wykorzystanie potencjału regionalnego, a zwłaszcza zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

Program jest zgodny z założeniem Osi V, która podkreśla rozwój infrastruktury instytucji kultury, tworzenie urozmaiconej oferty kulturowej, ochronę zabytków, czy w końcu ochronę dziedzictwa kultury. Zapisy Osi V mówią także o realizacji działań zmierzających do zatrzymania postępującej degradacji i niszczenia obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz ich pełnego wykorzystania w celu prowadzenia działalności kulturalnej.

Celami działania 5.3. „Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego” są wzrost znaczenia kultury w regionie poprzez poprawę warunków i jakości świadczonych usług kulturowych skutkujących zwiększeniem uczestnictwa społeczeństwa w życiu kulturalnym regionu, a także zachowaniu regionalnego dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

Działanie 6.1 i 6.2 - Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych – jako rewitalizacja obszarów miejskich oraz zagospodarowanie terenów zdegradowanych

Celem rewitalizacji obszarów miejskich jest rozwój społeczno-gospodarczy obszarów miejskich oraz poprawa warunków życia mieszkańców miast. Osiągnięcie niniejszego celu jest możliwe m.in. przez:

- porządkowanie historycznych centrów miast w strefach ochrony konserwatorskiej poprzez odtworzenie, przebudowę lub uzupełnienie zabudowy (w tym także rozbiórki obiektów dysharmonizujących), wraz z nadaniem powyższym obiektom funkcji gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, turystycznych lub kulturowych.
- prace restauratorskie i konserwatorskie budynków ujętych w rejestrze zabytków oraz budynków o potwierdzonej wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym (ujęte w ewidencji zabytków), w tym ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne, edukacyjne, turystyczne lub kulturalne, przyczyniające się do tworzenia miejsc pracy.

Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Opolskim na lata 2007-2013 zaakceptowana przez Komitet Monitorujący po poprawkach naniesionych w wyniku konsultacji społecznych, które odbyły się w 2006 roku.

Cel II Strategii – Rozwój produktu markowego – turystyka miejska i kulturowa, zakłada:

- a) rewaloryzację, restaurację i udostępnienie turystom zabytkowych układów przestrzennych;
- b) rozwinięcie oferty kulturalnej, rozrywkowej i widowiskowo-sportowej;
- c) większe udostępnienie stanowisk i obiektów archeologicznych i paleontologicznych;
- d) wykorzystanie w większym zakresie atrakcji historycznych w celach turystycznych;
- e) rozwój oferty turystyki pielgrzymkowej;
- f) rozwój turystyki przemysłowej.

Strategia włącza również miejsca i obiekty ważne kulturowo dla różnych form turystyki pod względem sposobu i celu podróżowania (Cel strategiczny I – Rozwój produktu markowego – turystyka rekreacyjna, aktywna i specjalistyczna). Jako specyficzną, w największym stopniu opartą o dziedzictwo kulturowe regionu, strategia wymienia turystykę kulturową i sentymentalną, związaną z poszukiwaniem własnych korzeni. Ukierunkowana jest ona zwłaszcza na zwiedzanie miast i obiektów historycznych, zespołów

rezydencjonalnych, parków etnograficznych, skansenów, ośrodków twórczości ludowej oraz ośrodków kultu religijnego.

Oprócz wyznaczenia priorytetów (celów), Strategia określa, jakie działania powinny zostać podjęte w sferze społecznej, ekonomicznej i ekologicznej oraz przedstawia tendencje i prognozy dotyczące rozwoju i znaczenia turystyki kulturowej.

Program Opieki nad Zabytkami Województwa Opolskiego na lata 2011-2014 przyjęty uchwałą nr V/76/ 2011 z dnia 29 marca 2011 r.

Główne cele Programu

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w art. 87 wymienia najważniejsze cele, których osiągnięcie umożliwić ma realizacja zadań nakreślonych w Programie.

Są to:

- a) utrzymanie i zarządzanie zasobami regionalnego dziedzictwa kulturowego,
- b) ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego,
- c) rozwój turystyki związanej z regionalnym dziedzictwem kulturowym i rozwój tożsamości regionalnej.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego przyjęto uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego nr XLVIII/505/2010 z dnia 28 września 2010 r.)

Rozdział 7.3 Planu poświęcony jest zagadnieniom z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego, w którym określono m.in. cele polityki przestrzennej, zasady zagospodarowania przestrzennego, kierunki polityki przestrzennej i obszary realizacji polityki przestrzennej.

Głównymi celami polityki przestrzennej w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego określonymi w Planie są:

- a) utrzymanie i zarządzanie zasobem regionalnego dziedzictwa,
- b) ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego,
- c) promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego i rozwój tożsamości regionalnej.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego określone w Planie to:

- 1) Zachowanie ładu przestrzennego na terenach zabudowy historycznej poprzez:
  - a) wymóg uczytelniania historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych,
  - b) wymóg dostosowania nowej zabudowy w zakresie skali, formy, materiału i koloru do zabudowy historycznej,
  - c) wymóg szczególnej ochrony elementów tworzących zabytkowy charakter przestrzeni,

- 2) Obejmowanie prawną ochroną dziedzictwa kulturowego poprzez opracowywanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (m.p.z.p.) z określeniem stref ochrony konserwatorskiej – priorytet dla obszarów cennych pod względem zabytkowym,
- 3) Nadawanie mocy prawnej Gminnym Ewidencjom Zabytków poprzez umieszczanie ich w m.p.z.p.
- 4) Kompleksową ochronę obszarów i obiektów zabytkowych,
- 5) Wykorzystanie obiektów i obszarów zabytkowych do pełnienia określonych funkcji, zgodnych bądź nie kolidujących z ich zabytkowym charakterem,
- 6) Oszczędne kształtowanie krajobrazu kulturowego, a także przeciwdziałanie rozpraszaniu historycznie ukształtowanej zabudowy,
- 7) Harmonizowanie zabytkowych układów urbanistycznych w powiązaniu z rozwojem osadnictwa i komunikacji,
- 8) Zachowanie mieszkalno-usługowego charakteru centrów miast,
- 9) Ekspozowanie regionalnych cech środowiska kulturowego województwa opolskiego,
- 10) Inicjowanie nowych form ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez tworzenie pomników historii i parków kulturowych w symbiozie z przyrodą i wymogami rozwoju społeczno-gospodarczego.

V. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

Zgodnie z **Programem Ochrony Środowiska Powiatu Opolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015**, który został przyjęty uchwałą Rady Powiatu nr XXIII/156/09 z dnia 25 czerwca 2009 r., najważniejszymi celami w zakresie ochrony i rozwoju systemu obszarów chronionych, ochrony zagrożonych siedlisk oraz ochrony krajobrazu kulturowego w powiecie opolskim są:

- a) objęcie ochroną prawną nowych obszarów, cennych przyrodniczo o znaczeniu regionalnym i międzynarodowym oraz korytarzy ekologicznych stanowiących powiązanie z najważniejszymi strukturami przyrodniczymi na terenie powiatu,
- b) ujmowanie w planach zagospodarowania przestrzennego konieczności ochrony cennych siedlisk przyrodniczych na terenie powiatu i krajobrazu kulturowego,
- c) przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej poszczególnych obiektów na terenie powiatu, wskazanie obszarów i siedlisk najbardziej predysponowanych do ochrony prawnej,

- d) ochrona ekosystemów wodno-błotnych o kluczowym znaczeniu dla zachowania bioróżnorodności rzek i ich dolin (w szczególności doliny Odry, Nysy Kłodzkiej, Małej Panwi, Stobrawy), stawów (m.in. Stawy Tułowickie, Niemodlińskie, w dolinie Stobrawy), oczek wodnych i terenów wodno-błotnych,
- e) utrzymanie tradycyjnego, urozmaiconego krajobrazu lub przywrócenie różnorodnego użytkowania gruntów na terenach o intensywnej gospodarce rolnej,
- f) rozwój rolnictwa ekologicznego, tworzenie ekologicznych gospodarstw, wspieranie agroturystyki,
- g) ochrona i rewaloryzacja krajobrazu kulturowego, w szczególności na wyznaczonych obszarach rezerwatów i parków kulturowych,
- h) ochrona walorów kulturowych, parków kulturowych, zabytkowych założeń zieleni, między innymi jako rewaloryzacja parków, w tym podworskich i przypałacowych, pielęgnacja założeń zieleni, kształtowanie zieleni zabytkowej.

Niżej wyszczególnione gminy z terenu powiatu opolskiego przyjęły **Gminne Programy Opieki nad Zabytkami:**

- **Gmina Chrzastowice** – uchwałą Rady Gminy Chrzastowice nr XXXII/234/2009 z dnia 30 grudnia 2009 r. na lata 2010 – 2013.
- **Gmina Dąbrowa** – uchwałą Rady Gminy Dąbrowa nr XXXII/226/09 z dnia 26 listopada 2009 r. na lata 2009 – 2012.
- **Gmina Dobrzeń Wielki** – uchwałą Rady Gminy Dobrzeń Wielki nr VII/63/2011 z dnia 12 maja 2011 r. na lata 2011 – 2014.
- **Gmina Łubniany** – uchwałą Rady Gminy Łubniany nr VII/51/11 z dnia 27 czerwca 2011 r. na lata 2011 – 2014.
- **Gmina Niemodlin** – uchwałą Rady Miejskiej w Niemodlinie nr XXI/142/08 z dnia 29 kwietnia 2008 r. na lata 2008– 2011.
- **Gmina Ozimek** – uchwałą Rady Miejskiej w Ozimku nr XXIII/194/08 z dnia 1 lipca 2008 r. na lata 2008– 2011.
- **Gmina Popielów** – uchwałą Rady Gminy Popielów nr XXXI/201/2009 z dnia 23 kwietnia 2010 r. na lata 2009 – 2013.
- **Gmina Tułowice** – uchwałą Rady Gminy Tułowice nr XV/118/08 z dnia 17 czerwca 2008 r. na lata 2008 – 2012.

- **Gmina Turawa** – uchwałą Rady Gminy Turawa nr XI/75/2007 z dnia 17 czerwca 2008 r. r. na lata 2008 – 2014.

Niżej wymienione gminy nie posiadają obecnie gminnego programu opieki nad zabytkami:

- **Gmina Komprachcice** – w roku 2012 zamierza opracować ww. dokument i przyjąć uchwałą Rady Gminy do realizacji. Przypuszczalny termin to koniec 2012 roku.
- **Gmina Prószków** – program będzie opracowany w roku 2012.
- **Gmina Tarnów Opolski** – program będzie opracowany w roku 2012.
- **Gmina Murów** – program będzie opracowany w roku 2012.

VI. Charakterystyka dziedzictwa kulturowego i naturalnego powiatu opolskiego

6.1. Historia powiatu opolskiego

Charakter powiatu opolskiego ukształtowała historia Śląska, który przechodził różne koleje losu tak często jak zmieniali się jego władcy. Panujący nad Śląskiem zmieniali się średnio co 200 lat, w ten sposób że raz byli to gospodarze, którzy sprawiali, że opolska ziemia rozkwitała wraz z całym Śląskiem, a w innych okresach trudno było mówić o rozwoju.

Badania wykopaliskowe potwierdzają, że człowiek na terenach obecnego powiatu opolskiego pojawił się w okresie neolitu, 4500 lat p.n.e. W okresie prehistorycznym możemy mówić o wyraźnych śladach kultury przeworskiej i łużyckiej.

W VIII w. n.e. na Śląsku Opolskim pojawili się Słowianie, którzy jako jedna z pierwszych wspólnot plemiennych zaczęli prowadzić osiadły tryb życia. Wraz z nimi pojawiła się pierwsza struktura osadnicza, która z czasem przerodziła się w państwową.

W okresie panowania Piastów Śląsk znalazł się pod wpływami trzech państw: Królestwa Czech, Królestwa Polskiego i Cesarstwa Niemieckiego, które oddziaływały nań ze zmienną siłą. W XIII w., po bitwie pod Legnicą i spustoszeniu Śląska przez Mongołów, na zaproszenie książąt piastowskich przybyli tu czescy i niemieccy osadnicy. Wraz z nimi pojawiły się nowoczesne technologie, nowe sposoby gospodarowania i hodowli bydła, nowe formy prawne oraz inna forma organizacji miast. W 1335 r. Kazimierz Wielki w Trenczynie zrzekł się praw do Śląska na rzecz króla czeskiego. Cesarz niemiecki Maksymilian I Habsburg dzięki traktatowi dziedzicznemu z 1491 r. i układowi wiedeńskiemu z 1526 r. z Jagiellonami, jako król czeski, otworzył Habsburgom drogę do panowania nad Węgrami,

Czechami i Śląskiem. W XVI wieku Śląsk nie posiadał już jednolitej struktury administracyjnej. Podzielony został na kilkanaście księstw

W wyniku wojen śląskich nad regionem zapanowały Prusy. Zmianie tej towarzyszył rozwój gospodarczy i społeczny Śląska. Była to tzw. „praindustrializacja z XVIII w.” - opracowanie podstaw górnictwa i hutnictwa. Na terenie powiatu opolskiego wybudowano huty w Ozimku, Zagwizdzu oraz zakłady przemysłu metalowego w Osowcu. Drugim etapem była XIX-wieczna industrializacja, która wprowadziła duże zmiany cywilizacyjne. Zreformowano administrację, szkolnictwo, prawo, wprowadzono obowiązek szkolny. Po II wojnie światowej, na mocy układu poczdamskiego Śląsk, a z nim powiat opolski znalazł się w granicach Polski.

Powiat opolski w pierwszych latach powojennych, czyli od roku 1945 należał do województwa śląsko-dąbrowskiego. W ramach przeprowadzonej po zakończeniu II wojny światowej reformy terytorialnej w 1950 roku powiat opolski włączony został do utworzonego województwa opolskiego. W skład powiatu wchodziły miasta: Krapkowice, Opole i Ozimek oraz gminy wiejskie: Chróścina, Chrzastowice, Czarnowąsy, Dąbrówka Dolna, Dobrzeń Wielki, Gosławice, Groszowice, Komprachcice, Kup, Łubniany, Murów, Nowa Wieś Królewska, Ozimek, Pokój, Popielów, Prószków, Przywory, Tarnów Opolski, Turawa, Wójtowa Wieś, Wrzoski, Zagwizdzie. W roku 1975 nastąpiła reforma terytorialna, która likwidowała szczebel powiatu jako jednostkę samorządu terytorialnego.

Powiat opolski reaktywowano na mocy reformy terytorialnej w roku 1998, a oficjalnie funkcjonuje od 01.01.1999 r. Obejmuje on część terenu powiatu opolskiego sprzed reformy z 1975 roku oraz część byłego, istniejącego w latach 1945-1975 powiatu niemodlińskiego. Tworzą go miasta Niemodlin, Ozimek i Prószków oraz gminy wiejskie Chrzastowice, Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice, Łubniany Murów, Popielów, Tarnów Opolski, Tułowice i Turawa.

6.2. Krajobraz kulturowy powiatu opolskiego

Powiat opolski wraz z miastem Opole położony jest w środkowej części województwa opolskiego Graniczy od północy z powiatem namysłowskim i kluczborskim, od zachodu z powiatem brzeskim, od południa z powiatami: nyskim, prudnickim i krapkowickim oraz od wschodu z powiatami: oleskim i strzeleckim. Zajmuje powierzchnię 1587 km², co stanowi 17% ogólnej powierzchni województwa. Zamieszkuje go 135 313 osób (dane z dnia 31.12 2010 r.), co daje średnią gęstość zaludnienia 85 osób na 1 km². W skład powiatu

wchodzą 3 miasta: Niemodlin, Ozimek, Prószków i 10 gmin wiejskich: Chrzastowice, Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice, Łubniany, Murów, Popielów, Tarnów Opolski, Tułowice, Turawa. Siedzibą władz powiatu jest miasto Opole.

Przez powiat przebiegają szlaki komunikacyjne o znaczeniu międzynarodowym, ogólnokrajowym i regionalnym.

1. Drogi nr:

- A4** Olszyna – Wrocław – Strzelce Op. – Medyka
- 45** Racibórz – Opole – Kluczbork – Złoczew,
- 46** Nysa – Niemodlin – Opole – Ozimek – Częstochowa
- 94** Strzelce Op. – Opole – Karczów – Brzeg – Wrocław,
- 463** Bierdzany – Ozimek – Zawadzkie
- 461** Kup – Jełowa
- 459** Opole – Skorogoszcz
- 458** Skorogoszcz – Popielów
- 457** Brzeg – Dobrzeń Wlk.
- 454** Opole – Namysłów
- 435** Opole – Prądy – DK 46
- 429** DW 435 Wawelno – Komprachcice – Prószków – DK 45
- 423** Opole – Krapkowice
- 414** Opole – Biała – Lubrza
- 405** Niemodlin – Korfantów
- 385** Grodków - Jaczowice

2. Szlaki kolejowe:

Wrocław – Brzeg – Opole – Strzelce Op. (Kędzierzyn-Koźle) – Katowice,
Opole – Jelcz – Wrocław,
Nysa – Opole – Częstochowa,
Opole – Kluczbork.

Powiat opolski to region o charakterze rolniczo – przemysłowym, przy czym użytki rolne zajmują około 44% jego powierzchni. W okolicach Ozimka i Osowca (gmina Turawa) rozwinął się przemysł maszynowy i metalurgiczny, przemysł szklarski w Jedlicach i Murowie, a w gminie Dobrzeń Wielki przemysł energetyczny i remontowo budowlany. Na terenie całego powiatu doskonale prosperuje sieć małych zakładów rzemieślniczych wytwórczych i usługowych. Cechą wyróżniającą rzemiosło powiatu opolskiego są małe

rodzinne zakłady zdobienia porcelany i silna grupa rzemieślników specjalizujących się w produkcji okien i drzwi.

Teren powiatu położony w Dolinie Odry znajduje się na wysokości 135 m. n.p.m., a na na wzgórzach koło Ozimka, Niemodlina, Ligoty Turawskiej i Budkowic Starych dochodzi do 220 m n.p.m. W części środkowej powiatu opolskiego wyróżniamy Pradolinę Wrocławską, która obejmuje Dolinę Odry na wschodzie, Równinę Opolską na północy, Równinę Niemodlińską na południowym zachodzie i Dolinę Nysy Kłodzkiej w zachodniej części gminy Niemodlin. Wszystkie krainy geograficzne należą do Niziny Śląskiej. Jedyne niewielki fragment gminy Tarnów Opolski należy do Wyżyny Śląskiej.

Pod koniec epoki lodowcowej silnie wiejące wiatry wywiewały piasek z tworów polodowcowych i wyższych tarasów rzecznych, a przenosząc go tworzyły wydmy. W wyniku tej działalności w północnej i wschodniej części powiatu powstały pagórki wydmowe, które wysokością sięgają 20-30 metrów, a długością nawet do kilku kilometrów. Największe na całym Śląsku obszary wydmowe można spotkać w gminach: Murów, Łubniany, Popielów i Turawa. Ich wiek sięga 13 tysięcy lat.

Niemal 45% powierzchni powiatu zajmują lasy. Drzewostan na terenie gmin Komprachcice, Niemodlin, Prószków, Tułowice, Dąbrowa jest pozostałością pradawnej Puszczy Śląskiej. By chronić zwarty kompleks leśny z przewagą borów mieszanych powołano obszar chronionego krajobrazu pod nazwą „Bory Niemodlińskie”. W gminach: Popielów, Murów, Łubniany, Turawa i Chrzastowice rozległy kompleks leśny tworzą Lasy Stobrawsko – Turawskie, z doskonałymi warunkami bioklimatycznymi i bioterapeutycznymi.

W krajobraz kulturowy powiatu opolskiego wkomponowane są liczne zbiorniki wodne o znaczeniu turystyczno-rekreacyjnym oraz hodowlanym. Największym zbiornikiem wodnym powiatu jest Jezioro Turawskie, które jest jednym z największych sztucznych zbiorników wodnych w Polsce.

Długą tradycję na terenie powiatu opolskiego ma hodowla ryb. Najstarsze stawy hodowlane powstały tu ok. XVI w. Obecnie kompleksy akwenów do hodowli przede wszystkim karpia znajdują się w okolicach Niemodlina, Tułowic, Marszałek, Lubieni, Poliwody.

Środowisko przyrodnicze powiatu opolskiego charakteryzuje się bogatą różnorodnością biologiczną. W celu jej ochrony wybrane obszary lub obiekty objęte zostały szczególnymi formami ochrony. Należą do nich:

- a) rezerwaty przyrody („Jaśkowice”, „Przysiecz”, „Staw Nowokuźnicki”, „Prądy”, „Złote Bagna”, „Srebrne Źródła”, w fazie projektowania: „Stawy Niemodlińskie” i „Stawy Tułowickie”);
- b) parki krajobrazowe (Stobrawski Park Krajobrazowy);
- c) obszary chronionego krajobrazu (Lasy Stobrawsko – Turawskie, Bory Niemodlińskie oraz przylegający do obszaru Borów Niemodlińskich obszar o nazwie Grodziec),
- d) obszary NATURA 2000 (Bory Niemodlińskie, Dorzecze Stobrawy, Grądy Odrzańskie, łąki w okolicach Chrzastowic, łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą, Zbiornik Turawa);
- e) pomniki przyrody 136 szt.
- f) stanowiska dokumentacyjne (Trias);
- g) użytki ekologiczne (Torfowisko Dębska Kuźnia, Jełowa, Żurawie Bagno, Dzicze Bagno, Antoniów, Gęsi Staw, Puchacz, Płaszczyna, Wodopój, Suchy Dół);
- h) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (Lipno).

Według danych GUS za 2009 rok obszary o szczególnych walorach przyrodniczych, prawnie chronione, obejmują na terenie powiatu powierzchnię 88 464,7 ha (55,74% powierzchni powiatu). Zdecydowaną większość tych obszarów zajmują obszary chronionego krajobrazu (ponad 68%) i parki krajobrazowe (32%).

Powiat opolski dzięki swym walorom krajobrazowym i przyrodniczym oraz rozwiniętej infrastrukturze dysponuje ciekawą ofertą turystyczno-rekreacyjną. Licznych turystów przyciągają kompleksy Lasów Stobrawsko-Turawskich i Borów Niemodlińskich z ich bogactwem przyrodniczym i różnorodnością florystyczną i faunistyczną, a także atrakcyjne tereny rozciągające się wokół Jezior Turawskich, malownicze otoczenie kompleksów stawowych i piękne krajobrazy doliny Odry. Przyroda stanowi też wyjątkową oprawę dla wielu zabytków kultury materialnej, wśród której są zarówno stare, wybudowane w różnych stylach, drewniane i murowane kościoły z różnych epok, przydrożne kapliczki, krzyże, figury świętych, jak również obiekty architektury przemysłowej: pierwsze huty na Śląsku, piece wapiennicze, młyny wodne, wiatraki.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat na terenie powiatu wyznaczono i przygotowano liczne szlaki turystyczne, zarówno piesze jak i rowerowe. Należą do nich m.in.:

1. Szlak Śląskich Kapliczek (Opole – Kępa – Luboszyce - Kolanowice – Biadacz – Masów – Łubniana – Dąbrówka Łubniańska – Jełowa)

2. Szlak Śląskiej Ceres (Opole – Winów - Górki – Domecko – Nowa Kuźnia – Prószków – Przysiecz)
3. Szlak Trzech Jezior (Opole – Zawada – Turawa – Zakrzów Turawski – Bierdzany)
4. Szlak hutników (Opole – Czarnowąsy – Dobrzeń Wielki – Kup – Brynica – Murów – Zagwiździe)
5. Szlak zamków, pałaców i księdza dr Jana Dzierżona (Opole – Niewodniki – Narok – Popielów – Karłowice)
6. Szlak rowerowy wokół Niemodlina (Niemodlin – Gościejowice – Gościejowice Małe – Szydłowic Śl. – Molestowice – Rutki – Rogi – Tłustoręby – Krasna Góra – Grabin – Jakubowice – Lipno – Niemodlin)
7. Trasa turystyczna „Zakamarki” (Tułowice – Szydłów – Skarbiszowice – Tułowice Małe – Tułowice)

Szlaki turystyczne oraz ścieżki dydaktyczne pełnią na terenie powiatu opolskiego istotne funkcje poznawcze i edukacyjne, ponieważ są nową formą zwiedzania obszarów z dominacją elementów przyrodniczych oraz wkomponowanych w krajobraz powiatu obiektów o znaczeniu kulturowym i historycznym.

6.2.1. Rezerwaty przyrody

Rezerwaty przyrody to obszary obejmujące zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, stanowiska rzadkich gatunków roślin i zwierząt lub elementy przyrody nieożywionej. Ze względu na sposób ochrony wyróżniamy rezerwaty ścisłe i rezerwaty częściowe.

Na terenie powiatu opolskiego znajduje się 6 rezerwatów o łącznej powierzchni ok. 100 ha. W dwóch przypadkach ochroną objęte są ekosystemy leśne, w dwóch torfowiska, a w jednym ekosystem wodny. Dwa kolejne są na etapie projektowania.

Zlokalizowany w okolicach miejscowości Dębska Kuźnia (gm. Chrzastowice) rezerwat o nazwie „Srebrne Źródła”, ze względu na znaczne wartości krajobrazowe podlegał ochronie prawnej przed wybuchem II wojny światowej, a jego uroki zostały docenione przez okolicznych mieszkańców już w XVIII w. W niedziele i święta spotykano się w tym miejscu na wspólnych zabawach. Natomiast leśnicy oraz hutnicy pracujący w Hucie Małapanew w Ozimku organizowali tu uroczystości z okazji dnia św. Floriana.

Do dnia dzisiejszego pozostały w tym miejscu ślady tam i spiętrzeń wody, które niezbędne były do zarybienia strumienia pstrągiem. Gdy w 1856 r. powstała linia kolejowa relacji Opole – Tarnowskie Góry w pobliżu „Srebrnych Źródeł” zbudowaną niewielką stację letnią, na której w dni świąteczne zatrzymywał się pociąg z mieszkańcami Opola, wykorzystujących to miejsce do wypoczynku.

Wokół „Srebrnych Źródeł” powstało szereg wierzeń np. o cudownych właściwościach wody ze źródła, magicznej mocy rosnącej w sąsiedztwie sosny „św. Anny”, legend o szukających siebie dusz kochanków oraz bojach duchów kupców i zbójców sprzed wieków.

Niedaleko „Srebrnych Źródeł” jeszcze do lat 70. XX w. stały potężne sosny i jodły liczące po 180 lat.

6.2.2. Stobrawski Park Krajobrazowy

Stobrawski Park Krajobrazowy zajmuje obszar 52 636 ha i należy do największych parków krajobrazowych w Polsce. Zasięgiem obejmuje 12 gmin województwa opolskiego, z czego 5 należy do powiatu opolskiego. Od południa granica parku przebiega na Odrze i Nysie Kłodzkiej. Park znajduje się w północnej i zachodniej części powiatu opolskiego w gminach: Murów, Dobrzeń Wielki, Łubniany, Dąbrowa, Popielów. Nazwa parku związana jest z jego położeniem w dorzeczu rzek Stobrawy, Budkowiczanki, Brynicy i Smotrawy.

Park ma charakter nizinny z siedliskami wodno-błotnymi, chroni najcenniejsze obszary Niziny Śląskiej. Swoim zasięgiem obejmuje zwarte obszary lasów Stobrawsko – Turawskich z monokulturami sosnowymi i 200-letnimi starodrzewami. W dolinach rosną głównie lasy liściaste, są to: grądy, łągi jesionowo-olszowe, jesionowo-wiązowe oraz bardzo rzadki łąg wierzbowo-topolowy.

Jednym z najpiękniejszych miejsc Stobrawskiego Parku Krajobrazowego jest dorzecze Budkowiczanki. Na jednej ze ścieżek przyrodniczo-krajoznawczych prowadzącej wzdłuż rzeki Budkowiczanki znajdują się ślady XIII-wiecznego, średniowiecznego grodziska. Do naszych czasów przetrwały, otaczające budowlę słowiańskie wały, w niektórych miejscach podwójne.

6.2.3. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej,

krajoznawczej lub wyróżniające się twory np. okazałych rozmiarów drzewo, krzewy, wodospady i inne.

W powiecie opolskim do rejestru pomników przyrody ogółem wpisano 136 drzew, są wśród nich drzewa uznawane za najstarsze w Polsce:

- a) 570-letni dąb bezszypułkowy w miejscowości Szydłowiec Śląski (25 m wysokości i 865 cm w obwodzie pnia, jest to najstarsze i najokazalsze w kraju drzewo z tego gatunku)
- b) 550-letni cis pospolity w miejscowości Łubniany (13 m wysokości, bardzo szeroka korona, pień rozdwa się na wysokości 1,7 m.),
- c) 350-letni buk w miejscowości Lubienia koło Popielowa (28 m wysokości, obwód pnia 4 m),
- d) 380-letni dąb bezszypułkowy rosnący po lewej stronie drogi z Turawy do Rzędowa (25 m wysokości i 5,5 m w obwodzie pnia) .

6.2.4. Stanowisko dokumentacyjne „Trias” w Krasiejowie

Stanowiska dokumentacyjne są to ważne miejsca występowania nietypowych formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie, namuliska, wyrobiska powierzchniowe i podziemne.

Na terenie powiatu opolskiego istnieje jedno stanowisko dokumentacyjne chroniące odkrywkę geologiczną o pow. 0,2 ha w miejscowości Krasiejów (gm. Ozimek). Prowadzone są tam największe w Polsce wykopaliska paleontologiczne. W dwóch dolnych pokładach, w obrębie skał górnego triasu znaleziono masowe nagromadzenie dużych fragmentów szkieletów jeziornych i lądowych kręgowców sprzed 230 mln lat. Wykopaliska zyskały światowy rozgłos dzięki odkryciu, przez zespół profesora Jerzego Dzika, licznych szczątków pradinozaura nazwanego jaszczurem spod Opola – *silesaurus opolensis*. Występują tu także szczątki płazów z grupy labiryntodontów i gady z grupy tekodontów. Odkryto także heterie, ryby, bezkręgowce i rośliny. Szkielety znalezione w Krasiejowie są zazwyczaj kompletne lub prawie kompletne. Dzięki temu utworzono tu dwa muzea. Jedno w Krasiejowie w dawnej szkole, a drugie na złożu kostnym. To ostatnie prezentuje odsłonięty i nienaruszony przez badaczy pokład iltu z zachowanymi kośćmi i fragmentami szkieletów. Główna ekspozycja znaleziska znajduje się w Muzeum Ewolucji w Warszawie.

Najciekawszym krasiejowskim znaleziskiem jest szkielet, który należał do praprzodka dinozaurów roślinożernych w Europie *silesaurusa opolensis*. Obfity materiał kostny

pradinozaura pozwolił na wykonanie pełnej rekonstrukcji szkieletu, a następnie odtworzenie przypuszczalnego wyglądu przeżyciowego. Na uwagę zasługuje również aetozaur. Nagromadzenie i różnorodność materiału kostnego pozwoliły naukowcom postawić tezę, że krasiejowskie szczątki należą do najstarszego przedstawiciela tego gatunku na świecie. Aetozaurowy były gadami naczelnymi, które żyły na lądzie i żywiły się roślinami. Mierzyły trzy metry długości, a ich ciało chronił pancerz kostny.

Znalezisko w Krasiejowie ma dodatkową wartość ponieważ pozwoliło na odtworzenie wodnego i kontynentalnego krajobrazu triasowego. W krasiejowskich złożach, które są największym w Europie materiałem obrazującym triasowy krajobraz naszej planety, spoczywają tysiące nienaruszonych szkieletów.

6.2.5. Zespół przyrodniczo krajobrazowy – Lipno

Zespół przyrodniczo krajobrazowy Lipno jest fragmentem krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujący na ochronę ze względu na walory widokowe, przyrodnicze i estetyczne.

Zespół przyrodniczo krajobrazowy Lipno jest zespołem parkowym o charakterze parku dendrologicznego. Ogród dendrologiczny zajmuje obszar 4,18 ha. Miejsce to wiąże się z działalnością Jana Nepomucena Karola Praschmy i jego ogrodnika z Wirtembergii. Rośnie tu także wiele okazów drzew także egzotycznych. Do najciekawszych należy ambrowiec amerykański, azalia japońska, grójecznik japoński, różanecznik fioletowy, mahonia pospolita.

Wiele okazów zakwalifikowano do najstarszych w Polsce, wśród z nich tulipanowiec amerykański (prawie 200-letni okaz mierzy w obwodzie 418 cm i ma 30 m wysokości). Jednym z pierwszych nasadzonych tu drzew jest prawdopodobnie pomnikowy żywotnik olbrzymi zasadzony w 1782 roku.

Obiekty dawnego parku i Zespołu przyrodniczo – krajobrazowego:

- a) **basen** wybudowany w 1935 r. przed Igrzyskami Olimpijskimi w Berlinie i głównej jego części nadano wymiary olimpijskie.
- b) **kapliczka** – wybudowana w piaskowcu, ufundowana przez Elżbietę z d. Stolberg żonę Fryderyka Praschmy. Wewnątrz figurka Madonny z Dzieciątkiem dłuta śląskiego rzeźbiarza Roberta Bednorza. Całość najprawdopodobniej zaprojektował niemiecki architekt Hans Polzig.
- c) **brama niemodlińska** – między ścianą lasu a ogrodzeniem basenu, po prawej stronie parkowego domostwa przez pozostałości jednej z pięciu bram, znajduje się wejście do

starego Zwierzyńca. Od końca XIX w. teren Parku dostępny był w sezonie letnim w niedziele i święta dla szerokiej publiczności. Otwierała się wtedy zbudowana z czerwonej cegły w stylu neogotyckim Brama Niemodlińska zwana też Bramą Czarną.

- d) **zabudowania parkowe** – pierwszy budynek to dawna letnia gospoda z ogrodem, dalej leśniczówka, obydwaj budynki o konstrukcji szachulcowej, czyli z tzw. muru pruskiego, zabudowania gospodarcze i niewielki, drewniany budynek mieszkalny.
- e) **stawy Zofia i Hubertus** – Zofia zajmuje powierzchnię 13 ha, natomiast Hubertus 3 ha. Przekopane rowy na terenie parku są powiązane ze sobą i stawami tworząc system nawadniający, dzięki czemu wytworzył się mikroklimat. Rosną tu liczne gatunki roślin i żyją rzadko spotykane zwierzęta np. orzeł bielik, bocian czarny, perkoz, łabędź niemy czy dzikie kaczki. Wśród roślinności pojawia się strzałka wodna, grzybień wodny, kosaciec wodny i inne. W XIX w. Hubertus pełnił funkcję kąpieliska zamkowego, a Zofia (poprzednia nazwa Kurpiec) służyła jako staw hodowlany.
- f) **głaz narzutowy** – pomnik przyrody nieożywionej, pozostałość zlodowacenia (obwód 851 cm). Znajduje się na drodze do kapliczki zwanej Pustelnią.
- g) **kapliczka Pustelnia** – drewniana kapliczka z gankiem i czworoboczną latarnią – dzwonnica, zwieńczona wysokim krzyżem zwana też Chatką Pustelnika. Według legendy zbudowana w XVIII w. przez francuskich emigrantów, którzy w okresie rewolucji francuskiej 1789 r. znaleźli schronienie w dobrach Praschmy. Obok niej mogiła, która prawdopodobnie kryje szczątki budowniczego. Miejsce żywego kultu ponieważ wiosną i latem odbywają się tu nabożeństwa.
- h) **Źródło Fryderyka** – pozostałość po najdawniejszych XVIII wiecznych założeniach krajobrazu parkowego. Była to studnia, która otrzymała imię na cześć pierworodnego syna Karola Fryderyka I (1786–1860). Studnia była nieodłącznym elementem romantycznego krajobrazu parkowego.
- i) **Uroczysko Piekiełko** – pozostałość po urządzeniach parkowych z XVIII w. Był tam zespół kanałów i wysp połączonych ze sobą tak, by uatrakcyjnić spacerów pieszych i umożliwić przejażdżki gondolą. Tajemne przejścia prowadziły do miejsc nazwanych Niebo, Piekło, Pola Elizejskie. W pobliżu znajdował się amfiteatr, Plac Herbaciny i Wenecki Most. Uroczysko położone było w centrum dawnego parku. Przypuszcza się, że stąd rozchodziły się leśne drogi w kierunku takich obiektów jak: Pustelnia, Świątynka Węża, Chiński Pawilon, Kolumnada i wieża widokowa.

6.3. Zabytki nieruchome

Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych z terenu powiatu opolskiego wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego – stan na dzień 31 maja 2011 r.

LP	GMINA	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT I ADRES OBECNY	DATA POWSTANIA	NR DECYZJI O WPISIE DO REJESTRU
1.	Chrzastowice	Lędziny - Zbicko	budynek dawnego nadleśnictwo, ul. Leśna 2 w Zbicku	1830	2012/74 z 23.11.1974
2.	Chrzastowice	Lędziny - Zbicko	park dworski z aleją dojazdową w Zbicku	2 ćw. XIX, 1900	296/94 z 09.12.1994
3.	Dąbrowa	Chróścina	kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła	XIV-XVIII	633/59 z 13.11.1959
4.	Dąbrowa	Chróścina	dzwonnica przy kościele	XVI	634/59 z 13.11.1959
5.	Dąbrowa	Chróścina	cmentarz parafialny	2 poł. XIX	225/89 z 06.11.1989
6.	Dąbrowa	Chróścina	wiatrak drewniany	XIX	635/59 z 13.11.1959
7.	Dąbrowa	Ciepielowice	dwór	1800	1010/65 z 07.05.1965
8.	Dąbrowa	Ciepielowice	spichlerz	1 poł. XIX	1010/65 z 07.05.1965
9.	Dąbrowa	Ciepielowice	park pałacowy	2 poł. XIX	303/98 z 29.12.1998
10.	Dąbrowa	Dąbrowa	kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca	XVII	552/59 z 24.02.1959
11.	Dąbrowa	Dąbrowa	zamek	1615, 2 poł. XIX	159/55 z 11.07.1955
12.	Dąbrowa	Dąbrowa	park		71/83 z 01.08.1983 169/49 z 29.04.1949
13.	Dąbrowa	Dąbrowa	aleja dojazdowa		211/89 z 28.07.1989
14.	Dąbrowa	Dąbrowa	dom zgromadzenia sióstr św. Elżbiety, ul. Polna 4	1895	2275/91 z 01.07.1991
15.	Dąbrowa	Karczów	dwór	XVII/XVIII, 1880	1012/65 z 07.05.1965
16.	Dąbrowa	Karczów	park dworski		79/83 z 08.09.1983
17.	Dąbrowa	Karczów	pawilon chiński	XVIII	910/64 z 26.05.1964
18.	Dąbrowa	Narok	pałac	1865	2021/76 z 23.08.1976
19.	Dąbrowa	Narok	spichlerz		2021/76 z 23.08.1976
20.	Dąbrowa	Narok	cmentarz parafialny rzymsko - katolicki		224/89 z 06.11.1989
21.	Dąbrowa	Niewodniki	zespół pałacowy: pałac	XIX	2020/76 z 23.08.1976
22.	Dąbrowa	Niewodniki	zespół pałacowy: spichlerz	XIX	2020/76 z 23.08.1976 1655/66 z 22.09.1966
23.	Dąbrowa	Niewodniki	park	1. 70-te XIX	256/90 z 27.06.1990
24.	Dąbrowa	Nowa Jamka	dwór		1014/65 z 8.05.1965
25.	Dąbrowa	Skarbiszów	park dworski wraz z folwarkiem (dom mieszkalny, owczarnia, budynek gospodarczy, obora)	I poł. XVIII	301/98 z 6.08.1998 zmiana decyzji z dn. 22.12.1998
26.	Dąbrowa	Sławice	park dworski wraz z		302/98 z 28.12.1998

			folwarkiem (dom mieszkalny, obora, kuźnia, czworak, aleja jesionowa)		
27.	Dąbrowa	Żelazna	spichlerz, ul. Opolska 30	XVIII/XIX	2123/86 z 20.05.1986
28.	Dobrzeń Wielki	Borki	kaplica-dzwonnica	XIX	636/59 z 13.11.1959
29.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	dawny klasztor Norbertanek: klasztor	1682-8	762/64 z 02.04.1964
30.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	dawny klasztor Norbertanek: kościół pw. św. Norberta	XIII, XVIII	762/64 z 02.04.1964
31.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	cmentarz wyznaniowy	XVII, XIX	219/89 z 28.09.1989
32.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	kościół odpustowy pw. św. Rocha	XVII/XVIII	105/54 z 02.06.1954
33.	Dobrzeń Wielki	Kup	kościół rzymskokatolicki - parafialny		148/2011 z 24.05.2011
34.	Dobrzeń Wielki	Kup	kościół poewangelicki		147/2011 z 30.05.2011
35.	Dobrzeń Wielki	Kup	cmentarz parafialny, ul. Ligonia	1899	287/92 z 06.11.1992
36.	Dobrzeń Wielki	Kup	cmentarz ewangelicki ul. Brynicka	1857	286/92 z 06.11.1992
37.	Komprachcice	Chmielowice	park podworski, ul. Nyska-Ogrodowa	XIX, 1 poł. XX	294/94 z 08.12.1994
38.	Komprachcice	Domecko	dwór	1800, poł. XIX	2006/74 z 24.04.1974
39.	Komprachcice	Domecko	park		73/83 z 01.08.1983
40.	Komprachcice	Komprachcice	mogiła zbiorowa ofiar II wojny światowej, ul. Cmentarna		174/88 z 20.06.1988
41.	Komprachcice	Ochodze	kościół parafialny p.w. św. Marcina	1702, 1940	108/54 z 05.06.1954
42.	Łubniany	Brynica	kościół parafialny p.w. św. Szczepana	XIX w.	642/59 z 13.11.1959
43.	Łubniany	Brynica	kaplica	XIX w.	643/59 z 13.11.1959
44.	Łubniany	Dąbrówka Łubniańska	lamus, ul. Oleska 30	XVIII/XIX	1793/66 z 14.10.1966
45.	Łubniany	Dąbrówka Łubniańska	lamus, ul. Oleska 67	XVIII/XIX	1794/66 z 14.10.1966
46.	Łubniany	Grabie	kościół ewangelicko- augsburski, ob. rzymskokatolicki		117/2010 z 6.05.2010
47.	Łubniany	Jełowa	kościół parafialny	XIX	632/59 z 13.10.1959
48.	Łubniany	Kobyłno	kościół filialny pw. św. Mateusza	XVIII	1128/66 z 09.02.1966
49.	Łubniany	Kolanowice	kościół parafialny pw. św. Barbary	XVIII	759/64 z 01.04.1964 106/54 z 2.06.1954
50.	Murów	Radomierowice	kościół filialny pw. św. Wniebowzięcia NMP	XVIII	760/64 z 01.04.1964
51.	Murów	Stare Budkowice	kościół parafialny pw. św. Rocha	XIX w.	637/59 z 13.11.1959
52.	Murów	Zagwizdzie	kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa wraz z kaplicą i otoczeniem w granicach ogrodzenia	1920 - 1921	87/2009 z 24.03.2009

53.	Murów	Zagwizdzie	huta żelaza wraz z kanałami i przepustami: odlewnia	1839, XIX, XX	1879/67 z 26.05.1967
54.	Murów	Zagwizdzie	huta żelaza wraz z kanałami i przepustami: magazyn przy odlewni	I poł. XIX	1879/67 z 26.05.1967
55.	Murów	Zagwizdzie	huta żelaza wraz z kanałami i przepustami: młotownia	1806	1879/67 z 26.05.1967
56.	Murów	Zagwizdzie	huta żelaza wraz z kanałami i przepustami: magazyn przy młotowni	1802	1879/67 z 26.05.1967
57.	Murów	Zagwizdzie	huta żelaza wraz z kanałami i przepustami: pozostałości przycinarki		1879/67 z 26.05.1967
58.	Murów	Zagwizdzie	budynek, ul. Grabicka 3		2206/90 z 11.01.1990
59.	Niemodlin	Gościejowice	dawny młyn wodny	1846	1650/66 z 22.09.1966
60.	Niemodlin	Grabin	kościół parafialny pw. św. Mikołaja	XVI - XVIII	1069/66 z 20.01.1966
61.	Niemodlin	Grabin	spichlerz dworski	XIX	1651/66 z 22.09.1966
62.	Niemodlin	Grabin	Park	XVIII	77/83 z 01.08.1983
63.	Niemodlin	Gracze	kościół parafialny pw. św. Trójcy	1696, 1824	624/59 z 13.11.1959
64.	Niemodlin	Jakubowice	dzwonnica wiejska	XIX	1652/66 z 22.09.1966
65.	Niemodlin	Jakubowice	park		78/83 z 01.08.1983
66.	Niemodlin	Krasna Góra	dwór	II poł. XVIII, poł. XIX	1013/65 z 08.05.1965
67.	Niemodlin	Krasna Góra	spichlerz	XVIII/XIX	1013/65 z 08.05.1965
68.	Niemodlin	Krasna Góra	park	XIX	98/84 z 02.02.1984
69.	Niemodlin	Lipno	kaplica leśna	XVIII	1654/66 z 22.09.1966
70.	Niemodlin	Lipno	park		P/1/54 z 17.04.1954
71.	Niemodlin	Niemodlin	stare miasto		56/50 z 12.03.1950
72.	Niemodlin	Niemodlin	kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP	II poł. XIII-XIX	300/58 z 20.02.1958
73.	Niemodlin	Niemodlin	zespół zabudowań plebanii: plebania	XV	856/64 z 08.05.1964
74.	Niemodlin	Niemodlin	zespół zabudowań plebanii: organistówka	XIX	856/64 z 08.05.1964
75.	Niemodlin	Niemodlin	zespół zabudowań plebanii: budynek gospodarczy	XVIII	856/64 z 08.05.1964
76.	Niemodlin	Niemodlin	zamek		20/50 z 22.05.1950
77.	Niemodlin	Niemodlin	oficyna i stajnia zespołu zamkowego	II poł. XVIII, I poł. XIX	848/64 z 08.05.1964
78.	Niemodlin	Niemodlin	budynek bramny zamku	II poł. XVIII	849/64 z 08.05.1964
79.	Niemodlin	Niemodlin	most zamkowy nad dawną fosą	I poł. XVIII	850/64 z 08.05.1964
80.	Niemodlin	Niemodlin	mur z basteją w parku	XVI/XVII	852/64 z 08.05.1964

			zamkowym		
81.	Niemodlin	Niemodlin	park		87/83 z 13.10.1983 852/64 z 8.05.1964
82.	Niemodlin	Niemodlin	mury obronne	XIV	403/58 z 15.06.1958
83.	Niemodlin	Niemodlin	dom, ul. Bohaterów Powstań Śląskich 3	XVIII/XIX	1342/66 z 25.04.1966
84.	Niemodlin	Niemodlin	dom, ul. Bohaterów Powstań Śląskich 5	XVIII/XIX	1343/66 z 25.04.1966
85.	Niemodlin	Niemodlin	arsenał, ul. Bohaterów Powstań Śląskich 7	XII	322/58 z 10.03.1958
86.	Niemodlin	Niemodlin	dom, ul. Bohaterów Powstań Śląskich 10	XIX	1344/66 z 25.04.1966
87.	Niemodlin	Niemodlin	dom, ul. Bohaterów Powstań Śląskich 11	XVIII	1345/66 z 25.04.1966
88.	Niemodlin	Niemodlin	dom, ul. Bohaterów Powstań Śląskich 13	XVIII	1346/66 z 25.04.1966
89.	Niemodlin	Niemodlin	dom, ul. Bohaterów Powstań Śląskich 18	XIX	1347/66 z 25.04.1966
90.	Niemodlin	Niemodlin	dom, ul. Brzeska 1	XIX	1340/66 z 25.04.1966
91.	Niemodlin	Niemodlin	dom, ul. Drzymały 4	1800	1341/66 z 25.04.1966
92.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 1	XVIII	1318/66 z 16.04.1966
93.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 2	1 poł. XIX	1319/66 z 16.04.1966
94.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 3	XVIII	1320/66 z 16.04.1966
95.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 10	1 poł. XIX	1321/66 z 16.04.1966
96.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 11	1 poł. XIX	1322/66 z 16.04.1966
97.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 18	XVIII-XIX	1323/66 z 16.04.1966
98.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 20	XVIII-XIX	1324/66 z 18.04.1966
99.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 21	1 poł. XIX	1325/66 z 18.04.1966
100.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 23	XVIII-XIX	1326/66 z 18.04.1966
101.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 34	XIX	1327/66 z 18.04.1966
102.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 39	XVIII	1328/66 z 18.04.1966
103.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 41	XIX	1329/66 z 23.04.1966
104.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 43	XVIII	1330/66 z 23.04.1966
105.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 45	XIX	1331/66 z 23.04.1966
106.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 46	XIX	1332/66 z 23.04.1966
107.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 47	XVIII/XIX	1333/66 z 23.04.1966
108.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 48	XIX	1335/66 z 23.04.1966
109.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 49	XIX	1336/66 z 23.04.1966
110.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 50	XVIII	1337/66 z 23.04.1966
111.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 53	XIX	1338/66 z 23.04.1966
112.	Niemodlin	Niemodlin	dom, Rynek 54	XVIII	1339/66 z 25.04.1966
113.	Niemodlin	Niemodlin	dom, ul. Szewska 1	XIX	1334/66 z 23.04.1966
114.	Niemodlin	Rogi	folwark (budynki mieszkalne, 2 stodoły, dawny spichlerz, stajnia, obora)	1 poł. XIX	966/65 z 27.01.1965
115.	Niemodlin	Rogi	park		85/83 z 01.10.1983
116.	Niemodlin	Szydłowiec	kościół filialny pw. Imienia Marii	1616-1617	853/64 z 08.05.1964
117.	Niemodlin	Szydłowiec	ruina dworu	XVII	1017/65 z 08.05.1965
118.	Niemodlin	Szydłowiec	ruina kaplicy grobowej	XVII	1017/65 z 08.05.1965
119.	Niemodlin	Szydłowiec	park	XIX	106/84 z 05.03.1984
120.	Ozimek	Antoniów	budynek mieszkalny,	ok. 1840	1942/69 z 22.03.1969

			ul. Młyńska 161		
121.	Ozimek	Grodziec	kościół pw. MB Częstochowskiej i św. Wojciecha	1891	88/2009 z 27.03.2009
122.	Ozimek	Jedlice	dwór Beatka	1780	1144/66 z 12.02.1966
123.	Ozimek	Jedlice	pozostałości dawnego osiedla hutniczego: okrągły plac z kręgiem starych i studnią		1948/70 z 7.12.1970
124.	Ozimek	Jedlice	pozostałości dawnego osiedla hutniczego: zespół budynków mieszkalnych nr 2,3,4,5		1948/70 z 7.12.1970
125.	Ozimek	Jedlice	pozostałości dawnego osiedla hutniczego: kanał roboczy nawadniający		1948/70 z 7.12.1970
126.	Ozimek	Jedlice	pozostałości dawnego osiedla hutniczego: budynek huty	1805	1948/70 z 7.12.1970
127.	Ozimek	Krasiejów	kościół parafialny pw. św. Małgorzaty wraz z ogrodzeniem		52/2007 z 18.05.2007
128.	Ozimek	Krasiejów	zbiorowa mogiła powstańców śląskich na cmentarzu rzym.- kat.		260/90 z 12.07.1990
129.	Ozimek	Ozimek	kościół ewangelicki	XIX	1177/66 z 01.03.1960
130.	Ozimek	Ozimek	most żelazny nad rz. Mała Panew	1827	1940/69 z 30.01.1969
131.	Popielów	Karłowice	kaplica zamkowa	XV	658/60 z 23.01.1960
132.	Popielów	Karłowice	zamek wraz z założeniem parkowym	1 poł. XIV, XVI- XX	685/63 z 16.10.1963 657/60 z 23.01.1960r
133.	Popielów	Karłowice	park		657/60 z 23.01.1960 r. 54/81 z 09.06.1981
134.	Popielów	Karłowice	dom ks. Jana Dzierżona, ul. Kościelna 5	1864	2049/80 z 23.05.1980
135.	Popielów	Kurznie	kościół filialny pw. św. Judy Tadeusza	XIX	1075/66 z 21.01.1966
136.	Popielów	Popielów	kościół cmentarny pw. Matki Boskiej i św. Andrzeja	1654, 1889	110/54 z 10.06.1954
137.	Popielów	Popielów	dom, ul. Opolska 14	XIX	1804/66 z 15.10.1966
138.	Popielów	Popielów (Stary)	spichlerz, ul. Kościuszki 13	1840	1803/66 z 15.10.1966
139.	Popielów	Stare Siołkowice	wiatrak drewniany typu koźlak, poza wsią	1848	2047/80 z 16.04.1980
140.	Popielów	Stare Siołkowice	wiatrak drewniany typu paltrak, ul. Boczna 6		2045/80 z 28.02.1980
141.	Popielów	Stare Siołkowice	młyn wodny, ul. Młyńska 21	XIX	1808/66 z 17.10.1966
142.	Popielów	Stare Siołkowice	kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła	1825-1830	145/2011 z 10.02.2011
143.	Prószków	Boguszyce	ruina wapiennika	XIX	1786/66 z 14.10.1966

144.	Prószków	Chrząższczyce	kościół parafialny pw. Matki Boskiej Szkaplerznej wraz z otoczeniem w granicach muru z cmentarzem przykościelnym i zielenią, mur ogrodzeniowy z bramkami północną i południową		60/2008 z 11.03.2008
145.	Prószków	Chrząższczyce	dawne prezbiterium, obecnie kaplica przy kościele	XIV	1127/66 z 09.02.1966
146.	Prószków	Ligota Prószkowska	kościół parafialny pw. św. Mikołaja	1 poł. XVIII	1129/66 z 09.02.1966
147.	Prószków	Prószków	kościół parafialny pw. św. Jerzego	1687, XIX	113/54 z 12.07.1954
148.	Prószków	Prószków	plebania	XVII/ XVIII	1806/66 z 15.10.1966
149.	Prószków	Prószków	zamek, ob. DPS	XVI/XVII, XVIII/XIX	114/54 z 12.07.1954
150.	Prószków	Prószków	park	k. XIX	82/83 z 15.09.1983
151.	Prószków	Prószków	dom, ul. Korfantego 1	XVIII	1807/66 z 15.10.1966
152.	Prószków	Prószków	dom, pl. gen. Zawadzkiego 36	1 poł. XVIII, XIX	1968/72 z 17.11.1972
153.	Prószków	Prószków - Pomologia	budynek, dawny zajazd, ul. Opolska 9	pocz. XX	2097/84 z 28.09.1984
154.	Prószków	Prószków - Pomologia	park - arboretum		81/83 z 15.09.1983
155.	Prószków	Zimnice Małe	spichlerz (wybudowany jako zamek)	XVI, XIX	2009/74 z 29.04.1974
156.	Prószków	Zimnice Wielkie	kościół parafialny pw. św. Jana Chrzyciciela,	XVI, XVIII	146/55 z 19.01.1955
157.	Tarnów Opolski	Raszowa	kościół parafialny pw. Opatrzności Bożej	1791, 1938	1130/66 z 09.02.1966
158.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	kościół parafialny pw. św. Marcina	1 poł. XV, 1653-64, 1913-14	1989/73 z 15.01.1973
159.	Tułowice	Ligota Tułowicka	dom nr 21	XIX	1653/66 z 22.09.1966
160.	Tułowice	Skarbiszowice	zabudowania folwarczne	XIX	1661/66 z 23.09.1966
161.	Tułowice	Szydłów	zespół obiektów stacji kolejowej: budynek dworca, budynek nastawni wykonawczej, budynek parowozowni, wiadukt kolejowy przy nastawni wykonawczej wraz z infrastrukturą	1887	48/2006 z 29.05.2006
162.	Tułowice	Tułowice	zespół pałacowy: pałac	1879	1018/65 z 08.05.1965
163.	Tułowice	Tułowice	zespół pałacowy: dawny młyn wodny	1763	1018/65 z 08.05.1965
164.	Tułowice	Tułowice	zespół pałacowy: czworak	XVIII, XIX/XX	1018/65 z 08.05.1965

165.	Tułowice	Tułowice	zespół pałacowy: stajnia	I poł. XIX	1018/65 z 08.05.1965
166.	Tułowice	Tułowice	park	II poł. XIX	1018/65 z 08.05.1965 108/84 z 28.05.1984 225/52 z 03.05.1952
167.	Tułowice	Tułowice	dom, ul. Pocztowa 6	I poł. XIX	1662/66 z 23.09.1966
168.	Tułowice	Tułowice	budynek administracyjny w zespole Fabryki Porcelany „RS Tilowitz”, ul. Świerczewskiego 2E	1904	2374/97 z 10.12.1997
169.	Tułowice	Tułowice	willa dzierżawcy fabryki porcelany, tzw. „Stara Willa”, ul. Parkowa 7	1. 90-te XIX	02/2001 z 11.05.2001
170.	Turawa	Bierdzany	kościół parafialny pw. św. Jadwigi	1711	103/54 z 28.05.1954
171.	Turawa	Bierdzany	dawny zajazd, ob. dom, ul. Opolska 15	2 poł. XIX	2172/87 z 11.09.1987
172.	Turawa	Kotórz Wielki	kościół par. pw. św. Michała Arch.	XVIII, XIX	631/59 z 13.11.1959
173.	Turawa	Turawa	pałac, ob. Dom Dziecka	1728-30, XIX	194/56 z 12.04.1956
174.	Turawa	Turawa	budynek gospodarczy: stajnia i wozownia	poł. XIX	1957/72 z 18.03.1972
175.	Turawa	Turawa	park	poł. XIX	109/84 z 12.06.1984
176.	Turawa	Węgry	kościół pw. św. Józefa Robotnika		156/2011 z 4.03.2011
177.	Turawa	Zakrzów Turawski	kościół filialny pw. śś. Piotra i Pawła	1759	58/53 z 26.11.1953

W ewidencji obiektów mostowych Zarządu Dróg Powiatowych w Opolu, który jest jednostką organizacyjną Powiatu Opolskiego, znajdują się dodatkowo mosty figurujące jako zabytki.

Należą do nich:

Lp.	Nr ewidencji	Nr drogi / relacja / kilometraż	Gmina	Przeszkoda	Rok budowy	Rodzaj konstrukcji
1.	31	Nr 1344 O / Wołczyn – Murów – DK 454/ 19+916	Murów	kanał ulgi	XVIII w.	Kamienny beton. cegl.
2.	32	Nr 1344 O / Wołczyn – Murów – DK 454/ 19+935	Murów	kanał ulgi	XVII w.	Kamienny beton. cegl.
3.	39	Nr 1352 O / Krzywa Góra - Murów / 5+796	Murów	rów melioracyjny	1908	Kamienny beton. cegl.
4.	40	Nr 1352 O / Krzywa Góra - Murów / 6+424	Murów	rów melioracyjny	1908	Kamienny beton. cegl.
5.	53	1703 O / Opole – Łubniany / 3+665	Łubniany	kanał ulgi	1912 r.	Kamienny beton. cegl.
6.	58	1705 O / Zawada – Turawa – Zębówice – Szemrowice / 6+188	Turawa	rzeka Mała Panew	1929 r.	Kamienny beton. cegl.
7.	59	1705 O / Zawada –	Turawa	rów	1904 r.	Kamienny

		Turawa – Zębówice – Szemrowice / 6+188		odwadniająca		beton. cegl.
8.	61	1711 O / DK 46 – Chrzastowice – DK 46 / 1+663	Chrzastowice	rzeka Swornica	1911 r.	Kamienny beton. cegl.
9.	62	1711 O / DK 46 – Chrzastowice – DK 46 / 1+663	Chrzastowice	rzeka Imielnica	1911 r.	Kamienny beton. cegl.
10.	66	1712 O / Ozimek – Przywory / 6+235	Chrzastowice	rzeka Cienka	1925 r.	Kamienny beton. cegl.
11.	67	1712 O / Ozimek – Przywory / 6+362	Chrzastowice	rzeka Imielnica	1925 r.	Kamienny beton. cegl.
12.	69	1712 O / Ozimek – Przywory / 12+448	Tarnów Opolski	rzeka Sucha	1925 r.	Kamienny beton. cegl.
13.	101	1770 O / DK 45 – Osowiec – DK 45 / 1+740	Turawa	rzeka Mała Panew	1903 r.	Kamienny beton. cegl.
14.	102	1807 O / Strzelce Opolskie – Krasiejów / 16+675	Ozimek	rów odwadniająca	1913 r.	Żelbetowy
15.	103	1807 O / Strzelce Opolskie – Krasiejów / 16+850	Ozimek	rzeka Mała Panew	913 r.	Kamienny beton. cegl.

Źródło: Ewidencja obiektów mostowych Zarządu Dróg Powiatowych w Opolu

6.4. Zabytki ruchome

Wykaz obiektów zabytkowych ruchomych z terenu powiatu opolskiego wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego – stan na dzień 23 stycznia 2012 r.

LP	GMINA	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	Nr rejestru
1.	Chrzastowice	Dębie	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP	Ks.B.t.V-716/1-7/79 z 14.02.1979 r.
2.	Chrzastowice	Dębie	Rzeźba - św. Jana Nepomucena w kapliczce	Ks.B.t.V-821/90 z 10.05.1990 r.
3.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	Rzeźba - św. Jana Nepomucena w kapliczce	Ks.B.t.V-820/90 z 07.05.1990 r.
4.	Chrzastowice	Lędziny	Wyposażenie kaplicy	Ks.B.t.V-730/1-5/82 z 30.08.1982 r.
5.	Chrzastowice	Suchy Bór	Kapliczka przy sanatorium (dz. Nr 243/24 a.m.3)	Ks.B.t.III-211/10 z 29.12.2010 r.
6.	Dąbrowa	Chróstcina	Rzeźba - św. Jan Nepomucen umieszczona wewnątrz kapliczki	Ks.B.t.V-805/90 z 30.01.1990 r.
7.	Dąbrowa	Chróstcina	Kapliczka przy ul. Niemodlińskiej (wewnątrz rzeźba św. Jana Nepomucena)	Ks.B.t.III-195/10 z 19.05.2010 r.
8.	Dąbrowa	Dąbrowa	Rzeźba św. Jana	Ks.B.t.I-264/63 z 31.01.1966 r.

			Nepomucena (k. parku zamkowego)	
9.	Dąbrowa	Dąbrowa	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Wawrzyńca	Ks.B.t.IV-636/1-17/76 z 13.03.1976 r.
10.	Dąbrowa	Skarbiszów	Wyposażenie kościoła filialnego pw. św. Katarzyny	Ks.B.t.V-746/1-10/88 z 10.08.1988 r. Ks.B.t.VI-923/94 z 25.02.1994 r.
11.	Dąbrowa	Wrzoski	Dzwonek z kapliczki, ul. Kolejowa 2	Ks.B.t.V-712/79 z 24.01.1979 r.
12.	Dąbrowa	Żelazna	Wyposażenie z kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja	Ks.B.t.V-714/1-40/79 z 06.02.1979 r. Ks.B.t.II-145/1-2/08 z 12.11.2008 r.
13.	Dąbrowa	Żelazna	Krzyż pokutny	Ks.B.t.III-627/75 z 25.01.1975 r.
14.	Dąbrowa	Żelazna	Rzeźba św. Jana Nepomucena, w kapliczce ul. Opolska 64	Ks.B.t.V-711/79 z 24.01.1979 r.
15.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Jadwigi	Ks.B.t.III-209/1-26/10 z 27.12.2010 r.
16.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	Figura – św. Jana Nepomucena, z kapliczki przy ul. 1-go Maja i św. Jana	Ks.B.t.VI-966/99 z 30.01.1999 r.
17.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	Rzeźba Matki Boskiej, ul. Wolności 94	Ks.B.t.IV-691/77 z 15.09.1977 r.
18.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	Rzeźba św. Jana Nepomucena	Ks.B.t.IV-692/77 z 15.09.1977 r.
19.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	Obraz Madonna z Dzieciątkiem	Ks.B.t.I-13/57 z 04.09.1957 r.
20.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	Wyposażenie kościoła odpustowego pw. św. Anny	Ks.B.t.III-605/72 z 07.10.1972 r. Ks.B.t.V-872/91 z 02.12.1991 r.
21.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. Bożego Ciała i św. Norberta	Ks.B.t.III-606/72 z 10.10.1972 r.
22.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	Wyposażenie kościoła odpustowego pw. św. Rocha	Ks.B.t.III-603/72 z 07.09.1972 r.
23.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	Rzeźba św. Jana Nepomucena w kapliczce	Ks.B.t.V-800/89 z 04.12.1989 r.
24.	Dobrzeń Wielki	Kup	Prospekt organowy wraz z instrumentem	Ks.B.t.III-212/10 z 29.12.2010 r.

			z kościoła parafialnego pw. św. Jerzego	
25.	Dobrzeń Wielki	Świerkle	Organy z kościoła filialnego pw. Niepokalanego Serca NMP	Ks.B.t.III-222/11 z 11.02.2011 r.
26.	Komprachcice	Ochodze	Zespół zabytków ruchomych z kościoła parafialnego pw. św. Marcina	Ks.B.t.IV-694/1-11/77 z 14.10.1977 r.
27.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	Wyposażenie z kościoła parafialnego pw. Nawiedzenia NMP	Ks.B.t.V-732/1-13/82 z 30.08.1982 r.
28.	Łubniany	Brynica	Wyposażenie z kościoła parafialnego pw. św. Szczepana	Ks.B.t.III-561/72 z 28.02.1972 r. Ks.B.t.II-128/08 z 08.04.2008 r.
29.	Łubniany	Jełowa	Zespół zabytków ruchomych w kościele parafialnym pw. św. Bartłomieja	Ks.B.t.IV-641/1-16/76 z 07.06.1976 r.
30.	Łubniany	Kępa	płaskorzeźba w domu przy ul. Opolskiej 23	Ks.B.t.I-10/55 z 25.09.1955 r.
31.	Łubniany	Kolanowice	Wyposażenie kościoła filialnym pw. św. Barbary	Ks.B.t.IV-674/1-41/77 z 08.03.1977 r.
32.	Łubniany	Kolanowice	rzeźba Matki Bożej z Dzieciątkiem przy ul. Wiejskiej 63	Ks.B.t.IV-690/77 z 15.09.1977 r.
33.	Łubniany	Luboszyce	Rzeźba „Wniebowzięcie NMP” w kościele parafialnym pw. św. Antoniego Padewskiego	Ks.B.t.V-722/81 z 02.01.1981 r.
34.	Murów	Murów	Rzeźba – św. Jan Nepomucen w kapliczce	Ks.B.t.V-799/89 z 04.12.1989 r.
35.	Murów	Nowe Budkowice	Wyposażenie kapliczki	Ks.B.t.VI-901/1-8/93 z 05.03.1993 r.
36.	Murów	Stare Budkowice	Zespół zabytków ruchomych z kościoła parafialnego pw. św. Rocha	Ks.B.t.IV-698/1-10/77 z 24.09.1977 r.
37.	Niemodlin	Grabin	Wyposażenie z kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja	Ks.B.t.I-10/55 z 25.09.1955 r. Ks.B.t.V-893/92 z 18.08.1992 r.
38.	Niemodlin	Gracze	Wyposażenie z	Ks.B.t.I-265/63 z 31.01.1963 r.

			kościół parafialny pw. Trójcy Św.	Ks.B.t.VI-962/97 z 02.06.1997 r.
39.	Niemodlin	Krasna Góra	Rzeźba św. Jana Nepomucena	Ks.B.t.V-891/92 z 29.08.1992 r.
40.	Niemodlin	Krasna Góra	Wyposażenie kościoła filialnym pw. Macierzyństwa NMP	Ks.B.t.V-890/92 z 24.06.1992 r.
41.	Niemodlin	Niemodlin	Zespół zabytków ruchomych w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia NMP	Ks.B.t.II-421/69 z 24.11.1969 r.
42.	Niemodlin	Niemodlin	Wyposażenie i wystrój zamku	Ks.B.t.IV-663/1-7/77 z 09.12.1977 r.
43.	Niemodlin	Niemodlin	Zespół rzeźb w parku zamkowym (na moście)	Ks.B.t.I-182/59 z 29.10.1959 r. Ks.B.t.I-183/59 z 28.10.1959 r. Ks.B.t.I-184/59 z 28.10.1959 r. Ks.B.t.I-185/59 z 28.10.1959 r.
44.	Niemodlin	Niemodlin	Rzeźba św. Floriana, Rynek	Ks.B.t.I-181/59 z 29.10.1959 r.
45.	Niemodlin	Niemodlin	Latarnia, Rynek	Ks.B.t.IV-659/76 z 29.12.1976 r.
46.	Niemodlin	Rogi	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP	Ks.B.t.I-337/64 z 31.01.1964 r. Ks.B.t.I-374/67 z 23.10.1967 r.
47.	Niemodlin	Szydłowiec Śl.	Wyposażenie kościoła filialnego pw. Imienia Maryi	Ks.B.t.I-302/63 z 12.06.1963 r. Ks.B.t.I-412/66 z 17.12.1966 r. Ks.B.t.III-626/1-4/75 z 23.01.1975 r.
48.	Niemodlin	Szydłowiec Śl.	Pomnik rycerza – granitowy głaz narzutowy, 1867 r.	Ks.B.t.II-179/10 z 15.01.2010 r.
49.	Ozimek	Grodzic	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. Matki Boskiej Częstochowskiej i św. Wojciecha	Ks.B.t.V-731/1-6/82 z 30.08.1982 r. Ks.B.t.V-169/1-4/09 z 16.09.2009 r.
50.	Ozimek	Krasiejów	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Małgorzaty	Ks.B.t.V-713/1-8/79 z 31.01.1979 r.
51.	Ozimek	Ozimek	Dwa obrazy w budynku administracji Huty Mała Panew	Ks.B.t.V-733/1-2/82 z 30.08.1982 r.
52.	Popielów	Karłowice	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła	Ks.B.t.I-249/63 z 24.01.1963 r.
53.	Popielów	Karłowice	Wyposażenie	Ks.B.t.I-360/64 z 20.02.1964 r.

			kaplicy ewangelickiej w zamku	
54.	Popielów	Popielów	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. NMP Królowej Aniołów	Ks.B.t.IV-687/77 z 02.07.1977 r. Ks.B.t.II-144/08 z 05.11.2008 r.
55.	Popielów	Popielów	Rzeźba św. Jana Nepomucena, na cmentarzu parafialnym	Ks.B.t.IV-687/77 z 03.07.1977 r. Ks.B.t.III-617/1-20/73 z 06.01.1973 r.
56.	Popielów	Stare Siołkowice	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła	Ks.B.t.III-238/1-4/11 z 01.08.2011 r.
57.	Popielów	Stare Siołkowice	Rzeźba – św. Jan Nepomucen w kapliczce przy kościele parafialnym pw. św. Michała Archanioła	Ks.B.t.V-834/90 z 27.08.1990 r.
58.	Popielów	Stare Siołkowice	Rzeźba – św. Jan Nepomucen w kapliczce przy ul. Michała	Ks.B.t.V-836/90 z 31.08.1990 r.
59.	Popielów	Stare Siołkowice	Kapliczka przy ul. Michała 41; dz. Nr 1018/2 k.m. 6	Ks.B.t.II-82/06 z 25.07.2006 r.
60.	Prószków	Chrzążczyce	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. MB Szkaplerznej	Ks.B.t.II-482/70 z 16.03.1970 r.
61.	Prószków	Górki	Wyposażenie kapliczki – dzwonnicy, ul. Szeroka	Ks.B.t.V-897/92 z 18.11.1992 r.
62.	Prószków	Ligota Prószkowska	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja	Ks.B.t.III-614/1-11/73 z 06.01.1973 r.
63.	Prószków	Prószków	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Jerzego	Ks.B.t.III-558/1-12/72 z 15.02.1972 r. Ks.B.t.III-199/10 z 17.08.2010 r.
64.	Prószków	Prószków	Wyposażenie i wystrój zamku	Ks.B.t.III-551/1-14/72 z 17.02.1972 r.
65.	Prószków	Prószków	Rzeźba Pomony, przy zamku	Ks.B.t.V-717/80 z 14.05.1980 r.
66.	Prószków	Prószków	Rzeźba św. Jana Nepomucena, w kapliczce, przy	Ks.B.t.V-822/90 z 28.05.1990 r.

			drodze na Ochodze	
67.	Prószków	Przysiecz	Organy z kościoła filialnego pw. MB Bolesnej	Ks.B.t.III-198/10 z 16.08.2010 r.
68.	Prószków	Zimnice Wielkie	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela	Ks.B.t.VI-908/1-25/93 z 13.05.1993 r.
69.	Tarnów Opolski	Kąty Opolskie	Kapliczka słupowa, ul. Odrzańska i Szeroka	Ks.B.t.VI-963/97 z 19.11.1997 r.
70.	Tarnów Opolski	Przywory	Rzeźba św. Jana Nepomucena	Ks.B.t.I-187/59 z 29.11.1959 r.
71.	Tarnów Opolski	Raszowa	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. Opatrzności Bożej	Ks.B.t.IV-695/1-15/77 z 14.10.1977 r.
72.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Marcina	Ks.B.t.IV-679/1-20/77 z 03.05.1977 r.
73.	Tułowice	Tułowice	Płyta nagrobna z kościoła parafialnego pw. św. Rocha	Ks.B.t.V-802/89 z 15.12.1989 r.
74.	Tułowice	Tułowice	Rzeźba św. Jana Nepomucena, w kapliczce	Ks.B.t.V-806/90 z 30.01.1990 r.
75.	Tułowice	Tułowice	Żyrandol, willa przy ul. Parkowej 7	Ks.B.t.VI-970/01 z 17.04.2001 r.
76.	Tułowice	Tułowice	Kolekcja porcelany i wyrobów porcelitowych z wzorcowni Fabryki Porcelitu „Tułowice”	Ks.B.t.I-4/1-744/02 z 03.09.2002 r.
77.	Turawa	Bierzany	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Jadwigi Śląskiej	Ks.B.t.IV-666/1-30/77 z 04.01.1977 r.
78.	Turawa	Kotórz Wielki	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła	Ks.B.t.IV-709/1-16/79 z 22.01.1979 r.
79.	Turawa	Ligota Turawska	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej	Ks.B.t.III-601/72 z 06.09.1972 r.
80.	Turawa	Turawa	Rzeźba św. Leonarda z kapliczki przy zamku	Ks.B.t.V-710/79 z 22.01.1979 r.
81.	Turawa	Węgry	Rzeźba św. Jana	Ks.B.t.V-837/90 z 31.08.1990 r.

			Nepomucena, w kaplicze- dzwonnicy przy ul. Opolskiej	
82.	Turawa	Zakrzów Turawski	Wyposażenie z kościół filialnego pw. śś. Piotra i Pawła	Ks.B.t.V-892/1-10/92 z 17.08.1992 r.
83.	Turawa	Zakrzów Turawski	Organy z kościoła filialnego pw. śś. Piotra i Pawła	Ks.B.t.III-192/10 z 05.05.2010 r.

6.5 Zabytki archeologiczne

Wyciąg z rejestru zabytków archeologicznych województwa opolskiego odnoszący się do terenu powiatu opolskiego (stan na dzień 31.05.2011r.).

Lp.	Gmina	Miejscowość	Nr stanowiska	Typ stanowiska	Chronologia	Nr rejestru zabytków
1.	Chrzastowice	Daniec	35	osada	kultura przeworska	A - 682/86
2.	Chrzastowice	Dąbrowice	1	punkt osadniczy	kultura przeworska (późny okres wpływów rzymskich), XIV - XV w.	A - 1111/99
3.	Chrzastowice	Dębie	3	osada i cmentarzysko ciałopalne	okres wpływów rzymskich	A - 275/70
4.	Chrzastowice	Lędziny	1	grodzisko	wczesne średniowiecze (VIII - X w.)	A - 49/66
5.	Dąbrowa	Karczów	4	osada produkcyjna	kultura przeworska (późny okres wpływów rzymskich)	A - 627/84
6.	Dąbrowa	Narok	3	osada produkcyjna	nieokreślona	A - 340/72
7.	Dąbrowa	Niewodniki	1	stanowisko nieokreślone	neolit, kultura łużycka, średniowiecze	A - 360/73
8.	Dąbrowa	Wrzoski	5	osada	kultura przeworska (późny okres wpływów rzymskich), wczesne średniowiecze (X - XI w.), późne średniowiecze (XIV - XV w.)	A - 628/84
9.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	10	osada produkcyjna	kultura przeworska (okres wpływów rzymskich)	A - 617/84
10.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	6	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka (późny okres epoki brązu / halsztat)	A - 618/84
11.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	1	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka (V okres epoki brązu)	A - 20/65
12.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	27	osada	okres wpływów rzymskich (IV w.)	A - 419/76
13.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	28	osada	kultura łużycka	A - 425/76

14.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	32	osada	okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze	A - 626/84
15.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	38	osada	kultura łużycka, okres wpływów rzymskich	A - 420/76
16.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	39	osada	kultura łużycka, okres wpływów rzymskich	A - 426/76
17.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	40	osada	neolit, średniowiecze	A - 788/88
18.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	2	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka (halsztat)	A - 329/71
19.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	1	cmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka (IV - V okres epoki brązu)	A - 23/65
20.	Komprachcice	Domecko	3	grodzisko	XIII - XIV w.	A - 346/72
21.	Komprachcice	Ochodze	8	grodzisko	XV w.	A-58/2007
22.	Łubniany	Brynica	3	grodzisko	średniowiecze (XIV - XV w.)	A - 504/78
23.	Łubniany	Jelowa	37	osada	późna epoka brązu, okres halsztacki	A - 613/84
24.	Murów	Murów	8	grodzisko	średniowiecze (XIII - XV w.)	A - 409/75
25.	Niemodlin	Góra	1	grodzisko stożkowate	średniowiecze (XIV - XV w.)	A - 401/75
26.	Niemodlin	Grabin	2	grodzisko	wczesne średniowiecze, średniowiecze	A - 453/77
27.	Niemodlin	Grodziec	1	grodzisko	wczesne średniowiecze (IX - X w.)	A - 50/66
28.	Niemodlin	Grodziec	4	osada, punkt osadniczy	kultura przeworska (okres wędrówek ludów), VI - IX w.	A-69/2009
29.	Niemodlin	Krasna Góra	1	grodzisko	średniowiecze	A - 356/73
30.	Niemodlin	Magnuszowiczki	2	grodzisko stożkowate	średniowiecze (XIII - XIV w.)	A - 400/75
31.	Niemodlin	Molestowice	1	grodzisko	średniowiecze	A - 361/73
32.	Niemodlin	Roszkowice	2	grodzisko	średniowiecze (XIV-XVI w.)	A - 547/80
33.	Niemodlin	Rzędziwojowice	1	osada	kultura łużycka, okres wpływów rzymskich	A - 557/80
34.	Niemodlin	Tarnica (Tarnice)	1	grodzisko stożkowate	XIII-XIV w.	A-60/2007
35.	Niemodlin	Tarnice	6	stanowisko nieokreślone	neolit, kultura łużycka	A - 543/80
36.	Niemodlin	Tarnice	7	stanowisko nieokreślone	okres wpływów rzymskich, średniowiecze	A - 561/80
37.	Niemodlin	Tarnice	9	stanowisko nieokreślone	neolit, okres lateński, średniowiecze	A - 542/80
38.	Niemodlin	Tłustoręby	1	stanowisko nieokreślone	neolit, średniowiecze	A - 576/80
39.	Niemodlin	Tłustoręby	2	grodzisko	wczesne średniowiecze (XI - XII w.), późne średniowiecze (XIV-XV w.)	A - 7/2001
40.	Niemodlin	Tłustoręby	6	stanowisko nieokreślone	neolit, kultura łużycka, wczesne średniowiecze	A - 560/80
41.	Popielów	Karłowice	12	osada	kultura łużycka, okres wpływów rzymskich, średniowiecze	A - 623/84
42.		Karłowice	2	nieokreślone	mezolit	A - 85/68
43.	Popielów	Karłowice	4 i 5	osada	mezolit, kultura łużycka	A - 83/68

					(epoka brązu)	
44.	Popielów	Kuźnica Katowska	3	grodzisko	średniowiecze ?	A - 334/72
45.	Popielów	Popielów	C	osada	kultura łużycka, okres wpływów rzymskich, średniowiecze	A - 579/80
46.	Popielów	Rybna	1	osada	okres wpływów rzymskich	A - 27/65
47.	Popielów	Rybna	4	osada	kultura przeworska (okres wpływów rzymskich), średniowiecze	A - 786/88
48.	Popielów	Rybna	5	osada	kultura łużycka (halsztat)	A - 784/88
49.	Popielów	Siołkowice Stare	3	osada	kultura łużycka (halsztat)	A - 276/70
50.	Popielów	Siołkowice Stare	6	osada i cmentarzysko ciałopalne	mezolit, kultura łużycka	A - 480/78
51.	Popielów	Stare Kolnie	10	osada	kultura łużycka, okres wpływów rzymskich (kultura przeworska)	A - 773/87
52.	Popielów	Stare Kolnie	4	ruiny zamku	XIV - XV w.	A - 332/72
53.	Popielów	Stare Kolnie	8	osada	V okres epoki brązu/ okres halszacki (kultura łużycka), XI - XII w.	A - 779/87
54.	Popielów	Stare Kolnie	9	stanowisko wielokulturowe	epoka kamienia, epoka brązu (kultura łużycka)	A - 84/68
55.	Popielów	Stobrawa	24	osada	kultura łużycka, późny okres wpływów rzymskich (kultura przeworska), wczesne średniowiecze, średniowiecze	A - 785/88
56.	Popielów	Stobrawa	25	cmentarzysko ciałopalne	IV - V okres epoki brązu / halsztat C	A - 568/80
57.	Prószków	Boguszyce	5	osada	kultura łużycka, kultura przeworska (okres wpływów rzymskich)	A - 790/88
58.	Prószków	Chrzaszczycy	2	grodzisko	średniowiecze	A - 371/73
59.	Prószków	Chrzowice	2	osada	kultura łużycka (halsztat), średniowiecze (XIV-XV w.)	A - 926/91
60.	Prószków	Chrzowice	5	osada	kultura łużycka	A - 379/73
61.	Prószków	Nowa Kuźnia	4	osada hutnicza	kultura przeworska (faza B2 / C1 - C2)	A - 984/94
62.	Prószków	Winów	5	osada	kultura przeworska (późny okres wpływów rzymskich), wczesne średniowiecze (IX - X w.), późne średniowiecze (XIV - XV w.)	A - 924/91
63.	Prószków	Ziemnice Małe	4	osada	średniowiecze	A - 580/80
64.	Prószków	Ziemnice Wielkie	13	osada	epoka kamienia, okres wpływów rzymskich, średniowiecze	A - 702/86
65.	Prószków	Ziemnice Wielkie	3	stanowisko nieokreślone	epoka brązu, okres halszacki, średniowiecze	A - 538/80
66.	Prószków	Żlinice	1	grodzisko	wczesne średniowiecze (X-XI w.)	A - 140/68
67.	Prószków	Żlinice	7	osada	kultura przeworska (późny okres wpływów rzymskich), wczesne średniowiecze (X - XI w.), późne średniowiecze	A - 780/87

					(XIV - XV w.)	
68.	Tarnów Opolski	Kąty Opolskie	8	osada produkcyjna	okres wpływów rzymskich	A - 366/73
69.	Tarnów Opolski	Kosorowice	12	osada	kultura łużycka (V okres epoki brązu/ halsztat)	A - 877/90
70.	Tarnów Opolski	Kosorowice	17	osada	kultura przeworska (późny okres rzymski), późne średniowiecze	A - 875/90
71.	Tarnów Opolski	Kosorowice	8	osada	kultura przeworska (okres wpływów rzymskich), średniowiecze	A - 748/87
72.	Tarnów Opolski	Miedziana	3	osada	kultura przeworska (faza D)	A - 749/87
73.	Tarnów Opolski	Raszowa	12	osada	kultura przeworska (okres wpływów rzymskich)	A - 685/86
74.	Turawa	Kotórz Mały	12	osada, punkt osadniczy	epoka kamienia, kultura przeworska (późny okres wpływów rzymskich), XIV - XV w.	A - 1110/99

6.6. Zabytki zlokalizowane na terenie powiatu opolskiego

6.6.1. Kościoły drewniane w powiecie opolskim

Kościół drewniane stanowią największą i najważniejszą grupę w zespole budownictwa drewnianego.

Kościół pw. św. Jadwigi w Bierdzanach

W Bierdzanach znajduje się drewniany kościół pw. św. Jadwigi, datowany na rok 1711. Świątynia znajduje się w centrum wsi na niewielkim podwyższeniu i jest jednym w powiecie opolskim, drewnianym kościołem parafialnym.

Kościół o charakterze barokowym, orientowany, konstrukcji zrębowej, z wieżą konstrukcji słupowej, nakrytej baniastym hełmem zakończonym wieżyczką z latarnią. Nad skrzyżowaniem transeptu i nawy umieszczono sześcioboczną wieżyczkę na sygnaturkę zakończoną hełmem baniastym z latarnią.

Krótkie prezbiterium zamknięte trójbocznie, przy nim zakrystia z lożą kolatorską na piętrze. Nieco szersza nawa z transeptem. Wewnątrz stropy płaskie, w prezbiterium ze skośnymi odcinkami po bokach. Chór muzyczny wsparty na 4 słupach. Okna w zakrystii zamknięte odcinkowo, w prezbiterium koliste. Barokowy ołtarz główny zdobią rzeźby św. Mikołaja i św. Marcina oraz rzeźby aniołów. W północnym ramieniu nawy poprzecznej mieści się ołtarz boczny z 1718 r., wykonany przez mistrza Kaspra Żołądka z Opola. W 1961 roku w czasie remontu kościoła odkryto piękną polichromię z kompozycjami figuralnymi

o tematyce ze Starego i Nowego Testamentu. Ciekawostką jest namalowana przy bocznych drzwiach wyjściowych postać śmierci, tzw. „bierdzka śmierć” z klepsydrą czasu życia.

Kościół posiada dwa zabytkowe dzwony: z 1503 r. i 1521 r. z inskrypcjami minuskułowymi. Stacje drogi krzyżowej z przełomu XVIII i XIX w. ludowe, w ramach rokokowych.

Kościół p.w. św. Rocha w Dobrzeniu Wielkim

Drewniany kościół odpustowy usytuowany na cmentarzu w północnej części wsi na naturalnym wzniesieniu, zbudowany około 1658 r. Kilkakrotnie odnawiany (1752, 1928, 1958). Konstrukcja zrębowa, krótkie prezbiterium, zamknięte trójbocznie, zwrócone ku północy. Przy prezbiterium zakrystia. Nawa dużo szersza prostokątna, ze skośnymi ścianami w przejściu do prezbiterium. Wnętrze nakryte stropem płaskim. Tęcza o wykroju świętego trójliścia. Boczne ściany naw wzmocnione lisicami. Chór muzyczny wsparty na 4 słupach. W wejściach do zakrystii i nawy odrzwia prostokątne z podwójnym wałkiem w kluczu. W wejściach bocznych do nawy drzwi klepkowe, éwiekowane. Kościół otoczony na zewnątrz sobotami wspartymi na słupach z zastrzałami. Ściany ponad sobotami szalowane. W elewacji frontowej ponad sobotami, ganek wsparty na 4 słupach, umożliwiający dostęp do chóru muzycznego. Dachy siodłowe oraz pulpitarne, zadaszenia sobót i ganku kryte gontem. Nad nawą wieżyczka na sygnaturkę, zakończona złożonym baniastym, podwójnym hełmem z sześcioboczną latarnią, pobita gontem. Ołtarz główny barokowy z ok. 1700 r. W centralnej części ołtarza znajduje się współczesny, przemalowany obraz Adoracji Św. Rocha, otoczony ramą o bogatej dekoracji akantowej z rzeźbami świętych i aniołów, oraz w zwieńczeniu z rzeźbą Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Ołtarze boczne, również barokowe, powstały w II połowie XVII w. Barokowa ambona z początku XVII w. Posiada bogatą dekorację akantową z rzeźbami czterech ewangelistów, powyżej znajduje się rzeźba Dzieciątka Jezus na globie ziemskim w otoczeniu aniołów.

Kościół p.w. św. Barbary w Kolanowicach

Początki stojącego w Kolanowicach (gm. Łubniany) drewnianego kościoła sięgają roku 1473 r. Wybudowano go w Opolu, jako kościół klasztorny oo. Bernardynów. Pierwotnie usytuowany był w pobliżu tzw. Bramy Bytomskiej (współczesne okolice Placu Wolności). Na przełomie XVI i XVII wieku kościółek św. Barbary, znajdował się w Opolu. Był w bardzo złym stanie. Ponadto w czasie wojny 30-letniej przechodzące przez Śląsk wojska dokonały dodatkowych dewastacji. Kościół św. Barbary był zniszczony – jak wynika

ze źródeł historycznych, do 1666 roku. W 1678 roku Opolanie przystąpili do budowy nowego drewnianego kościoła wyposażając go w wieżę, a wewnątrz: w trzy ołtarze (św. Barbary, św. Wawrzyńca i Matki Bożej), ambonę oraz szereg obrazów i rzeźb Świętych. Budowniczym miał być eremita Adamus Areb, który opiekował się o nim do 1691 roku. Na początku XIX wieku opolski kościół św. Barbary znów chylił się ku ruinie. W 1811 roku władze miejskie nie chcąc pokryć kosztów remontu postanowiły sprzedać świątynię do Kolanowic. W dniu 19 grudnia 1812 roku odbyło się uroczyste poświęcenie przeniesionej tu świątyni.

Kościół orientowany, konstrukcji zrębowej. Prezbiterium zamknięte trójbocznie z małą zakrystią. Na zewnątrz kościoła od zachodu znajduje się drewniana, wsparta na murowanej kruchcie galeria mieszcząca dostęp do chóru. Dach świątyni kryty gontem. W prezbiterium sklepienie kolebkowe, w nawie strop belkowany-fazowany. Na belce tęczy rzeźba św. Marii Magdaleny, klęczącej pod krzyżem malowanym na blasze. Wejścia do nawy i zakrystii zamknięte łukiem. Okna zwieńczone odcinkami łuku. Chór muzyczny wsparty na 2 słupach przedłużony jest do połowy ściany bocznej. Parapet chóru i empory są ozdobione 12 scenami z życia św. Barbary (z ok. 1700 r.). Kościół otoczony na zewnątrz sobotami wspartymi na słupach z zastrzałami, z wyjątkiem strony zachodniej. Ściany powyżej sobót pobite gontem. Zadaszenie sobót nad wejściem lekko podwyższone. Nad zakrystią i galerią dach pulpitowy. Nad nawą sześcioboczna wieżyczka na sygnaturkę z latarnią, zwieńczona ostrosłupem pobitym gontem. Ołtarz główny pochodzi z 1680 r. (barokowy). Są na nim rzeźby świętych: Franciszka, Antoniego, Jadwigi, Michała Archanioła. U góry ołtarza obraz Ukrzyżowanie. Dwa boczne ołtarze (barokowe) Matki Bożej i św. Bartłomieja. Ambona barokowa, 2 ławy kolatorskie z XVIII w.

Kościół w Kolanowicach kryje niezwykle bogatą dekorację malarską z XVIII w. o motywie wici roślinnej, która obejmuje strop w nawie, obramienie tęczy, odrzwia i podniebie chóru muzycznego. Jest to jeden z najciekawszych tego typu zabytków w powiecie opolskim.

W 1978 roku dobudowano dzwonnice obok kościoła, a w roku 1989, dzięki staraniom mieszkańców, został wymieniony gontowy dach i ogrodzenie. Kościół w roku 2001 został okradziony.

Kościół p.w. św. Marcina i Matki Bożej Królowej Świata w Ochodzach

Drewniany kościół p.w. św. Marcina zbudowany w 1702 r. w Komprachcicach, staraniem miejscowego proboszcza Tomasza Kalety, poświęcony rok później. W 1942 r. przeniesiony do Ochodzy, w związku z wybudowaniem murowanego kościoła

w Komprachcicach. Jest to obiekt konstrukcji zrębowej z wieżą konstrukcji słupowej na kamiennym podmurowaniu. Prezbiterium zamknięte trójbocznie, przy nim zakrystia. Nawa szersza z kruchtą i kwadratową wieżą. Wnętrze nakryte stropami płaskimi. W tęczy zamkniętej łukiem półkolistym znajduje się późnogotycki krucyfiks z XVI w. z rzeźbami świętych Piotra i Pawła z połowy XVII w. Wejścia pod wieżą i w kruchcie zwieńczone łukiem. Chór muzyczny wsparty na 6 słupach. Ściany od zewnątrz pobite gontem. Wieża o ścianach pionowych, nakryta dachem czterospadowym. Dachy siodłowe kryte gontem. Nad nawą wieżyczka na sygnaturkę zakończona cebulastym hełmem. Ołtarz główny z XVIII w. z figurami świętych: Marcina, Mikołaja i Grzegorza oraz Floriana i Jana Nepomucena. Ambona z I poł. XVIII w., wsparta na 2 słupach. Chrzcielnica barokowo-ludowa z XVIII w. Na pokrywie chrzcielnicy rzeźba chrztu w Jordanie. Dzwon z 1735 r. odlany w Nysie. W 1960 r. kościół otrzymał drugiego patrona – Matkę Bożą Królową Świata.

Kościół pw. św. Andrzeja w Popielowie

Początki Popielowa sięgają XIII w. Stojący na cmentarzu drewniany kościół p.w. św. Andrzeja (pierwotnie parafialny) został zbudowany w 1654 r. W 1884 r. cieśla Frach ze Starych Kolni rozebrał drewniany kościół i przeniósł go na cmentarz. Od ponad stu lat pełni funkcję kościoła pogrzebowego. Jest to obiekt konstrukcji zrębowej wzmocniony konstrukcją słupową. Prezbiterium zwieńczone trójbocznie, przy nim zakrystia. Nawa szersza z dużą kruchtą i składzikiem. W nawie i prezbiterium stropy płaskie. Chór muzyczny wsparty na 8 słupach. We wnętrzu zachowane we fragmentach polichromie m.in. fragment z postacią Matki Boskiej. Barokowy ołtarz i ambona z XVII w., a w niektórych oknach znajdują się stare, kowalskiej roboty, kraty. Obok kościoła figura św. Jana Nepomucena z 1865 r. wykonana przez kamieniarza Jerzego Marka z Mokrego.

Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Radmierowicach

Radmierowicki kościół drewniany posiada konstrukcję szkieletową, wypełnioną murem ceglany, otynkowany. Zbudowany w latach 1786 – 1790 przez mistrza ciesielskiego Petzera według projektu architekta Chrystiana Isemara. Został zbudowany na skraju wsi dla kolonistów niemieckich, sprowadzonych przez Fryderyka II w celu zagospodarowania leśnych obszarów wokół Opola. Jest to kościół halowy, z czterospadowym dachem, krytym gontem. Od strony zachodniej znajduje się prostokątna wieża, również konstrukcji szkieletowej, nieco wyższa od budynku świątyni, nakryta hełmem dzwonowatego kształtu, na którym wspiera się ośmioboczna latarnia. Nad latarnią wznosi się również dzwonowaty,

wysoki hełm zakończony chorągiewką z datą 1790. Płaski, belkowany strop wnętrza wsparty jest na 8 słupach wzmocnionych zastrzałami. Wzdłuż ścian nawy, wsparte na słupach szerokie empory przechodzące w chór muzyczny od zachodu. Okna prostokątne w dwóch rzędach. Przy kościele znajduje się cmentarz, na którym rosną okazałe, pomnikowe dęby szypułkowe. Do 1945 roku służył ewangelikom, obecnie jest kościołem katolickim.

Kościół pw. św. Piotra i Pawła Zakrzów Turawski

W latach 1754-1759 r. cieśla Florian Kowalczyk z Jełowej zbudował na cmentarzu w Zakrzowie Turawskim drewniany kościół. Jest orientowany, konstrukcji zrębowej z wieżą budowaną na słup. Prezbiterium zwieńczone trójbocznie, przy nim zakrystia z lożą na piętrze. Jego wnętrze nakryte jest stropem z kasetonami, a w zakrystii i loży stropem belkowanym. W oknach znajdują się stare, ręcznie kute kraty. Ściany kościoła na zewnątrz otoczone sobotami, w części oszalowanymi, z zadaszaniem krytym gontem. Nad nawą wieżyczka na sygnaturkę z latarnią, zwieńczona baniastym hełmem. Ściany wieży, nakryte dachem czterospadowym przekształconym w niski cebulasty hełm, kryty gontem. We wnętrzu kościoła uwagę zwraca rokokowa ambona z XVII w. oraz barokowa chrzcielnica z XVIII w. Ołtarze boczne o charakterze barokowo-klasycystycznym. Cztery obrazy ludowe z polskimi inskrypcjami: Chrystus na Górze Oliwnej, Wjazd do Jerozolimy, Ostatnia Wieczerza, Matka Boska Bolesna. Stacje drogi krzyżowej z XIX w. Gotycka rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Na cmentarzu znajdują się liczne, dobrze zachowane, okazałe nagrobki z przełomu XIX i XX w.

Przy drodze prowadzącej do niego usytuowane są zabudowania gospodarcze i domy mieszkalne o konstrukcji szkieletowej, czyli wypełnionej murem ceglanym, charakterystyczne dla osadników kolonizacji fryderycjańskiej.

6.6.2. Kościoły murowane w powiecie opolskim

Kościół pw. św. Szczepana w Brynicy

Kościół pod wezwaniem św. Szczepana wybudowano pod koniec XVII wieku w miejscu wcześniejszej kaplicy. Był to kościół drewniany. Z powodu złego stanu technicznego i niedostatku miejsca w latach 1901-1904 wzniesiono obecny, neogotycki kościół, zachowując część wyposażenia z poprzedniej świątyni.

Kościół pw. św. Jadwigi w Chróścicach

Kościół wzmiankowany w 1687 r. jako kościół filialny Siołkowic. Obecny kościół zbudowany został około 1804 r., a rozbudowany w latach 1936-1937 w formie trójnawowej bazyliki. Z poprzedniego kościoła barokowo-klasycystycznego zachowała się wieża z przybudówkami po bokach. Wewnątrz znajduje się ołtarz główny-neobarokowy i tabernakulum barokowe z XVIII w. Dwa barokowe ołtarze boczne pochodzą z początku XVIII wieku. W otoczeniu kościoła położone są trzy kwatery cmentarne z nielicznymi nagrobkami i układem ścieżek.

Kościół pw. śś. Piotra i Pawła w Chróscinie

Pierwsze wzmianki pochodzą z 1371r. Został odbudowany po pożarze w latach 1792-1793 z wykorzystaniem starych murów uzyskał obecny klasycystyczny wygląd. Kościół murowany z cegły, otynkowany i orientowany na wschód. Jego prezbiterium zbliżone jest do kwadratu i zamknięte prostą ścianą o ściętych narożach. Warto zwrócić uwagę na dwie barokowe rzeźby, śś. Barbary i Jadwigi usytuowane w prawym bocznym ołtarzu oraz XVIII-wieczną chrzcielnicę. Dzwonnica – zbudowana prawdopodobnie ok. XV w., utrzymana w stylu gotyckim o trzech kondygnacjach rozdzielonych odsadzkami. Została odnowiona w wieku XX. Wykonano wtedy rekonstrukcję hełmu i schodów na górną kondygnację. Usytuowana tuż przy drodze, stanowi jednocześnie bramę na cmentarz i dziedziniec przykościelny. W dwóch dolnych kondygnacjach murowana jest głównie z rudy darniowej, a w trzeciej z cegły o układzie polskim. Wzniesiona została na rzucie kwadratu.

Kościół pw. Matki Boskiej Szkaplerznej w Chrzęszczycach

Wybudowany na początku XX w. po I wojnie światowej. Wewnątrz kościoła należy wyróżnić trzy części główne: prezbiterium, nawę główną oraz kaplicę św. Stanisława. Ozdobą wieży kościelnej, w której wisi 100 kg dzwon, jest duży zegar. W obecnym kościele parafialnym zachowała się chrzcielnica z misą z X-XI w. zdobiona rzeźbionym ornamentem. Jest ona obecnie jednym z najcenniejszych zabytków sakralnych Opolszczyzny. W przeszłości chrzcielnica była częścią wyposażenia starego kościoła, na temat którego wzmianki pochodzą z II poł. XIII w. Pełniejsze informacje o kościele w Chrzęszczycach pochodzą z 1687 r., które opisują świątynię jako murowaną, krytą dachówką, z murowaną do połowy dzwonnica, która wieńczyła prowadzącą na cmentarz południową bramę (obecnie jest to brama północno-zachodnia). Wspomniany kościół spłonął w 1814 r., a ocalało jedynie prezbiterium z XIV w., które stanowi obecnie kaplicę gdzie znajduje się barokowy ołtarz

z pierwszej połowy XVII w. z namalowanym w 1820 r. obrazem ze sceną zabójstwa św. Stanisława. Kaplica jest murowana, prostokątna w rzucie, nakryta dachem dwuspadowym, otwarta ostrołukową arkadą dawnej tęczy do nowego kościoła.

Razem z kościołem do rejestru zabytków wpisany został plac kościelny z otaczającym go murem, postawionym w XV i XIX w., dwie bramki w starej części muru zwieńczone szczykami i sterczyną oraz cmentarz.

Zespół klasztorny w Czarnowasach

Pierwsze wzmianki o miejscowości Czarnowasy pochodzą z 1228 r., kiedy to książę opolski Kazimierz I przeniósł do Czarnowas zakon Norbertanek z Rybnika. Klasztor został opuszczony przez zakonnice podczas wojny trzydziestoletniej. Spalony w 1643 r. przez wojska szwedzkie. Obecny został powtórnie wybudowany na miejscu średniowiecznego w 1648 r., po powrocie konwentu. Budynki kościoła, klasztoru i tzw. prałatury otoczone są częściowo zachowanymi fortyfikacjami z około 1600 r.; to pierwsze wybitne dzieło barokowe w powiecie opolskim.

Dom Zakonnicy w zespole klasztornym został wzniesiony w 1682 r. przez Johanna Fröhlicha z Opawy. Odnawiany w latach 1869 r. i 1927-28 r. zachował barokowy wygląd. Jest to monumentalny, dwuskrzydłowy, murowany z cegły i otynkowany budynek, który został wzniesiony na rzucie litery L, z długim korpusem na osi północ-południe i krótszym ramieniem od północnego-zachodu, przylegający bocznym skrzydłem do kościoła p.w. św. Norberta.

Późnobarokowa tzw. Prałatura w zespole klasztornym została wzniesiona w latach 1727-30. Podobnie jak Dom Zakonnicy murowana z cegły i otynkowana, została odnowiona w latach 1923-28 i w 2005 r. Prałatura jest piętrowa i częściowo podpiwniczona, przyległa od wschodu do Domu Zakonnicy, trójskrzydłowa, obejmująca wewnętrzny prostokątny dziedziniec, którego jeden bok zamyka Dom Zakonnicy. Układ wewnątrz jest jednotraktowy, z korytarzami. Wokół klasztoru zachowany został częściowo mur obronny wzmocniony pierwotnie szeregiem baszt ze strzelnicami, wzniesionych zapewne ok. 1600 r. Po zniszczeniach w czasie wojny trzydziestoletniej został odbudowany w II połowie XVII wieku. Od południa i częściowo wschodu zachowane są mury otaczające klasztor, obejmujące dawny ogród oraz folwark. W miejscowości Czarnowasy zachowały się zespoły zabytkowej zieleni – ogrody zespołu klasztornego.

Barokowy kościół pw. św. Norberta z pozostałościami wczesnogotyckimi, został zbudowany w XIII w. W roku 1643 został on prawdopodobnie uszkodzony lub spalony,

a odbudowany około 1653 r. W tym też czasie nastąpiła nadbudowa wieży. Po 1777 r. kościół został gruntownie przebudowany w stylu barokowym z zachowaniem murów obwodowych. Złożony z prostokątnego prezbiterium, z wieżą od północy oraz nawy zbliżonej do kwadratu, pierwotnie prostokątnej. Wewnątrz barokowa, bogata dekoracja na sklepieniach, na ścianach dodatkowo ożywiona pilastrami. Bogaty jest również wystrój kościoła, późnobarokowo-klasycystyczny z końca XVIII w. z licznymi rzeźbami i obrazami, na uwagę zwraca m.in. konfesjonał z figurą św. Jana Nepomucena.

Kościół pw. św. Wawrzyńca w Dąbrowie

Pierwsza świątynia w Dąbrowie powstała prawdopodobnie w pierwszej poł. XIII w. Obecny kościół został zbudowany w stylu późno-renesansowym na początku XVII w. Częściowo przebudowany w 1822 i 1852 r. Odnowiony w 1948 r. Usytuowany jest na wzniesieniu, otoczony kręgiem starych lip. We wnętrzu prezbiterium jednoprzęsłowe zaokrąglone, przy nim od północy znajduje się zakrystia z lożą na piętrze, przy której czworoboczna przybudówka mieści kręconą klatkę schodową. Szersza i nieco wyższa nawa dwuprzęsłowa, przy niej od północy kwadratowa kaplica, od południa kruchta z 1822 r. Od zachodu, nad głównym wejściem, znajduje się kwadratowa wieża z dzwonem z XVI w., przy której od północy dobudowano ćwierćkolistą przybudówkę schodową. W nawie i prezbiterium sklepienia kolebkowe z lunetami, na nich dekoracja z listew stiukowych podkreślających szwy lunet i tworzących płyciny o urozmaiconym wykroju. Kaplica ma sklepienie kopulaste, zakrystia kolebkowe, na piętrze wieży kolebkowe z lunetami. W loży i kruchcie sufity. Tęcza zamknięta jest łukiem lekko zaostrzonym, ozdobiona w podniebiu płycinami w obramieniach stiukowych. Podziały ścian prezbiterium i nawy pilastrami. W północnej ścianie prezbiterium znajduje się wnęka zamknięta segmentowo. Loża otwarta do prezbiterium arkadą zamkniętą półkoliście. Kaplica do nawy otwarta analogiczną arkadą, ponad którą znajduje się płaskorzeźba kamienna Ukrzyżowania z początku XVII w. W ścianach kaplicy płytkie arkady zamknięte półkoliście, ujęte w narożnikach pilastrami, zwieńczone gzymsem, natomiast na pendentywach kopuły dekoracja stiukowa z motywem wstęg i muszli. Pomieszczenie na piętrze wieży (mieszczące organy) otwarte jest na całą szerokość na chór muzyczny. Okna zamknięte są łukiem koszowym, głęboko rozglifione. Na zewnątrz kościół opięty szkarpami. Dachy są siodłowe, zakrystii pulpitarowy, kryte dachówką. Wieża o trzech kondygnacjach zwężających się uskokowo, z nich najwyższa jest ośmioboczną o podziałach ramowych. Okna są okrągłe i zamknięte półkoliście w prostych obramieniach. Hełm ośmioboczny z latarnią, kryty łupkiem. Na ścianie południowej nawy

znajduje się zegar słoneczny z datami 1822, 1852 i 1948. Drzwi do zakrystii i kruchty posiadają okucia i zamki z XVIII/XIX w. na empore, klepkowe z I połowy XIX wieku.

Ołtarz główny i dwa boczne w stylu klasycystycznym z początku XIX wieku. Główny ołtarz posiada rzeźby św. Piotra i Pawła oraz płaskorzeźbione popiersie Boga Ojca w zwieńczeniu, w nim współczesny obraz św. Wawrzyńca. W lewym bocznym ołtarzu znajduje się obraz Chrystusa na krzyżu, natomiast w prawym współczesny obraz "Jezu Ufam Tobie". Ambona wykonana została w stylu rokoko, w II połowie XVIII w. Relikwiarzyk w stylu rokokowym, lampa wieczna regencyjna. Chór muzyczny drewniany z II poł. XVIII w., wsparty na 2 kolumnach, z prostym parapetem ozdobionym płycinami i rozetami. Pośrodku parapetu kartusz herbowy w obramieniu rokokowym oraz po bokach rzeźby św. Jana Nepomucena i Anny na konsolkach w kształcie muszli. W kościele znajduje się także rzeźba barokowa Chrystusa Zmartwychwstałego, a na zewnętrznej ścianie prezbiterium późnorenesansowa płyta nagrobna z I połowy XVII w., z kartuszami herbowymi i zatartą inskrypcją. Kartusz herbowy datowany jest na wiek XVII/XVIII.

Kościół pw. św. Mikołaja w Grabinie

Zbudowany w XVI w., przedłużony ku zachodowi i wzbogacony o wieżę w 1728 r. Mocno uszkodzony w 1945 r., a odbudowany w 1958 r. W latach 1977-1980 świątynia została odnowiona. Obiekt orientowany, murowany, jednonawowy, częściowo oskarpowany, wzbogacony nową zakrystią, kaplicą i kruchtami, nakryty dachami dwuspadowymi. Wnętrze przykryte sufitem ozdobionym fasetą. Zachowało się wyposażenie kościoła pochodzące z I poł. XVIII w.

Kościół augsbursko-ewangelicki w Grabiu (obecnie rzymskokatolicki)

W Grabiu na uwagę zasługuje znajdujący się jedyny w gminie Łubniany kościół ewangelicki. Wybudowano go w 1920 r. w stylu neogotyckim z cegły, nietynkowany założony na planie prostokąta z wieżą usytuowaną centralnie od strony południa. Jednonawowy, jednoprzestrzenny z drewnianą emporeą obejmującą ścianę zachodnią, północną i wschodnią. W kościele znajduje się wyposażenie z czasów jego powstania tj. drewniana ambona, ołtarz główny, tablica na ścianie bocznej, witraże ze scenami figuralnymi w prezbiterium. Kościół w 2009 r. został nieodpłatnie przekazany przez Parafię Augsbursko-Ewangelicką w Kluczborku Parafii Rzymskokatolickiej św. Bartłomieja Ap. w Jełowej.

Kościół pw. Trójcy Świętej w Graczech

W części prezbiterialnej został wzniesiony prawdopodobnie w 1696 r. W roku 1824 kościół rozbudowany o nawę z wieżą i nową zakrystię. Świątynia odnowiona w roku 1959. Jest orientowany murowany, jednonawowy, nakryty dachem dwuspadowym. Wieża oskarpowana w górnej części, zwieńczona ostrosłupowym hełmem. We wnętrzu, po lewej stronie od zakrystii, znajduje się renesansowa płyta nagrobna Gabriela von Schmoltz.

Kościół pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Grodźcu

W neogotyckim kościele z 1891 r. w Grodźcu p.w. Nawiedzenia N.M.P znajduje się Sanktuarium Centralnego Związku Sybiraków. Grodziec założony został w 1751 r. w ramach kolonizacji fryderycjańskiej. Po II wojnie światowej, w miejsce wysiedlonej stąd ludności niemieckiej przybyli repatrianci z dawnych Kresów Wschodnich. Głównie z Biłki Szlacheckiej koło Lwowa oraz Jezierniej koło Tarnopola. Ponieważ była to ludność katolicka, dotychczasowa świątynia protestancka w Grodźcu stała się kościołem katolickim. W głównym ołtarzu kościoła znajduje się umieszczony w 1961 r. obraz Matki Boskiej z kościoła parafialnego w Biłce Szlacheckiej.

Kościół pw. św. Bartłomieja w Jełowej

Pierwsza wzmianka na temat kościoła pochodzi z 1399 r. W 1645 r. wzniesiono świątynię w całości z drewna. Obecny kościół powstawał etapami na miejscu drewnianego. W 1751 r. wybudowano murowane prezbiterium dwuprzęsłowe zamknięte ścianą prostą z witrażami. Narożniki prezbiterium proste, zewnętrzne, zaokrąglone., W latach 1842-1844 całkowicie rozebrano część drewnianą. W jej miejsce wybudowano korpus – nawę główną oraz kaplicę. W roku wzniesiono wieżę, a w 1912 r. zakrystię. Prezbiterium w skromnej barokowej stylistyce, wieża klasycystyczna. Trzy kondygnacje wieży rozdzielone gzymsami. Kopuła wieży i kaplicy przykryta blachą miedzianą, nawa główna i prezbiterium pokryte dachówką ceramiczną karpiówką.

W dniu 16.12.2010 r. w kościele wybuchł pożar na skutek którego zniszczeniu uległa konstrukcja dachowa, pokrycie dachu, gzymsy wieńczące oraz obróbki blacharskie. Natomiast podczas akcji gaśniczej częściowo zniszczone zostały malowidła sufitowe i naścienne. Obecnie dokonano już wszystkie niezbędne prace naprawcze i kościół został ponownie oddany do użytku.

Kościół pw. św. Michała Archanioła w Karłowicach

W Karłowicach znajduje się kościół p.w. św. Michała Archanioła. Pierwsze wzmianki na jego temat pochodzą z 1500 r. Obecny zbudowany, jako ewangelicki u schyłku XIX w. w stylu neogotyckim. Wystrój i wyposażenie wnętrza neogotyckie. Warto tu zwrócić uwagę na dwudzielne stalle z końca XVI wieku (pozostałość po władcach tutejszego zamku). Kilkadziesiąt metrów od kościoła pozostałości cmentarza ewangelickiego.

Kościół pw. św. Mateusza Ewangelisty w Kobylnie

Pierwsze wzmianki pochodzące z 1679 r. świadczą o tym, że pierwotnie świątynia była wybudowana z drewna. Obecny murowany, wybudowany został w stylistyce barokowo – klasycystycznej w 1798 r. z fundacji hrabiny von Gaschin. Kościół został konsekrowany w 1800 r. Jednoprzęsłowe prezbiterium zamknięte jest ścianą prostą i kryte sklepieniem żaglastym. Korpus dwuprzęsłowy, z wieżą nadbudowaną po stronie wschodniej. Ściany elewacji rozcłonkowane płaskimi, szerokimi lizenami, otwory okienne zamknięte łukiem. Chór muzyczny wsparty na dwóch filarach o przekroju trapezu, podpierających arkady – środkową o łuku odcinkowym i boczne o łuku koszowym. Stolarka drzwiowa masywna, drewniana, częściowo z zachowanymi zamkami skrzynkowymi.

Kościół pw. św. Michała Archanioła w Kotorzu Wielkim

Kościół, wzniesiony w latach 1782-1784 przez mistrza budowlanego Christopha Worbsa ze Strzelec Opolskich, restaurowany w XIX w., oraz w latach 1948 i 1965. Obiekt późnobarokowy, orientowany, murowany, jednonawowy, z wieżą od frontu, nakryty dachami dwuspadowymi z sygnaturką na kalenicy. Wieża występująca nieznacznie przed lico fasady, ujęta po bokach murami attykowymi ze spływami, a zwieńczona baniastym hełmem z latarnią. Wnętrze przykrywa sklepienie żaglaste na zdwojonych gurtach ozdobionych dekoracją sztukatorską.

Kościół pw. św. Małgorzaty w Krasiejowie

W Krasiejowie znajduje się piękny neobarokowy kościół p.w. św. Małgorzaty, zbudowany w latach 1911–1912. Krasiejowska świątynia jest bogato zdobiona w malowidła i freski przedstawiające sceny biblijne oraz ornamentykę i złożenia charakterystyczne dla baroku. Równie bogaty jest ołtarz główny, którego kolumny i obramowania obrazów zdobią złocone, stylizowane motywy roślinne wykonane z drewna lipowego. Organy, ołtarze i ambona zostały wykonane w bawarskiej Ratyźbonie. W zabytkowym bocznym ołtarzu

znajduje się kopia obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej z XVII wieku. Właściwie trudno ustalić pochodzenie obrazu. Być może obraz został tu sprowadzony ok. 1687 roku. Według badań chemicznych farby wynika, że obraz pochodzi z II połowy XVII w. W późniejszym czasie nadal brak jest jakichkolwiek wzmianek na jego temat. Akta wizytacyjne z 1720 r. podają informację, że w kościele znajdowały się obrazy „dla pobożności ludu”. Wiadomo, że pierwszy kościół drewniany spłonął w 1804 r., a w trakcie prac konserwatorskich nad obrazem stwierdzono, że pierwotna warstwa malarska na sukni Dzieciątka była pomarszczona i pofałdowana, co mogło być skutkiem wysokiej temperatury podczas pożaru kościoła. Najprawdopodobniej po tym czasie obraz został przemalowany i umieszczony w ołtarzu głównym nowego kościoła, który przetrwał do 1911 r. Po wybudowaniu obecnego obraz trafił na ołtarz boczny gdzie znajduje się do dzisiaj. Prawdopodobne jest również sprowadzenie obrazu bezpośrednio z Częstochowy w czasie jednej z licznych pielgrzymek. Krasiejów leży, bowiem blisko historycznego traktu z Opola do Częstochowy. Jak było naprawdę, najprawdopodobniej nie dowiemy się już nigdy. Wiadomo tylko, że jest to jedna z najwcześniejszych kopii Cudownego Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej na Śląsku Opolskim.

Kościół pw. św. Jerzego w Kup - parafialny

Świątynia wzniesiona w latach 1897-1898 według projektu architekta Ludwiga Schneidera z Wrocławia. Remontowany w latach 1963-1964 i 1981-1984. Obiekt neogotycki, murowany, trzynawowy o układzie bazylikowym, z transeptem i krótkim prezbiterium od zachodu, z wieżą od wschodu. Bryła oskarpowana, jest nakryta dachami dwu- i jednospadowymi. Wieżę wieńczy wysmukły, ostrosłupowy hełm. Kościół we wnętrzu przykryty sklepieniami krzyżowo-żebrowymi i gwiaździstymi. Wyposażenie neogotyckie.

Kościół pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Kup - filialny

Wzniesiony ok. 1894 r. jako kościół ewangelicki od 1974 r. katolicki. Świątynia w stylu neoromańskim, skierowana na północ, murowana, na planie krzyża greckiego wydłużonego kruchtą od południa. Elewacje są ujęte narożnymi lizenami połączonymi fryzem arkadowym. Bryła nakryta jest dachami dwuspadowymi, ujętymi w trójkątne szczyty, zwieńczona w centrum ośmioboczną wieżyczką z ostrosłupowym hełmem. Wnętrze z kondygnacją empor, strop płaski. Zachowały się fragmenty eklektycznego wyposażenia.

Kościół pw. św. Judy Tadeusza w Kurzniach

Obecna świątynia wzniesiona jako ewangelicka w 1813 r. Klasycystyczna, murowana, salowa, na planie prostokąta z symetrycznymi przybudówkami zakrystii i kruchty przy krótszych bokach. Nakrywa go dach czterospadowy z ośmioboczną sygnaturką z 1887 na kalenicy. Elewacje zdobią podziały ramowe. We wnętrzu strop belkowy oparty na czterech słupach z zastrzałami, analogicznych do słupów podtrzymujących chór muzyczny i empory usytuowane wzdłuż ścian bocznych.

Kościół pw. św. Mikołaja w Ligocie Prószkowskiej

Wzniesiony w I poł. XVIII w., restaurowany w 1960 r. Barokowy, orientowany, murowany, jednonawowy, z fasadą ozdobioną pilastrami i szczytem o wolutowych spływach, nakryty dachem dwuspadowym z sygnaturką na kalenicy. Nad prezbiterium rozpięte jest sklepienie kopulaste z plafonem, nad nawą kolebka z lunetami. Ściany wnętrza są dzielone uproszczonymi pilastrami ozdobionymi dekoracją sztukatorską. Wewnątrz kościoła zachowało się wyposażenie regencyjne z XVIII w.

Kościół pw. św. Antoniego w Luboszczach

W Luboszczach znajduje się kościół p.w. św. Antoniego utrzymany w stylu romańskim. Wybudowany w latach 1918-1920. Na głównej i bocznych ścianach prezbiterium znajduje się mozaika przedstawiająca m.in. patrona kościoła, św. Antoniego oraz św. Urbana, św. Pawła, św. Piotra i św. Floriana.

Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Niemodlinie

Gotycki kościół p.w. Wniebowzięcia NMP w Niemodlinie wznoszony był stopniowo, na miejscu wcześniejszego. Prezbiterium powstało na początku XIV w., nawa główna i wieża w II połowie XV w. Następnie został rozbudowany renesansowo w XVI i XVII w., w XVIII w. przebudowany barokowo wewnątrz w części nawowej wraz ze sklepieniami. Odnowiony w 1865 r. z uzupełnieniem elewacji zachodniej i nadbudową wieży. Świątynia murowana z cegły i kamienia w przyziemiu, otynkowany z wyjątkiem części zachodniej, na zewnątrz opięty szkarpami. Złożony z wydłużonego prezbiterium zamkniętego prostą ścianą, z zakrystią i kaplicami po bokach oraz szerszej i wyższej nawy z dwoma kruchtami i kwadratową wieżą w północno – zachodnim narożniku, mieszczącą w przyziemiu kaplicę. Prezbiterium sklepienie kolebkowo-krzyżowe, z dekoracyjnymi renesansowymi żebrami stiukowymi z czasu przebudowy w 1574 lub 1619 r. W nawie sklepienie kolebkowe

z lunetami. Wnętrza przekształcone w stylu barokowym, o ścianach ożywionych pilastrami. W prezbiterium zachowały się gotyckie sedilia (miejsce dla duchownego sprawującego liturgię i służby liturgicznej), ostrołukowe okno i kamienne ostrołukowe portale gotyckie z XIV w. Wystrój kościoła jest późnobarokowy, a ołtarz główny z połowy XIX w. z wcześniejszymi elementami. Na zewnątrz prezbiterium Ogrojec z barokowymi rzeźbami Chrystusa i apostołów z XVIII w. Kościół otoczony jest częściowo ceglano-kamiennym murem z XVII w.

Kościół augsbursko-ewangelicki w Ozimku

W Ozimku znajduje się późnoklasycystyczny kościół ewangelicki p.w. św. Jana. Został on zbudowany, według projektu znanego architekta Karola Fryderyka Schinckla, autora wielu monumentalnych budowli Berlina, w latach 1819-1821. Natomiast w 1840 r. dobudowana została do kościoła wieża. Kościół miał unikalne żeliwne wyposażenie także według projektu Schinckla, odlane w Pruskiej Królewskiej Hucie Malapane w Ozimku, m.in. ołtarz, ambona, chór, ramy okienne, dzwony. Do dziś ocalała jedynie balustrada chóru i ramy okienne.

Kościół pw. św. Jerzego w Prószkowie

Pierwsza wzmianka o prószkowskim kościele katolickim pochodzi z 1447 r. Obecny, barokowy został zbudowany do 1687 r. Fundatorem był hrabia Jerzy Prószkowski, a pierwszym proboszczem ks. Melchior Cebulla. Jego bardzo bogate wnętrze z licznymi rzeźbami i obrazami pochodzi z okresu baroku, m.in. ambona o bogatej dekoracji akantowej z rzeźbami aniołków na parapecie oraz czterech Ojców Kościoła na baldachimie. Na wschodniej ścianie prezbiterium znajdują się dwie płyty marmurowe, w tym jedna z kartuszem herbowym rodziny von Proskau. Przy kościele znajduje się kamienna, barokowa figura św. Jana Nepomucena z 1756 r.

Zagładę kościołowi przyniosła wojna trzydziestoletnia. Prace przy odbudowie świątyni zakończyły się w roku 1687, a uczestniczyli w nich florency mistrzowie - Jan Sergno wraz z synami. Prawdopodobnie to z ich warsztatu pochodzą zachowane do dziś dwie XVII-wieczne stiukowe rzeźby św. Piotra i Pawła.

Kościół ewangelicki i cmentarz w Prószkowie

Kościół ewangelicki w Prószkowie. Niewielka, protestancka gmina wyznaniowa istniała w Prószkowie już w XVII w. Dziś po ewangelikach w gminie pozostał pusty zbór,

budynek plebanii, przedszkola i malutki cmentarzyk. Leżą na nim radca Leopold, pastor Hirsch i inni możni z czasów, gdy w Prószkowie, na wieczorne przechadzki wybierali się pospół katolicki ksiądz i protestancki pastor. Zachowały się tu liczne nagrobki z XVIII i XIX w. Część z nich oraz krucyfiks w centralnej części cmentarza odlane zostały z żeliwa w Pruskiej Królewskiej Odlewni Żeliwa w Gliwicach, powstałej w 1791 r., Jej misterne, artystyczne, przeważnie żeliwne odlewy, znane były w całej ówczesnej Europie, a dziś są bardzo cenionym obiektem kolekcjonerskim.

Kościół pw. Opatrzności Bożej w Raszowej

Pierwszy kościół został wybudowany w II poł. XIII w. Był to kościół drewniany i przetrwał około 400 lat. Około 1680 r. zbudowano drugą, również drewnianą świątynię, ta spłonęła wraz z plebanią w 1781 r. Obecny kościół jest trzecim z kolei. Został wybudowany na niewielkim wzniesieniu w centrum wsi w latach 1791-1792 w stylu barokowym. W roku 1938 dostawiono nawę boczną od strony południowej i zakrystię. Wyremontowany w roku 1970. Obiekt późnobarokowy, częściowo przebudowany, orientowany, murowany, dwunawowy, z wieżą od zachodu, nakryty dachami trzyspadowymi i cebulastym hełmem na wieży. Elewacje opięte pilastrami wspierającymi belkowanie z gzymsem koronującym, a wolutowe spływy fasady ujmują wieżę. We wnętrzu zachowały się sufity z fasetą ora wyposażenie rokokowo-klasycystyczne z końca XVIII w. Kościół otoczony jest zabytkowym cmentarzem.

Kościół pw. św. Rocha w Starych Budkowicach

W centrum miejscowości Stare Budkowice (gm. Murów) na niewielkim wzniesieniu usytuowany jest kościół p.w. Św. Rocha. Jego budowę prowadził mistrza budowlany z Opoła o nazwisku Schwarz. W 1847 r. kościół został poświęcony. Świątynia zbudowana jest w stylu neoromańskim. Jest orientowana – prezbiterium na wschód. Wnętrze o charakterze halowym, trójnawowe. Na piętrze chór muzyczny i loże. Ołtarze boczne mają charakter barokowy. Po konserwacji kościół otrzymał sufit kasetonowy i polichromię.

Kościół pw. św. Michała Archanioła w Starych Siołkowicach

Budynek kościoła wzniesiony w 1830 r. W 1933 r. przedłużony i przebudowany. Usytuowany w południowej części wsi, po zachodniej stronie ul. Michała. Murowany z cegły, obustronnie tynkowany. Wnętrze przykryte stropem z drewnianą okładziną imitującą strop wenecki. Zbudowany na osi północ – południe, jednonawowy, z węższym prezbiterium

zamkniętym prostokątnie, skierowanym ku północy, przy którym od wschodu i zachodu usytuowane są przybudówki. Od południa przyległa kwadratowa wieża, pięciokondygnacyjna, przykryta dachem namiotowym, w jej zwieńczeniu lula i krzyż. Korpus i prezbiterium przykryte wysokimi dachami dwuspadowymi. Chór muzyczny wsparty na 2 parach doryckich, kanelowanych kolumn. Balustrada chóru dekorowana drewnianą okładziną.

Kościół pw. Imienia Najświętszej Marii Panny w Szydłowcu Śląskim

Kościół filialny należący do Wniebowzięcia NMP w Niemodlinie. Pierwszy kościół w tej miejscowości wzmiankowany był już w 1335 r. Obecny kościół zbudowany został w latach 1616-1617 jako świątynia protestancka. Kościół ufundowali właściciele Szydłowca – Hans Pückler z Grodzca i jego żona Helena. W kościele zachowało się pierwotne, manierystyczne jego wyposażenie: ołtarz główny, krucyfiks, ambona i chrzcielnica, dzieło artystów z Nisy, rzeźbiarza - Hermana Fischera i malarza polichromii – Caspra Wincklera, ustawione symetrycznie w prezbiterium. Sprzęty te, o formie inspirowanej pośrednio sztuką Saksonii, tworzą tzw. liturgiczny trójdźwięk luteranckiego kościoła, odpowiadający dwóm zachowanym przez zwolenników Lutra sakramentom (ołtarza i chrztu) oraz randze Słowa Bożego. W świątyni znajduje się również tablica erekcyjna, epitafium dzieci Hansa Pücklera, płyta nagrobna rycerza z rodu von Pückler oraz epitafium Heleny von Pückler.

Kościół pw. św. Marcina w Tarnowie Opolskim

Pierwsze wzmianki o tarnowskim kościele pw. św. Marcina bpa pochodzą z roku 1447. Obecnie istniejąca świątynia została zbudowana prawdopodobnie na początku XV w. W latach 1653-1664 dobudowano w nim nawę oraz wieżę, natomiast w latach 1913-1914 rozbudowano samą nawę. Z pierwotnego kościoła zachowało się późnogotyckie prezbiterium, które zamienione zostało na kaplicę. Znajduje się w nim XVII-wieczny barokowy ołtarz z kolumnami, dekoracjami o motywach chrząstkowych i bramkami po bokach. W ołtarzu barokowe rzeźby świętych; Józefa, Michała i Jadwigi, natomiast w bramkach bocznych św. Piotra i Pawła oraz XIX-wieczny obraz św. Jana Chrzciciela i Marcina bpa. W najwyższej niszy znajduje się kopia figury patronki Górnego Śląska – św. Anny.

Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Zagwizdzu

Kościół wybudowany został przez pierwszego proboszcza, ks. Franciszka Ogórka, w typie trójnawowej bazyliki stropowej w latach 1920-21. Nieorientowany, murowany, otynkowany. Kościół zachował pierwotną bryłę, formę architektoniczną a także historyczną dyspozycję wnętrza i oryginalną konstrukcję więźby dachowej. We wnętrzu zachowały się elementy zabytkowego wyposażenia m.in.: oryginalne posadzki, kasetonowy sufit, dekoracja sztukatorska ścian, empora chóru organowego, ołtarz główny, ambona, drzwi, schody. Zachowało się także historyczne ukształtowanie otoczenia kościoła wraz z ogrodzeniem.

Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Zimnicach Wielkich

Kościół zbudowany w XV w., przebudowany w XVIII w. kiedy to m.in. dobudowano wieżę. W prezbiterium świątyni znajduje się późnogotyckie sklepienie krzyżowo-żebrowe ze zwornikiem w kształcie tarczy z malowanym orłem śląskim oraz kamiennymi wspornikami. W nawie sklepienie barokowe z ozdobnym plafonem stiukowym pośrodku. W ścianie prezbiterium znajduje się dawne sakramentarium w kształcie wnęki zamkniętej ostrym łukiem z drzwiczkami z żelaznej, ręcznie kutej kraty. W wejściu do starej zakrystii drzwi z XVI w. ze starymi okuciami i zasuwą. W dawnym prezbiterium zachowały się polichromie z poł. XVI oraz z przełomu XVI i XVII w. Zostały one odsłonięte podczas rozbudowy kościoła w latach 1932-1934. Starsza, gotycka znajdująca się na sklepieniu złożona jest z dekoracyjnych pasów, wici roślinnej, ptaków, rozet. Druga, późnorenesansowa przedstawiająca Chrystusa Sędziego między Matką Boską i św. Janem Chrzcicielem w otoczeniu adorujących aniołów, św. Michała Archanioła oraz popiersie Chrystusa Salvatora i Matki Boskiej w obramieniach w kształcie wieńców z dekoracją roślinną. We wnętrzu kościoła znajdują się również bogato zdobione późnobarokowe ołtarze. Dawny ołtarz główny w starym prezbiterium z rzeźbami śś. Jana Nepomucena i Jacka oraz obrazem Świętej Rodziny. Na uwagę zasługuje również znajdujący się w kościele kartusz herbowy rodziny von Proskau wykonany około roku 1600.

6.6.3. Kapliczki na terenie powiatu opolskiego

W Dąbrówce Łubiańskiej tuż obok wydm polodowcowych, liczących sobie około 130.000 lat, znajduje się miejsce kultu maryjnego zwane „Studzionką”. Nazwa pochodzi od źródła, które podobno ma uzdrawiającą moc.

Na drodze z Prószkowa do Ochódz stoi ponad 100 letni "Krzyż Pscełnika". Nie można ustalić daty postawienia ani nazwiska fundatora. Zachowała się natomiast opowieść o "pscełniku". Jego obowiązkiem było zaopatrywanie pszczelich pni i pozyskiwanie miodu oraz dostarczanie wosku na świece do prószkowskiej parafii. Prószkowski "Krzyż Pscełnika" być może jest jedyną na Opolszczyźnie pamiątką po tych ludziach.

Krzyż przy stawie „Nadymac” to krzyż – drogowy, ustawiony na drodze wiodącej z kościoła w Przysieczy do Prószkowa. Pierwotnie był drewniany. Obecny, metalowy pochodzi z roku 1927.

W 1813 roku w Prószkowie wybudowano "Kapliczkę św. Anny". Najprawdopodobniej powstała dla upamiętnienia miejsca pochówku żołnierzy napoleońskich, stacjonujących w miasteczku podczas wojny francusko-pruskiej (1806-1807).

Nieopodal mostku nad Prószkowskim Potokiem stoi rzeźba św. Nepomucena z 1877 r., która niegdyś umieszczona była bezpośrednio na drzewie. Obecnie rzeźba schowana jest w kapliczce.

Na terenie Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego w Lipnie znajdują się dwie kapliczki: „Kapliczka Pustelnika” - zbudowana w końcu XVIII wieku przez francuskich emigrantów, którzy w okresie rewolucji francuskiej znaleźli schronienie w dobrach Jana Nepomucena Praschmy. Mogiła, znajdująca się tuż obok prawdopodobnie kryje szczątki budowniczego. Druga znajduje się w pobliżu Bramy Niemodlińskiej. Jest to kapliczka z figurą Madonny z Dzieciątkiem dłuta Roberta Bednorza, absolwenta Królewskiej Akademii Sztuki i Rzemiosła Artystycznego we Wrocławiu. Ufundowana w 1909 r. przez Elżbietę żonę Fryderyka II Praschmy. Kapliczka wykuta jest z piaskowca, ozdobiona kratą o roślinnym ornamentem.

W Zakrzowie Turawskim warto zwrócić uwagę na kapliczkę Matki Boskiej z 1874 r. Budowla nie wyróżnia się architektonicznie. Mieszkańcy twierdzą jednak, że zawieszony tam obraz posiada szczególną moc, a Matka Boska nie zostawia nikogo w potrzebie.

6.6.4. Zabytki industrializacji

Żelazny most wiszący w Ozimku

Jedną z najstarszych hut w naszym kraju jest Huta Małapanew w Ozimku (dawniej Huta „Malapane”), założona przez króla Prus Fryderyka II. W 1753 r. po zdobyciu Śląska Fryderyk II podpisał rozporządzenie o rozpoczęciu budowy huty, a już rok później został w niej uruchomiony pierwszy wielki piec. W sąsiedztwie huty zachował się odlany w niej

w 1827 r. żelazny most wiszący nad rzeką Mała Panew, który jest obecnie najstarszym tego typu zabytkiem w Europie. Projektantem tego obiektu był inspektor maszynowy Georg Schottelius, natomiast budowniczymi ówczesni pracownicy huty. Do budowy konstrukcji mostu zużyto ponad 115 tys. funtów żeliwa i ponad 28 tys. funtów stali. Cała konstrukcja kosztowała około 4000 talarów. Nośność mostu przewidziano na 60 cetnarów, czyli ponad 3 tony. Jest to most wiszący, jednoprzęsłowy, z przęsłem zawieszonym na ciągłych łańcuchowych oraz z pomostem wykonanym z poprzecznicy oraz drewnianych podłużnic i warstw dyliny. Jego podporami są dwa przyczółki, na których ustawione są żeliwne, ażurowe pylony. W 1945 r. podczas zajmowania Ozimka przez Armię Czerwoną, przez most próbował przejechać radziecki czołg, uszkadzając ciągną łańcuchowe i jeden z pylonów. Od tego czasu obiekt został zamknięty dla ruchu kołowego. Most był dostępny dla ruchu pieszego do początku lat 70. XX w., kiedy został wcielony do majątku trwałego huty, znajdując się na terenie zamkniętym. W 1969 r. most został wpisany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu do rejestru zabytków techniki, a ze względu na unikalność tego zabytku, powinien być wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO.

Huta żelaza w Zagwizdzu

Huta żelaza w Zagwizdzu została założona przez króla pruskiego Fryderyka II pod nazwą „Kreuzburgerhütte” w 1745 r. wraz z budową wielkiego pieca i kolonii robotniczej. Największy rozkwit tej huty przypadł na koniec XVIII w. W późniejszym czasie produkuje przede wszystkim na potrzeby wojska, jednakże jej znaczenie stopniowo maleje w związku z rozbudową pobliskiej Huty Malapanie w Ozimku. W 1869 r. przechodzi na własność prywatną. Obecnie obiekt ten obejmuje zespół murowanych klasycystycznych budynków odlewni, młotowni, magazynów, dwóch kanałów hutniczych i dwóch zbiorników retencyjnych nad rzeką Budkowiczanką. Odlewnia z wielkim piecem pośrodku i wieżą gichtową pochodzi z 1839 r. W obramieniach jej drzwi i okien częściowo zachował się lany detal żeliwny. Młotownia powstała w 1806 r. i składa się z dwóch równoległych budynków z większym i mniejszym młotem. Tu także częściowo zachowały się żeliwne ozdoby, m.in. w postaci rozet w nadprożach i zamknięciach okien. W wyremontowanym budynku magazynu powstałego z połowie XIX w. znajduje się obecnie izba regionalna, w której można zobaczyć, m.in. urządzenia używane w młotowni, produkowane w hucie wyroby, a także różnego rodzaju sprzęty używane dawniej w okolicznych gospodarstwach. Przy obecnej

ul. Grabownickiej 6 zachował się budynek, który prawdopodobnie pełnił rolę szpitala huty. Został wybudowany w I poł. XIX w.

Dawne osiedle hutnicze w Jedlicach

Zostało zaprojektowane w 1775 r. przez inspektora budowlanego Johanna Martina Pohlmana w ramach kolonizacji fryderycjańskiej. Rozplanowane na rzucie koła z koncentrycznymi ulicami zbiegającymi się na centralnie położonym placu. Jeden z sektorów zajmowały budynki huty żelaza, rozdzielone kanałem wodnym, zasilanym z Małej Panwi, pozostałe sektory mieściły domy robotnicze. Do chwili obecnej zachował się jeden z budynków huty, wzniesiony w 1805 r., a po 1945 r. przebudowany na magazyn huty szkła „Jedlice”. Jest murowany, na planie prostokąta, parterowy, nakryty dachem naczółkowym. Na obrzeżu założenia przetrwały trzy z pięciu pierwotnych domów robotniczych, które są murowane, parterowe, dwutraktowe, z przelotowymi sieniami, nakryte wysokimi dachami czterospadowymi z powiekami.

Do zabudowań dawnego osiedla hutniczego należy również dworek zwany „Beatka”. Był on wzniesiony ok. 1780 r. Murowany, parterowy z mieszkalnym poddaszem, na planie prostokąta, dwutraktowy, z sienią na osi, nakryty jest dachem naczółkowym z facjatkami i powiekami.

Tułowicki fajans

W 1813 r. w przyzamkowych stajniach w Tułowicach ówczesny właściciel tych dóbr Johann Nepomuk von Praschma, który posiadał w dobrach złoża białych i czerwonych glin ceramicznych założył pierwszą wytwórnię tułowickiego fajansu. W tym celu wybudowano piec do wypalania ceramiki, a urodzony w Opolu malarz i modelarz Johann Degotschon stał się kierownikiem technicznym tego zakładu. W późniejszym czasie Degotschon odkupił wytwórnię od Praschmy. Zatrudnił 10 pracowników i produkował rocznie 30 tysięcy sztuk naczyń fajansowych i kamionkowych. W 1835 r. dobra tułowickie zakupił hrabia Ernst von Frankenberg-Ludwigsdorf, a w roku 1842 od spadkobierców Degotschona wytwórnię ceramiki. W tym samym roku zainicjował tu produkcję delikatnego fajansu pokrytego czarno-brunatną polewą, zwanego „czarną porcelaną”. Tułowicką porcelaną na całym świecie rozślawił ród Schlegelmilchów, właściciele fabryki porcelany w Suhl w Turyngii, którzy kupili w 1889 r. tułowicki zakład od Frankenberga. Wybudowali nowy zakład ceramiczny i umiejscowili go w pobliżu dworca uruchomionej w 1887 r. linii kolejowej Opole-Nysa. Rozpoczęła się wtedy produkcja porcelany na masową skalę. Słynna na całym świecie

fabryka Schlegelmilcha, produkowała porcelanę do 23 stycznia 1945 r., dziś cenioną wśród kolekcjonerów, sprzedawaną na aukcjach i zdobiącą muzea i galerie Europy i świata. Po wojnie zakład działał jako Fabryka Porcelitu „Tułowice”, która ogłosiła upadłość w roku 2001.

Browar "Krombholza" w Prószkowie

W 1870 roku Juliusz Krombholz założył w Prószkowie browar (rejon dzisiejszej ulicy Zamkowej). Inwestycja rozwijała się znakomicie, miesięczna produkcja sięgała 800 hektolitrów piwa. Prosperity nie zachwiał nawet pożar, który zniszczył miasteczko. Browar szybko odbudowano i wznowiono produkcję. Warzone w Prószkowie piwo cieszyło się dużym uznaniem, eksportowane było nawet do USA. Obecnie znajduje się tu budynek B Domu Pomocy Społecznej w Prószkowie.

Arsenał i rynek w Niemodlinie

W Niemodlinie zachował się dawny arsenał (obecnie ul. Bohaterów Powstań Śląskich 7). Jeden z nielicznych tego typu obiektów na Śląsku Opolskim, zbudowany w XVII w. W 1960 został częściowo odbudowany po zniszczeniach II wojny światowej. Zrekonstruowano schody z gankiem i słupami. Obiekt murowany, piętrowy, założony na planie prostokąta, jednotraktowy, nakryty dachem czterospadowym.

Niemodlin znany jest także z nietypowego rynku. Rynek niemodliński to rzadko spotykany przykład tzw. ulicówki, czyli rynku "rozłożonego" wzdłuż jednej ulicy, a nie jak to zwykle bywa na planie kwadratu. Obydwie pierzeje niemodlińskiego rynku tworzy zespół malowniczych kamieniczek wznoszonych jako murowane już od XVIII w. na działkach od frontu rynku z oficynami gospodarczymi od ulic obwodowych. Jedno- lub dwupiętrowe, o zróżnicowanym ustawieniu, szczytowym lub kalenicowym, często ze sklepieniami sieniowymi, nakryte dachami dwuspadowymi lub naczółkowymi.

Dawny ratusz (obecnie Rynek 49) został wzniesiony w na początku XIX w. Jest murowany, piętrowy, o dwutraktowym układzie wewnątrz, z sienią na osi, nakryty dwuspadowym dachem ustawionym kalenicą do rynku.

6.6.5 Pałace, zamki i dwory z terenu powiatu

Dwór w Ciepeliowicach

Zbudowany ok. roku 1800. W I poł. XIX wieku został powiększony o skrzydło północne. Dwór ma charakter klasycystyczny, murowany, piętrowy z mieszkalnym poddaszem, nakryty dachem łamanym z naczółkami i niewielką facjatką z lukarnami od frontu. Dwutraktowy układ wnętrza z sienią na osi i sklepionymi kolebką pomieszczeniami parteru. Na osi dworu zachowała się aleja dojazdowa, a obok niej murowany spichlerz z I poł. XIX w.

Zamek w Dąbrowie

W XV wieku właścicielami zamku w Dąbrowie byli Joannici, natomiast 100 lat później ród von Mettich. To Joachim von Tschetschau - Mettich postawił tu w latach 1615-1617 późnorenesansowy zamek. Kolejne przebudowy i rozbudowy w latach 1894-1897 spowodowały znaczne zmiany w wyglądzie, nadając mu charakter neorenesansowy. Z XVI-wiecznej budowli pozostało jedno skrzydło i wieża wjazdowa. Obecnie pałac jest budynkiem piętrowym, z dziedzińcem otoczonym krużgankami. W kilku miejscach na zamkowych ścianach zachowane fragmenty dekoracji sgraffitowej z połowy XVII w. Wewnątrz sklepienia kolebkowe ozdobione późnorenesansową dekoracją stiukową. W zamkowej sieni znajduje się kamienna tablica fundacyjna z inskrypcją dotyczącą budowy oraz herbem fundatorów. Zamek otacza park założony w XVII w., a całkowicie przekształcony w krajobrazowy w XIX w. Obecnie występują na jego terenie przede wszystkim rodzime gatunki drzew i krzewów oraz drzewa owocowe.

Dwór w Domecku

Klasycystyczny dwór w Domecku (gm. Komprachcice) został zbudowany około 1800 r. Budynek murowany z cegły, potynkowany, wzniesiony na rzucie prostokąta, na sklepionych piwnicach, dwukondygnacyjny, nakryty dachem naczółkowym wykonany z dachówki. Fasada (elewacja północna) siedmioosiowa, z centralnie usytuowanym głównym wejściem. Do elewacji wschodniej dostawiona niewielka dobudówka, nakryta dachem dwuspadowym. Elewacja tylna ośmioosiowa. Obecnie elewacje budynku pozbawione ozdobnych detali architektonicznych, jeszcze w latach sześćdziesiątych XX w. okna posiadały obramowania uszate z kluczami, pomiędzy oknami pierwszej i drugiej kondygnacji znajdowały się stiukowe festony, a część elewacji ozdabiał boniowanie. Układ wnętrza

dwutraktowy, z korytarzem pomiędzy traktami. Na osi budynku sień ze zabiegową klatką schodową. Pomieszczenia nakryte płaskimi stropami. Obecnie dwór w Domecku wykorzystywany jest jako wielorodzinny budynek mieszkalny.

Pałac w Naroku

W Naroku stoi pałac, którego początki sięgają XVIII wieku. Jego właścicielką była hrabina Luisa Eleonora von Beess z domu von Skerbrnsky. W 1858 r. kupił go Friedrich von Wichelhaus, który przebudował pałac w stylu anglikańsko – bizantyjskim, piętrowy, niewielki ganek dźwigający balkon. Dach czterospadowy kryty dachówką. Jest to jeden z niewielu tego typu obiektów na Śląsku Opolskim. Obecnie pałac znajduje się rękach prywatnego właściciela. Jego stan określa się jako bardzo zły.

Pałac w Niewodnikach

W 1870 r. kupił Niewodniki 24-letni Julius Wichelhaus, a dwa lata później postawił tu rezydencję na planie prostokąta, nakrytą mansardowym dachem. Obok starego dworu wybudował nowy pałac w stylu francuskim i otoczył go parkiem. Gospodarz wybudował jeszcze dom dla czeladzi, wozownię, owczarnię, oborę; upiększył park.

Zespół zamkowy w Niemodlinie

Pierwsze wzmianki o Niemodlinie pochodzą z 1313 roku. Zespół zamkowy w Niemodlinie usytuowany jest na wzniesieniu w centrum miasta przy wschodniej części rynku. Składa się z zamku oraz części gospodarczej z oficynami i zabudowaniami gospodarczymi wokół dziedzińca gospodarczego, zamkniętego budynkiem bramnym. Zamek został zbudowany na miejscu pierwotnego, wzniesionego około 1313 r. przez księcia niemodlińskiego Bolesława. Od 1572 r. własnością m.in. rodziny Pücklerów, a od 1779 r. rodziny Praschmów. Rozbudowany w XVI i XVII w., a następnie przebudowany w stylu barokowym w XVIII w. i neogotyckim w latach 1869-1873. Obecny późnorenansowy z zachowanymi gotyckimi fragmentami oraz przekształceniami późnobarokowymi i neogotycką kaplicą. Czworoboczny, z prostokątnymi wieżami w narożach arkadowego dziedzińca i wysuniętą wieżą bramną pośrodku elewacji frontowej. Brama przejazdowa z ozdobnym portalem, nad którym znajduje się kartusz herbowy i data 1859. Wewnątrz zamku na sklepieniach niektórych pomieszczeń zachowana dekoracja stiukowa renesansowa, rokokowa i neogotycka w kaplicy. Na zamkowej wieży znajduje się zrekonstruowana dekoracja sgraffitowa i strzelnice kluczowe. Krużganki dziedzińca trójkondygnacyjne

(filarowe i kolumnowe). Portale późnobarokowe z końca XVIII w. oraz zrekonstruowane w XIX w. według pierwotnych renesansowych. Za budynkiem bramnym z poł. XVIII w. rozciąga się dziedziniec gospodarczy, z którego do zamku prowadzi barokowy most, ozdobiony wykutymi w kamieniu Św. Florianem, Janem Chrzcicielem, Antonim i Janem Nepomucenem na balustradzie. Budynek bramny zbudowano II poł. XVIII w., odnowiony w II poł. XIX w. Późnobarokowy, na rzucie prostokąta. Brama przejazdowa ujęta w ozdobne portale, zwieńczona ośmioboczną latarnią. W otoczeniu zamku rozciąga się park krajobrazowy założony w poł. XIX w. na miejscu dawnej fosy, o nieregularnym układzie, odgradzony od ulicy murem z przełomu XVI i XVII w.

Dwór w Karczowie

Wzniesiony na przełomie XVII i XVIII w. został gruntownie przebudowany w latach 1831, 1862 i 1905. Barokowy z elementami neobarokowymi, murowany na planie prostokąta, dwupiętrowy, nakryty wysokim dachem mansardowym ze świetlikami. Elewacje ozdobione neobarokowymi podziałami z końca XIX w. Na parterze, o dwutraktowym układzie pomieszczeń, z obszerną sienią i klatką schodową z podestami, zachowały się sale nakryte sufitami w większości z fasetami. Po stronie północnej zachowany niewielki, zabytkowy park.

Zamek w Karłowicach

Gotycki zamek w Karłowicach, zbudowany na planie trapezu, powstał około 1350 r. Wzniósł go rycerski ród von Tschammer, panujący w Karłowicach w latach 1329-1440. Od 1493 r. karłowickie dobra należały do Adama Beessa, marszałka, później namiestnika księstwa brzeskiego. Karłowickie dobra kupił od Beessów książę brzeski Jerzy II. Od tego czasu jest to zamek myśliwski brzeskich Piastów. W 1715 r. dobudowano skrzydło południowo-zachodnie oraz barokową kaplicę, w której modlili się okoliczni katolicy. W XIX w. zamek powiększony o budynek mieszkalny od wschodu. Zamek odnawiany w roku 1930. Jest murowany, częściowo pozbawiony cech stylowych, z dziedzińcem w kształcie trapezu. W części północnej elewacji frontowej skrzydła zachodniego mieści się cylindryczna wieża średniowiecznego zamku, w części południowej brama przejazdowa pochodząca z II poł. XVI w. i z około 1930 r. Dalej wznosi się budynek mieszkalny z XVIII w. powiększony ku wschodowi w XIX w. i dostawiony po zewnętrznej stronie średniowiecznego muru. Skrzydło wschodnie mieści budynek gospodarczy, parterowy, przesklepiony kolebką, z zachowanym późnogotyckim portalem kamiennym. Skrzydło północne zajmuje kaplica z 1715 r.

zbudowana w rzucie prostokąta, z półkolistą apsydą od wschodu, przykryta trzyprzęsłowym sklepieniem kolebkowym z lunetami i gurtem akcentującym tęczę. Wnętrze kaplicy dzielone pilastrami. Całość nakryta dachem dwuspadowym z naczółkami. Sąsiadująca wieża nadbudowana w XVI w. zamknięta jest stożkowym hełmem z XIX-XX w. Południowo-zachodni budynek mieszkalny, piętrowy, na planie litery L, jedno- i dwutraktowy, z obszerną sienią i bramą przejazdową od północnego zachodu, jest nakryty dachami dwuspadowymi z naczółkami. Zamek otoczony częściowo nawodnioną fosą, która obejmuje również niewielki park krajobrazowy.

Park krajobrazowy założony wokół zamku w I poł. XIX w., południową granicą sięgający kanału Młynówka. W obrębie założenia znajduje się taras ziemny, na którym wzniesiony jest zamek oraz dobrze zachowane zagłębienie fosy. Drzewostan parku jest głównie liściasty (lipy, buki, dęby, akacje), sporadycznie iglasty (świerki). Wśród starych drzew liczne samosiewy. Park podlega ścisłej ochronie konserwatorskiej.

W kaplicy karłowickiego zamku msze św. dla miejscowych katolików odprawiał ksiądz Jan Dzierżon, światowej sławy badacz pszczół i reformator pszczelarstwa. W Karłowicach do dziś zachował się zabytkowy dom, w którym mieszkał i tworzył ksiądz dr Jan Dzierżon. Usytuowany jest w centrum wsi, w pobliżu kościoła, na ul. Kościelnej. Murowany z cegły, obustronnie otynkowany, posyty dachówką karpiówką. Na planie prostokąta, o układzie kalenicowym, podpiwniczony, jednokondygnacyjny, przykryty wysokim dachem dwuspadowym. Widnieją na nim dwie tablice: niemiecka i polska, upamiętniające dzieło pszczelarza.

Dwór w Krasnej Górze

Wzniesiony w XVIII w. Przebudowany w XIX w., a modernizowany w I poł. XX w. Obiekt barokowy, pozbawiony częściowo cech stylowych, murowany, z frontem od wschodu, piętrowy, nakryty dachem naczółkowym. Wnętrze dwutraktowe z korytarzem w części południowej, z sienią na osi i klatką schodową na piętro otoczoną gankiem. Portal wejściowy od wschodu wieńczy archiwolta oparta na zdwojonych pilastrach kompozytowych i gzymsach. Po stronach zachodniej i południowej rozciąga się park krajobrazowy. Po stronie wschodniej stoi murowany spichlerz dworski pochodzący z przełomu XVIII i XIX w.

Ruiny dworu w Szydłowcu Śląskim

Dwór wzniesiony ok. 1570 r., przebudowany w XVII oraz w charakterze neogotyckim w XVIII w. dla Erdmanna Pücklera, uległ zniszczeniu w 1945 r. Było to założenie murowane,

prostokątne, niegdyś z narożnymi wieżami, piętrowe, zachowane obecnie w części piwnic z resztkami sklepień kolebkowych. Nieopodal ruin rozciąga się zabytkowy park krajobrazowy.

Spichlerz folwarczny w Zimnicach Małych (kiedyś zamek)

Obiekt wybudowano prawdopodobnie w XV lub XVI w. przez rodzinę von Proskau i pełnił rolę zamku. Został wzniesiony na wysokiej skarpie nad dawnym korytem Odry. W XIX w. założono tu folwark, a zamek przebudowano na spichlerz folwarczny. Zamek zbudowany był z cegły i kamienia na planie nieregularnym. Obecnie istniejący budynek główny ma kształt litery L, przykryty jest dachem dwuspadowym. Obiekt czterokondygnacyjny z niewielką piwnicą. Wjazd do zamku prowadził od zachodu. W niektórych miejscach zachowały się resztki sklepienia kolebkowo-krzyżowego z XVI w.

6.7. Zabytki, do których Powiat Opolski posiada tytuł prawny

Zespół pałacowo-parkowy – Dom Pomocy Społecznej w Prószkowie

Budowę zamku na tzw. surowym korzeniu podjęto w roku 1563 z inicjatywy ówczesnego właściciela Prószkowa Jerzego Prószkowskiego, podskarbiego, radcy cesarza Rudolfa II. Powstało wówczas założenie w typie palazzo in fortezza. Pałac wzniesiono na planie prostokąta z wewnętrznym arkadowym dziedzińcem i narożnymi ryzalitami bastionowymi. Całość otoczono fosą o skarpach licowanych cegłą. Elewacje rezydencji pokryto dekoracją sgraffitową zrealizowaną przez włoskich artystów. W roku 1613 zamek rozbudowano: powstała w nim między innymi biblioteka, sala koncertowa i teatralna.

Podczas wojny trzydziestoletniej, w roku 1644 zamek został spalony i ograbiony przez wojska szwedzkie pod dowództwem feldmarszałka Lenerta Torstenssona. W latach 1676-7 zamek został odbudowany z inicjatywy Jerzego Krzysztofa II Prószkowskiego. Pracami kierował włoski architekt Jan Seregno. Elewacje zamkowe otrzymały nowy, barokowy wystrój. Zamurowane zostały krużganki dziedzińca, skrzydło frontowe nadbudowano dwoma wieżami.

Na wschód i południe od zamku, częściowo na dawnych fortyfikacjach, znajduje się park o charakterze krajobrazowym. Został założony na przełomie XVIII i XIX wieku.

W roku 1769, po śmierci ostatniego z rodu prószkowskich – Leopolda, zamek przeszedł w ręce księcia Maksymiliana von Dietrichsteina. W roku 1783 rezydencję kupił król

pruski Fryderyk II. W latach 1845-1847 wnętrza częściowo przebudowano w związku z adaptacją zamku na Akademię Rolniczą.

W 1934 roku przeprowadzono gruntowny remont elewacji zamkowych, co wiązało się z częściowym odsłonięciem renesansowych dekoracji sgraffitowych. W trakcie tych prac spora część tych dekoracji uległa jednak zniszczeniu, w ich miejscu wykonane nowe, w swobodny sposób nawiązujące do pierwowzoru. Na parterze elewacji pd. odsłonięto ponadto renesansowe obramienia okienne.

W latach 1980-1981 prace konserwatorskie przy sgraffitach prowadził zespół konserwatorów krakowskich kierowany przez Jana Radłowicza. W zakresie prac znalazły się między innymi: czyszczenie i częściowa rekonstrukcja.

Zamek w Prószkowie uniknął losu wielu śląskich rezydencji, które po 1945 ograbione popadły w ruinę. Stało się tak, dlatego, że od blisko dwóch stuleci pełni on funkcję obiektu użyteczności publicznej. Niemal w pełni czytelna jest koncepcja pierwotnego założenia, a do naszych czasów obiekt przetrwał w formie, jaką nadano mu w wyniku barokowej przebudowy. Dziewiętnasto i dwudziestowieczne remonty wprowadziły niewiele zmian w wyglądzie zewnętrznym zabytku, gdyż koncentrowały się głównie na dostosowaniu wnętrza do nowych funkcji.

W roku 2010 zamek doczekał się gruntownej renowacji. Inwestycja obejmowała wykonanie prac modernizacyjnych i konserwacyjnych:

- elewacji – sgraffiti;
- kaplicy wraz z wyposażeniem (sztukateria, obrazy, złocenia, stacje drogi krzyżowej, rzeźby, ławki drewniane, drzwi z elementami metalowymi);
- Sali Rycerskiej wraz z wyposażeniem (sztukateria, odlewy gipsowe, portal kamienny).

Przeprowadzono również prace budowlane w pozostałej części elewacji zewnętrznej i wewnętrznej (dziedziniec) budynku. Wykonano także prace instalacyjne iluminacji obiektu. Szeroki zakres przeprowadzonych prac był możliwy dzięki otrzymanemu dofinansowaniu w ramach Działania 5.3 „Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, które pokryło 85% wydatków kwalifikowanych.

W planach na najbliższe lata jest renowacja dwóch wież zamku, na które wykonana została dokumentacja techniczna.

Stan obiektu pałacowo-parkowego określa się jako dobry.

Zespół pałacowo-parkowy – Zespół Szkół w Tułowicach

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1447 r. i mówi o istnieniu w Tułowicach parafii św. Rocha. Nazwa Tułowice pochodzi od imienia Tilo, niestety nie zachowały się żadne dane na jego temat. Jednym z nielicznych śladów po dawnych panach jest zachowana przy murze kościoła parafialnego płyta nagrobna Heinricha von Dreske, zmarłego w 1598r. Dobra tułowickie mają skomplikowaną historię rodową, były własnością górnośląskiej rodziny von Bischofsheimów, którzy posiadali jeszcze kilka sąsiednich majątków. W XVI wieku wieś przeszła w ręce Mikołaja Dobischowskiego, potem przejął ją Jan Pange z Sądów koło Niemodlina. W 1604 Polixena von Puckler kupiła Tułowice za 16.250 talarów. Dalej władali tu Praschmowie, by w 1835 r. oddać majątek Ernestowi von Frankenberg - Ludwigsdorf. Kolejny członek rodziny Ludwigsdorf zlecił przebudowę pałacu. Majątek tułowicki w latach trzydziestych XX wieku został odebrany von Frakenbergowi za to, że pozostawał w opozycji do reżimu hitlerowskiego. Ostatni dziedzic Konrad von Frankenberg zmarł bezpotomnie śmiercią samobójczą podczas ucieczki do Szwajcarii. Pałac przebudowany w 1879 r. przez hrabiego Fryderyka Frankenberg - Ludwigsdorf według projektu wrocławskiego architekta Carla Ludeckiego. Pochodzący z 1871 r. projekt reprezentacyjnego wystroju klatki schodowej odtwarzał zwycięstwo Niemiec w wojnie francusko - pruskiej. Pałac charakteryzuje się bogatym wystrojem architektonicznym, zbudowany jest na planie litery U z wieżą na środku głównego skrzydła. Pałac otoczony jest zabytkowym parkiem (wpisanym do Rejestru Zabytków Dóbr Kultury), a w nim rzadko spotykane okazy drzew m. in. cypryśnik błotny liczący 160 lat. W pobliżu dawny młyn wodny, czworaki, stajnia, bażanciarńia, cmentarz dla psów.

Obecnie na terenie pałacu znajduje się internat Zespołu Szkół.

W roku 2010 wykonano remont dachu na Zamku w Tułowicach. W ramach inwestycji zrealizowano następujące prace:

- remont elementów drewnianej więźby dachowej,
- wymianę pokrycia z blachy na pokrycie z łupka naturalnego i z blachy tytanowo-cynkowej,
- wymiana instalacji odgromowej,
- uzupełnienie ubytków w gzymsach,
- wymianę rynien.

Wykonanie prac było możliwe dzięki otrzymanemu dofinansowaniu w ramach Działania 5.3 „Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego” Regionalnego

Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, które pokryło 85% wydatków kwalifikowanych.

Obecny stan zabytku określa się jako dobry. W przyszłych latach planowane są prace związane z odnowieniem elewacji zewnętrznej pałacu, odtworzeniem bramy wjazdowej wraz z całym ogrodzeniem zespołu pałacowo-parkowego, renowacją głównej klatki schodowej pałacu, zabytkowych sal (herbowa i ozdobiona głowami psów tzw. pieskowa) oraz zabytkowych kominków.

Zespół Szkół im. Józefa Warszawicza Prószkowie – park Arboretum

Początki założeń parkowych w Prószkowie sięgają czasów rozpoczęcia budowy Królewskiego Instytutu Pomologicznego, który uroczyście oddano do użytku w 1868 r. Zadaniem Instytutu było kształcenie ogrodników i sadowników. Na terenie nowo powstałego parku najprawdopodobniej rosły już drzewa, gdyż część z nich jest znacznie starsza od Pomologii, m.in. okazałe dęby szypułkowe. Sadzone drzewa i krzewy pochodziły z wielu szkółek europejskich i należały do roślin z różnych stref klimatycznych. Pochodziły m.in. z całej Europy, Bliskiego Wschodu, Chin, Indii, Ameryki Północnej, Ameryki Południowej, Afryki. Do 1895 r. w prószkowskim parku wysadzono 900 gatunków drzew i krzewów, a ogólna liczba ich odmian sięgała wtedy kilku tysięcy. Na potrzeby Królewskiego Instytutu Pomologicznego wybudowano na północ od wsi budynki dydaktyczne, założono ogrody, szklarnie i szkółki drzew owocowych. Naukę w Królewskim Instytucie Pomologicznym rozpoczęło 8 kursantów. Pierwszym dyrektorem Instytutu został Gustaw Stoll, gdy zmarł w 1897 roku, park przy Instytucie nazwany został jego imieniem. Uczniowie pochodzili z terenów Śląska, Poznania, Hanoweru, Schlezwigu - Holsztyna, a później znaleźli się także uczniowie z Rosji, Polski, Austrii i Szwecji a nawet z USA.

Kształcenie w szkole trwało dwa lata, a wykładowcami byli nauczyciele akademicy. Oprócz botaniki, chemii, mineralogii, sadownictwa, matematyki, księgowości w Instytucie wykładano również pszczelarstwo, prowadzono kursy hodowli jedwabników, działała stacja meteorologiczna, zoologiczna, botaniczna. Od roku 1934 w szklarniach Instytutu odbywały się coroczne wystawy chryzantem.

Stan aktualny parku jest zadawalający. Bieżące prace konserwacyjne wykonywane są co roku. Stworzona została również ścieżka dydaktyczna uwzględniająca walory przyrodnicze, a przede wszystkim osobliwości arboretum. Trasa ścieżki będzie biegła po istniejących alejach i drózkach parkowych.

Zamek w Turawie (obiekt przeznaczony do sprzedaży)

Późnobarokowy pałac w Turawie został zbudowany z fundacji Martina von Löwencrona w latach 1728-1730 w miejscu drewnianego zamku myśliwskiego. Następnie obiekt ten stał się siedzibą rodziny von Garnier. W roku 1761 dobudowano dodatkowe skrzydło boczne, a całość ozdobiono rokokowymi dekoracjami. Wewnątrz zachowały się dekoracje stiukowe z XVIII i XIX w., m.in. w Sali Balowej i Sali Kredensowej, neorokokowe marmurowe kominki z połowy XIX w., złożone, rzeźbione, dębowe drzwi w Sali Balowej, neorenesansowy kredens, barokowe szafy biblioteczne, złożone dekoracje ścian oraz dekoracyjne piece kaflowe. W odległości około 500 m od pałacu w kierunku Kotorza Wielkiego, na tzw. „Łysej Górze”, znajdowała się kaplica rodzinna Garnierów, która według podania jest połączona z pałacem podziemnym przejściem. W kaplicy umieszczone były trumny, a sama kaplica pełniła również funkcję kościołka. Otoczona była niewielkim, śródleśnym cmentarzem. W 1956 r. kaplica została wysadzona w powietrze.

Stan obecny pałacu można uznać jako zadawalający.

Dworek Chróścina – Zespół Szkół w Chróscinie

Budynek będący siedzibą Zespołu Szkół, był pierwotnie stodołą. Zbudowano ją w 1862 roku na rzucie wydłużonego prostokąta, z nieistniejącą już przybudówką od północy oraz z przybudówką od południa. W 1901 roku południową część właściciel przebudował na mieszkalną. Prawdopodobnie przy okazji tej przebudowy umieszczono na dachu wieżyczkę a w przedsionku nad drzwiami wstawiono witraż w stylu secesyjnym. Gruntowne remonty z 1955 i 1998 roku pozbawiły pokoje sztukaterii sufitowej. Ściany budynku są dzielone wydatnymi lizenami, a w szczytach i w elewacji, zwłaszcza strony wschodniej, występuje dekoracja ramowa, charakterystyczna dla tak zwanego pruskiego muru. Wejścia i okna są zdobione obramieniami opaskowymi. Dach nad dawną stodołą jest siodłowy z falistymi okapami nad wjazdami. W 1998 roku na całej powierzchni wymieniono dotychczas istniejące pokrycie dachowe na blaszane, imitujące brązową dachówkę. W części południowej wymieniono także czworokątną wieżyczkę.

Cały kompleks dworku jest jedną z najciekawszych, pod względem architektonicznym budowli w gminie Dąbrowa. Przed drugą wojną światową należał do rodu Gerstenbergów, którego ostatni właściciel został pochowany na miejscowym cmentarzu, obok wielkiego głazu z piaskowca. Za dworkiem znajdują się dwa stawy i teren parku.

Obecnie stan budynku uznać można za zadowalający. Prowadzone są bieżące prace konserwacyjne i remontowe. Teren parku został w ostatnich latach poddany rewitalizacji.

Park pofolwarczny w Chmielowicach – Dom Dziecka

Majątek w Chmielowicach, pochodzący przypuszczalnie z pierwszej połowy XIX wieku obejmował swym zasięgiem obok zespołu pałacowo-parkowego teren niewielkiego folwarku położonego po stronie północno - wschodniej pałacu. Południowo-wschodnia część majątku, która obejmuje pałacem oraz park, w którym drzewa mające ok. 80-150 lat rozmieszczone są swobodnie na obrzeżach parku w formie kęp, grup i sylgieltonów i wraz z niewielkimi polanami tworzą niewielki teren o charakterze krajobrazowo-naturalistycznym. Centralną częścią kompleksu jest budynek dawnego pałacu zlokalizowany w 1/3 długości i 1/2 szerokości prostokątnego parku, a osie budynku pałacu stanowią podstawę kompozycji przestrzennych założenia.

Majątek należał w latach 1861-1929 do rodziny von Donat. Właściciel – Richard von Donat, przemysłowiec z Opola oraz deputowany Rejencji opolskiej, przebudował budynek pałacu i wprowadził zmiany w parku czyniąc z całości zespół o charakterze rezydencjalnym. Budynek dawnego pałacu wzniesionego na planie prostokąta, murowany jest z cegły, pokryty tynkiem oraz przykryty dachem łamanym. W ryzalicie elewacji frontowej znajduje się wejście główne do budynku. Przy tylnej elewacji dobudowano przybudówkę, werandę i taras. W zaobserwowanych detalach architektonicznych budynku nawiązano do form neoklasycyzmu. W tym też okresie, tj. na początku XX wieku po stronie północnej pałacu wybudowano budynek garaży, a folwark uległ rozbudowie i przebudowie. W tym też czasie dokonano w parku nowych rozsadzeń gatunków drzew ozdobnych takich jak: kasztan jadalny i cyprysik groszkowy, których pojedyncze egzemplarze zachowały się do czasów obecnych we wschodniej części parku.

Po śmierci Richarda w 1901 roku zarząd nad majątkiem chmielowickim przejął jego syn Franz-Xavier. Z inicjatywy Xaverego powstała we wsi szkoła powszechna i remiza Ochotniczej Straży Pożarnej. Donatowie mieszkali w Chmielowicach do 1929 r., kiedy to Xavier sprzedał dwór i przeniósł się do Wiadrowa w powiecie jaworskim na Dolnym Śląsku.

Groby rodziny von Donat – Richarda, jego żony Adeli oraz dwóch ich córek Johanny i Luisy znajdują się na miejscowym cmentarzu. Ciekawostką jest fakt, że na grobach dziewczynek na tylnej stronie kamiennych krzyży znajdują się inskrypcje biblijne (List do Hebrajczyków oraz fragment Listu do Jeremiasza).

Układ przestrzenny zrealizowanego o charakterze rezydencji podmiejskiej zespołu pałacowo-parkowego zachował się do czasu drugiej wojny światowej. Po II wojnie światowej opustoszały dwór został zamieniony w I oddział szkoły podstawowej. Dwór został częściowo

przebudowany w latach siedemdziesiątych XX w. Przebudowa ta niestety pozbawiła go elementów zabytkowych.

W roku 1963 na mocy uchwały Prezydium Rady Narodowej w Opolu i Wydziału Oświaty tegoż urzędu w tym miejscu powstał Państwowy Dom Dziecka. W 2005 r. dwór przeszedł kolejny remont, zmienił się kolor elewacji zewnętrznej, dokonano remontu dachu i postawiono nowe ogrodzenie, natomiast w roku 2009 usunięto stare drzewa i posadzono nowy drzewostan.

Obecnie park pofolwarczny znajduje się w stanie dobrym. Bieżące prace konserwacyjne przeprowadzane są co roku.

VII. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego na terenie powiatu opolskiego – analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – korzystne położenie przy głównych trasach komunikacyjnych, kołowych, kolejowych, rzecznych (A 4, E 30, Odra), – różnorodność krajobrazu naturalnego i kulturowego na terenie powiatu, – różnorodność wartości przyrodniczo-krajoznawczych i obiektów zabytkowych, – duża ilość obiektów zabytkowych, w tym o znaczeniu ponadregionalnym, – dobry stan techniczny zespołów sakralnych, – duża aktywność parafii w zakresie ochrony zabytków, – niewielka liczba obiektów o nieustalonym stanie własnościowym, – dobre rozpoznanie zasobów dziedzictwa kulturowego z terenu powiatu, – stała poprawa jakości środowiska naturalnego, – silne tradycje regionalne oraz wzrastająca świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego, – działalność stowarzyszeń, organizacji oraz wzrastająca liczba uczestników zaangażowanych w sprawy związane z pielęgnowaniem (kultywowaniem) wartości 	<ul style="list-style-type: none"> – degradacja krajobrazu kulturowego przez nową zabudowę, – zły stan techniczny zabytkowych obiektów mieszkalnych (przewaga budynków zabytkowych służących jako komunalne), – niezadawalająca sieć połączeń kolejowych i autobusowych umożliwiająca dojazd, – zły stan techniczny większości zespołów rezydencjonalno-parkowych i zespołów zabytkowej zieleni, zwłaszcza pozostałości parków krajobrazowych – niewłaściwe użytkowanie, niekontrolowana wycinka starodrzewu, – pogarszanie się stanu obiektów zabytkowych wskutek braku opieki, złej organizacji oraz braku środków finansowych (dotyczy głównie prywatnych właścicieli oraz obiektów należących do instytucji budżetowych), – zmienianie funkcji obiektów zabytkowych oraz ograniczanie do nich dostępności, – niska świadomość ekologiczna i wiedza o regionie, – mała świadomość podmiotów gospodarczych o korzyściach płynących z mecenatu kultury, – samowola budowlana w zakresie remontów

<p>historycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wysokie walory kulturowe terenu powiatu zabytkowe obiekty, historia, sławne postacie, – walory naturalne, mikroklimat, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, – dobrze przygotowane trasy pieszo rowerowe, szlaki turystyczne obejmujące swym zakresem elementy dziedzictwa kulturowego oraz bogactwo naturalne dla regionu, – opracowane programy opieki nad zabytkami w większości gmin z terenu powiatu, – lokalizacja wykopalisk archeologicznych i JuraParku na terenie powiatu opolskiego, – cykliczna organizacja imprez związanych z tradycją ludową (dożynki, przeglądy zespołów, festyny o charakterze kulturowym, jarmarki), – dziedzictwo kulturowe powiązane z kręgami kulturowymi Polski oraz państw sąsiadujących 	<p>obiektów zabytkowych nie odpowiadająca standardom konserwatorskim, wykonawstwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosowanie niewłaściwych technologii i materiałów, – niewystarczające działania promujące zabytki jako towar turystyczny – podatność zabytków na zniszczenie (brak zabezpieczeń), – brak środków na opiekę nad zabytkami – brak imprez kulturalnych o zasięgu ponadregionalnym, – niedobór placówek muzealnych w regionie.
Szanse	Zagrożenia
<p>Wysoka aktywność ekonomiczna i społeczna w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stosunkowo wysoka kultura pracy, – stosunkowo wysoka dyscyplina społeczna w zakresie poszanowania mechanizmów życia zbiorowego, – aktywność własna mieszkańców w sferze kultury. 	<p>Mała ilość finansów przeznaczana na ochronę zabytków:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zbyt małe środki finansowe samorządu lokalnego przeznaczane na ochronę zabytków oraz edukację w tej dziedzinie, – niepełne wykorzystanie możliwości aby zapobiec ich niszczeniu i dewastacji ze względu na zbyt wysokie i kosztowne

<p>Dotacje zewnętrzne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – możliwość pozyskania środków finansowych z funduszy strukturalnych UE, od fundacji i z innych źródeł pozabudżetowych. <p>Regionalizm i współpraca :</p> <ul style="list-style-type: none"> – kreowanie indywidualnego, wyjątkowego wizerunku poszczególnych miejscowości, – powrót do korzeni, autentyczności, – integracja gmin powiatu opolskiego, – możliwość współpracy z sąsiednimi powiatami, przygranicznymi terenami Czech i partnerskimi powiatami z Niemiec, Ukrainy. 	<p>zakresy robót.</p> <p>Trudności z otrzymaniem pomocy zewnętrznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak zestawu profesjonalnych ofert inwestycyjnych związanych z obiektami zabytkowymi, – zbyt mało środków przeznaczonych na ochronę zabytków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 – 2013 (I nabór w 2009 r.). <p>Mocny wpływ kultur zewnętrznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tendencja do zmniejszania zainteresowania młodzieży dorobkiem kulturowym regionu, – szerokie upowszechnianie się „płytkiej” kultury masowej, materializmu, snobizmu, – preferowanie kultury masowej, – zbyt powszechne utożsamianie kultury wyłącznie z rozrywką, – samowolne działania na zabytkach bez uzgodnień konserwatorskich – brak szacunku dla tradycyjnych technik – fascynacja styropianem, – brak gotowych nowych projektów budynków mieszkalnych i gospodarczych nawiązujących do miejscowej tradycji, które można by było wykorzystać przy realizacji kolejnych inwestycji. <p>Niewystarczająca promocja zabytków:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewystarczające wykorzystanie
--	--

	<p>posiadanych obiektów zabytkowych na cele historyczne, kulturowe i turystyczne,</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewystarczająca dostępność obiektów dla potencjalnych użytkowników ze względu na brak atrakcyjnej oferty kulturalnej i turystycznej oraz niewyeksponowania tego, co wartościowe w budynkach, – niewystarczająca promocja obiektów pod kątem historycznym, kulturalnym i turystycznym.
--	---

VIII. Założenia Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Opolskiego na lata 2012-2015

Ustawa z dnia 23 lipca 2003r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 r. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm.) wytycza w artykule 87 ust. 2 główne priorytety m.in. dla powiatowych programów opieki nad zabytkami:

1. Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.
2. Uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej.
3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.
4. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego.
5. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.
6. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystywaniem tych zabytków.
7. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Podstawą do określenia celów operacyjnych niniejszego programu opieki nad zabytkami dla Powiatu Opolskiego stanowiąc będą priorytety trzeci, czwarty i piąty, ponieważ priorytet pierwszy dotyczy programów opracowywanych na szczeblu wojewódzkim i nie wchodzi w zakres działania Powiatu Opolskiego, natomiast priorytet drugi jest postulatem dotyczącym sposobu realizacji innych dziedzin mających wpływ na stan krajobrazu kulturowego.

8.1. Cele operacyjne i podejmowanie w ich zakresie działania

I. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

Lp.	Działanie	Podmioty uprawnione do realizacji	Podmioty współdziałające	Źródła finansowania	Planowany termin
1.	Prowadzenie prac pielęgnacyjnych, adaptacyjnych, rewitalizacyjnych, remontowo-budowlanych oraz konserwatorskich na obiektach zabytkowych znajdujących się w zasobach Powiatu Opolskiego	Powiat Opolski	Zespół Szkół w im. J. Warszawicza Prószkowie, Zespół Szkół w Tułowicach, Zespół Szkół w Chróście, Dom Dziecka w Chmielowicach, Dom Pomocy Społecznej w Prószkowie, Zarząd Dróg Powiatowych w Opolu	budżet Powiatu Opolskiego, budżet państwa, WFOŚiGW, środki UE, EOG	Działanie ciągłe
2.	Bieżące utrzymanie oraz opieka nad na obiektami zabytkowymi znajdujących się w zasobach Powiatu Opolskiego	Powiat Opolski	Zespół Szkół w im. J. Warszawicza Prószkowie, Zespół Szkół w Tułowicach, Zespół Szkół w Chróście, Dom Dziecka w Chmielowicach, Dom Pomocy Społecznej w Prószkowie, Zarząd Dróg Powiatowych w Opolu	budżet Powiatu Opolskiego	Działanie ciągłe

3.	Zabezpieczenie przed pożarem, zniszczeniem, kradzieżą (np. montaż systemu przeciwpożarowego, instalacji alarmowej)	Powiat Opolski odnośnie obiektów będących jego własnością, gminy oraz właściciele prywatni w pozostałych przypadkach	gminy oraz właściciele prywatni	budżet Powiatu Opolskiego, gmin, środki zewnętrzne oraz środki właścicieli prywatnych	Działanie ciągłe
4.	Aplikacja o uzyskanie środków zewnętrznych na prace przy obiektach zabytkowych	Powiat Opolski odnośnie obiektów będących jego własnością, Gminy oraz właściciele prywatni w pozostałych przypadkach	gminy oraz właściciele prywatni	budżet Powiatu Opolskiego, gmin, środki zewnętrzne oraz środki właścicieli prywatnych	Działanie ciągłe
5.	Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody w decyzjach ora innych aktach prawa lokalnego na terenie powiatu opolskiego	Powiat Opolski, gminy	----	----	Działanie ciągłe
6.	Wspieranie inicjatyw sprzyjających pozyskiwaniu środków finansowych na ochronę zabytków	Powiat Opolski	Właściciele obiektów zabytkowych: gminy, organizacje pozarządowe, parafie, osoby fizyczne	budżet Powiatu Opolskiego	Działanie ciągłe
7.	Zabezpieczenie środków dotacje celowe z budżetu powiatu na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków nie będących własnością powiatu	Powiat Opolski	----	budżet Powiatu Opolskiego	W każdym roku budżetowym
8.	Aktualizacja Powiatowego Planu Ochrony Zabytków na wypadek konfliktu	Powiat Opolski	gminy	----	Na bieżąco

	zbrojnego				
--	-----------	--	--	--	--

II. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego.

Lp.	Działanie	Podmioty uprawnione do realizacji	Podmioty współdziałające	Źródła finansowania	Planowany termin
1.	Promowanie działań mających na celu włączenie zagadnień ochrony dóbr kultury w szkolne programy edukacyjne	Powiat Opolski	jednostki oświatowe	budżet Powiatu Opolskiego	Działanie ciągle
2.	Publikacja materiałów z zakresu dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego terenu powiatu opolskiego	Powiat Opolski, gminy	Właściciele obiektów zabytkowych oraz stref chronionego krajobrazu: nadleśnictwa, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne	budżet Powiatu Opolskiego, gmin, środki przeznaczone na ochronę środowiska i gospodarkę wodną	Działanie ciągle
3.	Wspieranie projektów kulturalnych i edukacyjnych realizowanych przez organizacje pozarządowe	Powiat Opolski	organizacje pozarządowe	budżet Powiatu Opolskiego	Zadanie ciągle

III. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.

Lp.	Działanie	Podmioty uprawnione do realizacji	Podmioty współdziałające	Źródła finansowania	Planowany termin
1.	Wykorzystanie walorów zabytkowych, kulturowych i przyrodniczych jako czynnika wpływającego na rozwój powiatu	Powiat Opolski, gminy	organizacje pozarządowe	budżet Powiatu Opolskiego, gmin	Działanie ciągle
2.	Patronat nad działaniami na rzecz promocji dziedzictwa kulturowego powiatu	Powiat Opolski	----	budżet Powiatu Opolskiego	Działanie ciągle

3.	Tworzenie i promowanie szlaków turystycznych, ścieżek dydaktycznych, rowerowych, których atrakcją są obiekty zabytkowe	Powiat Opolski	gminy	budżet Powiatu Opolskiego, gmin	Działanie ciągle
4.	Współorganizacja cyklicznych imprez folklorystycznych	Powiat Opolski	gminy, organizacje pozarządowe	budżet Powiatu Opolskiego, gmin	Działanie ciągle

IV. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystywaniem tych zabytków.

Lp.	Działanie	Podmioty uprawnione do realizacji	Podmioty współdziałające	Źródła finansowania	Planowany termin
1.	Spotkania organizacyjne, konferencje, szkolenia	Powiat Opolski	właściciele obiektów zabytkowych: gminy, organizacje pozarządowe, parafie, osoby fizyczne	budżet Powiatu Opolskiego	Działanie ciągle

V. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Lp.	Działanie	Podmioty uprawnione do realizacji	Podmioty współdziałające	Źródła finansowania	Planowany termin
1.	Wspieranie utrzymywania na rynku pracy zanikających rzemiosł i zawodów	Powiat Opolski	Powiatowy Urząd Pracy	środki Powiatu Opolskiego, środki Unii Europejskiej	Działanie ciągle

IX. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami

Przyjmuje się, że realizacja zadań, poprzez działania wskazane w niniejszym *Powiatowym Programie Opieki nad Zabytkami Powiatu Opolskiego na lata 2011 - 2014*, możliwa będzie dzięki zastosowaniu następujących instrumentów:

a) *prawnych*, wynikających z przepisów ustawowych (m.in.: wykonywanie decyzji administracyjnych, np. wojewódzkiego konserwatora zabytków, wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków, ustanawianie społecznych opiekunów zabytków, oznakowanie obiektów zabytkowych znakiem przewidzianym w ustawie); uwzględnianie zapisów niniejszego Programu przy tworzeniu innych dokumentów prawa miejscowego,

b) *finansowych*, polegających na finansowaniu wszelkich działań zawartych w Programie w większej części z budżetu powiatu, korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich, dotacje na remonty obiektów wpisanych do rejestru zabytków, nie będących własnością Powiatu Opolskiego (przy czym prace konserwatorskie przy obiektach należących do osób prywatnych, będzie wymagała zaangażowania środków prywatnych), subwencje, dofinansowania,

c) *koordynacji*, oznaczających współdziałanie w zakresie realizacji celów Programów z zainteresowanymi Gminami, organizacjami pozarządowymi i wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi,

d) *społecznych*, co oznacza, że Program skierowany jest do odbiorcy masowego poprzez wszelkie działania edukacyjne i promocyjne,

e) *kontrolnych*, polegających na egzekwowaniu zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną, oraz walce z samowolami budowlanymi na zabytkach.

X. Zasady oceny realizacji programu

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wynika obowiązek prowadzenia kontroli stanu realizacji Programu Opieki nad Zabytkami. Powiat Opolski ma obowiązek sporządzania, co 2 lata sprawozdania ze stanu realizacji Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Opolskiego na lata 2012–2015 i przedstawić Radzie Powiatu Opolskiego.

Monitoring realizacji Programu:

- a) raport o stanie zabytków będących własnością Powiatu Opolskiego na podstawie danych uzyskanych z jednostek organizacyjnych tj. Domu Pomocy Społecznych w Prószkowie, Zespół Szkół im. Józefa Warszawicza w Prószkowie, Zespół Szkół w Chróście, Zespół Szkół w Tułowicach, Dom Dziecka w Chmielowicach, Zarząd Dróg Powiatowych
- b) sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego realizowanych przez wydziały Starostwa Powiatowego w Opolu tj. Wydział Budownictwa, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Wydział Ochrony Środowiska, Wydział Oświaty, Kultury i Sportu oraz innych wydziałów Starostwa realizujących zadania z zakresu ochrony zabytków.

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring realizacji Programu Ochrony Zabytków w Powiecie Opolskim jest Zarząd Powiatu Opolskiego. Za zebranie sprawozdań z poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz Wydziałów Starostwa Powiatowego w Opolu odpowiedzialnym będzie Wydział Oświaty, Kultury i Sportu.

XI. Źródła finansowania programu

Program Ochrony Zabytków Powiatu Opolskiego określa pewne kierunki i cele dbania o zabytki znajdujące się jego terenie. Obowiązek dbania o zabytki spoczywa na właścicielach lub użytkownikach obiektów zabytkowych z terenu powiatu opolskiego.

Główne źródła finansowania ochrony zabytków:

1. Środki gminy

Spośród otrzymanych informacji z terenu powiatu opolskiego następujące gminy udzielają dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków:

- Gmina Dobrzeń Wielki,
- Gmina Murów,
- Gmina Popielów,
- Gmina Prószków,
- Gmina Turawa.

Szczegółowych informacji należy szukać na stronie gmin lub bezpośrednio w siedzibie Urzędów Gmin z terenu powiatu opolskiego.

2. Środki Powiatu Opolskiego

Powiat Opolski uchwałą Rady Powiatu Opolskiego nr XXVII/191/09 z dnia 21 grudnia 2009 r. zasady i trybu udzielania dotacji celowej z budżetu Powiatu Opolskiego na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Wnioski należy składać do **30 marca roku**, w którym dotacja ma być udzielona. Wnioski złożone po tym dniu rozpatrywane będą w miarę posiadanych środków. Więcej informacji na stronie www.bip.powiatopolski.pl – zakładka dotacja na renowację zabytków.

3. Środki Województwa Opolskiego

Województwo Opolskie uchwałą sejmiku Województwa Opolskiego nr XXXII/345/09 z dnia 26 maja 2009 r. (uchwała zmieniająca XL/398/2009 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 17 grudnia 2009 r.) przyjął zasady i tryb udzielania dotacji celowej z budżetu Województwa Opolskiego na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Wnioski należy składać w terminie wyznaczonym przez Zarząd Województwa Opolskiego. Więcej informacji na stronie www.umwo.opole.pl – zakładka ogłoszenia.

4. Środki Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków udziela dotacji na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanych do rejestru zabytków. Szczegółowe informacje są dostępne na stronie www.wuozopole.pl – zakładka dotacje.

Pozostałe ważne programy z których można pozyskać środki na realizację zadań z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego to :

1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - realizowane będą zadania z zakresu „Ochrony przyrody oraz krajobrazu i leśnictwa – zachowanie cennych elementów przyrody oraz krajobrazu przez przywracanie walorów zabytkowych założeniom parkowych, pałacowo – ogrodowym i ogrodom – szczegółowe informacje na stronie www.wfosigw.opole.pl.

2. Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (ustalany co rocznie) m.in. w zakresach:

wydarzenia artystyczne

- a) muzyka,
- b) teatr i taniec,
- c) sztuki wizualne,

- d) film,
- e) promocja kultury polskiej za granicą.

kolekcje

- a) narodowe kolekcje sztuki współczesnej,
- b) regionalne kolekcje sztuki współczesnej.

promocja literatury i czytelnictwa

- a) literatura,
- b) promocja czytelnictwa,
- c) czasopisma.

edukacja kulturalna i diagnoza kultury

- a) edukacja kulturalna,
- b) edukacja artystyczna,
- c) obserwatorium kultury.

dziedzictwo kulturowe

- a) ochrona zabytków,
- b) wspieranie działań muzealnych,
- c) kultura ludowa,
- d) ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą,
- e) ochrona zabytków archeologicznych.

rozwój infrastruktury kultury

- a) infrastruktura kultury,
- b) infrastruktura szkolnictwa artystycznego,
- c) infrastruktura domów kultury.

promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Szczegółowe informacje dostępne są na stronie www.mkidn.gov.pl.

3. Fundusz Kościelny

Środki Funduszu Kościelnego, stosownie do art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 1950 r. i § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 1990 r. w sprawie rozszerzenia celów Funduszu Kościelnego (Dz. U. Nr 61, poz. 354), przeznaczają się na następujące cele:

- wspomaganie kościelnej działalności charytatywnej, kościelnej działalności oświatowo-wychowawczej i opiekuńczo-wychowawczej a także inicjatyw związanych ze zwalczaniem patologii społecznych oraz współdziałania w tym zakresie organów administracji rządowej z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi;
- remonty i konserwację obiektów sakralnych o wartości zabytkowej;

Szczegółowe informacje są dostępne na stronie www.mswia.gov.pl – zakładka religie i mniejszości narodowe.

4. Europejski Fundusz Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich

W ramach działań 313, 322, 323 Odnowa i rozwój wsi oraz 4.1/413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju, można otrzymać dofinansowanie na remont zabytkowych obiektów. Szczegółowe informacje są dostępne na stronie www.umwo.opole.pl – zakładka PROW.

Środki na ochronę zabytków w gminach powiatu opolskiego, mogą otrzymać właściciele zabytków, na potrzeby których niżej wymienione organizacje opracowały Lokalne Strategie Rozwoju:

- Partnerstwo Borów Niemodlińskich (Dąbrowa, Komprachcice, Niemodlin, Prószków, Tułowice),
- Stowarzyszenie „Kraina św. Anny” (Tarnów Opolski),
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Dinozaurów” (Chrzastowice, Ozimek, Turawa),
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Stobrawski Zielony Szlak” (Łubniany, Murów, Popielów).

5. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 -2013

Środki na ochronę zabytków były dostępne w ramach działań 5.3, 6.1 i 6.2. Nabory do poszczególnych działań zostały zakończone.

Obok funduszy strukturalnych największe źródło finansowania działań z zakresu kultury stanowią środki z **Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy**. W nowym okresie programowania 2009 – 2014 (nabory wniosków I połowa 2012 roku) duża część środków przeznaczona będzie na: **konserwację i rewitalizację dziedzictwa kulturowego**. Szczegółowe informacje są dostępne na stronie www.eog.gov.pl

Dodatkowe źródła finansowania działań z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego (promocja, edukacja) to m.in.:

- Fundacja Bankowa im. L. Kronenberga,
- Fundacja Współpracy Polsko – Niemieckiej,
- Fundacja Wspomagania Wsi.

XII. Realizacja przez Powiat Opolski zadań z zakresu ochrony zabytków w latach 2012 -2015.

Do zadań własnych samorządu powiatowego należą zadania o charakterze powiatowym określone ustawami m.in. w zakresie *kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami* (art. 4, ust 1, pkt. 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym), a szczególnie określają je zapisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W latach obowiązywania Programu Opieki nad Zabytkami Powiat Opolski realizować będzie niżej wymienione zadania z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego w postaci następujących działań:

- monitoringu *Programu Opieki nad Zabytkami dla Powiatu Opolskiego*: co dwa lata sprawozdania z jego realizacji zgodnie z przyjętymi zasadami monitoringu,
- udzielania dotacji celowych na realizację zadań związanych z pracami konserwatorskimi, restauratorskimi lub robotami budowlanymi przy zabytku

wpisanym do rejestru zabytków, znajdującym się na terenie powiatu opolskiego. Dotacje będą udzielone zgodnie z ogłoszonym naborem. Środki finansowe zabezpieczane są corocznie w budżecie Powiatu Opolskiego,

- jednostki Powiatu Opolskiego, które w zarządzie trwałym posiadają obiekty wpisane do rejestru zabytków będą wykonywać prace inwestycyjne, tak aby zachować jego najcenniejsze walory,
- promocja zabytków będących własnością Powiatu Opolskiego np. poprzez wydawanie publikacji, zajęcia edukacyjne tzw. lekcje historii (oferta skierowana do szkół), konferencje o zabytkach powiatu opolskiego oraz ich ochrona poprzez współpracę z powiatami partnerskimi,
- aplikowanie o dodatkowe środki zewnętrzne na ochronę zabytków będących własności powiatu np. w ramach Mechanizmów Norweskich,
- współpraca Powiatu Opolskiego z właścicielami zabytków (gminami, organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi) w celu promowania w kraju oraz zagranicą obiektów zabytkowych jako atrakcje turystyczne.

Bibliografia odnośnie opisów zabytków:

J. Pilch, *Leksykon zabytków architektury Górnego Śląska*, Wydawnictwo ARKADY, Warszawa 2006

Katalog zabytków sztuki w Polsce. Tom VII. Województwo Opolskie. Zeszyt 11. Miasto Opole i Powiat Opolski, pod red. T. Chrzanowskiego i M. Korneckiego, Instytut Sztuki PAN, Warszawa 1968

T. Chrzanowski, M. Kornecki, *Sztuka Śląska Opolskiego. Od średniowiecza do końca w. XIX*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1974

A. Wierzgoń, *Kościoty drewniane na Śląsku Opolskim*, Wydawnictwo Św. Krzyża, Opole 1995

Opole i Powiat Opolski. Od rzemiosła do przemysłu, Grupa Wydawnicza Promocja Regionu, Promocja Polska, Bydgoszcz 2008

S.S. Nicieja, K. Spatek, *Dziedzictwo kulturowe powiatu opolskiego*, Wydawnictwo MS, Opole 2010

Śląsk Opolski. Zabytki i przyroda, Oficyna Piastowska, Opole 2000

Zamki i pałace Euroregionu Pradziad, Stowarzyszenie Rozwoju Dorzecza Osobłogi, Prudnik 2005

Opolskie kościoły drewniane, pod red. Danuty Emmerling, Śląskie Wydawnictwo ADAN, Opole 2006

**Wykaz prac wykonanych przy zabytkach będących własnością Powiatu Opolskiego
w latach 2009 -2011**

I. Dom Pomocy Społecznej w Prószkowie

2009 r.- 2011

<i>lp.</i>	<i>Nazwa obiektu</i>	<i>Zakres wykonanych prac</i>
1.	Prószków, ul. Zamkowa 8- Zamek w Prószkowie	Rewitalizacja i zagospodarowanie ogrodu na bastei oraz parku zamkowego – II etap
2.	Prószków, ul. Zamkowa 8- Zamek w Prószkowie	Roboty malarskie wewnątrz budynku.
3.	Prószków, ul. Zamkowa 8- Zamek w Prószkowie	Remont i prace konserwatorskie Zespołu Pałacowego, w tym wykonanie prac odtworzeniowych malarstwa ściennego w Domu Pomocy Społecznej w Prószkowie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 -2013
4.	Prószków, ul. Zamkowa 8- Zamek w Prószkowie	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej
5.	Prószków, ul. Zamkowa 8- Zamek w Prószkowie	Remont pomieszczenia kuchni

II. Zespół Szkół w Tułowicach

2009 - 2011

lp.	Nazwa obiektu	Zakres wykonanych prac
1.	Tułowice, ul. Zamkowa 15- Zespół Pałacowo - Parkowy	Remont dachu w Zespole Pałacowym w Tułowicach – w Zespole Szkół w Tułowicach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 -2013
2.	Tułowice, ul. Zamkowa 15- Zespół Pałacowo - Parkowy	Odwodnienie, drenaż opaskowy pałacu, Wymiana pokrycia dachowego na budynkach dydaktycznych oraz montaż kolektorów słonecznych na budynku internatu i pawilonie dydaktycznym nr 2 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 -2013 Pielęgnacja parku – usuwanie jemioly. Remont pomieszczeń prysznicowych w pałacu. Instalacja systemu osuszania ścian pałacu metodą bezinwazyjną. Wymiana okien w pałacu.

III. Zespół Szkół w Prószkowie

2009 -2011

<i>lp.</i>	<i>Nazwa obiektu</i>	<i>Zakres wykonanych prac</i>
1.	Zabytkowy Park Arboretum	Wycinanie suchych gałęzi i konarów, usuwanie samosiewów, likwidacja powalonych drzew, zakup rębaka do prac w zabytkowym parku, frezowanie starych pni.
2.	Zabytkowe bramy wjazdowe do starej szkoły	Wykonanie ekspertyzy technicznej

IV. Zespół Szkół w Chróście

2009 -2011

<i>lp.</i>	<i>Nazwa obiektu</i>	<i>Zakres wykonanych prac</i>
1.	Zespół Szkół w Chróście – budynek szkoły	Remont rynien na budynku szkoły – etap I Ocieplenie fundamentów ścian zewnętrznych, odprowadzenie wód opadowych i wykonanie drenażu opaskowego wokół budynku Remont i konserwacja naświetla nad drzwiami wejściowymi – remont witraża. Opracowanie kosztorysów oraz przedmiaru robót do programu „Ograniczenie niskiej emisji w jednostkach organizacyjnych Powiatu Opolskiego”. Malowanie pomieszczeń Remont schodów drewnianych szkoły – etap II Wykonanie projektu budowlanego i wykonawczego wymiany dachu niższej części z przebudową pomieszczeń. Wykonanie wentylacji grawitacyjnej w wyższej części budynku w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 -2013
2.	Zespół Szkół w Chróście – park	Pielęgnacja i konserwacja parku. Rewitalizacja parku.

V. *Dom Dziecka w Chmielowicach*

2009 - 2013

<i>lp.</i>	<i>Nazwa obiektu</i>	<i>Zakres wykonanych prac</i>
1.	Dworek podworski	<p>Naprawa dachu.</p> <p>Przyłączenie kanalizacji.</p> <p>Osuszanie piwnic.</p> <p>Doprowadzenie sieci gazowej.</p> <p>Modernizacja kotłowni – zmiana źródła energii na gazową.</p> <p>Wymiana okien w pokojach dzieci.</p> <p>Wykonanie wewnętrznej instalacji wraz z hydrantami.</p> <p>Wstawianie drzwi wyjściowych w piwnicy.</p> <p>Roboty remontowo – budowlane wymiany instalacji wodnokanalizacyjnej i centralnego ogrzewania.</p> <p>Roboty budowlane – przebudowa klatki schodowej.</p> <p>Projekt i wymiana instalacji elektrycznej w całym budynku.</p> <p>Roboty ogólnobudowlane i instalacyjne w całym budynku.</p> <p>Zakup wyposażenia.</p> <p>Remont łazienki.</p> <p>Wentylacja mechaniczna nawiewowo – wywiewna w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 -2013.</p>
2.	Park	<p>Wycinka i pielęgnacja.</p> <p>Naprawa i wymiana ogrodzenia.</p> <p>Wycinka i pielęgnacja oraz nasadzenie krzewów i drzew.</p> <p>Rekultywacja terenu, rozbiórka walących się boksów węglowych i wywóz gruzu.</p>

**Wykaz obiektów nieruchomości wpisanych do ewidencji zabytków
gmin powiatu opolskiego**

Lp.	Gmina	Miejscowość	Obiekt	Adres	Uwagi
1.	Chrzastowice	Chrzastowice	kościół parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia NMP		
2.	Chrzastowice	Chrzastowice	plebania	ul. Szkolna 3	
3.	Chrzastowice	Chrzastowice	kaplica cmentarna	cmentarz	
4.	Chrzastowice	Chrzastowice	Dom Zgromadzenia Sióstr Niepokalanego Poczęcia	ul. Ozimska 1a	
5.	Chrzastowice	Chrzastowice	dom	ul. Dworcowa 13	
6.	Chrzastowice	Chrzastowice	dom	ul. Dworcowa 15	
7.	Chrzastowice	Chrzastowice	dom	ul. Dworcowa 22	
8.	Chrzastowice	Chrzastowice	dom	ul. Dworcowa 23	
9.	Chrzastowice	Chrzastowice	dom	ul. Dworcowa 32	
10.	Chrzastowice	Chrzastowice	dom	ul. Krótka 1	
11.	Chrzastowice	Chrzastowice	dom	ul. Ozimska 3	
12.	Chrzastowice	Chrzastowice	dom	ul. Ozimska 11	
13.	Chrzastowice	Chrzastowice	dom	ul. Ozimska 13	
14.	Chrzastowice	Chrzastowice	dom	ul. Szkolna 4	
15.	Chrzastowice	Chrzastowice	dom	ul. Zwycięstwa 2	
16.	Chrzastowice	Chrzastowice	dom	ul. Zwycięstwa 5	Poprzednio ul. Zwycięstwa 3
17.	Chrzastowice	Daniec	kapliczka dzwonnica		
18.	Chrzastowice	Daniec	dom	ul. Dąbrowicka 8	
19.	Chrzastowice	Daniec	dom	ul. Dąbrowicka 9	
20.	Chrzastowice	Daniec	dom - świetlica	ul. Ozimska 3	
21.	Chrzastowice	Daniec	dom	ul. Utracka 7	
22.	Chrzastowice	Daniec	szkoła	ul. Utracka 8	
23.	Chrzastowice	Dąbrowice	kapliczka dzwonnica	ul. Wiejska 35/37	Poprzednio ul. Wiejska 33/35
24.	Chrzastowice	Dąbrowice	dom	ul. Wiejska 5	
25.	Chrzastowice	Dąbrowice	dom	ul. Wiejska 16	
26.	Chrzastowice	Dąbrowice	dom	ul. Wiejska 20	
27.	Chrzastowice	Dąbrowice	dom	ul. Wiejska 33	
28.	Chrzastowice	Dąbrowice	dom	ul. Wiejska 35	
29.	Chrzastowice	Dąbrowice	szkoła	ul. Wiejska 49	Poprzednio ul. Wiejska 34
30.	Chrzastowice	Dębie	układ ruralistyczny wsi		
31.	Chrzastowice	Dębie	kościół parafialny pw. Narodzenia NMP		
32.	Chrzastowice	Dębie	plebania	ul. Wiejska 6	Poprzednio ul. Wiejska 22
33.	Chrzastowice	Dębie	kapliczka św. Jana Nepomucena		
34.	Chrzastowice	Dębie	dworek	ul. Chrzastowicka 5	
35.	Chrzastowice	Dębie	dom	ul. Parkowa 1	Odbudowany od podstaw w 2008 r. z zachowaniem stylu
36.	Chrzastowice	Dębie	park podworski	ul. Parkowa	Odrestaurowany w 2009

37.	Chrzastowice	Dębie	aleja parkowa		Odrestaurowana w 2009
38.	Chrzastowice	Dębie	stodoła	ul. Parkowa 1	Odbudowana od podstaw w 2008 r. z zachowaniem stylu
39.	Chrzastowice	Dębie	obora	ul. Parkowa 1	Odbudowana od podstaw w 2008 r. z zachowaniem stylu
40.	Chrzastowice	Dębie	chlew	ul. Parkowa 1	Odbudowany od podstaw w 2008 r. z zachowaniem stylu
41.	Chrzastowice	Dębie	dom	ul. Wiejska 16	Poprzednio ul. Wiejska 32
42.	Chrzastowice	Dębie	dom	ul. Wiejska 21	Poprzednio ul. Wiejska 13
43.	Chrzastowice	Dębie	młyn	ul. Wiejska 25	
44.	Chrzastowice	Dębie	spichlerz	ul. Wiejska 25	
45.	Chrzastowice	Dębie	dom, d. sklep	ul. Wiejska 10	Poprzednio ul. Wiejska 26
46.	Chrzastowice	Dębie	dom	ul. Wiejska 50a	Poprzednio ul. Wiejska 62
47.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	układ ruralistyczny wsi		
48.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	kapliczka dzwonnica	ul. Kolonia	
49.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	kapliczka dzwonnica	ul. Krasickiego	
50.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	szkoła, ob. przedszkole	ul. Krasickiego 5	
51.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	budynek gospodarczy przy przedszkolu	ul. Krasickiego 5	
52.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dawna remiza		
53.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	stodoła	ul. Daniecka 1	
54.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Daniecka 2	
55.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Daniecka 2a	
56.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	stodoła	ul. Daniecka 2a	
57.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Kolonia 8	
58.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Wiejska 3	
59.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	stodoła	ul. Wiejska 3	
60.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Wiejska 2	
61.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	stodoła	ul. Wiejska 2	
62.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Wiejska 5	
63.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Wiejska 5a	
64.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	stodoła	ul. Wiejska 5a	
65.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Wiejska 4	Poprzednio ul. Wiejska 6
66.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	stodoła	ul. Wiejska 4	Poprzednio ul. Wiejska 6
67.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Wiejska 12	
68.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Wiejska 14	
69.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Wiejska 15	
70.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Wiejska 16	
71.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom	ul. Wiejska 19	
72.	Chrzastowice	Dębie	dom	ul. Wiejska 27	

73.	Chrzastowice	Dębie	dom	ul. Wiejska 28	
74.	Chrzastowice	Dębie	dom	ul. Wiejska 29	
75.	Chrzastowice	Dębie	dom	ul. Wiejska 71	
76.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dawny pałac	ul. Wolności 3	
77.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dawna karczma	ul. Krasickiego 4	
78.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	młyn wodny	ul. Krasickiego 6	
79.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	budynek gospodarczy w zespole młyna	ul. Krasickiego 6	
80.	Chrzastowice	Dębska Kuźnia	dom w młynie	ul. Krasickiego 6	
81.	Chrzastowice	Falimirowice	dom	ul. Wiejska 12	
82.	Chrzastowice	Falimirowice	dom	ul. Wiejska 30	
83.	Chrzastowice	Falimirowice	dom	ul. Wiejska 39	
84.	Chrzastowice	Lędziny	kościół filialny pw. Matki Bożej		
85.	Chrzastowice	Lędziny	dom - szkoła	ul. Dworcowa 2	
86.	Chrzastowice	Lędziny	dom	ul. Ozimska 8	
87.	Chrzastowice	Lędziny	dom	ul. Ozimska 18	
88.	Chrzastowice	Lędziny	zabudowania gospodarcze	ul. Ozimska 18	
89.	Chrzastowice	Lędziny	dom	ul. Ozimska 20	
90.	Chrzastowice	Lędziny	zabudowania gospodarcze	ul. Ozimska 20	
91.	Chrzastowice	Lędziny	dom	ul. Ozimska 32	
92.	Chrzastowice	Niwki	układ ruralistyczny wsi		
93.	Chrzastowice	Niwki	remiza	ul. Wiejska	
94.	Chrzastowice	Niwki	dawna karczma	ul. Wiejska 27	
95.	Chrzastowice	Niwki	dom	ul. Wiejska 8	
96.	Chrzastowice	Niwki	dom	ul. Wiejska 14	
97.	Chrzastowice	Niwki	dawna szkoła	ul. Wiejska 17	
98.	Chrzastowice	Niwki	leśniczówka	ul. Wiejska 22	
99.	Chrzastowice	Niwki	dom	ul. Wiejska 25	
100.	Chrzastowice	Niwki	dom	ul. Wiejska 26	
101.	Chrzastowice	Niwki	dom	ul. Wiejska 35	
102.	Chrzastowice	Niwki	dom	ul. Wiejska 38	Poprzednio ul. Wiejska 13
103.	Chrzastowice	Niwki	zabudowania gospodarcze	ul. Wiejska 38	
104.	Chrzastowice	Niwki	dom	ul. Wiejska 40	
105.	Chrzastowice	Niwki	dom	ul. Wiejska 42	Poprzednio ul. Wiejska 15
106.	Chrzastowice	Niwki	zabudowania gospodarcze	ul. Wiejska 42	Poprzednio ul. Wiejska 15
107.	Chrzastowice	Niwki	dom	ul. Wiejska 44	Poprzednio ul. Wiejska 16
108.	Chrzastowice	Niwki	zabudowania gospodarcze	ul. Wiejska 44	
109.	Chrzastowice	Niwki	dom	ul. Wiejska 45	Poprzednio ul. Wiejska 28
110.	Chrzastowice	Niwki	zabudowania gospodarcze	ul. Wiejska 45	Poprzednio ul. Wiejska 28
111.	Chrzastowice	Niwki	dom	ul. Wiejska 47	Poprzednio ul. Wiejska 27
112.	Chrzastowice	Suchy Bór	kaplica pw. Podwyższenia Krzyża Świętego		
113.	Chrzastowice	Suchy Bór	kaplica dzwonnica	ul. Pawlety	
114.	Chrzastowice	Suchy Bór	szkoła z częścią mieszkalną	ul. Szkolna 2	
115.	Chrzastowice	Suchy Bór	dom	ul. Grudzicka 1	

116.	Chrzastowice	Suchy Bór	budynek OSP	ul. Pawlety 66a	
117.	Chrzastowice	Suchy Bór	szkoła	ul. Pawlety 53	
118.	Chrzastowice	Suchy Bór	stodoła	ul. Pawlety 53	
119.	Chrzastowice	Suchy Bór	leśniczówka	ul. Pawlety 2	
120.	Chrzastowice	Suchy Bór	stodoła	ul. Pawlety 2	
121.	Chrzastowice	Suchy Bór	dom	ul. Pawlety 5	
122.	Chrzastowice	Suchy Bór	gospoda	ul. Pawlety 15	
123.	Chrzastowice	Suchy Bór	dom	ul. Pawlety 38	
124.	Dąbrowa	Chróścina	założenie dworsko-parkowo-folwarczne		
125.	Dąbrowa	Chróścina	dwór		
126.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Dąbrowska 3	
127.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Dąbrowska 11	
128.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kolejowa 1	
129.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 2	
130.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kolejowa 3	
131.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 7	
132.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Komprachcicka 8	
133.	Dąbrowa	Chróścina	stodoła	ul. Komprachcicka 8a	
134.	Dąbrowa	Chróścina	plebania	ul. Kościelna 2	
135.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Kościelna 3	
136.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Kościelna 9	
137.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 16	
138.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 20	
139.	Dąbrowa	Chróścina	budynek gospodarczy	ul. Niemodlińska 20	
140.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 21	
141.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 22	
142.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 23	
143.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 24	
144.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 27	
145.	Dąbrowa	Chróścina	stodoła	ul. Niemodlińska 27	
146.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 28	
147.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 29	
148.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 31	
149.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 33	
150.	Dąbrowa	Chróścina	budynek gospodarczy	ul. Niemodlińska 33a	
151.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 33a	
152.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 36	
153.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 38	
154.	Dąbrowa	Chróścina	kapliczka przydrożna	ul. Niemodlińska 38	
155.	Dąbrowa	Chróścina	stodoła	ul. Niemodlińska 39a	
156.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 40	
157.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 41	
158.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 42	
159.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 45	
160.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny z częścią	ul. Niemodlińska 46	

			gospodarczą		
161.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 49	
162.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 51	
163.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 53	
164.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 55	
165.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 61	
166.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 62	
167.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 64	
168.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 66	
169.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 68	
170.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 68a	
171.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 74	
172.	Dąbrowa	Chróścina	budynek inwentarski	ul. Niemodlińska 74	
173.	Dąbrowa	Chróścina	stodoła	ul. Niemodlińska 74	
174.	Dąbrowa	Chróścina	budynek gospodarczy	ul. Niemodlińska 74	
175.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 78	
176.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 80	
177.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 81	
178.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 82	
179.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 84	
180.	Dąbrowa	Chróścina	kapliczka przydrożna	ul. Niemodlińska 87	
181.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 90	
182.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 92	
183.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 93	
184.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 95	
185.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 97	
186.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 100	
187.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 101	
188.	Dąbrowa	Chróścina	wycug	ul. Niemodlińska 101	
189.	Dąbrowa	Chróścina	stodoła	ul. Niemodlińska 101	
190.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 103	
191.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 104	
192.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 108	
193.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 112	
194.	Dąbrowa	Chróścina	kapliczka przydrożna	ul. Niemodlińska	
195.	Dąbrowa	Chróścina	dwór Gerstenbergów	ul. Niemodlińska 39	
196.	Dąbrowa	Chróścina	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Nowowiejska 12	
197.	Dąbrowa	Chróścina	trafostacja	ul. Niemodlińska	

198.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalny	ul. Długa 18	
199.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Długa 23	
200.	Dąbrowa	Ciepielowice	stodoła	ul. Długa 23	
201.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalny	ul. Długa 26	
202.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalny	ul. Długa 28	
203.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalny	ul. Długa 30	
204.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalny	ul. Długa 31	
205.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Długa 41	
206.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek gospodarczy	ul. Długa 43	
207.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Długa 45	
208.	Dąbrowa	Ciepielowice	kapliczka przydrożna	ul. Długa 45a	
209.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Długa 55	
210.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Długa 59	
211.	Dąbrowa	Ciepielowice	stodoła	ul. Długa 59	
212.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalny	ul. Krótka 4	
213.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalny	ul. Łąkowa 2	
214.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalny	ul. Łąkowa 3	
215.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalny	ul. Łąkowa 6	
216.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalny	ul. Łąkowa 8/10	
217.	Dąbrowa	Ciepielowice	budynek mieszkalny	ul. Osadników 2	
218.	Dąbrowa	Ciepielowice	dom w zespole dworskim	ul. Zamkowa 1	
219.	Dąbrowa	Ciepielowice	stodoła w zespole dworskim		
220.	Dąbrowa	Dąbrowa	kaplica przy kościele	ul. Sztonyka 62	
221.	Dąbrowa	Dąbrowa	obora w zespole zamkowym	ul. Sokolnicka 5	
222.	Dąbrowa	Dąbrowa	stodoła/obora w zespole zamkowym	ul. Sokolnicka 5	
223.	Dąbrowa	Dąbrowa	magazyn w zespole zamkowym	ul. Sokolnicka 5	
224.	Dąbrowa	Dąbrowa	stodoła w zespole zamkowym	ul. Sokolnicka 5	
225.	Dąbrowa	Dąbrowa	oficyna mieszkalna w zespole zamkowym	ul. Sokolnicka 5	
226.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek gospodarczy w zespole zamkowym	ul. Sokolnicka 5	
227.	Dąbrowa	Dąbrowa	oficyna w zespole zamkowym	ul. Sokolnicka 5	
228.	Dąbrowa	Dąbrowa	oficyna w zespole zamkowym	ul. Zamkowa 5	
229.	Dąbrowa	Dąbrowa	oficyna w zespole zamkowym	ul. Sokolnicka 5	
230.	Dąbrowa	Dąbrowa	oficyna w zespole zamkowym	ul. Sokolnicka 5	
231.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek gospodarczy w zespole zamkowym	ul. Sokolnicka 5	
232.	Dąbrowa	Dąbrowa	brama w zespole zamkowym	ul. Sokolnicka 5	
233.	Dąbrowa	Dąbrowa	figura św. Jana Nepomucena w zespole zamkowym	ul. Sokolnicka 5	
234.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Ciepielowicka 7	
235.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Ciepielowicka 9	
236.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Ciepielowicka 13	
237.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Karczowska 7	
238.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 1	
239.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 3	

240.	Dąbrowa	Dąbrowa	gołębnik	ul. Kolejowa 3	
241.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 5	
242.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 6	
243.	Dąbrowa	Dąbrowa	stacja kolejowa PKP	ul. Kolejowa 8	
244.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Leśna 3	
245.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Parkowa 1	
246.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Parkowa 3	
247.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Parkowa 5	
248.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Parkowa 9	
249.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Parkowa 11	
250.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Parkowa 13	
251.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Parkowa 15	
252.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	Plac Powstańców 1	
253.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	Plac Powstańców 3	
254.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	Plac Powstańców 4	
255.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	Plac Powstańców 6	
256.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	Plac Powstańców 7	
257.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	Plac Powstańców 8	
258.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	Plac Powstańców 10	
259.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	Plac Powstańców 11	
260.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Sokolnicka 1	
261.	Dąbrowa	Dąbrowa	plebania	ul. Przytulna 1	
262.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 1	
263.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 2	
264.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 3	
265.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 5	
266.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Sztonyka 2	
267.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Sztonyka 4	
268.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Sztonyka 8	
269.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Sztonyka 9	
270.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Sztonyka 10	
271.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Sztonyka 11	
272.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Sztonyka 14	
273.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Sztonyka 18	
274.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Sztonyka 22	
275.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Sztonyka 27	
276.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Sztonyka 31	
277.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Sztonyka 38	
278.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Sztonyka 40	
279.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Sztonyka 48	
280.	Dąbrowa	Dąbrowa	budynek mieszkalny	ul. Sztonyka 64	
281.	Dąbrowa	Karczów	oficyna w zespole dworskim	ul. Dąbrowska 2	
282.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Cmentarna 1	

283.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Cmentarna 2	
284.	Dąbrowa	Karczów	stodoła	ul. Cmentarna 2	
285.	Dąbrowa	Karczów	obora	ul. Cmentarna 2	
286.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Dąbrowska 16	
287.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Dąbrowska 18	
288.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Grobla 1	
289.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Grobla 3	
290.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Grobla 9	
291.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Grobla 12	
292.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Ogrodowa 4	
293.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 5	
294.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 6	
295.	Dąbrowa	Karczów	stodoła	ul. Opolska 8	
296.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 10	
297.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 12/14	
298.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 16	
299.	Dąbrowa	Karczów	kościół ewangelicko-augsburski	ul. Szkolna 3	
300.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 6	
301.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 7	
302.	Dąbrowa	Karczów	stodoła	ul. Szkolna 7	
303.	Dąbrowa	Karczów	chlewik	ul. Szkolna 7	
304.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna 8	
305.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 12	
306.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 18	
307.	Dąbrowa	Karczów	stodoła	ul. Szkolna 18	
308.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 20	
309.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna 26	
310.	Dąbrowa	Karczów	stodoła	ul. Szkolna 26	
311.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 29	
312.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 31	
313.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 32	
314.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna 36	
315.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna 38	
316.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna 47a	
317.	Dąbrowa	Karczów	stodoła	ul. Szkolna 47a	
318.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 53	
319.	Dąbrowa	Karczów	stodoła	ul. Szkolna 53	
320.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 5	
321.	Dąbrowa	Karczów	kuźnia	ul. Wiejska 5	
322.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 6	
323.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 6	
324.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 9	

325.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 19	
326.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 36	
327.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 44	
328.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 46	
329.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 2	
330.	Dąbrowa	Karczów	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 16	
331.	Dąbrowa	Karczów	stodoła	ul. Zakładowa 1	
332.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Akacyjowa 1	
333.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalny	ul. Dębowa	
334.	Dąbrowa	Lipowa	stodoła	ul. Akacyjowa 1	
335.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalny	ul. Dębowa 7	
336.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalny	ul. Dębowa 23	
337.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalny	ul. Dębowa 26	
338.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalny	ul. Dębowa 28	
339.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalny	ul. Dębowa 31	
340.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalny	ul. Dębowa 33	
341.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalny	ul. Dębowa 36	
342.	Dąbrowa	Lipowa	stodoła	ul. Dębowa 38	
343.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Dębowa 38a	
344.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Dębowa 41	
345.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalny	ul. Dębowa 43	
346.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalny	ul. Dębowa 45	
347.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Dębowa 47	
348.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Dębowa 49	
349.	Dąbrowa	Lipowa	stodoła	ul. Dębowa 49	
350.	Dąbrowa	Lipowa	budynek mieszkalny	ul. Leśna 1	
351.	Dąbrowa	Lipowa	magazyn w zespole folwarcznym		
352.	Dąbrowa	Lipowa	oficyna w zespole folwarcznym		
353.	Dąbrowa	Lipowa	obora w zespole folwarcznym		
354.	Dąbrowa	Lipowa	spichlerz w zespole folwarcznym		
355.	Dąbrowa	Lipowa	stodoła w zespole folwarcznym		
356.	Dąbrowa	Lipowa	rządcówka w zespole folwarcznym		
357.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 15	
358.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 27a	
359.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 42	
360.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 44	
361.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 51	
362.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 61	
363.	Dąbrowa	Mechnice	stodoła	ul. Niemodlińska 61	
364.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 66	
365.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 67	
366.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 74	

367.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 78	
368.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 86	
369.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 88	
370.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska	
371.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 1	
372.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 3	
373.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 5	
374.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 1	
375.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 1a	
376.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 7	
377.	Dąbrowa	Mechnice	stodoła	ul. Wiejska 7	
378.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 12	
379.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 15	
380.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 15a	
381.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 17	
382.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 19	
383.	Dąbrowa	Mechnice	kapliczka	ul. Wiejska/Górna	
384.	Dąbrowa	Mechnice	krzyż przydrożny	ul. Wiejska 21	
385.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 27	
386.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 28	
387.	Dąbrowa	Mechnice	stodoła	ul. Wiejska 28	
388.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 30	
389.	Dąbrowa	Mechnice	stodoła	ul. Wiejska 30	
390.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 31	
391.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 36	
392.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 40	
393.	Dąbrowa	Mechnice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 41	
394.	Dąbrowa	Mechnice	krzyż przydrożny	ul. Wiejska	
395.	Dąbrowa	Mechnice	trafostacja	ul. Polna	
396.	Dąbrowa	Mechnice-Turzak	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 6	
397.	Dąbrowa	Mechnice-Turzak	kapliczka	ul. Niemodlińska 12	
398.	Dąbrowa	Mechnice-Turzak	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 12	
399.	Dąbrowa	Mechnice-Turzak	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 24	
400.	Dąbrowa	Mechnice-Turzak	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 26	
401.	Dąbrowa	Narok	kościół parafialny pw. św. Floriana	ul. Wiejska 13	
402.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Boczna	
403.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Brzozowa 8	
404.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 11	
405.	Dąbrowa	Narok	stodoła	ul. Wiejska 9	
406.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Odrzańska 3a	
407.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Odrzańska 5	
408.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Odrzańska 6	
409.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Odrzańska 10	
410.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-	ul. Odrzańska 14	

			gospodarczy		
411.	Dąbrowa	Narok	kaplica	ul. Odrzańska 14	
412.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Odrzańska 24	
413.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Odrzańska 13	
414.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Opolska 1	
415.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Polna 1	
416.	Dąbrowa	Narok	stodoła	ul. Polna 1	
417.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Skorogoska 5	
418.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Skorogoska 8a	
419.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Skorogoska 18	
420.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Skorogoska 26	
421.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Skorogoska 23	
422.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Skorogoska 25	
423.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Skorogoska 29	
424.	Dąbrowa	Narok	stodoła	ul. Szkolna 1	
425.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna 6	
426.	Dąbrowa	Narok	stodoła	ul. Szkolna 35	
427.	Dąbrowa	Narok	budynek gospodarczy (obora)	ul. Szkolna 35	
428.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 33	
429.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna 33	
430.	Dąbrowa	Narok	mur w zespole pałacowym	ul. Wiejska 5	
431.	Dąbrowa	Narok	oficyna w zespole pałacowym	ul. Wiejska 5	
432.	Dąbrowa	Narok	obory w zespole pałacowym	ul. Wiejska 5	
433.	Dąbrowa	Narok	oficyna mieszkalna w zespole pałacowym	ul. Wiejska 5	
434.	Dąbrowa	Narok	oficyna w zespole pałacowym	ul. Wiejska 5	
435.	Dąbrowa	Narok	stodoły w zespole pałacowym	ul. Wiejska 5	
436.	Dąbrowa	Narok	budynek użyteczności publicznej	ul. Wiejska 6	
437.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 14	
438.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 16	
439.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 18	
440.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 26	
441.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 28	
442.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 30	
443.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 32	
444.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 36	
445.	Dąbrowa	Narok	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 38	
446.	Dąbrowa	Narok	kapliczka przydrożna	ul. Wiejska	
447.	Dąbrowa	Narok	kapliczka cmentarna	na cmentarzu	
448.	Dąbrowa	Niewodniki	młyn	ul. Młyńska	
449.	Dąbrowa	Niewodniki	kuźnia	ul. Odrzańska 1	

450.	Dąbrowa	Niewodniki	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 9	
451.	Dąbrowa	Niewodniki	budynek mieszkalny ze stodołą	ul. Opolska 11	
452.	Dąbrowa	Niewodniki	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 13	
453.	Dąbrowa	Niewodniki	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 13a	
454.	Dąbrowa	Niewodniki	budynek mieszkalny	ul. Polna 2	
455.	Dąbrowa	Niewodniki	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 5	
456.	Dąbrowa	Niewodniki	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 5	
457.	Dąbrowa	Niewodniki	stodoła	ul. Wiejska 5	
458.	Dąbrowa	Niewodniki	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 7	
459.	Dąbrowa	Niewodniki	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 15	
460.	Dąbrowa	Niewodniki	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 17	
461.	Dąbrowa	Niewodniki	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 26	
462.	Dąbrowa	Niewodniki	budynek mieszkalny	ul. Zamkowa 20	
463.	Dąbrowa	Nowa Jamka	budynek mieszkalny	ul. Kamienna 2	
464.	Dąbrowa	Nowa Jamka	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kwiatowa 2	
465.	Dąbrowa	Nowa Jamka	stodoła	ul. Kwiatowa 2	
466.	Dąbrowa	Nowa Jamka	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kwiatowa 4	
467.	Dąbrowa	Nowa Jamka	oficyna mieszkalna w zespole folwarcznym	ul. Kwiatowa 12	
468.	Dąbrowa	Nowa Jamka	oficyna mieszkalna w zespole folwarcznym	ul. Kwiatowa 12	
469.	Dąbrowa	Nowa Jamka	budynek mieszkalny	ul. Kwiatowa 14	
470.	Dąbrowa	Nowa Jamka	budynek mieszkalny	ul. Kwiatowa 16	
471.	Dąbrowa	Nowa Jamka	budynek mieszkalny	ul. Kwiatowa 21	
472.	Dąbrowa	Nowa Jamka	budynek mieszkalny	ul. Kwiatowa 25	
473.	Dąbrowa	Nowa Jamka	budynek mieszkalny	ul. Kwiatowa 32	
474.	Dąbrowa	Nowa Jamka	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kwiatowa 33	
475.	Dąbrowa	Nowa Jamka	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kwiatowa 37	
476.	Dąbrowa	Nowa Jamka	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kwiatowa 43	
477.	Dąbrowa	Nowa Jamka	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kwiatowa 49	
478.	Dąbrowa	Prądy	kościół filialny	ul. Niemodlińska	
479.	Dąbrowa	Prądy	kaplica przy kościele	ul. Niemodlińska	
480.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 4	
481.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 6	
482.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 7	
483.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 9	
484.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 10	
485.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 16	
486.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 19a	
487.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 20	

488.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 21	
489.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 22	
490.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 23	
491.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 24	
492.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 38	
493.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 40	
494.	Dąbrowa	Prądy	stodoła	ul. Niemodlińska 40	
495.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 42	
496.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 47	
497.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 48	
498.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 52	
499.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 53	
500.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 54	
501.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 55	
502.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalny	ul. Niemodlińska 58	
503.	Dąbrowa	Prądy	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Niemodlińska 62	
504.	Dąbrowa	Siedliska	budynek mieszkalny	ul. Kasztanowa 14	
505.	Dąbrowa	Siedliska	budynek mieszkalny	ul. Kasztanowa 16/18	
506.	Dąbrowa	Siedliska	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Stawowa 5	
507.	Dąbrowa	Siedliska	budynek mieszkalny	ul. Stawowa 6	
508.	Dąbrowa	Siedliska	stodoła	ul. Stawowa 6	
509.	Dąbrowa	Siedliska	budynek mieszkalny	ul. Stawowa 7	
510.	Dąbrowa	Siedliska	budynek mieszkalny	ul. Stawowa 9	
511.	Dąbrowa	Siedliska	stodoła	ul. Stawowa 9	
512.	Dąbrowa	Siedliska	budynek mieszkalny	ul. Stawowa 10	
513.	Dąbrowa	Siedliska	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Stawowa 12	
514.	Dąbrowa	Siedliska	budynek mieszkalno-gospodarcza w zespole folwarcznym	ul. Kasztanowa 8	
515.	Dąbrowa	Siedliska	oficina mieszkalno-gospodarcza w zespole folwarcznym	ul. Stawowa 1	
516.	Dąbrowa	Siedliska	stodoła w zespole folwarcznym	ul. Kasztanowa 6	
517.	Dąbrowa	Siedliska	oficina mieszkalno-gospodarcza w zespole folwarcznym	ul. Kasztanowa 4	
518.	Dąbrowa	Siedliska	cegłany komin w obszarze zabudowy dawnego tartaku	działka nr 185/15	
519.	Dąbrowa	Skarbiszów	kościół rzymskokatolicki	ul. Narocka/Opolska	
520.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 6	
521.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 21	
522.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 24	
523.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 33	
524.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalno-	ul. Opolska 35	

			gospodarczy		
525.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek użyteczności publicznej i mieszkalny	ul. Opolska 40	
526.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 43	
527.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 51	
528.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 56	
529.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 64	
530.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 68	
531.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 72	
532.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 80	
533.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 82	
534.	Dąbrowa	Skarbiszów	budynek gospodarczy	ul. Opolska 82	
535.	Dąbrowa	Sławice	kościół rzymskokatolicki	ul. Opolska 32	
536.	Dąbrowa	Sławice	kaplica cmentarna	ul. Cmentarna	
537.	Dąbrowa	Sławice	mur cmentarza	ul. Cmentarna	
538.	Dąbrowa	Sławice	kapliczka	ul. Opolska 29	
539.	Dąbrowa	Sławice	kapliczka	ul. Wiejska 38	
540.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalny	ul. Ceglana 3	
541.	Dąbrowa	Sławice	cegielnia	ul. Ceglana 3	
542.	Dąbrowa	Sławice	budynek magazynu cegielni	ul. Ceglana 3	
543.	Dąbrowa	Sławice	budynek gospodarczy	ul. Ceglana 3	
544.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalny	ul. Ceglana 4	
545.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalny	ul. Ceglana 6	
546.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalny	ul. Cmentarna 3	
547.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalny	ul. Krótka 2	
548.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalny	ul. Odrzańska 2	
549.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalny	ul. Opolska 24	
550.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Stawowa 4	
551.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalny	ul. Stawowa 6	
552.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalny	ul. Strażacka 2	
553.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalny	ul. Strażacka 23	
554.	Dąbrowa	Sławice	trafostacja	ul. Strażacka	
555.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 2	
556.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 3	
557.	Dąbrowa	Sławice	stodoła	ul. Wiejska 7	
558.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 10	
559.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 16	
560.	Dąbrowa	Sławice	obora	ul. Wiejska 19	
561.	Dąbrowa	Sławice	stodoła	ul. Wiejska 19	
562.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 38	
563.	Dąbrowa	Sławice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 50	
564.	Dąbrowa	Sławice	oficyna mieszkalna w zespole folwarcznym	ul. Strażacka 29	
565.	Dąbrowa	Sokolniki	budynek mieszkalny	7	

566.	Dąbrowa	Sokolniki	budynek mieszkalny	8	
567.	Dąbrowa	Sokolniki	budynek mieszkalny	9	
568.	Dąbrowa	Sokolniki	budynek mieszkalny	10	
569.	Dąbrowa	Sokolniki	budynek mieszkalny	11	
570.	Dąbrowa	Sokolniki	budynek mieszkalny	12	
571.	Dąbrowa	Sokolniki	budynek mieszkalny	13	
572.	Dąbrowa	Wrzoski	kapliczka	ul. Ogrodowa	
573.	Dąbrowa	Wrzoski	kapliczka przydrożna	ul. Wrocławska 54	
574.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kolejowa 1	
575.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kolejowa 2	
576.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kolejowa 4	
577.	Dąbrowa	Wrzoski	stodoła	ul. Kolejowa 4	
578.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Ogrodowa 2	
579.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Stawowa 1	
580.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Stawowa 2	
581.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 2	
582.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 24	
583.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 9	
584.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 12	
585.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 15	
586.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 20	
587.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 22	
588.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 25	
589.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 28	
590.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 29	
591.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 32	
592.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 33	
593.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 34	
594.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 35	
595.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 36	
596.	Dąbrowa	Wrzoski	stodoła	ul. Wrocławska 36	
597.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 39	
598.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 40	
599.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 41	
600.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 41a	
601.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 42	
602.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 43	
603.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 44	
604.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 45	
605.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 52	

606.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 54	
607.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 56	
608.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 57	
609.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 59	
610.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 63	
611.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 65	
612.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 66	
613.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalny	ul. Wrocławska 67	
614.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 69	
615.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 73	
616.	Dąbrowa	Wrzoski	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wrocławska 75	
617.	Dąbrowa	Żelazna	kościół rzymskokatolicki pw. św. Mikołaja	ul. opolska 39	
618.	Dąbrowa	Żelazna	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Boczna 15	
619.	Dąbrowa	Żelazna	budynek klasztorny	ul. Niewodnicka 2	
620.	Dąbrowa	Żelazna	budynek mieszkalny	ul. Opolska 33	
621.	Dąbrowa	Żelazna	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 49	
622.	Dąbrowa	Żelazna	budynek inwentarski	ul. Opolska 54	
623.	Dąbrowa	Żelazna	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 57	
624.	Dąbrowa	Żelazna	budynek mieszkalny	ul. Opolska 77	
625.	Dąbrowa	Chróścina	kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła	ul. Kościelna 2	
626.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kapliczka Najświętszego Serca Pana Jezusa	przy wyjeździe z Chróścic w kierunku Opola – przedłużenie ulicy 1 Maja	
627.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kapliczka	ul. Korfantego 30	
628.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kapliczka	ul. Korfantego 25	
629.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	młyn – zabudowania	ul. Młyńska 7	
630.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kapliczka Matki Boskiej Bolesnej	ul. Powstańców 13	
631.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	budynek - dawny zajazd	ul. Powstańców 19	
632.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	budynek mieszkalny i zabudowania gospodarcze	ul. Powstańców 25	
633.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	budynek mieszkalny	ul. Powstańców 27	
634.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	budynek mieszkalny	ul. Powstańców 29	
635.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	dawna plebania	ul. Powstańców 5	
636.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kościół parafialny pw. św. Jadwigi	ul. Powstańców	
637.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kapliczka św. Michała	przy wyjeździe z Chróścic w kierunku Brzegu - przedłużenie ulicy Dąbrowa	
638.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kapliczka Matki Boskiej	Chróścice ul. Dąbrowa 3	
639.	Dobrzeń	Chróścice	kapliczka Matki Boskiej	ul. Bolesława Koźnego	

	Wielki		Niepokalanie Poczętej		
640.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	Kapliczka św. Urbana	ul. Bolesława Koźnego	
641.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kapliczka Najświętszego Serca Pana Jezusa	ul. Babilas 28	
642.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kapliczka Matki Boskiej	ul. Babilas 34	
643.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kaplica - dzwonnica	ul. Babilas	
644.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kapliczka św. Rocha	ul. Odrzańska	
645.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kapliczka św. Jana Nepomucena	ul. 1 Maja	
646.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kapliczka Matki Boskiej Częstochowskiej	ul. Powstańców 54	
647.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	budynek gospodarczy przy gajówce	ul. Augusta Koźnego	
648.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	budynek mieszkalny	ul. Powstańców 46	
649.	Dobrzeń Wielki	Kup	dawny budynek straży pożarnej	ul. Rynek	
650.	Dobrzeń Wielki	Kup	plebania		
651.	Dobrzeń Wielki	Kup	kapliczka św. Jana Nepomucena	nad rzeką Brynicą obok mieszalni pasz	
652.	Dobrzeń Wielki	Kup	kapliczka Matki Boskiej	ul. 1-go Maja 30	
653.	Dobrzeń Wielki	Kup	figura św. Jana Nepomucena	obok kościoła parafialnego	
654.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	kapliczka Matki Boskiej	ul. Wrocławska 50	
655.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	kapliczka św. Anny	na placu kościoła św. Rocha	
656.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	kapliczka - źródło	na placu kościoła św. Rocha	
657.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	kapliczka Matki Boskiej	ul. Namysłowska 65	
658.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	kapliczka Matki Boskiej	ul. Piastowska	
659.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	kapliczka św. Jana Nepomucena	ul. Opolska	
660.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	kapliczka Matki Boskiej z rzeźbą "Ecce Homo"	ul. Opolska 13	
661.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	budynek mieszkalny	ul. Powstańców 39	
662.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	dawny kościół św. Katarzyny	ul. Opolska	
663.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	brama przy dawnym kościele św. Katarzyny	ul. Opolska	
664.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	budynek mieszkalny	ul. Opolska 15	
665.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	budynek mieszkalny	ul. Opolska 17	
666.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	budynek mieszkalny	ul. Opolska 19	
667.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	budynek mieszkalny	ul. Opolska 23	
668.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	budynek mieszkalny	ul. Opolska 31	
669.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	budynek mieszkalny	ul. Opolska 33	
670.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	szkoła	ul. Kościelna 4	
671.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	kościół parafialny pw. św. Katarzyny	ul. Kościelna	

672.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	figura św. Rocha	plac kościoła św. Rocha	
673.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Wielki	kaplica "XIII Stacja Drogi Krzyżowej"	teren cmentarza katolickiego przy ul. Św. Rocha	
674.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	dzwonnica - kapliczka św. Jana Nepomucena	ul. Odrzańska	
675.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	kapliczka Matki Boskiej	ul. Odrzańska	
676.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	kapliczka św. Jadwigi	ul. Opolska	
677.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	kapliczka św. Urbana	droga polna - przedłużenie ulicy Krótkiej	
678.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	budynek mieszkalny	ul. Odrzańska 7	
679.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	budynek mieszkalny	ul. Opolska 105	
680.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	budynek mieszkalny	ul. Opolska 107	
681.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	budynek mieszkalny	ul. Opolska 107	
682.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	budynek mieszkalny	ul. Opolska 114	
683.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	budynek mieszkalny	ul. Opolska 115	
684.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	kaplica - dzwonnica św. Jadwigi	w przysiółku Otok	
685.	Dobrzeń Wielki	Dobrzeń Mały	krzyż	skrzyżowanie; Opolska/Piastowska	
686.	Dobrzeń Wielki	Borki	kapliczka Matki Boskiej	ul. Jasna 6	
687.	Dobrzeń Wielki	Borki	kapliczka NSPJ	ul. Szkolna	
688.	Dobrzeń Wielki	Borki	krzyż	ul. Szkolna 28	
689.	Dobrzeń Wielki	Krzanowice	dawny zajazd	ul. Armii Ludowej 7	
690.	Dobrzeń Wielki	Krzanowice	kapliczka św. Piotra	ul. Armii Ludowej / Luboszycka	
691.	Dobrzeń Wielki	Krzanowice	dzwonnica - kapliczka NSPJ	ul. Armii Ludowej 13	
692.	Dobrzeń Wielki	Krzanowice	dawny młyn - budynki gospodarcze	ul. Luboszycka 4	
693.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	krzyż	ul. Chopina	
694.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	zabudowania młyna	ul. Jagiełły 7	
695.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	figura św. Jana Nepomucena	przed posesją ul. Jagiełły 3	
696.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	budynek plebanii	Plac Klasztorny 3	
697.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	kapliczka Matki Boskiej	Plac Klasztorny	
698.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	ogrodzenie, baszta i brama w zespole klasztornym	ul. Basztowa	
699.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	dworzec kolejowy	ul. Dworcowa	
700.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	zabudowania gospodarcze PKP	ul. Dworcowa	
701.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	kapliczka Matki Boskiej	ul. Wolności 21	
702.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	krzyż	ul. Krzyżowa i Wolności	
703.	Dobrzeń	Czarnowąsy	kudynek mieszkalny	ul. Studzienna 1	

	Wielki				
704.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	kapliczka	ul. Wolności 59	
705.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	kapliczka	ul. Wolności 87	
706.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	kapliczka NSPJ i MB Częstochowskiej	ul. Wolności 95	
707.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	figura św. Jana Nepomucena	ul. Sobieskiego	
708.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	Kapliczka św. Barbary	skrzyżowanie: Studienna/ Stawowa	
709.	Dobrzeń Wielki	Czarnowąsy	kapliczka NSPJ	ul. Krzyżowa 8	
710.	Dobrzeń Wielki	Świerkle	kapliczka - dzwonnica	ul. Słowackiego 2	
711.	Dobrzeń Wielki	Świerkle	kapliczka św. Anny	ul. Słowackiego 33	
712.	Dobrzeń Wielki	Świerkle	kapliczka Matki Boskiej z Dzieciątkiem	ul. Słowackiego 48	
713.	Dobrzeń Wielki	Świerkle	kapliczka Matki Boskiej	ul. Mickiewicza 17	
714.	Dobrzeń Wielki	Świerkle	kapliczka Matki Boskiej z Lourdes	ul. Mickiewicza 31	
715.	Dobrzeń Wielki	Świerkle	kapliczka	ul. Mickiewicza 43	
716.	Dobrzeń Wielki	Brzezcie	kapliczka - dzwonnica	po między posesjami ul. Wiejska 42 i 44	
717.	Dobrzeń Wielki	Chróścice	kapliczka Najświętszego Serca Pana Jezusa	przy wyjeździe z Chróścic w kierunku Opola – przedłużenie ulicy 1 Maja	
718.	Komprachcice	Komprachcice	kościół pw św. Franciszka	ul. Niemodlińska 16	
719.	Komprachcice	Komprachcice	plebania	ul. Niemodlińska 16	
720.	Komprachcice	Komprachcice	dom, obecnie przedszkole	ul. Opolska 1	
721.	Komprachcice	Komprachcice	budynek dworca PKP		
722.	Komprachcice	Komprachcice	budynek	ul. Niemodlińska 2	
723.	Komprachcice	Komprachcice	budynek gospodarczy	ul. Niemodlińska 14	
724.	Komprachcice	Komprachcice	dom	ul. Niemodlińska 43	
725.	Komprachcice	Komprachcice	dom	ul. Niemodlińska 62	
726.	Komprachcice	Komprachcice	dom / biblioteka	ul. Opolska 3	
727.	Komprachcice	Komprachcice	budynek GS – sklep	ul. Kolejowa 2	
728.	Komprachcice	Chmielowice	szkoła	ul. Nyska 1	
729.	Komprachcice	Chmielowice	kapliczka w centrum wsi	ul. Nyska	
730.	Komprachcice	Chmielowice	dwór	ul. Nyska 18	
731.	Komprachcice	Chmielowice	dom	ul. Nyska 11	
732.	Komprachcice	Chmielowice	dom	ul. Opolska 28	
733.	Komprachcice	Domecko	kapliczka	ul. Opolska 50	
734.	Komprachcice	Domecko	kapliczka	ul. Zamkowa	
735.	Komprachcice	Domecko	kaplica-dzwonnica	ul. Opolska 12	
736.	Komprachcice	Domecko	dom	ul. Opolska 7	
737.	Komprachcice	Domecko	dom	ul. Opolska 14	
738.	Komprachcice	Domecko	dom	ul. Opolska 32	
739.	Komprachcice	Domecko	budynek gospodarczy	ul. Opolska 32	
740.	Komprachcice	Domecko	dom	ul. Opolska 46	
741.	Komprachcice	Domecko	szkoła	ul. Opolska 52	
742.	Komprachcice	Domecko	dom	ul. Opolska 59	

743.	Komprachcice	Domecko	budynek gospodarczy	ul. Opolska 65	
744.	Komprachcice	Domecko	młyn	ul. Opolska 12	
745.	Komprachcice	Domecko	dom	ul. Zamkowa 15	
746.	Komprachcice	Domecko	dom	ul. Zamkowa 18	
747.	Komprachcice	Pucnik	kaplica-dzwonnica MB	ul. Jaškowska 8	
748.	Komprachcice	Dziekaństwo	kapliczka	ul. Opolska 35	
749.	Komprachcice	Dziekaństwo	dom	ul. Opolska 37	
750.	Komprachcice	Dziekaństwo	budynki gospodarcze	ul. Opolska 37	
751.	Komprachcice	Dziekaństwo	stodoła	ul. Opolska 37	
752.	Komprachcice	Ochodze	kapliczka drewniana	ul. Średnia	
753.	Komprachcice	Ochodze	dom	ul. Myśliwska 1	
754.	Komprachcice	Osiny	kościół ewangelicki	ul. Opolska	
755.	Komprachcice	Osiny	kapliczka Matki Boskiej		
756.	Komprachcice	Osiny	dom	5	
757.	Komprachcice	Osiny	dom	10	
758.	Komprachcice	Osiny	dom	57	
759.	Komprachcice	Osiny	karczma	12	
760.	Komprachcice	Osiny	dom	16	
761.	Komprachcice	Osiny	dom	21	
762.	Komprachcice	Osiny	dom	24	
763.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	kapliczka św. Rocha	ul. Siedliskowa	
764.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	kapliczka cmentarna		
765.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	dom, ob. lecznica zwierząt		
766.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	dom	ul. Lipowa 13	
767.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	stodoła	ul. Lipowa 13	
768.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	dom	ul. Lipowa 47	
769.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	budynek /obecnie szkoła	ul. Lipowa 56	
770.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	zagroda	ul. Lipowa 64	
771.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	dom	ul. Lipowa 71	
772.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	dom	ul. Lipowa 106	
773.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	kuźnia, opuszczona	ul. Lipowa 75	
774.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	dom	ul. Łąkowa 2	
775.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	młyn parowy	ul. Lipowa 142	
776.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	zespół zabudowy przedwojennego lotniska wojskowego wraz z infrastrukturą techniczną	w granicach działek nr: 1392/1, 1392/5, 1392/10, 1392/20, 1392/21, 1392/23, 1392/24, 1392/25, 1392/26, 1392/28, 1392/31, 1392/32, 1392/33, 1392/34, 1392/35, 1392/36, 1392/37, 1392/38, 1392/39, 1393	
777.	Komprachcice	Polska Nowa Wieś	murowana kapliczka polna	na granicy (usytuowana na miedzy) działek rolnych nr: 324/323	
778.	Komprachcice	Wawelno	układ ruralistyczny wsi		
779.	Komprachcice	Wawelno	kościół pw. Serca Jezusa	ul. Opolska 12	
780.	Komprachcice	Wawelno	kaplica-dzwonnica	ul. Opolska	
781.	Komprachcice	Wawelno	szkoła	ul. Nowowiejska 14a	
782.	Komprachcice	Wawelno	budynek gospodarczy, szkolny	ul. Nowowiejska 14a	

783.	Komprachcice	Wawelno	Dom Nauczyciela	ul. Nowowiejska 14a	
784.	Komprachcice	Wawelno	dom	ul. Leśna 8	
785.	Komprachcice	Wawelno	dawna karczma	ul. Opolska 2	
786.	Komprachcice	Wawelno	kuźnia	ul. Opolska 15	
787.	Komprachcice	Wawelno	dom	ul. Opolska 29	
788.	Komprachcice	Wawelno	dom	ul. Opolska 32	
789.	Komprachcice	Żerkowice	stodoła	ul. Młyńska 1	
790.	Komprachcice	Żerkowice	dom	ul. Młyńska 6	
791.	Komprachcice	Żerkowice	stodoła	24	
792.	Komprachcice	Żerkowice	dom	31	
793.	Komprachcice	Żerkowice	dom	ul. Niemodlińska 2	
794.	Komprachcice	Żerkowice	młyn wodny	ul. Młyńska 3	
795.	Komprachcice	Komprachcice	kościół pw św. Franciszka	ul. Niemodlińska 16	
796.	Łubniany	Badacz	kapliczka - dzwonnica	ul. Polna	
797.	Łubniany	Brynica	kapliczka z rzeźbą ludową NMP	ul. 1-go Maja	
798.	Łubniany	Brynica	plebania	ul. Powstańców Śląskich	
799.	Łubniany	Brynica	cmentarz rzymsko-katolicki	ul. Powstańców Śląskich	
800.	Łubniany	Brynica	ogrodzenie cmentarza z bramkami	ul. Powstańców Śląskich	
801.	Łubniany	Brynica	szkoła	ul. Powstańców Śląskich 47	
802.	Łubniany	Brynica	sklep	ul. Powstańców Śląskich 56	
803.	Łubniany	Brynica	budynek mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 11	
804.	Łubniany	Brynica	budynek mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 13	
805.	Łubniany	Brynica	budynek mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 34	
806.	Łubniany	Brynica	budynek mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 36	
807.	Łubniany	Brynica	budynek mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 59	
808.	Łubniany	Dąbrówka Łubniańska	kaplica	ul. Oleska 53	
809.	Łubniany	Dąbrówka Łubniańska	kaplica		
810.	Łubniany	Dąbrówka Łubniańska	budynek mieszkalny	ul. Oleska 22	
811.	Łubniany	Dąbrówka Łubniańska	budynek mieszkalny	ul. Oleska 35	
812.	Łubniany	Dąbrówka Łubniańska	budynek mieszkalny	ul. Oleska 40	
813.	Łubniany	Dąbrówka Łubniańska	budynek mieszkalny	ul. Oleska 67	
814.	Łubniany	Dąbrówka Łubniańska	budynek mieszkalny	ul. Oleska 71	
815.	Łubniany	Dąbrówka Łubniańska	stodoła	ul. Oleska 67	
816.	Łubniany	Grabie	stodoła	ul. Wiejska 7	
817.	Łubniany	Jełowa	ogrodzenie kościoła parafialnego z bramkami	ul. Wolności	
818.	Łubniany	Jełowa	brama cmentarna	ul. Opolska	
819.	Łubniany	Jełowa	budynek mieszkalny	ul. Wolności 9	
820.	Łubniany	Kępa	budynek mieszkalny	ul. Opolska 7	
821.	Łubniany	Kępa	budynek mieszkalny	ul. Opolska 9	

822.	Łubniany	Kępa	budynek mieszkalny	ul. Opolska 12	
823.	Łubniany	Kępa	budynek mieszkalny	ul. Opolska 16	
824.	Łubniany	Kępa	budynek mieszkalny	ul. Opolska 18	
825.	Łubniany	Kępa	budynek mieszkalny	ul. Opolska 20	
826.	Łubniany	Kępa	budynek mieszkalny	ul. Opolska 28	
827.	Łubniany	Kępa	budynek gospodarczy	ul. Opolska 16	
828.	Łubniany	Kępa	kapliczka	ul. Luboszycka	
829.	Łubniany	Kępa	kapliczka	ul. Opolska 9	
830.	Łubniany	Kępa	kapliczka	ul. Opolska 14	
831.	Łubniany	Kępa	budynek mieszkalny	ul. Polna 3	
832.	Łubniany	Kępa	budynek mieszkalny	ul. Polna 6	
833.	Łubniany	Kępa	budynek mieszkalny	ul. Polna 9	
834.	Łubniany	Kolanowice	stodoła	ul. Prosta 7	
835.	Łubniany	Luboszyce	kościół parafialny pw. św. Antoniego	ul. Kościelna	
836.	Łubniany	Luboszyce	kapliczka - dzwonnica	ul. Opolska	
837.	Łubniany	Luboszyce	cmentarz rzymsko-katolicki	ul. Opolska	
838.	Łubniany	Luboszyce	kaplica cmentarna	ul. Opolska	
839.	Łubniany	Luboszyce	budynek mieszkalny	ul. Rolna 3	
840.	Łubniany	Luboszyce	budynek mieszkalny	ul. Rolna 11	
841.	Łubniany	Luboszyce	budynek mieszkalny	ul. Rolna 15	
842.	Łubniany	Łubniany	kościół parafialny pw. śś. Piotra i Pawła	ul. Opolska	
843.	Łubniany	Łubniany	plebania	ul. Opolska	
844.	Łubniany	Łubniany	lica - dzwonnica	ul. Opolska/Brynicka	
845.	Łubniany	Łubniany	budynek mieszkalny	ul. Opolska 13	
846.	Łubniany	Łubniany	budynek mieszkalny	ul. Opolska 23	
847.	Łubniany	Łubniany	budynek mieszkalny	ul. Opolska 32	
848.	Łubniany	Łubniany	budynek mieszkalny	ul. Opolska 36	
849.	Łubniany	Łubniany	budynek mieszkalny	ul. Opolska 42	
850.	Łubniany	Łubniany	budynek mieszkalny	ul. Opolska 44	
851.	Łubniany	Łubniany	budynek mieszkalny	ul. Osowska 17	
852.	Łubniany	Łubniany	budynek mieszkalny	ul. Osowska 45	
853.	Łubniany	Łubniany	stodoła	ul. Opolska 21	
854.	Łubniany	Łubniany	spichlerz	ul. Opolska 35	
855.	Łubniany	Masów	kaplica - dzwonnica	ul. Opolska 58	
856.	Łubniany	Masów	kaplica	ul. Opolska 53	
857.	Łubniany	Masów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 33	
858.	Łubniany	Masów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 58	
859.	Łubniany	Badacz	kapliczka - dzwonnica	ul. Polna	
860.	Murów	Bukowo	dzwonnica tzw. dzwonek zmarłych	ul. Wiejska 24	
861.	Murów	Bukowo	szkoła	ul. Wiejska 24	
862.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy w zespole szkoły	ul. Wiejska 24	
863.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 1	
864.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 1	
865.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 2	
866.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 4	

867.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 5	
868.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 7	
869.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 8	
870.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 9	
871.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 11	
872.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 11	
873.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 14	
874.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 18	
875.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 19	
876.	Murów	Bukowo	chlew	ul. Wiejska 19	
877.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 21	
878.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 22	
879.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 22	
880.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 23	
881.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 24	
882.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 25	
883.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 26	
884.	Murów	Bukowo	obora	ul. Wiejska 26	
885.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 30a	
886.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 31	
887.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 33	
888.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 34	
889.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 39	
890.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 39	
891.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 40	
892.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 40	
893.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 42	
894.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 44	
895.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 45	
896.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 47	
897.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 49a	
898.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 50	
899.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 50	
900.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 51a	
901.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 51a	
902.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 51a	
903.	Murów	Bukowo	szkoła podstawowa	ul. Wiejska 52	
904.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy przy szkole	ul. Wiejska 52	
905.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 53	
906.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 53	
907.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 53	
908.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 55	
909.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 55	
910.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 57	

911.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 57	
912.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 58	
913.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 60	
914.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 64	
915.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 64	
916.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 66	
917.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 70	
918.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 71	
919.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy przy cmentarzu ewangelickim	ul. Wiejska	
920.	Murów	Bukowo	kaplica, dzwonnica p.w. św. Floriana	ul. Wiejska 57	
921.	Murów	Bukowo	kaplica pw. św. Anny	ul. Wiejska 2	
922.	Murów	Bukowo	szkoła podstawowa	ul. Wiejska 36	
923.	Murów	Bukowo	budynki gospodarcze przy szkole podstawowej	ul. Polna	
924.	Murów	Bukowo	remiza	ul. Wiejska	
925.	Murów	Bukowo	dom	ul. Oleska 17	
926.	Murów	Bukowo	dom	ul. Oleska 25	
927.	Murów	Bukowo	dom	ul. Oleska 27	
928.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Oleska 27	
929.	Murów	Bukowo	dom	ul. Polna 3	
930.	Murów	Bukowo	dom	ul. Polna 4	
931.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Polna 5	
932.	Murów	Bukowo	dom	ul. Polna 6	
933.	Murów	Bukowo	dom	ul. Polna 8a	
934.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Polna 9	
935.	Murów	Bukowo	dom	ul. Polna 10	
936.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 2	
937.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 4	
938.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 8	
939.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 9	
940.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 10	
941.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 12	
942.	Murów	Bukowo	chlew	ul. Wiejska 12	
943.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 15	
944.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 15	
945.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 17	
946.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 18	
947.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 20	
948.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 22	
949.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 24	
950.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 25	
951.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 26	
952.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 32	
953.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 33	
954.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 34	

955.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 35	
956.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 38	
957.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 40	
958.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 40	
959.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 42	
960.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 43	
961.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 45	
962.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 49	
963.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 51	
964.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 53	
965.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 55	
966.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 55	
967.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 57	
968.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 58	
969.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 58	
970.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 62	
971.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 62	
972.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 66	
973.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 68	
974.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 70	
975.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 72	
976.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 72	
977.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 72	
978.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 73	
979.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 75	
980.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 75a	
981.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 75a	
982.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 77	
983.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 77	
984.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 81	
985.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 83	
986.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 85a	
987.	Murów	Bukowo	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 87	
988.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 95	
989.	Murów	Bukowo	stodoła	ul. Wiejska 97	
990.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 99	
991.	Murów	Bukowo	obora	ul. Wiejska 99	
992.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 101	
993.	Murów	Bukowo	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 101	
994.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 103	
995.	Murów	Bukowo	dom	ul. Wiejska 107	
996.	Murów	Grabczok	kapliczka	ul. Wiejska 4	
997.	Murów	Grabczok	kapliczka	ul. Wiejska 21	
998.	Murów	Grabczok	kapliczka	ul. Wiejska 58	
999.	Murów	Grabczok	kapliczka dzwonnica	ul. Wiejska 32	
1000.	Murów	Grabczok	remiza	ul. Wiejska	

1001.	Murów	Grabczok	leśniczówka	ul. Wiejska 1	
1002.	Murów	Grabczok	budynek gospodarczy przy leśniczówce	ul. Wiejska 1	
1003.	Murów	Grabczok	dom, ob. biuro	ul. Wiejska 2	
1004.	Murów	Grabczok	magazyn	ul. Wiejska 2	
1005.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 4	
1006.	Murów	Grabczok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 4a	
1007.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 5	
1008.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 7	
1009.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 8	
1010.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 9	
1011.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 10	
1012.	Murów	Grabczok	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 10	
1013.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 11	
1014.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 12	
1015.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 13	
1016.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 15	
1017.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 16	
1018.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 17	
1019.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 18	
1020.	Murów	Grabczok	stodoła, ob. warsztat	ul. Wiejska 18	
1021.	Murów	Grabczok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 19	
1022.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 20	
1023.	Murów	Grabczok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 21	
1024.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 22	
1025.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 25	
1026.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 27	
1027.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 29	
1028.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 30	
1029.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 31	
1030.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 32	
1031.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 33	
1032.	Murów	Grabczok	szkoła podstawowa	ul. Wiejska 34	
1033.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 35	
1034.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 36	
1035.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 37	
1036.	Murów	Grabczok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 38	
1037.	Murów	Grabczok	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 40	
1038.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 41	
1039.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 42	
1040.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 43	
1041.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 44	
1042.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 45	
1043.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 46	
1044.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 47	

1045.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 48	
1046.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 49	
1047.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 50	
1048.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 51	
1049.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 52	
1050.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 53	
1051.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 54	
1052.	Murów	Grabczok	zagroda	ul. Wiejska 55	
1053.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 56	
1054.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 57	
1055.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 58	
1056.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 59	
1057.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 60	
1058.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 61	
1059.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 62	
1060.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 64	
1061.	Murów	Grabczok	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 64	
1062.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 66	
1063.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 68	
1064.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 70	
1065.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 72	
1066.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 74	
1067.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 76	
1068.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 78	
1069.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 80	
1070.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 82	
1071.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 84	
1072.	Murów	Grabczok	dom	ul. Wiejska 86	
1073.	Murów	Grabczok-Mańczok	budynek PKP, ob. dom		
1074.	Murów	Grabczok-Mańczok	budynek PKP, ob. dom		
1075.	Murów	Grabczok-Mańczok	gajówka	10	
1076.	Murów	Grabczok-Mańczok	leśniczówka	11	
1077.	Murów	Grabczok-Mańczok	budynek gospodarczy	11	
1078.	Murów	Grabczok-Mańczok	budynek mieszkalno-gospodarczy	13	
1079.	Murów	Grabczok-Mańczok	budynek mieszkalno-gospodarczy	14	
1080.	Murów	Grabczok-Mańczok	wycug	14	
1081.	Murów	Grabczok-Mańczok	dom	16	
1082.	Murów	Grabczok-Mańczok	budynek mieszkalno-gospodarczy	17	
1083.	Murów	Grabczok-Mańczok	wycug	17	
1084.	Murów	Grabczok-Mańczok	dom	18	
1085.	Murów	Grabczok-Mańczok	dom	19	
1086.	Murów	Grabice	szkoła podstawowa	ul. Wiejska 19	
1087.	Murów	Grabice	remiza	ul. Wiejska	
1088.	Murów	Grabice	dom	ul. Wiejska 1	
1089.	Murów	Grabice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 2	

1090.	Murów	Grabice	stodoła	ul. Wiejska 3	
1091.	Murów	Grabice	dom	ul. Wiejska 5	
1092.	Murów	Grabice	dom	ul. Wiejska 6	
1093.	Murów	Grabice	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 6	
1094.	Murów	Grabice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 7	
1095.	Murów	Grabice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 11	
1096.	Murów	Grabice	dom	ul. Wiejska 15	
1097.	Murów	Grabice	dom	ul. Wiejska 18	
1098.	Murów	Grabice	dom	ul. Wiejska 20	
1099.	Murów	Grabice	dom	ul. Wiejska 24	
1100.	Murów	Grabice	dom	ul. Wiejska 26	
1101.	Murów	Grabice	stodoła	ul. Wiejska 26	
1102.	Murów	Grabice	dom	ul. Wiejska 27	
1103.	Murów	Grabice	chlew	ul. Wiejska 27	
1104.	Murów	Grabice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 29	
1105.	Murów	Grabice - Kęszyce	budynek gospodarczy	5	
1106.	Murów	Kały	kaplica, dzwonnica pw. św. Józefa	ul. Opolska	
1107.	Murów	Kały	budynek stacji PKP		
1108.	Murów	Kały	dom dróżnika PKP		
1109.	Murów	Kały	dom ob. sklep	ul. Opolska 45	
1110.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 1	
1111.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 2	
1112.	Murów	Kały	budynek gospodarczy	ul. Opolska 2	
1113.	Murów	Kały	budynek gospodarczy	ul. Opolska 2	
1114.	Murów	Kały	zagroda	ul. Opolska 3	
1115.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 4	
1116.	Murów	Kały	budynek gospodarczy	ul. Opolska 5	
1117.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 6	
1118.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 7	
1119.	Murów	Kały	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 8	
1120.	Murów	Kały	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 9	
1121.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 10	
1122.	Murów	Kały	budynek gospodarczy	ul. Opolska 10	
1123.	Murów	Kały	stodoła	ul. Opolska 10	
1124.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 11	
1125.	Murów	Kały	budynek gospodarczy	ul. Opolska 11	
1126.	Murów	Kały	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 12	
1127.	Murów	Kały	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 13	
1128.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 14	
1129.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 15	
1130.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 16	
1131.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 17	
1132.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 18	

1133.	Murów	Kały	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 20	
1134.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 21	
1135.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 22	
1136.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 23	
1137.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 24	
1138.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 25	
1139.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 26	
1140.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 27	
1141.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 28	
1142.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 29	
1143.	Murów	Kały	kuźnia	ul. Opolska 29	
1144.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 30	
1145.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 31	
1146.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 36	
1147.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 38	
1148.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 40	
1149.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 41	
1150.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 42	
1151.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 44	
1152.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 46	
1153.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 47	
1154.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 48	
1155.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 49	
1156.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 50	
1157.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 52	
1158.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 53	
1159.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 54	
1160.	Murów	Kały	budynek gospodarczy	ul. Opolska 55	
1161.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 56	
1162.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 57	
1163.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 58	
1164.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 60	
1165.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 61	
1166.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 63	
1167.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 64	
1168.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 65	
1169.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 66	
1170.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 68	
1171.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 70	
1172.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 72	
1173.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 74	
1174.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 76	
1175.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 80	
1176.	Murów	Kały	stodoła	ul. Opolska 80	
1177.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 82	
1178.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 84	
1179.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 86	

1180.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 88	
1181.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 91	
1182.	Murów	Kały	dom ob. zajazd	ul. Opolska 92	
1183.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 94	
1184.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 96	
1185.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 100	
1186.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 102	
1187.	Murów	Kały	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 104	
1188.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 106	
1189.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 108	
1190.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 112	
1191.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 114	
1192.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 116	
1193.	Murów	Kały	dom	ul. Opolska 118	
1194.	Murów	Kały	trafostacja	ul. Opolska	
1195.	Murów	Młodnik	dwór myśliwski		
1196.	Murów	Młodnik	park w zespole dworskim		
1197.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 1	
1198.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 2	
1199.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 4	
1200.	Murów	Młodnik	stodoła	ul. Wiejska 5	
1201.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 7	
1202.	Murów	Młodnik	wycug	ul. Wiejska 7	
1203.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 9	
1204.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 11	
1205.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 12	
1206.	Murów	Młodnik	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 12	
1207.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 14	
1208.	Murów	Młodnik	wycug	ul. Wiejska 14	
1209.	Murów	Młodnik	stodoła	ul. Wiejska 14	
1210.	Murów	Młodnik	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 14	
1211.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 15	
1212.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 16	
1213.	Murów	Młodnik	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 18	
1214.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 19	
1215.	Murów	Młodnik	stodoła	ul. Wiejska 19	
1216.	Murów	Młodnik	obora	ul. Wiejska 19	
1217.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 20	
1218.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 21	
1219.	Murów	Młodnik	stodoła	ul. Wiejska 21	
1220.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 22/24	
1221.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 23	
1222.	Murów	Młodnik	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 24	
1223.	Murów	Młodnik	dom	ul. Wiejska 28	
1224.	Murów	Młodnik	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 30	

1225.	Murów	Murów	układ ruralistyczny wsi		
1226.	Murów	Murów	huta szkła: budynek pralni i biuro	ul. Wolności	
1227.	Murów	Murów	huta szkła: budynek produkcyjny	ul. Wolności	
1228.	Murów	Murów	huta szkła: garaże z remizą p.pożarową	ul. Wolności	
1229.	Murów	Murów	huta szkła: kleparnia-szamotownia	ul. Wolności	
1230.	Murów	Murów	huta szkła: laboratorium	ul. Wolności	
1231.	Murów	Murów	huta szkła: warsztat malarsko-murarski	ul. Wolności	
1232.	Murów	Murów	huta szkła: magazyn, ob. biuro	ul. Wolności	
1233.	Murów	Murów	huta szkła: portiernia	ul. Wolności	
1234.	Murów	Murów	huta szkła: stolarnia	ul. Wolności	
1235.	Murów	Murów	huta szkła: elektrownia	ul. Wolności	
1236.	Murów	Murów	huta szkła: magazyn surowców	ul. Wolności	
1237.	Murów	Murów	huta szkła: budynek administracyjny	ul. Wolności	
1238.	Murów	Murów	huta szkła: magazyn szkła	ul. Wolności	
1239.	Murów	Murów	huta szkła: świetlica	ul. Wolności	
1240.	Murów	Murów	kapliczka przy drodze	ul. Wolności	
1241.	Murów	Murów	kaplica cmentarna		
1242.	Murów	Murów	dom mieszkalny przy torach		
1243.	Murów	Murów	dom, ob. Ośrodek Zdrowia	ul. Wolności 16	
1244.	Murów	Murów	szkoła podstawowa	ul. Wolności 22	
1245.	Murów	Murów	dom ob. restauracja	ul. Wolności 31	
1246.	Murów	Murów	budynek gospodarczy	ul. Wolności 31	
1247.	Murów	Murów	dom dróżnika PKP	ul. Dworcowa 1	
1248.	Murów	Murów	budynek stacji PKP	ul. Dworcowa 3	
1249.	Murów	Murów	budynek przepompowni obok dworca PKP	ul. Dworcowa	
1250.	Murów	Murów	szkoła podstawowa	ul. Lipowa 17	
1251.	Murów	Murów	dom	ul. Cmentarna 1	
1252.	Murów	Murów	dom	ul. Cmentarna 2	
1253.	Murów	Murów	dom	ul. Cmentarna 3	
1254.	Murów	Murów	dom	ul. Cmentarna 4	
1255.	Murów	Murów	budynek gospodarczy	ul. Cmentarna 4	
1256.	Murów	Murów	dom	ul. Cmentarna 5	
1257.	Murów	Murów	dom	ul. Cmentarna 6	
1258.	Murów	Murów	dom	ul. Cmentarna 8	
1259.	Murów	Murów	dom	ul. Cmentarna 10	
1260.	Murów	Murów	dom	ul. Dworcowa 2	
1261.	Murów	Murów	dom ob. poczta	ul. Dworcowa 4	
1262.	Murów	Murów	dom	ul. Dworcowa 6	
1263.	Murów	Murów	dom	ul. Dworcowa 8	
1264.	Murów	Murów	dom	ul. Kolejowa 1	
1265.	Murów	Murów	dom	ul. Kolejowa 2	
1266.	Murów	Murów	dom	ul. Kolejowa 3	
1267.	Murów	Murów	dom	ul. Kolejowa 4	

1268.	Murów	Murów	dom	ul. Kolejowa 4	
1269.	Murów	Murów	dom	ul. Kolejowa 5	
1270.	Murów	Murów	dom	ul. Kolejowa 6	
1271.	Murów	Murów	dom	ul. Kolejowa 7	
1272.	Murów	Murów	dom	ul. Kolejowa 9	
1273.	Murów	Murów	dom	ul. Kolejowa 11	
1274.	Murów	Murów	dom	ul. Kolejowa 13	
1275.	Murów	Murów	dom	ul. Kolejowa 15	
1276.	Murów	Murów	dom	ul. Krótka 1	
1277.	Murów	Murów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Krótka 2	
1278.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 1b	
1279.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 1	
1280.	Murów	Murów	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 1	
1281.	Murów	Murów	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 2	
1282.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 3	
1283.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 5	
1284.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 6	
1285.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 8	
1286.	Murów	Murów	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 8	
1287.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 11	
1288.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 12	
1289.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 15	
1290.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 16	
1291.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 18	
1292.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 20	
1293.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 22	
1294.	Murów	Murów	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 25	
1295.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 30	
1296.	Murów	Murów	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 30	
1297.	Murów	Murów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Lipowa 32	
1298.	Murów	Murów	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 34	
1299.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 36	
1300.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 38	
1301.	Murów	Murów	dom	ul. Lipowa 40	
1302.	Murów	Murów	most	ul. Lipowa	
1303.	Murów	Murów	most	ul. Lipowa	
1304.	Murów	Murów	dom	ul. Polna 1	
1305.	Murów	Murów	dom	ul. Polna 3	
1306.	Murów	Murów	dom	ul. Polna 5	
1307.	Murów	Murów	dom	ul. Polna 12	
1308.	Murów	Murów	zagroda	ul. Polna 13	
1309.	Murów	Murów	dom	ul. Polna 16	
1310.	Murów	Murów	dom	ul. Polna 18	
1311.	Murów	Murów	stodoła	ul. Polna 18	
1312.	Murów	Murów	dom	ul. Polna 21	
1313.	Murów	Murów	dom	ul. Polna 23	

1314.	Murów	Murów	dom	ul. Polna 27	
1315.	Murów	Murów	dom	ul. Polna 29	
1316.	Murów	Murów	dom	ul. Polna 33	
1317.	Murów	Murów	dom	ul. Robotnicza 1	
1318.	Murów	Murów	dom	ul. Robotnicza 2	
1319.	Murów	Murów	dom	ul. Robotnicza 3	
1320.	Murów	Murów	dom	ul. Robotnicza 5	
1321.	Murów	Murów	dom	ul. Robotnicza 6	
1322.	Murów	Murów	dom	ul. Robotnicza 8	
1323.	Murów	Murów	dom	ul. Robotnicza 10	
1324.	Murów	Murów	dom	ul. Robotnicza 12	
1325.	Murów	Murów	dom	ul. Robotnicza 14	
1326.	Murów	Murów	dom	ul. Świerczewskiego 6	
1327.	Murów	Murów	dom	ul. Świerczewskiego 7	
1328.	Murów	Murów	dom	ul. Świerczewskiego 9	
1329.	Murów	Murów	dom	ul. Tartaczna 3	
1330.	Murów	Murów	dom	ul. Tartaczna 4	
1331.	Murów	Murów	dom	ul. Tartaczna 5	
1332.	Murów	Murów	budynek administracyjno- produkcyjny	ul. Tartaczna 6	
1333.	Murów	Murów	dom	ul. Tartaczna 7	
1334.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 3	
1335.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 5	
1336.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 6	
1337.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 8	
1338.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 10	
1339.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 11	
1340.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 13	
1341.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 14	
1342.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 15	
1343.	Murów	Murów	budynek gospodarczy	ul. Wolności 16	
1344.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 24	
1345.	Murów	Murów	budynek gospodarczy	ul. Wolności 24	
1346.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 26	
1347.	Murów	Murów	budynek gospodarczy	ul. Wolności 26	
1348.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 28	
1349.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 30	
1350.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 32	
1351.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 34	
1352.	Murów	Murów	budynek mieszkalno- gospodarczy	ul. Wolności 34	
1353.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 36	
1354.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 37	
1355.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 54	
1356.	Murów	Murów	dom	ul. Wolności 56	
1357.	Murów	Nowe Budkowice	układ ruralistyczny wsi		
1358.	Murów	Nowe Budkowice	kapliczka św. Jana Nepomucena		
1359.	Murów	Nowe Budkowice	szkoła podstawowa, ob. Dom	ul. Dworcowa 7	

			Kultury		
1360.	Murów	Nowe Budkowice	budynek gospodarczy przy Domu Kultury	ul. Dworcowa 7	
1361.	Murów	Nowe Budkowice	stodoła przy Domu Kultury	ul. Dworcowa 7	
1362.	Murów	Nowe Budkowice	budynek mieszkalno- gospodarczy, ob. sklep	ul. Wiejska 10	
1363.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Dworcowa 3	
1364.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Dworcowa 4	
1365.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Dworcowa 8	
1366.	Murów	Nowe Budkowice	budynek mieszkalno- gospodarczy	ul. Dworcowa 8	
1367.	Murów	Nowe Budkowice	budynek mieszkalno- gospodarczy	ul. Lipowa 1	
1368.	Murów	Nowe Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 3	
1369.	Murów	Nowe Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 4	
1370.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 6	
1371.	Murów	Nowe Budkowice	budynek mieszkalno- gospodarczy	ul. Lipowa 7	
1372.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 8	
1373.	Murów	Nowe Budkowice	budynek mieszkalno- gospodarczy	ul. Lipowa 11	
1374.	Murów	Nowe Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 11	
1375.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 12	
1376.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 13	
1377.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 14	
1378.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 15	
1379.	Murów	Nowe Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 15	
1380.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 16	
1381.	Murów	Nowe Budkowice	budynek mieszkalno- gospodarczy	ul. Lipowa 17	
1382.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 19	
1383.	Murów	Nowe Budkowice	budynek mieszkalno- gospodarczy	ul. Lipowa 19	
1384.	Murów	Nowe Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 20	
1385.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 21	
1386.	Murów	Nowe Budkowice	budynek mieszkalno- gospodarczy	ul. Lipowa 22	
1387.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 22a	
1388.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 23	
1389.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 24	
1390.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 26	
1391.	Murów	Nowe Budkowice	stodoła	ul. Lipowa 26	
1392.	Murów	Nowe Budkowice	chlew	ul. Lipowa 26	
1393.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 27	
1394.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 28	
1395.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Lipowa 29	
1396.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 1	
1397.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 2	
1398.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 3	
1399.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 4	
1400.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 5	
1401.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 7	

1402.	Murów	Nowe Budkowice	stodoła	ul. Wiejska 7	
1403.	Murów	Nowe Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 13	
1404.	Murów	Nowe Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 14	
1405.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 15	
1406.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 16	
1407.	Murów	Nowe Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 16	
1408.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 17	
1409.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 19	
1410.	Murów	Nowe Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 20	
1411.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 21	
1412.	Murów	Nowe Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 23	
1413.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 24	
1414.	Murów	Nowe Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 24	
1415.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 25a	
1416.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 28	
1417.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 29	
1418.	Murów	Nowe Budkowice	stodoła	ul. Wiejska 29	
1419.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 33	
1420.	Murów	Nowe Budkowice	dom	ul. Wiejska 35	
1421.	Murów	Nowe Budkowice	stodoła	ul. Wiejska 35	
1422.	Murów	okoły	kapliczka na końcu ul. Wiejskiej		
1423.	Murów	okoły	dom	przy drodze Okoły-Murów	
1424.	Murów	okoły	budynek gospodarczy przy kapliczce	ul. Wiejska	
1425.	Murów	okoły	dom	ul. Polna 1	
1426.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 1	
1427.	Murów	okoły	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 2	
1428.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 3	
1429.	Murów	okoły	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 3	
1430.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 5	
1431.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 6	
1432.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 7	
1433.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 8	
1434.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 10	
1435.	Murów	okoły	wycug	ul. Wiejska 10	
1436.	Murów	okoły	stodoła	ul. Wiejska 10	
1437.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 11	
1438.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 13	
1439.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 17	
1440.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 18	
1441.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 20	
1442.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 24	
1443.	Murów	okoły	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 24	
1444.	Murów	okoły	dom	ul. Wiejska 25	
1445.	Murów	okoły	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 25	

1446.	Murów	Okoły-Czarna	dom	ul. Leśna 1	
1447.	Murów	Okoły-Czarna	dom	ul. Leśna 2	
1448.	Murów	Okoły-Czarna	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Leśna 3	
1449.	Murów	Okoły-Czarna	dom	ul. Leśna 4	
1450.	Murów	Okoły-Czarna	dom	ul. Leśna 6	
1451.	Murów	Okoły-Czarna	budynek gospodarczy	ul. Leśna 6	
1452.	Murów	Okoły-Czarna	dom	ul. Leśna 7	
1453.	Murów	Okoły-Czarna	budynek gospodarczy	ul. Leśna 7	
1454.	Murów	Okoły-Czarna	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Leśna 8	
1455.	Murów	Radomierowice	układ ruralistyczny wsi		
1456.	Murów	Radomierowice	szkoła podstawowa	ul. Szkolna 3	
1457.	Murów	Radomierowice	remiza	ul. Wolności 16a	
1458.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 6	
1459.	Murów	Radomierowice	leśniczówka	ul. Wolności 2	
1460.	Murów	Radomierowice	stodoła	ul. Wolności 2	
1461.	Murów	Radomierowice	budynek gospodarczy	ul. Wolności 2	
1462.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Polna 2	
1463.	Murów	Radomierowice	stodoła	ul. Szkolna 2	
1464.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Szkolna 4	
1465.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Szkolna 6	
1466.	Murów	Radomierowice	budynek gospodarczy	ul. Szkolna 6	
1467.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Szkolna 9	
1468.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Szkolna 11	
1469.	Murów	Radomierowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna 12	
1470.	Murów	Radomierowice	budynek gospodarczy	ul. Szkolna 12	
1471.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Szkolna 13	
1472.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Szkolna 14	
1473.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Szkolna	
1474.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wiejska 1	
1475.	Murów	Radomierowice	stodoła	ul. Wiejska 1	
1476.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wiejska 2	
1477.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 1	
1478.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 3	
1479.	Murów	Radomierowice	stodoła	ul. Wolności 3	
1480.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 4	
1481.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 7	
1482.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 8	
1483.	Murów	Radomierowice	budynek gospodarczy	ul. Wolności 8	
1484.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 9	
1485.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 10	
1486.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 12	
1487.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 13	
1488.	Murów	Radomierowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wolności 14	
1489.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 15	
1490.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 16	

1491.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 17	
1492.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 25	
1493.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 29	
1494.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 35	
1495.	Murów	Radomierowice	dom	ul. Wolności 37	
1496.	Murów	Radomierowice	stodoła	ul. Wolności 37	
1497.	Murów	Stare Budkowice	układ ruralistyczny wsi		
1498.	Murów	Stare Budkowice	plebania	ul. Zagwizdziańska 2	
1499.	Murów	Stare Budkowice	stodoła	ul. Zagwizdziańska 2	
1500.	Murów	Stare Budkowice	brama ogrodzenia kościoła parafialnego		
1501.	Murów	Stare Budkowice	kaplica cmentarna na cmentarzu przy kościele		
1502.	Murów	Stare Budkowice	kapliczka za wsią	ul. Grabicka	
1503.	Murów	Stare Budkowice	kapliczka	ul. Stawowa 4	
1504.	Murów	Stare Budkowice	kapliczka	skrzyżowaniu ul. Ogrodowej i Oleskiej	
1505.	Murów	Stare Budkowice	dom ob. poczta	ul. Młyńska 2	
1506.	Murów	Stare Budkowice	remiza strażacka	ul. Zagwizdziańska 6	
1507.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Gburska 2	
1508.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Gburska 3	
1509.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Gburska 4	
1510.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Gburska 5	
1511.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Gburska 6	
1512.	Murów	Stare Budkowice	dom ob. budynek gospodarczy	ul. Gburska 6	
1513.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Gburska 7	
1514.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Gburska 7	
1515.	Murów	Stare Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Gburska 7a	
1516.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Gburska 8	
1517.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Gburska 9	
1518.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Gburska 10	
1519.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Gburska 11	
1520.	Murów	Stare Budkowice	dom ob. budynek gospodarczy	ul. Gburska 11	
1521.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Gburska 12	
1522.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Grabicka 1	
1523.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Grabicka 4	
1524.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Grabicka 7	
1525.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Grabicka 9	
1526.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Grabicka 14	
1527.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Grabicka 16	
1528.	Murów	Stare Budkowice	wycug	ul. Grabicka 16	
1529.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Grabicka 21	
1530.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Grabicka 22	
1531.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Grabicka 23	
1532.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Grabicka 26	
1533.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Grabicka 27	
1534.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Grabicka 29	

1535.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Grabicka 31	
1536.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Grabicka 33	
1537.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 3	
1538.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 4	
1539.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 5	
1540.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 6	
1541.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 7	
1542.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 8	
1543.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 10	
1544.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 12	
1545.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 13	
1546.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 15	
1547.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 19	
1548.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 20	
1549.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 21	
1550.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 22	
1551.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 24	
1552.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 27	
1553.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 29	
1554.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 35	
1555.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Młyńska 37	
1556.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 39	
1557.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 42	
1558.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 43	
1559.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 48	
1560.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Młyńska 49	
1561.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 55	
1562.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 59	
1563.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 61	
1564.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 63	
1565.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska 65	
1566.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska Góra 1	
1567.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska Góra 2	
1568.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska Góra 3	
1569.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska Góra 5	
1570.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska Góra 6	
1571.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska Góra 10	
1572.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Młyńska Góra 12	
1573.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska Góra 13	
1574.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Młyńska Góra 14	
1575.	Murów	Stare Budkowice	budynek gospodarczy ob. biuro	ul. Ogrodowa 1	
1576.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 2	
1577.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 5	
1578.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 6	

1579.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 7b	
1580.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 8	
1581.	Murów	Stare Budkowice	dom ob. sklep	ul. Ogrodowa 8a	
1582.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 8b	
1583.	Murów	Stare Budkowice	budynek produkcyjny ob. biuro	ul. Ogrodowa 9a	
1584.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 10	
1585.	Murów	Stare Budkowice	stodoła	ul. Ogrodowa 10	
1586.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Ogrodowa 12	
1587.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 13	
1588.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 14	
1589.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Ogrodowa 17	
1590.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 18	
1591.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 19	
1592.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 21	
1593.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Ogrodowa 21	
1594.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 22	
1595.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 26	
1596.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 26a	
1597.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 30	
1598.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 32	
1599.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Ogrodowa 34	
1600.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Oleska 1	
1601.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Oleska 2	
1602.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Oleska 4	
1603.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Oleska 7	
1604.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Oleska 9	
1605.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Oleska 12	
1606.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Oleska 14	
1607.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Oleska 18	
1608.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Oleska 20	
1609.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Oleska 22	
1610.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Oleska 28	
1611.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 1	
1612.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Opolska 3	
1613.	Murów	Stare Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Opolska 3	
1614.	Murów	Stare Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Opolska 4	
1615.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Opolska 6	
1616.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Opolska 8	
1617.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Opolska 10	
1618.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Opolska 12	
1619.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Opolska 14	
1620.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Opolska 16	
1621.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Opolska 22	

1622.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Opolska 24	
1623.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Stawowa 1	
1624.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Stawowa 2a	
1625.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Stawowa 2a	
1626.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Stawowa 4	
1627.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Stawowa 5	
1628.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Stawowa 6	
1629.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Stawowa 8	
1630.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Stawowa 10	
1631.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Stawowa 11	
1632.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Stawowa 12	
1633.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 1	
1634.	Murów	Stare Budkowice	stolarnia	ul. Targowa 1	
1635.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 2	
1636.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 3	
1637.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 5	
1638.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 6	
1639.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 10	
1640.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 11	
1641.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 12	
1642.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 13	
1643.	Murów	Stare Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Targowa 13	
1644.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 15	
1645.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 16	
1646.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 18	
1647.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 20	
1648.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 22	
1649.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 28	
1650.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 31	
1651.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 44	
1652.	Murów	Stare Budkowice	stodoła	ul. Targowa 44	
1653.	Murów	Stare Budkowice	wycug	ul. Targowa 46	
1654.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Targowa 60	
1655.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Wołczyńska 1	
1656.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Wołczyńska 3	
1657.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Wołczyńska 4	
1658.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wołczyńska 5	
1659.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Wołczyńska 8	
1660.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Wołczyńska 9	
1661.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Wołczyńska 10	
1662.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Wołczyńska 12	
1663.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Wołczyńska 16	
1664.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Wołczyńska 27	
1665.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Zagwiździańska 3	
1666.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Zagwiździańska 5	
1667.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Zagwiździańska 10	

1668.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Zagwizdziańska 13	
1669.	Murów	Stare Budkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Zagwizdziańska 13	
1670.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Zagwizdziańska 14	
1671.	Murów	Stare Budkowice	dom	ul. Zagwizdziańska 18	
1672.	Murów	Stare Budkowice	klasztor ss Służebnic NMP Niepokalanego Poczęcia	ul. Zagwizdziańska 4	
1673.	Murów	Stare Budkowice	budynek gospodarczy	ul. Zagwizdziańska 4	
1674.	Murów	Stare Budkowice	szkoła podstawowa	ul. Wołczyńska 14	
1675.	Murów	Stare Budkowice	Dom Nauczyciela	ul. Wołczyńska 14	
1676.	Murów	Stare Budkowice	młyn wodny	ul. Młyńska 26	
1677.	Murów	Stare Budkowice	budynek gospodarczy przy młynie wodnym	ul. Młyńska 26	
1678.	Murów	Stare Budkowice	tartak	ul. Gburska 13	
1679.	Murów	Stare Budkowice	most	przy drodze na Zagwizdzie	
1680.	Murów	Stare Budkowice	most	ul. Młyńska	
1681.	Murów	Stare Budkowice	przepust wodny	ul. Młyńska	
1682.	Murów	Stare Budkowice	trafostacja	ul. Młyńska	
1683.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	dom	2	
1684.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	dom	4	
1685.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	dom	5	
1686.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	dom	6	
1687.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	dom	7	
1688.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	budynek mieszkalno-gospodarczy	8	
1689.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	dom	10	
1690.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	dom	11	
1691.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	dom	12	
1692.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	budynek mieszkalno-gospodarczy	13	
1693.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	budynek mieszkalno-gospodarczy	14	
1694.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	dom	15	
1695.	Murów	Stare Budkowice-Wojszyn	tartak		
1696.	Murów	Święciny	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 2	
1697.	Murów	Święciny	dom	ul. Wiejska 4	
1698.	Murów	Święciny	dom	ul. Wiejska 6	
1699.	Murów	Święciny	dom	ul. Wiejska 7	
1700.	Murów	Święciny	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 8	
1701.	Murów	Święciny	dom	ul. Wiejska 9	
1702.	Murów	Święciny	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 9	
1703.	Murów	Święciny	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 11	
1704.	Murów	Święciny	dom	ul. Wiejska 14	
1705.	Murów	Święciny	stodoła	ul. Wiejska 16	
1706.	Murów	Święciny	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 17	

1707.	Murów	Święciny	dom	ul. Wiejska 20	
1708.	Murów	Święciny	stodoła	ul. Wiejska 20	
1709.	Murów	Święciny	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 23	
1710.	Murów	Święciny	dom	ul. Wiejska 26	
1711.	Murów	Święciny	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 27	
1712.	Murów	Święciny	obora	ul. Wiejska 27	
1713.	Murów	Święciny	dom	ul. Wiejska 30	
1714.	Murów	Święciny	dom	ul. Wiejska 31	
1715.	Murów	Święciny	stodoła	ul. Wiejska 31	
1716.	Murów	Święciny	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 33	
1717.	Murów	Święciny	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 34	
1718.	Murów	Zagwóździe	układ ruralistyczny wsi		
1719.	Murów	Zagwóździe	dom nr 81	81	
1720.	Murów	Zagwóździe	kapliczka dzwonnica	ul. Lipowa	
1721.	Murów	Zagwóździe	plebania	ul. Górki 4	
1722.	Murów	Zagwóździe	kapliczka	obok cmentarza	
1723.	Murów	Zagwóździe	kapliczka I	przy kościele	
1724.	Murów	Zagwóździe	kapliczka II	przy kościele	
1725.	Murów	Zagwóździe	zespół huty żeliwa: jaz na Budkowiczance		
1726.	Murów	Zagwóździe	dawny szpital huty żeliwa	ul. Grabicka 6	
1727.	Murów	Zagwóździe	most	ul. Murowska	
1728.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 1	
1729.	Murów	Zagwóździe	kaflarnia	ul. Górki 1	
1730.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 2	
1731.	Murów	Zagwóździe	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Górki 3	
1732.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 5	
1733.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 6	
1734.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 11	
1735.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 13	
1736.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 14	
1737.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 16	
1738.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 17	
1739.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 18	
1740.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 19	
1741.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 20	
1742.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 21	
1743.	Murów	Zagwóździe	budynek gospodarczy	ul. Górki 23	
1744.	Murów	Zagwóździe	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Górki 26	
1745.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 29	
1746.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 30	
1747.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 31	
1748.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 32	
1749.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 33	
1750.	Murów	Zagwóździe	dom	ul. Górki 34	

1751.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Górki 37	
1752.	Murów	Zagwizdzie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Górki 42	
1753.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Górki 50	
1754.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Grabicka 1	
1755.	Murów	Zagwizdzie	budynek gospodarczy	ul. Grabicka 1	
1756.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Grabicka 2	
1757.	Murów	Zagwizdzie	stodoła	ul. Grabicka 2	
1758.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Grabicka 5	
1759.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Grabicka 7	
1760.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Grabicka 8	
1761.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Grabicka 9	
1762.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Grabicka 10	
1763.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Grabicka 11	
1764.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Grabicka 12	
1765.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Grabicka 13	
1766.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Grabicka 15	
1767.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 1	
1768.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 2	
1769.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 3	
1770.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 4	
1771.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 5	
1772.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 6	
1773.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 7	
1774.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 9	
1775.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 10	
1776.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 12	
1777.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 14	
1778.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 16	
1779.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 18	
1780.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Jełowska 22	
1781.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Leśna 2	
1782.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Leśna 4	
1783.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Lipowa 4	
1784.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Lipowa 5	
1785.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Lipowa 6	
1786.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Lipowa 9	
1787.	Murów	Zagwizdzie	dom ob. sklep	ul. Lipowa 10	
1788.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Lipowa 11	
1789.	Murów	Zagwizdzie	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 11	
1790.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Lipowa 13	
1791.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Lipowa 14	
1792.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Lipowa 14a	
1793.	Murów	Zagwizdzie	remiza	ul. Lipowa 15	
1794.	Murów	Zagwizdzie	kuźnia	ul. Lipowa 15	
1795.	Murów	Zagwizdzie	dom	ul. Lipowa 16	
1796.	Murów	Zagwizdzie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Lipowa 18	

1797.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 20	
1798.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 22	
1799.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 25	
1800.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 26	
1801.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 28	
1802.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 30	
1803.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 31	
1804.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 32	
1805.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 33	
1806.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 34	
1807.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 35	
1808.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 36	
1809.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 37	
1810.	Murów	Zagwiździe	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Lipowa 38	
1811.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 40	
1812.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 42	
1813.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 43	
1814.	Murów	Zagwiździe	dom ob. biuro	ul. Lipowa 44	
1815.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 45	
1816.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 47	
1817.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 50	
1818.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 51	
1819.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 52	
1820.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 53	
1821.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 54	
1822.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 57	
1823.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 58	
1824.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 59	
1825.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 60	
1826.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 61	
1827.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 62	
1828.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 63	
1829.	Murów	Zagwiździe	budynek gospodarczy	ul. Lipowa 63	
1830.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Lipowa 64	
1831.	Murów	Zagwiździe	szkoła podstawowa	ul. Lipowa 68	
1832.	Murów	Zagwiździe	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Lipowa 68	
1833.	Murów	Zagwiździe	most	ul. Lipowa	
1834.	Murów	Zagwiździe	trafostacja	ul. Lipowa	
1835.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Łubniańska 1	
1836.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Łubniańska 4	
1837.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Łubniańska 6	
1838.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Łubniańska 7	
1839.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Łubniańska 10	
1840.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Łubniańska 11	
1841.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Łubniańska 17	
1842.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Łubniańska 23	

1843.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Łubniańska 25	
1844.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Łubniańska 29	
1845.	Murów	Zagwiździe	masarnia	ul. Murowska 2	
1846.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 5	
1847.	Murów	Zagwiździe	budynek gospodarczy	ul. Murowska 5	
1848.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 6	
1849.	Murów	Zagwiździe	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Murowska 6	
1850.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 7	
1851.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 8	
1852.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 9	
1853.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 10	
1854.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 12	
1855.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 13	
1856.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 14	
1857.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 15	
1858.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 16	
1859.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 23	
1860.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 25	
1861.	Murów	Zagwiździe	budynek gospodarczy	ul. Murowska 25	
1862.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 27	
1863.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 27b	
1864.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 28	
1865.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 32	
1866.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 33	
1867.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 35	
1868.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 36	
1869.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 37	
1870.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 39	
1871.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 41	
1872.	Murów	Zagwiździe	dom	ul. Murowska 45	
1873.	Murów	Zagwiździe	stodoła	ul. Wiejska 9	
1874.	Murów	Bukowo	dzwonnica tzw. dzwonek zmarłych	ul. Wiejska 24	
1875.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 42	
1876.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 44	
1877.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 40	
1878.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 38	
1879.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 36	
1880.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 33	
1881.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 32	
1882.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 31	
1883.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 30	
1884.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 27	

1885.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 26	
1886.	Niemodlin	Niemodlin	hotel "Pod Jeleniem"	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 9	
1887.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 8	
1888.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 19	
1889.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 12	
1890.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 24	
1891.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 25	
1892.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 7	
1893.	Niemodlin	Niemodlin	poczta	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 5	
1894.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 6	
1895.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 4	
1896.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 26	
1897.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 29	
1898.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza 1	
1899.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 28	
1900.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 25	
1901.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 21	
1902.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 19	
1903.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 17	
1904.	Niemodlin	Niemodlin	d. starostwo	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 34	
1905.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 36	
1906.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 17	
1907.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 16	
1908.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 14	
1909.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 9	
1910.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 12	
1911.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 3	
1912.	Niemodlin	Niemodlin	plebania ewangelicka	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 52	
1913.	Niemodlin	Niemodlin	tzw. arsenał	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 7a	
1914.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny, dawny ratusz	Rynek (dawniej Zawadzkiego)	
1915.	Niemodlin	Niemodlin	budynek wozowni (tzw. basteja)	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 29	
1916.	Niemodlin	Niemodlin	oficyna zamkowa II	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 55a	
1917.	Niemodlin	Niemodlin	oficyna zamkowa I	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 55a	
1918.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 14	
1919.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 15	

1920.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 16	
1921.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 25a	
1922.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 27a	
1923.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 43a	
1924.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 44a	
1925.	Niemodlin	Niemodlin	spichlerz	Rynek (dawniej Zawadzkiego) 42a	
1926.	Niemodlin	Niemodlin	figura św. Floriana	Rynek (dawniej Zawadzkiego)	
1927.	Niemodlin	Niemodlin	dwór	ul. Daszyńskiego	
1928.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego 1	
1929.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego 3	
1930.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego 5	
1931.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego 8	
1932.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego 14	
1933.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego 16	
1934.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego 18	
1935.	Niemodlin	Niemodlin	trafostacja	ul. Wojska Polskiego	
1936.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Aleja Wolności 1	
1937.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Aleja Wolności 2	
1938.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Aleja Wolności 5	
1939.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Aleja Wolności 7	
1940.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Aleja Wolności 11	
1941.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Aleja Wolności 14	
1942.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Aleja Wolności 16	
1943.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Aleja Wolności 18	
1944.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Aleja Wolności 24	
1945.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Aleja Wolności 26	
1946.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	Aleja Wolności 28	
1947.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Świętojańska 1	
1948.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Świętojańska 2	
1949.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Świętojańska 3	
1950.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Świętojańska 4	
1951.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Świętojańska 5	
1952.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Świętojańska 6	
1953.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Świętojańska 7	
1954.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Świętojańska 8	
1955.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Świętojańska 9	
1956.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Świętojańska 10	
1957.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 9	
1958.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 11	
1959.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 13	
1960.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 15-19	
1961.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 21-25	
1962.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 27-31	
1963.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Reymonta 1	

1964.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Reymonta 1	
1965.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Reymonta 2	
1966.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Reymonta 3	
1967.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Reymonta 5	
1968.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 1	
1969.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 2	
1970.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 3	
1971.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 5	
1972.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 6	
1973.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 7	
1974.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 8	
1975.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 9	
1976.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 11	
1977.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 3/5	
1978.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 7	
1979.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 9	
1980.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 10	
1981.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Opolska 10	
1982.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 12	
1983.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Opolska 12	
1984.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 13	
1985.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 17a-c	
1986.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 27	
1987.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 29	
1988.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 32	
1989.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 38	
1990.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 40	
1991.	Niemodlin	Niemodlin	zespół cegielni: budynek produkcyjny	ul. Opolska 44	
1992.	Niemodlin	Niemodlin	zespół cegielni komin	ul. Opolska 44	
1993.	Niemodlin	Niemodlin	zespół cegielni stróżówka	ul. Opolska 44	
1994.	Niemodlin	Niemodlin	zespół cegielni: budynek biurowy	ul. Opolska 44	
1995.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 46	
1996.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Opolska 46	
1997.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Opolska 48	
1998.	Niemodlin	Niemodlin	warsztat kolejowy	ul. Opolska	
1999.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Parkowa 2	
2000.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Parkowa 3	
2001.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Parkowa 4	
2002.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Parkowa 5	
2003.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Zamkowa 3	
2004.	Niemodlin	Niemodlin	spichlerz	ul. Zamkowa 3	
2005.	Niemodlin	Niemodlin	szpital	ul. Zamkowa 4	
2006.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła przy szpitalu	ul. Zamkowa	
2007.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy przy szpitalu	ul. Zamkowa	
2008.	Niemodlin	Niemodlin	trafostacja przy szpitalu	ul. Zamkowa	
2009.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Krótka 2	

2010.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Krótka 3	
2011.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Krótka 5	
2012.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Krótka 9	
2013.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Lwowska 1	
2014.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podwale 1	
2015.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podwale 2	
2016.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podwale 4	
2017.	Niemodlin	Niemodlin	baszta nr 1	ul. Podwale	
2018.	Niemodlin	Niemodlin	baszta nr 2	ul. Podwale	
2019.	Niemodlin	Niemodlin	baszta nr 3	ul. Podwale	
2020.	Niemodlin	Niemodlin	baszta nr 4	ul. Podwale	
2021.	Niemodlin	Niemodlin	pozostałości bramy miejskiej	ul. Podwale	
2022.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Słowackiego 7	
2023.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Słowackiego 8	
2024.	Niemodlin	Niemodlin	dworzec	ul. Dworcowa 3	
2025.	Niemodlin	Niemodlin	dwa budynki gospodarcze przy dworcu	ul. Dworcowa 3	
2026.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Dębowa 1	
2027.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Dębowa 2	
2028.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Dębowa 4	
2029.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Dębowa 18	
2030.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Dębowa 22	
2031.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Polna 3	
2032.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Polna 5/7	
2033.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Polna 9/11	
2034.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Polna 13/15	
2035.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Lipowa 2	
2036.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Lipowa 4/6	
2037.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Lipowa 8/10	
2038.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Lipowa 12/14	
2039.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Lipowa 16/18	
2040.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Lipowa 20/22	
2041.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzozowa 7	
2042.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzozowa 9	
2043.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzozowa 11	
2044.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzozowa 13	
2045.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Szewska 2	
2046.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Szewska 4	
2047.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Spółdzielcza 1	
2048.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 1	
2049.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 5	
2050.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 5a	
2051.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 9	
2052.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 9a	
2053.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 11	
2054.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 13	
2055.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 15	
2056.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 23	

2057.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 27	
2058.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 29	
2059.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Kilińskiego 30	
2060.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Kilińskiego 23	
2061.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 8	
2062.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 11a	
2063.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 15	
2064.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 20	
2065.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 21	
2066.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 22	
2067.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 23	
2068.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 25	
2069.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 26	
2070.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 28	
2071.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 33	
2072.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 33a	
2073.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 37	
2074.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 38	
2075.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 40	
2076.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 42	
2077.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 45	
2078.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 49	
2079.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 51	
2080.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 53	
2081.	Niemodlin	Niemodlin	młyn	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 53	
2082.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 63	
2083.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 74	
2084.	Niemodlin	Niemodlin	budynek warsztatowy (dawna odlewnia)	ul. Bohaterów Powstań Śląskich 74	
2085.	Niemodlin	Niemodlin	cmentarz rzymskokatolicki	ul. Bohaterów Powstań Śląskich	
2086.	Niemodlin	Niemodlin	kaplica cmentarna	ul. Bohaterów Powstań Śląskich	
2087.	Niemodlin	Niemodlin	ogrodzenie cmentarza	ul. Bohaterów Powstań Śląskich	
2088.	Niemodlin	Niemodlin	mauzoleum przy cmentarzu	ul. Bohaterów Powstań Śląskich	
2089.	Niemodlin	Niemodlin	trafostacja za plebanią	ul. Bohaterów Powstań Śląskich	
2090.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 1	

2091.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 3	
2092.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 5	
2093.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 7	
2094.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 8	
2095.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 9	
2096.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 9a	
2097.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 10	
2098.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 11	
2099.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 12	
2100.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 15	
2101.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 16	
2102.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 17	
2103.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Drzymały 18/20	
2104.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Brzeska 1	
2105.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 2	
2106.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 3	
2107.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 4	
2108.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 5	
2109.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 6	
2110.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 7	
2111.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 8	
2112.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 9	
2113.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 10	
2114.	Niemodlin	Niemodlin	trafostacja	ul. Brzeska 10	
2115.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 12	
2116.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 14	
2117.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 15	
2118.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 16	
2119.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 17	
2120.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 19	
2121.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 20	
2122.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Brzeska 20	
2123.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła	ul. Brzeska 20	
2124.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 21	
2125.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Brzeska 21	
2126.	Niemodlin	Niemodlin	dom - wycug	ul. Brzeska 25	
2127.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła	ul. Brzeska 25	
2128.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Brzeska 26	
2129.	Niemodlin	Niemodlin	trafostacja	przy drodze na Brzeg	
2130.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 1	
2131.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 2	
2132.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Podgórna 2	
2133.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 3	
2134.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 4	
2135.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 5	
2136.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 7	
2137.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 11	

2138.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 12	
2139.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła	ul. Podgórna 13	
2140.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 15	
2141.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 18	
2142.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 19	
2143.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła	ul. Podgórna 19	
2144.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 21	
2145.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 29	
2146.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 31	
2147.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 35	
2148.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 47	
2149.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Podgórna 49	
2150.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Boczna 2	
2151.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła	ul. Boczna 3	
2152.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Boczna 5	
2153.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Zielona 2	
2154.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Zielona 3	
2155.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 1	
2156.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 2	
2157.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 4	
2158.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Korfantego 4	
2159.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 5	
2160.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 7	
2161.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 8	
2162.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 9	
2163.	Niemodlin	Niemodlin	kapliczka	ul. Korfantego 9	
2164.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 12	
2165.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Korfantego 12	
2166.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła	ul. Korfantego 12	
2167.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 13	
2168.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła	ul. Korfantego 13	
2169.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 14	
2170.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 15	
2171.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła	ul. Korfantego 15	
2172.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 16	
2173.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła	ul. Korfantego 16	
2174.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 20	
2175.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła	ul. Korfantego 20	
2176.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 23	
2177.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła	ul. Korfantego 23	
2178.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 24	
2179.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 27	
2180.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 29	
2181.	Niemodlin	Niemodlin	stodoła	ul. Korfantego 29	
2182.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 30	
2183.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 31	
2184.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 34	

2185.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 37	
2186.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Korfantego 37	
2187.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Korfantego 39	
2188.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Korfantego 39	
2189.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 1	
2190.	Niemodlin	Niemodlin	budynek gospodarczy	ul. Daszyńskiego 1	
2191.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 2	
2192.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 11	
2193.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 13	
2194.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 38	
2195.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego 40	
2196.	Niemodlin	Niemodlin	zespół folwarczny: budynek mieszkalny	ul. Daszyńskiego	
2197.	Niemodlin	Niemodlin	zespół folwarczny: stodoła I	ul. Daszyńskiego	
2198.	Niemodlin	Niemodlin	zespół folwarczny: stodoła II	ul. Daszyńskiego	
2199.	Niemodlin	Niemodlin	zespół folwarczny: spichlerz	ul. Daszyńskiego	
2200.	Niemodlin	Niemodlin	zespół folwarczny: oficyna	ul. Daszyńskiego	
2201.	Niemodlin	Niemodlin	zespół folwarczny: obora	ul. Daszyńskiego	
2202.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Nowa 1	
2203.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Nowa 2	
2204.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Nowa 4	
2205.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Nowa 5	
2206.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Nowa 6	
2207.	Niemodlin	Niemodlin	dom mieszkalny	ul. Nowa 8	
2208.	Niemodlin	Niemodlin	cmentarz rzymskokatolicki	położony przy drodze do Tułowic	
2209.	Niemodlin	Niemodlin	cmentarz żydowski		
2210.	Niemodlin	Gościejowice	cmentarz		
2211.	Niemodlin	Grodziec II	kaplica-dzwonnica		
2212.	Niemodlin	Grodziec II	cmentarz rzymskokatolicki		
2213.	Niemodlin	Góra	cmentarz ewangelicko-augsburski		
2214.	Niemodlin	Grabin	brama kościelna	ul. Krótka 10	
2215.	Niemodlin	Grabin	kapliczka	ul. Długa 35/37	
2216.	Niemodlin	Grabin	kapliczka	ul. Ogrodowa	
2217.	Niemodlin	Gracze	układ ruralistyczny wsi		
2218.	Niemodlin	Gracze	mur kościelny	ul. Niemodlińska 76	
2219.	Niemodlin	Gracze	cmentarz rzymskokatolicki		
2220.	Niemodlin	Gracze	cmentarz ewangelicko-augsburski		
2221.	Niemodlin	Gracze	stacja PKP		
2222.	Niemodlin	Jaczowice	kapliczka		
2223.	Niemodlin	Jaczowice	cmentarz rzymskokatolicki		
2224.	Niemodlin	Jakubowice	cmentarz rzymskokatolicki		
2225.	Niemodlin	Krasna Góra	kościół filialny pw. Macierzyństwa NMP		
2226.	Niemodlin	Krasna Góra	figura św. Jana Nepomucena		
2227.	Niemodlin	Krasna Góra	cmentarz rzymskokatolicki		
2228.	Niemodlin	Lipno	kapliczka- dzwonnica		
2229.	Niemodlin	Lipno	leśniczówka	33a	

2230.	Niemodlin	Radoszowice	dom mieszkalny	18	
2231.	Niemodlin	Radoszowice	dom mieszkalny	27	
2232.	Niemodlin	Rogi	cmentarz katolicki	30	
2233.	Niemodlin	Rogi	kościół parafialny pw. Nawiedzenia NMP	30	
2234.	Niemodlin	Rogi	mur kościoła pw. Nawiedzenia NMP		
2235.	Niemodlin	Rogi	cmentarz protestancki		
2236.	Niemodlin	Szydłowiec Śląski	brama dworska	45	
2237.	Niemodlin	Szydłowiec Śląski	młyn	43	
2238.	Niemodlin	Szydłowiec Śląski	budynek gospodarczy	45	
2239.	Niemodlin	Szydłowiec Śląski	ogrodzenie kościoła pw. Imienia Marii	46	
2240.	Niemodlin	Szydłowiec Śląski	cmentarz		
2241.	Niemodlin	Sarny Wielkie	układ ruralistyczny wsi		
2242.	Niemodlin	Sarny Wielkie	zespół folwarczny		
2243.	Niemodlin	Sarny Wielkie	cmentarz ewangelicko- augsburski		
2244.	Niemodlin	Sady	zespół folwarczny		
2245.	Niemodlin	Sady	pomnik ofiar I. wojny światowej (relikt)	w centrum wioski	
2246.	Ozimek	Ozimek	cmentarz ewangelicko - augsburski	ul. Cmentarna	
2247.	Ozimek	Ozimek	kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela	ul. Powstańców	
2248.	Ozimek	Ozimek	kapliczka	ul. Robotnicza 9	
2249.	Ozimek	Ozimek	huta Małapanew - budynek produkcyjny metali kolorowych	ul. Kolejowa 1	
2250.	Ozimek	Ozimek	huta Małapanew - hala oczyszczalni	ul. Kolejowa 1	
2251.	Ozimek	Ozimek	szkoła	Pl. Wolności 10	
2252.	Ozimek	Ozimek	szkoła	ul. Daniecka	
2253.	Ozimek	Ozimek	stacja kolejowa PKP	ul. Kolejowa	
2254.	Ozimek	Ozimek	wodociągowa wieża ciśnienia - kolejowa	ul. Dworcowa 1	
2255.	Ozimek	Ozimek	dom mieszkalny z budynkami gospodarczymi	ul. Brzeziny 2	
2256.	Ozimek	Ozimek	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Brzeziny 17	
2257.	Ozimek	Ozimek	Dom mieszkalno - gospodarczy	ul. Brzeziny 18	
2258.	Ozimek	Ozimek	Dom	ul. Brzeziny 26	
2259.	Ozimek	Ozimek	Dom	ul. Brzeziny 27	
2260.	Ozimek	Ozimek	Dom	ul. Cmentarna 1	
2261.	Ozimek	Ozimek	Dom	ul. Cmentarna 5	
2262.	Ozimek	Ozimek	Dom	ul. Cmentarna 7	
2263.	Ozimek	Ozimek	Dom wielorodzinny z budynkiem gospodarczym	ul. Częstochowska 3	
2264.	Ozimek	Ozimek	Dom	ul. Częstochowska 4	
2265.	Ozimek	Ozimek	Dom wielorodzinny	ul. Częstochowska 5	
2266.	Ozimek	Ozimek	Dom wielorodzinny	ul. Częstochowska 7	
2267.	Ozimek	Ozimek	Dom wielorodzinny z budynkiem gospodarczym	ul. Częstochowska 9	
2268.	Ozimek	Ozimek	Dom wielorodzinny	ul. Częstochowska 11	
2269.	Ozimek	Ozimek	Dom wielorodzinny	ul. Częstochowska 13	

2270.	Ozimek	Ozimek	Dom	ul. Częstochowska 17	
2271.	Ozimek	Ozimek	Dom wielorodzinny	ul. Częstochowska 21	
2272.	Ozimek	Ozimek	Dom wielorodzinny	ul. Częstochowska 23	
2273.	Ozimek	Ozimek	Dom wielorodzinny	ul. Częstochowska 25	
2274.	Ozimek	Ozimek	Dom	ul. Daniecka 5	
2275.	Ozimek	Ozimek	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Daniecka 9	
2276.	Ozimek	Ozimek	gospoda	ul. Daniecka 10	
2277.	Ozimek	Ozimek	dom i budynek gospodarczy	ul. Daniecka 11	
2278.	Ozimek	Ozimek	dom z oficyną	ul. Daniecka 12	
2279.	Ozimek	Ozimek	dom i budynek gospodarczy	ul. Daniecka 14	
2280.	Ozimek	Ozimek	dom z budynkiem gospodarczym	ul. Dworcowa 2	
2281.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Dworcowa 4	
2282.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Dworcowa 6	
2283.	Ozimek	Ozimek	dom wielorodzinny z budynkiem gospodarczym	ul. Kolejowa 3	
2284.	Ozimek	Ozimek	dom i budynek gospodarczy	ul. Leśna 2	
2285.	Ozimek	Ozimek	dom mieszkalny i budynki gospodarcze	ul. Mickiewicza 1	
2286.	Ozimek	Ozimek	dom mieszkalny i budynki gospodarcze	ul. Mickiewicza 5	
2287.	Ozimek	Ozimek	dom wielorodzinny	ul. Mickiewicza 6, 8	
2288.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Mickiewicza 10	
2289.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Opolska 2	
2290.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Opolska 4	
2291.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Opolska 10	
2292.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Opolska 12	
2293.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 3	
2294.	Ozimek	Ozimek	dom mieszkalny i budynek gospodarczy	ul. Robotnicza 7	
2295.	Ozimek	Ozimek	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Robotnicza 8	
2296.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 13	
2297.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 17	
2298.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 35	
2299.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 37	
2300.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 39	
2301.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 41	
2302.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 43	
2303.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 47	
2304.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 49/51	
2305.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 55	
2306.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 57	
2307.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 59	
2308.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 61	
2309.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 65/67	
2310.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 71	
2311.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Robotnicza 73	
2312.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Waryńskiego 16	
2313.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Waryńskiego 18	

2314.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 7	
2315.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 8	
2316.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 8a	
2317.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 10	
2318.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 12	
2319.	Ozimek	Ozimek	dom mieszkalny i budynek gospodarczy	ul. Wyzwolenia 17-17a	
2320.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 20	
2321.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 21	
2322.	Ozimek	Ozimek	gospoda z salą	ul. Wyzwolenia 22	
2323.	Ozimek	Ozimek	dom i budynki gospodarcze	ul. Wyzwolenia 24	
2324.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 28	
2325.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 29	
2326.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 30	
2327.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 31	
2328.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 33	
2329.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 34	
2330.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 36	
2331.	Ozimek	Ozimek	dom mieszkalny i budynki gospodarcze	ul. Wyzwolenia 40	
2332.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 41	
2333.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 43	
2334.	Ozimek	Ozimek	piekarnia i dom	ul. Wyzwolenia 44	
2335.	Ozimek	Ozimek	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Wyzwolenia 50	
2336.	Ozimek	Ozimek	dom w zagrodzie	ul. Wyzwolenia 54	
2337.	Ozimek	Ozimek	dom mieszkalny i stodoła z wędzarnią	ul. Wyzwolenia 56	
2338.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 57	
2339.	Ozimek	Ozimek	dom mieszkalny i budynek gospodarczy	ul. Wyzwolenia 58	
2340.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 61	
2341.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 62	
2342.	Ozimek	Ozimek	dom	ul. Wyzwolenia 67	
2343.	Ozimek	Ozimek	dom mieszkalny i budynki gospodarcze	ul. Wyzwolenia 69	
2344.	Ozimek	Antoniów	kapliczka	ul. Dylakowska	
2345.	Ozimek	Antoniów	kapliczka	ul. Powstańców Śląskich	
2346.	Ozimek	Antoniów	stajnie	ul. Młyńska 1	
2347.	Ozimek	Antoniów	most drogowy	ul. Dylakowska	
2348.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Danysza 4	
2349.	Ozimek	Antoniów	dom i budynek gospodarczy	ul. Danysza 7	
2350.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Danysza 8	
2351.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Danysza 9	
2352.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Danysza 11	
2353.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Danysza 12	
2354.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Danysza 13	
2355.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Danysza 15	
2356.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Danysza 19	
2357.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Danysza 23	

2358.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Dylakowska 3	
2359.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Dylakowska 6	
2360.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Dylakowska 7	
2361.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Dylakowska 9	
2362.	Ozimek	Antoniów	leśniczówka	ul. Dylakowska 12	
2363.	Ozimek	Antoniów	stodoła przy leśniczówce	ul. Dylakowska 12	
2364.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Dylakowska 16	
2365.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Dylakowska 18	
2366.	Ozimek	Antoniów	dom i stodoła	ul. Dylakowska 19	
2367.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Dylakowska 20	
2368.	Ozimek	Antoniów	dom i budynek gospodarczy	ul. Leśna 1	
2369.	Ozimek	Antoniów	dom i stodoła	ul. Powstańców Śląskich 21	
2370.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Powstańców Śląskich 51	
2371.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Powstańców Śląskich 60	
2372.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Powstańców Śląskich 61	
2373.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Powstańców Śląskich 64	
2374.	Ozimek	Antoniów	gospoda	ul. Powstańców Śląskich 75	
2375.	Ozimek	Antoniów	domy	ul. Powstańców Śląskich 92-96	
2376.	Ozimek	Antoniów	dom - wycug	ul. Powstańców Śląskich 96	
2377.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Powstańców Śląskich 100	
2378.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Powstańców Śląskich 106	
2379.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Powstańców Śląskich 110	
2380.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Powstańców Śląskich 114	
2381.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Powstańców Śląskich 124	
2382.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Powstańców Śląskich 128	
2383.	Ozimek	Antoniów	dom	ul. Powstańców Śląskich 148	
2384.	Ozimek	Antoniów	dom i budynek gospodarczy	ul. Sosnowa 10	
2385.	Ozimek	Biestrzybnik	dwór w zespole parkowym	ul. Poliwoda 18	
2386.	Ozimek	Biestrzybnik	park dworski	ul. Poliwoda	
2387.	Ozimek	Biestrzybnik	stajnia i wozownia dworska	ul. Poliwoda 18	
2388.	Ozimek	Biestrzybnik	wylegarnia ryb w zespole dworskim	ul. Poliwoda	
2389.	Ozimek	Biestrzybnik	kapliczka - dzwonnica	ul. Ozimska / Jacka	
2390.	Ozimek	Biestrzybnik	kapliczka przydrożna	ul. Michałowska 5	
2391.	Ozimek	Biestrzybnik	kapliczka	ul. Poliwoda 18	
2392.	Ozimek	Biestrzybnik	kapliczka	ul. Poliwoda	
2393.	Ozimek	Biestrzybnik	remiza strażacka	ul. Ozimska 16	
2394.	Ozimek	Biestrzybnik	zespół młyna (dom młynarza, stodoła)	ul. Cmentarna 8	
2395.	Ozimek	Biestrzybnik	most drogowy	ul. Ozimska	
2396.	Ozimek	Biestrzybnik	dom i stodoła	ul. Cmentarna 10	

2397.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Dobrodzieńska 2	
2398.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Dobrodzieńska 6	
2399.	Ozimek	Biestrzynnik	dom i stodoła	ul. Dobrodzieńska 7	
2400.	Ozimek	Biestrzynnik	dom i budynek gospodarczy	ul. Dobrodzieńska 8	
2401.	Ozimek	Biestrzynnik	dom i stodoła	ul. Dobrodzieńska 9	
2402.	Ozimek	Biestrzynnik	dom i budynek gospodarczy	ul. Dobrodzieńska 19	
2403.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Dylakowska 22	
2404.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Dylakowska 24	
2405.	Ozimek	Biestrzynnik	dom i stodoła	ul. Dylakowska 32	
2406.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Dylakowska 44	
2407.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Jacka 1a	
2408.	Ozimek	Biestrzynnik	dom i stodoła	ul. Jacka 2	
2409.	Ozimek	Biestrzynnik	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Jacka 3	
2410.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Leśna 1	
2411.	Ozimek	Biestrzynnik	leśniczówka w zagrodzie (dom mieszkalny, stodoła, wędzarnia)	ul. Leśna 6	
2412.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. 1 Maja 14	
2413.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Michalońska 1	
2414.	Ozimek	Biestrzynnik	dom i chlew	ul. Michalońska 4	
2415.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Michalońska 8	
2416.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Ozimska 2	
2417.	Ozimek	Biestrzynnik	gospoda	ul. Ozimska 14	
2418.	Ozimek	Biestrzynnik	dom w zagrodzie (dom mieszkalny, budynek gospodarczy, stodoła)	ul. Ozimska 17	
2419.	Ozimek	Biestrzynnik	masarnia	ul. Ozimska 21	
2420.	Ozimek	Biestrzynnik	dom i stodoła	ul. Ozimska 23	
2421.	Ozimek	Biestrzynnik	piekarnia	ul. Ozimska 25	
2422.	Ozimek	Biestrzynnik	dom w zagrodzie	ul. Ozimska 29	
2423.	Ozimek	Biestrzynnik	Chałupa	ul. Ozimska 30	
2424.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Poliwoda 12	
2425.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Poliwoda 14	
2426.	Ozimek	Biestrzynnik	dom mieszkalno - gospodarczy	ul. Polna 4	
2427.	Ozimek	Biestrzynnik	dom	ul. Polna 14	
2428.	Ozimek	Biestrzynnik	budynek mieszkalno - gospodarczy i stodoła	ul. Polna 15	
2429.	Ozimek	Biestrzynnik	stodoła	ul. Polna 21	
2430.	Ozimek	Biestrzynnik	dom i stodoła	ul. Polna 24	
2431.	Ozimek	Chobie	kapliczka	ul. Opolska	
2432.	Ozimek	Chobie	szkoła z budynkiem gospodarczym	ul. Opolska	
2433.	Ozimek	Chobie	dom i budynek gospodarczy	ul. Kuziory 8	
2434.	Ozimek	Chobie	dom i budynek gospodarczy	ul. Kuziory 10	
2435.	Ozimek	Chobie	dom	ul. Kuziory 14	
2436.	Ozimek	Chobie	dom w zagrodzie	ul. Kuziory 28	
2437.	Ozimek	Chobie	dom w zagrodzie	ul. Kuziory 30	
2438.	Ozimek	Chobie	dom	ul. Opolska 19	
2439.	Ozimek	Chobie	dom	ul. Opolska 24	

2440.	Ozimek	Chobie	dom	ul. Opolska 27	
2441.	Ozimek	Chobie	dom i budynek gospodarczy	ul. Opolska 36	
2442.	Ozimek	Chobie	dom	ul. Opolska 46	
2443.	Ozimek	Chobie	dom	ul. Wiejska 30	
2444.	Ozimek	Chobie	dom	ul. Wrzosowa 5	
2445.	Ozimek	Chobie	dom i budynek gospodarczy	ul. Wrzosowa 6	
2446.	Ozimek	Dylaki	kościół parafialny p.w. św. Antoniego	ul. Ozimska	
2447.	Ozimek	Dylaki	plebania	ul. Ozimska 56	
2448.	Ozimek	Dylaki	cmentarz komunalny	przy drodze między wsiami Dylaki i Biestrzynnik	
2449.	Ozimek	Dylaki	kapliczka przydrożna	ul. Ozimska	
2450.	Ozimek	Dylaki	kapliczka przydrożna	ul. Szkolna	
2451.	Ozimek	Dylaki	szkoła i stodoła	ul. Szkolna 3	
2452.	Ozimek	Dylaki	gospoda	ul. Ozimska 50	
2453.	Ozimek	Dylaki	gospoda z salą i budynkami gospodarczymi	ul. Ozimska 55	
2454.	Ozimek	Dylaki	zajazd	ul. Ozimska 57	
2455.	Ozimek	Dylaki	remiza strażacka	ul. Turawska	
2456.	Ozimek	Dylaki	zespół młyna wodnego (młyn, tartak, dom młynarza, stodoła)	ul. Szkolna 4	
2457.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Biestrzyńska 2	
2458.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Biestrzyńska 4	
2459.	Ozimek	Dylaki	dom i stodoła	ul. Biestrzyńska 5	
2460.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Biestrzyńska 6	
2461.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Biestrzyńska 8	
2462.	Ozimek	Dylaki	dom i stodoła	ul. Biestrzyńska 11	
2463.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Fabryczna 8	
2464.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Fabryczna 10	
2465.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Jakuba 2	
2466.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Jakuba 4	
2467.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Jeziorna 5	
2468.	Ozimek	Dylaki	dom w zagrodzie	ul. Jeziorna 16	
2469.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Ozimska 11	
2470.	Ozimek	Dylaki	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Ozimska 13	
2471.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Ozimska 14	
2472.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Ozimska 17	koło nr 38
2473.	Ozimek	Dylaki	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Ozimska 24	koło nr 2
2474.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Ozimska 25	
2475.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Ozimska 29	
2476.	Ozimek	Dylaki	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Ozimska 30	
2477.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Ozimska 31	
2478.	Ozimek	Dylaki	budynek mieszkalno - gospodarczy i stodoła	ul. Ozimska 33	koło nr 1
2479.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Ozimska 38	
2480.	Ozimek	Dylaki	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Ozimska 41	
2481.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Ozimska 43	

2482.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Ozimska 46	
2483.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Ozimska 47	
2484.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Ozimska 53	
2485.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Ozimska 54	
2486.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Polna 2	
2487.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Polna 4	
2488.	Ozimek	Dylaki	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Szkolna 2	
2489.	Ozimek	Dylaki	Dom i stodoła	ul. Szkolna 9	
2490.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Szkolna 24	
2491.	Ozimek	Dylaki	Dom i stodoła	ul. Turawska 2	
2492.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Turawska 4	
2493.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Turawska 5	
2494.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Turawska 7	
2495.	Ozimek	Dylaki	dom	ul. Turawska 9	
2496.	Ozimek	Jedlice	huta szkła Jedlice - budynek dyrekcji	ul. Feniks	
2497.	Ozimek	Jedlice	huta szkła Jedlice - budynek magazynu głównego i warsztatów mechanicznych	ul. Feniks	
2498.	Ozimek	Jedlice	huta szkła Jedlice - budynek warsztatowy i garaże (stara remiza)	ul. Feniks	
2499.	Ozimek	Jedlice	budynek gospodarczy w zespole dworka "Beatka"	ul. Feniks 9	
2500.	Ozimek	Jedlice	dom z budynkiem gospodarczym	ul. Feniks 2	
2501.	Ozimek	Jedlice	dom z budynkiem gospodarczym	ul. Feniks 6	
2502.	Ozimek	Jedlice	dom	ul. Feniks 7	
2503.	Ozimek	Jedlice	dom	ul. Feniks 8	
2504.	Ozimek	Jedlice	dom	ul. Feniks 10	
2505.	Ozimek	Grodziec	plebania	ul. Częstochowska	
2506.	Ozimek	Grodziec	dom parafialny i budynek gospodarczy	ul. Klasztorna 36	
2507.	Ozimek	Grodziec	cmentarz parafialny	ul. Tartaczna	
2508.	Ozimek	Grodziec	kapliczka	ul. Częstochowska	
2509.	Ozimek	Grodziec	szkoła i stodoła	ul. Tartaczna	
2510.	Ozimek	Grodziec	młyn elektryczny	ul. Tartaczna 13	
2511.	Ozimek	Grodziec	gospoda	ul. Częstochowska	
2512.	Ozimek	Grodziec	dom i stodoła	ul. Częstochowska 31	
2513.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 33	
2514.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 39	
2515.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 40	
2516.	Ozimek	Grodziec	dom i budynek gospodarczy	ul. Częstochowska 47	
2517.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 52	
2518.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 54/56	
2519.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 55	
2520.	Ozimek	Grodziec	dom i budynek gospodarczy	ul. Częstochowska 63	
2521.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 69/71	
2522.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 73	
2523.	Ozimek	Grodziec	dom i budynek gospodarczy	ul. Częstochowska 79/81	

2524.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 91	
2525.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 93	
2526.	Ozimek	Grodziec	dom i budynek gospodarczy	ul. Częstochowska 95	
2527.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 98	
2528.	Ozimek	Grodziec	dom i budynek gospodarczy	ul. Częstochowska 99	
2529.	Ozimek	Grodziec	dom i budynek gospodarczy	ul. Częstochowska 103	
2530.	Ozimek	Grodziec	dom i budynek gospodarczy	ul. Częstochowska 105	
2531.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 111	
2532.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 114	
2533.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 115	
2534.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 119	
2535.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 121	
2536.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 124	
2537.	Ozimek	Grodziec	piekarnia, sklep i mieszkanie	ul. Częstochowska 125	
2538.	Ozimek	Grodziec	dom i budynek gospodarczy	ul. Częstochowska 126	
2539.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 129/131	
2540.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 135	
2541.	Ozimek	Grodziec	dom i budynek gospodarczy	ul. Częstochowska 142/144	
2542.	Ozimek	Grodziec	dom i budynek gospodarczy	ul. Częstochowska 148	
2543.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 151	
2544.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 153	
2545.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 154/156	
2546.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 157	
2547.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 159	
2548.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 163	
2549.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 165	
2550.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 167	
2551.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 174	
2552.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 173/5	
2553.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 177	
2554.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 178	
2555.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 182	
2556.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 183/185	
2557.	Ozimek	Grodziec	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Częstochowska 186	
2558.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 189/191	
2559.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 195	
2560.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 197	
2561.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 206	
2562.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 210	
2563.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 222	
2564.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 234	
2565.	Ozimek	Grodziec	dom i budynek gospodarczy	ul. Częstochowska 236	
2566.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Częstochowska 240	
2567.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Leśna 6/8	

2568.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Leśna 10	
2569.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Leśna 12	
2570.	Ozimek	Grodziec	dom i budynek gospodarczy	ul. Tartaczna 2	
2571.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Tartaczna 3	
2572.	Ozimek	Grodziec	dom	ul. Tartaczna 22	
2573.	Ozimek	Grodziec	dom młynarza	ul. Tartaczna 13	
2574.	Ozimek	Krasiejów	układ ruralistyczny wsi		
2575.	Ozimek	Krasiejów	plebania i budynek gospodarczy	ul. Sporacka	
2576.	Ozimek	Krasiejów	kapliczka	ul. Rieczna	
2577.	Ozimek	Krasiejów	cmentarz parafialny	ul. Brzeziny	
2578.	Ozimek	Krasiejów	kaplica cmentarna na cmentarzu parafialnym	ul. Brzeziny	
2579.	Ozimek	Krasiejów	dom rządcy i budynek gospodarczy	ul. Młyńska 12	
2580.	Ozimek	Krasiejów	czworak	ul. Młyńska 14	
2581.	Ozimek	Krasiejów	stacja kolejowa PKP	ul. Sporacka	
2582.	Ozimek	Krasiejów	budynek gospodarczy przy stacji kolejowej	ul. Sporacka	
2583.	Ozimek	Krasiejów	szkoła	ul. Sporacka 19	
2584.	Ozimek	Krasiejów	gospoda i budynek gospodarczy	ul. Sporacka 17	
2585.	Ozimek	Krasiejów	gospoda i stodoła	ul. Sporacka 30	
2586.	Ozimek	Krasiejów	dom, stolarnia i kuźnia	ul. Brzeziny 2	
2587.	Ozimek	Krasiejów	dom i budynek gospodarczy	ul. Brzeziny 3	
2588.	Ozimek	Krasiejów	dom	ul. Brzeziny 9	
2589.	Ozimek	Krasiejów	dom	ul. Brzeziny 21	
2590.	Ozimek	Krasiejów	Budynki gospodarcze	ul. Brzozowa 4	
2591.	Ozimek	Krasiejów	dom i budynek gospodarczy	ul. Brzozowa 8	
2592.	Ozimek	Krasiejów	dom i budynek gospodarczy	ul. Cegielniana 25	
2593.	Ozimek	Krasiejów	dom i budynek gospodarczy	ul. Krótka 1	
2594.	Ozimek	Krasiejów	dom	ul. Kolejowa	
2595.	Ozimek	Krasiejów	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Młyńska	
2596.	Ozimek	Krasiejów	dom i budynek gospodarczy	ul. Sporacka 3	
2597.	Ozimek	Krasiejów	dom w zagrodzie	ul. Sporacka 7	
2598.	Ozimek	Krasiejów	dom	ul. Sporacka 9	
2599.	Ozimek	Krasiejów	dom	ul. Sporacka 18	
2600.	Ozimek	Krasiejów	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Sporacka 21	
2601.	Ozimek	Krasiejów	dom i budynek gospodarczy	ul. Sporacka 22	
2602.	Ozimek	Krasiejów	dom z budynkiem gospodarczym i wędzarnią	ul. Sporacka 23	
2603.	Ozimek	Krasiejów	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Sporacka 24	
2604.	Ozimek	Krasiejów	dom i budynek gospodarczy	ul. Sporacka 27	
2605.	Ozimek	Krasiejów	dom	ul. Sporacka 29	
2606.	Ozimek	Krasiejów	dom	ul. Sporacka 31	
2607.	Ozimek	Krasiejów	dom	ul. Sporacka 32	
2608.	Ozimek	Krasiejów	dom	ul. Sporacka 34	
2609.	Ozimek	Krasiejów	dom	ul. Sporacka 38	
2610.	Ozimek	Krasiejów	sala przy gospodzie	ul. Sporacka 28	

2611.	Ozimek	Krasiejów	dom i stodoła	ul. Sporacka 70	
2612.	Ozimek	Krasiejów	leśniczówka i stodoła	ul. Sporacka 78	
2613.	Ozimek	Krasiejów	most drogowy	ul. Sporacka	
2614.	Ozimek	Krasiejów	most drogowy	ul. Myślinka	
2615.	Ozimek	Krasiejów	młyn wodny	ul. Młyńska	
2616.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	kapliczka - dzwonnica	ul. Powstańców Śląskich	
2617.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	szkoła i stodoła	ul. Powstańców Śląskich	
2618.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	gospoda	ul. Opolska 2	
2619.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	dom - wycug	ul. Opolska 19	
2620.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	leśniczówka i stodoła	ul. Opolska 27	
2621.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	dom i budynek gospodarczy	ul. Opolska 42	
2622.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	dom	ul. Opolska 50	
2623.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	dom	ul. Opolska 62	
2624.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	dom	ul. Powstańców Śląskich 9	
2625.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	dom i budynek gospodarczy	ul. Powstańców Śląskich 18	
2626.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	dom i budynek gospodarczy	ul. Powstańców Śląskich 20	
2627.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	dom i budynek gospodarczy	ul. Powstańców Śląskich 22	
2628.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	dom	ul. Poprzeczna 1	
2629.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	dom	ul. Poprzeczna 9	
2630.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	dom	ul. Poprzeczna 13	
2631.	Ozimek	Krzyżowa Dolina	dom i budynek gospodarczy	ul. Sporacka 6	
2632.	Ozimek	Mnichus	Szkoła	ul. Leśna	
2633.	Ozimek	Mnichus	dom	ul. Leśna 10	
2634.	Ozimek	Mnichus	dom	ul. Leśna 13	
2635.	Ozimek	Mnichus	dom i budynek gospodarczy	ul. Leśna 15	
2636.	Ozimek	Mnichus	dom	ul. Leśna 16	
2637.	Ozimek	Mnichus	dom	ul. Leśna 17	
2638.	Ozimek	Mnichus	dom i budynek gospodarczy	ul. Leśna 22	
2639.	Popielów	Kaniów	kapliczka-dzwonnica	ul. Wiejska/Szkolna	
2640.	Popielów	Kaniów	kapliczka	ul. Wiejska 49	
2641.	Popielów	Kaniów	dom	ul. Wiejska 3	
2642.	Popielów	Kaniów	dom	ul. Wiejska 7	
2643.	Popielów	Kaniów	dom	ul. Wiejska 10	
2644.	Popielów	Kaniów	stodoła	ul. Wiejska 29	
2645.	Popielów	Kaniów	dom	ul. Wiejska 30	
2646.	Popielów	Kaniów	dom	ul. Wiejska 39	
2647.	Popielów	Kaniów	dom	ul. Wiejska 40	
2648.	Popielów	Kaniów	dom	ul. Wiejska 53	
2649.	Popielów	Kaniów	dom	ul. Wiejska 54	
2650.	Popielów	Kaniów	dom	ul. Wiejska 66	
2651.	Popielów	Karłowice	cmentarz ewangelicki	ul. Kościelna	
2652.	Popielów	Karłowice	plebania	ul. Pokojowa 1	
2653.	Popielów	Karłowice	przedszkole	ul. Młyńska 1	
2654.	Popielów	Karłowice	dom	ul. Brzeska 13	
2655.	Popielów	Karłowice	stodoła	ul. Brzeska 19	

2656.	Popielów	Karłowice	stodoła	ul. Brzeska 22	
2657.	Popielów	Karłowice	dom	ul. Brzeska 27	
2658.	Popielów	Karłowice	nastawnia kolejowa	ul. Brzeska	
2659.	Popielów	Karłowice	dom w zespole stacji kolejowej	ul. Dworcowa 1	
2660.	Popielów	Karłowice	dom w zespole stacji kolejowej	ul. Dworcowa 2	
2661.	Popielów	Karłowice	dom w zespole stacji kolejowej	ul. Dworcowa 3	
2662.	Popielów	Karłowice	dom w zespole stacji kolejowej	ul. Dworcowa 4	
2663.	Popielów	Karłowice	wieża ciśnień w zespole stacji kolejowej	ul. Dworcowa	
2664.	Popielów	Karłowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Karłowiczki	
2665.	Popielów	Karłowice	dom dróżnika, ul. Kolejowa	ul. Kolejowa	
2666.	Popielów	Karłowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kościelna 1	
2667.	Popielów	Karłowice	stodoła	ul. Kościelna 7	
2668.	Popielów	Karłowice	dom	ul. Kościelna 9	
2669.	Popielów	Karłowice	dawna karczma	ul. Kościelna 11	
2670.	Popielów	Karłowice	dom w zespole młyna wodnego	ul. Młyńska	
2671.	Popielów	Karłowice	spichlerz w zespole młyna wodnego	ul. Młyńska	
2672.	Popielów	Karłowice	wozownia w zespole młyna wodnego	ul. Młyńska 5	
2673.	Popielów	Karłowice	młyn wodny	ul. Młyńska 9	
2674.	Popielów	Karłowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Młyńska 16	
2675.	Popielów	Karłowice	obora	ul. Młyńska 16	
2676.	Popielów	Kurznie	dawna szkoła, ul. Mickiewicza 25	ul. Mickiewicza 25	
2677.	Popielów	Kurznie	dom, ul. Mickiewicza 2	ul. Mickiewicza 2	
2678.	Popielów	Kurznie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Mickiewicza 17	
2679.	Popielów	Kurznie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Mickiewicza 20	
2680.	Popielów	Kurznie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Mickiewicza 43	
2681.	Popielów	Kurznie	dom	ul. Mickiewicza 45	
2682.	Popielów	Kurznie	obora	ul. Mickiewicza 45	
2683.	Popielów	Kurznie	dom	ul. Mickiewicza 53	
2684.	Popielów	Kurznie	dom	ul. Mickiewicza 64	
2685.	Popielów	Kurznie	dawna karczma	ul. Reymonta 1	
2686.	Popielów	Kurznie	budynek gospodarczy w zespole dawnej karczmy	ul. Reymonta 1	
2687.	Popielów	Kurznie	stodoła w zespole dawnej karczmy	ul. Reymonta 1	
2688.	Popielów	Kurznie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna 5	
2689.	Popielów	Kurznie	dom	ul. Szkolna 9	
2690.	Popielów	Kurznie	dom	ul. Szkolna 9	
2691.	Popielów	Kuźnica Katowska	dom	ul. Leśna 4	
2692.	Popielów	Kuźnica Katowska	dom	ul. Leśna 8	
2693.	Popielów	Kuźnica Katowska	dom	ul. Leśna 12	
2694.	Popielów	Kuźnica Katowska	dom	ul. Leśna 14	

2695.	Popielów	Kuźnica Katowska	trafostacja	ul. Leśna	
2696.	Popielów	Lubienie	kościół ewangelicki	ul. Wiejska 34	
2697.	Popielów	Lubienie	pastorówka	ul. Wiejska 32	
2698.	Popielów	Lubienie	cmentarz ewangelicki	ul. Wiejska	
2699.	Popielów	Lubienie	pomnik poległych w wojnach światowych przy kościele	ul. Wiejska	
2700.	Popielów	Lubienie	szkoła	ul. Wiejska 38	
2701.	Popielów	Lubienie	dom w zespole szkoły	ul. Wiejska 36	
2702.	Popielów	Lubienie	budynek gospodarzy w zespole szkoły	ul. Wiejska 36	
2703.	Popielów	Lubienie	leśniczówka	ul. Wiejska 41	
2704.	Popielów	Lubienie	stodoła przy leśniczówce	ul. Wiejska 41	
2705.	Popielów	Lubienie	remiza strażacka	ul. Wiejska 51	
2706.	Popielów	Lubienie	dawna karczma	ul. Popielowska 2	
2707.	Popielów	Lubienie	dom	ul. Wiejska 6	
2708.	Popielów	Lubienie	dom	ul. Wiejska 7	
2709.	Popielów	Lubienie	dom	ul. Wiejska 21	
2710.	Popielów	Lubienie	karczma	ul. Wiejska 53	
2711.	Popielów	Lubienie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 58	
2712.	Popielów	Lubienie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 60	
2713.	Popielów	Lubienie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 61	
2714.	Popielów	Lubienie	trafostacja	ul. Popielowska	
2715.	Popielów	Nowe Siołkowice	kapliczka	ul. Wiejska 18	
2716.	Popielów	Nowe Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Wiejska 35	
2717.	Popielów	Nowe Siołkowice	kapliczka dzwonnica	ul. Wiejska 3	
2718.	Popielów	Nowe Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kupska 19	
2719.	Popielów	Nowe Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kupska 21	
2720.	Popielów	Nowe Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kupska 23	
2721.	Popielów	Nowe Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kupska 25	
2722.	Popielów	Nowe Siołkowice	dom	ul. Pokoiska 1	
2723.	Popielów	Nowe Siołkowice	dawna karczma	ul. Pokoiska 3	
2724.	Popielów	Nowe Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 18	
2725.	Popielów	Nowe Siołkowice	trafostacja	ul. Wiejska	
2726.	Popielów	Popielowska Kolonia	cmentarz ewangelicki		
2727.	Popielów	Popielowska Kolonia	dawna szkoła	ul. Szkolna 12	
2728.	Popielów	Popielowska Kolonia	dawna remiza strażacka	ul. Szkolna	
2729.	Popielów	Popielowska Kolonia	dawna karczma	ul. Reymonta 1	
2730.	Popielów	Popielowska Kolonia	stodoła w zespole dawnej karczmy	ul. Reymonta 1	
2731.	Popielów	Popielowska Kolonia	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna 3	
2732.	Popielów	Popielowska Kolonia	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna 5	
2733.	Popielów	Popielowska Kolonia	lamus	ul. Szkolna 5	

2734.	Popielów	Popielowska Kolonia	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Szkolna 10b	
2735.	Popielów	Popielowska Kolonia	dom	ul. Wiejska 8	
2736.	Popielów	Popielowska Kolonia	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wiejska 11	
2737.	Popielów	Popielowska Kolonia	stodoła	ul. Wiejska 11	
2738.	Popielów	Popielów	kościół parafialny p.w. Przenajświętszej MP Królowe Aniołów	ul. Kościuszki	
2739.	Popielów	Popielów	klasztor śś. Elżbietanek	ul. Klasztorna 17	
2740.	Popielów	Popielów	kaplica (ogrójec) na cmentarzu		
2741.	Popielów	Popielów	pomnik św. Jana Nepomucena na cmentarzu	ul. Dworcowa	
2742.	Popielów	Popielów	kapliczka	ul. Brzeska 8	
2743.	Popielów	Popielów	kapliczka	ul. Odrzańska 10	
2744.	Popielów	Popielów	kapliczka	ul. Opolska 7	
2745.	Popielów	Popielów	kapliczka	ul. Powolnego 7	
2746.	Popielów	Popielów	kapliczka	ul. Powolnego 11	
2747.	Popielów	Popielów	kapliczka	ul. Zajęczka 1	
2748.	Popielów	Popielów	pomnik żołnierzy poległych w wojnach światowych	przy kościele parafialnym	
2749.	Popielów	Popielów	szkoła	ul. Powstańców 14	
2750.	Popielów	Popielów	Dom Nauczyciela w zespole szkoły	ul. Powstańców 12	
2751.	Popielów	Popielów	budynek stacji PKP	ul. Dworcowa 69	
2752.	Popielów	Popielów	dom w zespole stacji PKP	ul. Dworcowa 65	
2753.	Popielów	Popielów	dom w zespole stacji PKP	ul. Dworcowa 67	
2754.	Popielów	Popielów	szalec w zespole stacji PKP	ul. Dworcowa	
2755.	Popielów	Popielów	remiza strażacka	ul. Kościuszki 17	
2756.	Popielów	Popielów	poczta	ul. Wolności 10	
2757.	Popielów	Popielów	dom	ul. Błonie 11	
2758.	Popielów	Popielów	dom	ul. Błonie 15	
2759.	Popielów	Popielów	dom	ul. Brzeska 6	
2760.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Brzeska 8	
2761.	Popielów	Popielów	dom	ul. Brzeska 27	
2762.	Popielów	Popielów	dom	ul. Brzeska 62	
2763.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Brzeska 70	
2764.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Dworcowa 2	
2765.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Dworcowa 6	
2766.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Dworcowa 7	
2767.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Dworcowa 26	
2768.	Popielów	Popielów	dom	ul. Dworcowa 31	
2769.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Dworcowa 33	
2770.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Dworcowa 34	
2771.	Popielów	Popielów	dom	ul. Dworcowa 40	
2772.	Popielów	Popielów	dom	ul. Dworcowa 64	

2773.	Popielów	Popielów	budynek administracyjny w zespole tartaku	ul. Dworcowa 66	
2774.	Popielów	Popielów	dom	ul. Dworcowa 69	
2775.	Popielów	Popielów	dom	ul. Dworcowa 74	
2776.	Popielów	Popielów	dom	ul. Dworcowa 84	
2777.	Popielów	Popielów	dom	ul. Klasztorna 4	
2778.	Popielów	Popielów	dom	ul. Klasztorna 5	
2779.	Popielów	Popielów	dom	ul. Kościuszki 3	
2780.	Popielów	Popielów	dom	ul. Kościuszki 8	
2781.	Popielów	Popielów	dom	ul. Kościuszki 12	
2782.	Popielów	Popielów	dom	ul. Kościuszki 22	
2783.	Popielów	Popielów	dom	ul. Kościuszki 25	
2784.	Popielów	Popielów	dom	ul. Kościuszki 27	
2785.	Popielów	Popielów	dom	ul. Kościuszki 28	
2786.	Popielów	Popielów	dom	ul. Kościuszki 29	
2787.	Popielów	Popielów	budynek gospodarczy	ul. Kościuszki 41	
2788.	Popielów	Popielów	dom	ul. Kościuszki 43	
2789.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Moniuszki 7	
2790.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Moniuszki 17	
2791.	Popielów	Popielów	oficyna w zespole cegielni	ul. Odrzańska 10	
2792.	Popielów	Popielów	dom właściciela cegielni	ul. Odrzańska	
2793.	Popielów	Popielów	stodoła w zespole cegielni	ul. Odrzańska 12	
2794.	Popielów	Popielów	cegielnia	ul. Odrzańska 14	
2795.	Popielów	Popielów	gołębnik	ul. Opolska 2	
2796.	Popielów	Popielów	dom	ul. Opolska 3	
2797.	Popielów	Popielów	dom	ul. Opolska 7	
2798.	Popielów	Popielów	dom	ul. Opolska 9	
2799.	Popielów	Popielów	dom	ul. Opolska 9	
2800.	Popielów	Popielów	dom	ul. Opolska 30	
2801.	Popielów	Popielów	gołębnik	ul. Opolska 30	
2802.	Popielów	Popielów	młyn wodny	ul. Opolska 36	
2803.	Popielów	Popielów	obora w zespole młyna wodnego	ul. Opolska 36	
2804.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Powolnego 5	
2805.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Powolnego 19	
2806.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Powolnego 21	
2807.	Popielów	Popielów	stodoła	ul. Powolnego 21	
2808.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Powstańców 10	
2809.	Popielów	Popielów	dom, ob. budynek gospodarczy	ul. Powstańców 15	
2810.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Powstańców 17	
2811.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Powstańców 20	
2812.	Popielów	Popielów	dom	ul. Powstańców 21	
2813.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Powstańców 25	
2814.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Powstańców 28	

2815.	Popielów	Popielów	dom	ul. Powstańców 32	
2816.	Popielów	Popielów	dom	ul. Powstańców 36	
2817.	Popielów	Popielów	dom z kuźnią	ul. Wolności 3	
2818.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wolności 5	
2819.	Popielów	Popielów	dom	ul. Wolności 7	
2820.	Popielów	Popielów	dom	ul. Wolności 9	
2821.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wolności 16	
2822.	Popielów	Popielów	dom (chałupa)	ul. Wolności 23	
2823.	Popielów	Popielów	dom	ul. Wolności 24	
2824.	Popielów	Popielów	dom	ul. Wolności 25	
2825.	Popielów	Popielów	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Wolności 58	
2826.	Popielów	Popielów	trafostacja	ul. Wolności	
2827.	Popielów	Popielów	dom	ul. Zajączka 10	
2828.	Popielów	Rybna	dom-spiczlerz w dawnym zespole folwarcznym	ul. Kościelna 2	
2829.	Popielów	Rybna	obora w dawnym zespole folwarcznym	ul. Kościelna 2	
2830.	Popielów	Rybna	dawna karczma	ul. Odrzańska	
2831.	Popielów	Rybna	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Odrzańska 9	
2832.	Popielów	Rybna	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Odrzańska 12	
2833.	Popielów	Rybna	dom	ul. Odrzańska 14	
2834.	Popielów	Rybna	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Odrzańska 31	
2835.	Popielów	Rybna	stodoła	ul. Odrzańska 31	
2836.	Popielów	Rybna	stodoła	ul. Odrzańska 46	
2837.	Popielów	Rybna	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Odrzańska 48	
2838.	Popielów	Rybna	dom	ul. Odrzańska 52	
2839.	Popielów	Stare Kolnie	relikty zamku Kolno	u ujścia Budkowiczanki do Stobrawy	
2840.	Popielów	Stare Kolnie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Partyzantów 6	
2841.	Popielów	Stare Kolnie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Partyzantów 11	
2842.	Popielów	Stare Kolnie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Partyzantów 12	
2843.	Popielów	Stare Kolnie	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Zawadzkiego 5	
2844.	Popielów	Stare Kolnie	budynek mieszkalno-gospodarczy tzw. wycug	ul. Zawadzkiego 5a	
2845.	Popielów	Stare Kolnie	trafostacja	ul. Zawadzkiego	
2846.	Popielów	Stare Siołkowice	cmentarz wokół kościoła parafialnego	ul. Michała	
2847.	Popielów	Stare Siołkowice	plebania	ul. Michała 1	
2848.	Popielów	Stare Siołkowice	wozownia w zespole plebanii	ul. Michała 1	
2849.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Błonie 8	
2850.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Błonie 26	
2851.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Dolna 4	
2852.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Klapacz 45	
2853.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Kopiec 9	
2854.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Michała 9	

2855.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka	ul. Michała 10	
2856.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Michała 35	
2857.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Michała 41	
2858.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Michała	
2859.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka	ul. Młyńska 14	
2860.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Piastowska	
2861.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Powstańców 21	
2862.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Zapłocie 26	
2863.	Popielów	Stare Siołkowice	kapliczka słupowa	ul. Zapłocie 36	
2864.	Popielów	Stare Siołkowice	szkoła	ul. Michała 2	
2865.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Błonie 6	
2866.	Popielów	Stare Siołkowice	karczma	ul. Błonie 10	
2867.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Błonie 20	
2868.	Popielów	Stare Siołkowice	dom	ul. Klapacz 4	
2869.	Popielów	Stare Siołkowice	dom	ul. Klapacz 9	
2870.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Klapacz 13	
2871.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Klapacz 21	
2872.	Popielów	Stare Siołkowice	karczma	ul. Klapacz 23	
2873.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Klapacz 39	
2874.	Popielów	Stare Siołkowice	dom	ul. Klapacz 54	
2875.	Popielów	Stare Siołkowice	dom	ul. Klapacz 57	
2876.	Popielów	Stare Siołkowice	dom	ul. Klapacz 71	
2877.	Popielów	Stare Siołkowice	dom	ul. Klapacz 131	
2878.	Popielów	Stare Siołkowice	nastawnia kolejowa	ul. Klapacz	
2879.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Michała 5	
2880.	Popielów	Stare Siołkowice	lamus	ul. Michała 9	
2881.	Popielów	Stare Siołkowice	dom	ul. Michała 12	
2882.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Michała 16	
2883.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Michała 29	
2884.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Michała 31	
2885.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Michała 34	
2886.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Michała 36	
2887.	Popielów	Stare Siołkowice	dom	ul. Michała 40	
2888.	Popielów	Stare Siołkowice	dom	ul. Michała 44	
2889.	Popielów	Stare Siołkowice	stodoła	ul. Michała 44-46	
2890.	Popielów	Stare Siołkowice	dom	ul. Michała 45	
2891.	Popielów	Stare Siołkowice	karczma	ul. Michała 48	
2892.	Popielów	Stare Siołkowice	dom	ul. Michała 53	
2893.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Michała 56	
2894.	Popielów	Stare Siołkowice	trafostacja	ul. Michała	
2895.	Popielów	Stare Siołkowice	młyn wodny	ul. Młyńska 14	
2896.	Popielów	Stare Siołkowice	dom	ul. Piastowska 1	

2897.	Popielów	Stare Siołkowice	stodoła	ul. Piastowska 2a	
2898.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Powstańców 2	
2899.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Powstańców 5	
2900.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Powstańców 7	
2901.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Powstańców 16	
2902.	Popielów	Stare Siołkowice	komin cegielni	ul. Powstańców 34	
2903.	Popielów	Stare Siołkowice	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Piastowska 2	
2904.	Popielów	Stobrawa	szkoła	ul. Witosa 30	
2905.	Popielów	Stobrawa	stodoła w zespole szkoły	ul. Witosa 30	
2906.	Popielów	Stobrawa	remiza strażacka	ul. Witosa	
2907.	Popielów	Stobrawa	leśniczówka	ul. Leśna 2	
2908.	Popielów	Stobrawa	dawna leśniczówka	ul. Kani 17	
2909.	Popielów	Stobrawa	stodoła w zespole dawnej leśniczówki	ul. Kani 17	
2910.	Popielów	Stobrawa	zabudowania gospodarcze dawnej leśniczówki	ul. Kani 12	
2911.	Popielów	Stobrawa	dawna karczma	ul. Kani 11	
2912.	Popielów	Stobrawa	dom	ul. Kani 14	
2913.	Popielów	Stobrawa	dom	ul. Polna 3	
2914.	Popielów	Stobrawa	dom	ul. Polna 7	
2915.	Popielów	Stobrawa	budynek gospodarczy	ul. Polna 7	
2916.	Popielów	Stobrawa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Odrzańska 6	
2917.	Popielów	Stobrawa	dom	ul. Witosa 10	
2918.	Popielów	Stobrawa	dom	ul. Witosa 15	
2919.	Popielów	Stobrawa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Witosa 23	
2920.	Popielów	Stobrawa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Witosa 31	
2921.	Popielów	Stobrawa	karczma	ul. Witosa 34	
2922.	Popielów	Stobrawa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Witosa 36	
2923.	Popielów	Stobrawa	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Witosa 45	
2924.	Popielów	Stobrawa	stodoła	ul. Witosa 45	
2925.	Popielów	Stobrawa	trafostacja	ul. Witosa 45	
2926.	Prószków	Boguszyce	kościół parafialny pw. św. Trójcy		
2927.	Prószków	Boguszyce	kapliczka - dzwonnica	ul. 1-go Maja	
2928.	Prószków	Boguszyce	kapliczka - dzwonnica	ul. Jeziorowa	
2929.	Prószków	Boguszyce	dawna Szkoła Polska		
2930.	Prószków	Boguszyce	dawna karczma	ul. Opolska	
2931.	Prószków	Boguszyce	dom	ul. Jeziorowa 19	
2932.	Prószków	Boguszyce	dom	ul. 1-go Maja 6	
2933.	Prószków	Boguszyce	dom	ul. 1-go Maja 6a	
2934.	Prószków	Boguszyce	dom	ul. 1-go Maja 8	
2935.	Prószków	Boguszyce	dom	ul. 1-go Maja 22	
2936.	Prószków	Boguszyce	spichlerz	ul. 1-go Maja 23	
2937.	Prószków	Boguszyce	spichlerz	ul. 1-go Maja 31	

2938.	Prószków	Boguszyce	dom	ul. 1-go Maja 34	
2939.	Prószków	Boguszyce	dom	ul. 1-go Maja 34a	
2940.	Prószków	Boguszyce	spichlerz	ul. 1-go Maja 38	
2941.	Prószków	Boguszyce	dom	ul. 1-go Maja 46	
2942.	Prószków	Chrząższyce	szkoła parafialna	ul. Szkolna	
2943.	Prószków	Chrząższyce	dom	ul. Opolska	
2944.	Prószków	Chrząższyce	dom	ul. Opolska 5	
2945.	Prószków	Chrząższyce	dom	ul. Opolska 7	
2946.	Prószków	Chrząższyce	dom	ul. Opolska 11	
2947.	Prószków	Chrząższyce	dom	ul. Opolska 17	
2948.	Prószków	Chrząższyce	dom	ul. Opolska 21	
2949.	Prószków	Chrząższyce	dom	ul. Opolska 31	
2950.	Prószków	Chrząższyce	dom, ob. budynek gospodarczy	ul. Opolska 34	
2951.	Prószków	Chrząższyce	dom	ul. Opolska 51	
2952.	Prószków	Chrzowice	kapliczka - dzwonnica		
2953.	Prószków	Chrzowice	dom	ul. Opolska 2	
2954.	Prószków	Chrzowice	dom	ul. Wiejska 3	
2955.	Prószków	Chrzowice	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 4	
2956.	Prószków	Chrzowice	dom	ul. Wiejska 10	
2957.	Prószków	Chrzowice	dom	ul. Wiejska 14	
2958.	Prószków	Chrzowice	budynek gospodarczy	ul. Wiejska 14	
2959.	Prószków	Chrzowice	dom	ul. Wiejska 14a	
2960.	Prószków	Górki	kapliczka - dzwonnica		
2961.	Prószków	Górki	kapliczka	ul. Szeroka 39a	
2962.	Prószków	Górki	dawna Szkoła Polska		
2963.	Prószków	Górki	dom	ul. Szeroka 6a	
2964.	Prószków	Górki	dom	ul. Szeroka 11a	
2965.	Prószków	Jańskowice	kapliczka - dzwonnica	ul. Opolska 22	
2966.	Prószków	Jańskowice	dom	ul. Opolska 27	
2967.	Prószków	Jańskowice	dom	ul. Opolska 29	
2968.	Prószków	Jańskowice	dom	ul. Opolska 37	
2969.	Prószków	Ligota Prószkowska	leśniczówka	ul. Leśna	
2970.	Prószków	Ligota Prószkowska	dom	ul. Stawowa 3	
2971.	Prószków	Ligota Prószkowska	dom	ul. Stawowa 23	
2972.	Prószków	Ligota Prószkowska	szkoła	ul. Stawowa 25	
2973.	Prószków	Nowa Kuźnia	kapliczka	ul. Szkolna	
2974.	Prószków	Nowa Kuźnia	budynek gospodarczy	ul. Szkolna 17	
2975.	Prószków	Nowa Kuźnia	dom	ul. Szkolna 21	
2976.	Prószków	Prószków	kościół ewangelicki		
2977.	Prószków	Prószków	dawna plebania – Ośrodek Zdrowia		
2978.	Prószków	Prószków	kapliczka przy moście	ul. Świerczewskiego	
2979.	Prószków	Prószków	pozostałości fortyfikacji zamkowych		
2980.	Prószków	Prószków	spichlerz folwarczny		
2981.	Prószków	Prószków	dom	ul. Opolska 1	
2982.	Prószków	Prószków	dom	ul. Opolska 2	
2983.	Prószków	Prószków	dom	ul. Opolska 4	

2984.	Prószków	Prószków	gospoda, ob. magazyn	ul. Opolska 6	
2985.	Prószków	Prószków	budynek Nadleśnictwa	ul. Opolska 11	
2986.	Prószków	Prószków	dom	Plac Zawadzkiego 1	
2987.	Prószków	Prószków	dom	Plac Zawadzkiego 13	
2988.	Prószków	Prószków	dom	Plac Zawadzkiego 15	
2989.	Prószków	Prószków	dom i poczta	Plac Zawadzkiego 16	
2990.	Prószków	Prószków	dom	Plac Zawadzkiego 26	
2991.	Prószków	Prószków	dom	Plac Zawadzkiego 27	
2992.	Prószków	Prószków	dom	Plac Zawadzkiego 28	
2993.	Prószków	Prószków	dom	Plac Zawadzkiego 29	
2994.	Prószków	Prószków	dom	Plac Zawadzkiego 35	
2995.	Prószków	Prószków	dom	ul. Świerczewskiego 6	
2996.	Prószków	Prószków	dawny browar, ob. szpital	ul. Zamkowa 2	
2997.	Prószków	Prószków - Pomologia	dom	ul. Zamkowa 4	
2998.	Prószków	Prószków - Pomologia	dom	ul. Zamkowa 5	
2999.	Prószków	Prószków - Pomologia	budynek Technikum Ogrodniczego	ul. Opolska 1	
3000.	Prószków	Prószków - Pomologia	internat Technikum Ogrodniczego	ul. Opolska 2	
3001.	Prószków	Prószków - Pomologia	budynek Technikum Ogrodniczego	ul. Opolska 3	
3002.	Prószków	Prószków - Pomologia	dwie bramki w zespole Technikum Ogrodniczego	ul. Opolska	
3003.	Prószków	Prószków - Pomologia	ozdobna bramka	ul. Osiedle 1 (k. masarni)	
3004.	Prószków	Przysiecz	kościół filialny pw. MB Bolesnej		
3005.	Prószków	Przysiecz	kapliczka - dzwonnica		
3006.	Prószków	Przysiecz	karczma	ul. Opolska 20	
3007.	Prószków	Winów	kapliczka św. Floriana		
3008.	Prószków	Winów	budynek gospodarczy, ob. dom	ul. Szkolna 3	
3009.	Prószków	Winów	dom	ul. Szkolna 8	
3010.	Prószków	Winów	budynek gospodarczy	ul. Szkolna 8	
3011.	Prószków	Winów	kuźnia	ul. Szkolna 34	
3012.	Prószków	Winów	dom	ul. Szkolna 36	
3013.	Prószków	Zimnice Małe	kaplica		
3014.	Prószków	Zimnice Małe	oficyna zamkowa		
3015.	Prószków	Zimnice Małe	dom	ul. Szkolna 2	
3016.	Prószków	Zimnice Małe	dom	ul. Szkolna 15	
3017.	Prószków	Zimnice Małe	dom	ul. Wiejska 13	
3018.	Prószków	Zimnice Wielkie	kaplica cmentarna		
3019.	Prószków	Złotniki	układ ruralistyczny wsi		
3020.	Prószków	Złotniki	kapliczka - dzwonnica	ul. Opolska	
3021.	Prószków	Złotniki	kapliczka	w polu	
3022.	Prószków	Złotniki	dom	ul. Opolska 13	
3023.	Prószków	Złotniki	dom	ul. Opolska 39	
3024.	Prószków	Złotniki	dom	ul. Opolska 54	
3025.	Prószków	Złotniki	budynek gospodarczy	ul. Opolska 54	
3026.	Prószków	Złotniki	dom	ul. Polna 3	

3027.	Prószków	Żlinice	kaplica - dzwonnica		
3028.	Tarnów Opolski	Kąty Opolskie	kościół parafialny pw. Najśw. Serca Pana Jezusa	ul. Kościelna 25	
3029.	Tarnów Opolski	Kąty Opolskie	kaplica dzwonnica		
3030.	Tarnów Opolski	Kąty Opolskie	kapliczka	ul. Odrzańska/Szeroka	
3031.	Tarnów Opolski	Kąty Opolskie	kapliczka	przy drodze nad Odrą	
3032.	Tarnów Opolski	Kąty Opolskie	dom	ul. Odrzańska 12	
3033.	Tarnów Opolski	Kąty Opolskie	dom	ul. Odrzańska 17	
3034.	Tarnów Opolski	Kosorowice	układ ruralistyczny wsi		
3035.	Tarnów Opolski	Kosorowice	kaplica dzwonnica	przy ul. Opolskiej przy budynku nr 71	
3036.	Tarnów Opolski	Kosorowice	dawna szkoła polska	ul. Opolska 53	
3037.	Tarnów Opolski	Kosorowice	dawna karczma	ul. Opolska 67	
3038.	Tarnów Opolski	Kosorowice	dom	ul. Opolska 71	
3039.	Tarnów Opolski	Kosorowice	dom	ul. Opolska 75	
3040.	Tarnów Opolski	Kosorowice	dom	ul. Opolska 84	
3041.	Tarnów Opolski	Kosorowice	dom	ul. Opolska 86	
3042.	Tarnów Opolski	Kosorowice	spichlerz	ul. Opolska 86	
3043.	Tarnów Opolski	Kosorowice	spichlerz	ul. Opolska 88	
3044.	Tarnów Opolski	Kosorowice	dom	ul. Opolska 90	
3045.	Tarnów Opolski	Kosorowice	spichlerz	ul. Opolska 90	
3046.	Tarnów Opolski	Kosorowice	spichlerz	ul. Opolska 92	
3047.	Tarnów Opolski	Miedziana	kaplica		
3048.	Tarnów Opolski	Nakło	układ ruralistyczny wsi		
3049.	Tarnów Opolski	Nakło	kościół parafialny pw. śś. Piotra i Pawła	ul. Raszowska 3	
3050.	Tarnów Opolski	Nakło	kaplica dzwonnica p.w. NMP	ul. Powstańców	
3051.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Powstańców 3	
3052.	Tarnów Opolski	Nakło	budynek gospodarczy	ul. Kościelna 3	
3053.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Kościelna 3a	
3054.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Kościelna 5	
3055.	Tarnów Opolski	Nakło	budynek gospodarczy	ul. Kościelna 9	
3056.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Kościelna 11	
3057.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Kościelna 13	
3058.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Kościelna 17	
3059.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Kościelna 18	

3060.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Raszowska 2	
3061.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Strzelecka 33	
3062.	Tarnów Opolski	Nakło	dom z restauracją	ul. Strzelecka 37	
3063.	Tarnów Opolski	Nakło	szkoła	ul. Strzelecka 47-49	
3064.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Strzelecka 57	
3065.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Strzelecka 64	
3066.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Strzelecka 66	
3067.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Strzelecka 76	
3068.	Tarnów Opolski	Nakło	dom	ul. Strzelecka 86	
3069.	Tarnów Opolski	Nakło	budynek gospodarczy	ul. Strzelecka 86	
3070.	Tarnów Opolski	Nakło	spichlerz	ul. Strzelecka 86	
3071.	Tarnów Opolski	Przywory	kościół parafialny pw. MB Anielskiej	ul. Wiejska 88a	
3072.	Tarnów Opolski	Przywory	dom	ul. Dworcowa 2	
3073.	Tarnów Opolski	Przywory	dworzec	ul. Dworcowa 10	
3074.	Tarnów Opolski	Przywory	dom	ul. Wiejska 17	
3075.	Tarnów Opolski	Raszowa	młyn wodny	ul. Młyńska	
3076.	Tarnów Opolski	Raszowa	dom	ul. Młyńska	
3077.	Tarnów Opolski	Raszowa	dom	ul. Krótka 1	
3078.	Tarnów Opolski	Raszowa	budynek gospodarczy	ul. Ozimska 23	
3079.	Tarnów Opolski	Raszowa	dom	ul. Ozimska 26	
3080.	Tarnów Opolski	Raszowa	karczma	ul. Ozimska 31	
3081.	Tarnów Opolski	Raszowa	dom	ul. Ozimska 42	
3082.	Tarnów Opolski	Raszowa	dom	ul. Ozimska 44	
3083.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	ogrodzenie z kostnicą	ul. Klimasa	
3084.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	kapliczka przydrożna	ul. Powstańców Śląskich	
3085.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. Dworcowa 9	
3086.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	zajazd	ul. Dworcowa 16	
3087.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	plebania	ul. Klimasa 18	
3088.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	budynek gospodarczy	ul. Klimasa 18	
3089.	Tarnów Opolski	Nakło	dom "Rejsówka"	ul. Kani 55	
3090.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. Koraszewskiego 2	
3091.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. Koraszewskiego 3	
3092.	Tarnów	Tarnów Opolski	dom	ul. Koraszewskiego 4	

	Opolski				
3093.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. Koraszewskiego 8	
3094.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. Koraszewskiego 24	
3095.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. Kościuszki 13	
3096.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. św. Marcina 5	
3097.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. św. Marcina 9	
3098.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. św. Marcina 11	
3099.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	w głębi działki za domem ul. św. Marcina 11	
3100.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	budynek gospodarczy	ul. św. Marcina 13	
3101.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. św. Marcina 19	
3102.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. św. Marcina 23	
3103.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. Torowa 1	
3104.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. Torowa 1a	
3105.	Tarnów Opolski	Tarnów Opolski	dom	ul. Torowa 2	
3106.	Tarnów Opolski	Walidrogi	kościół pw. św. Krzysztofa		
3107.	Tarnów Opolski	Walidrogi	dawna szkoła	ul. Opolska 1	
3108.	Tarnów Opolski	Walidrogi	dom	ul. Opolska 48	
3109.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. 1 Maja 2	
3110.	Tułowice	Tułowice	budynek gospodarczy	ul. 1 Maja 3	
3111.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. 1 Maja 16	
3112.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. 1 Maja 17	
3113.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	ul. 1 Maja 19	
3114.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. 1 Maja 19a	
3115.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 1	
3116.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 2	
3117.	Tułowice	Tułowice	kościół poewangelicki p.w. Zmartwychwstania Pańskiego	ul. Kościuszki 10	
3118.	Tułowice	Tułowice	cmentarz przy kościele Zmartwychwstania Pańskiego	ul. Kościuszki 10	
3119.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 12	
3120.	Tułowice	Tułowice	remiza strażacka	ul. Kościuszki 11	
3121.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 14	
3122.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Opolska 5	
3123.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Opolska 10	
3124.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Opolska 23	
3125.	Tułowice	Tułowice	„Domek ogrodnika”	ul. Opolska 28	
3126.	Tułowice	Tułowice	krzyż przydrożny (przy szosie: Tułowice-Skarbiszowice)	ul. Opolska - w kier. Skarbiszowic	
3127.	Tułowice	Tułowice	młyn wodny w zespole pałacowym	ul. Parkowa 9	
3128.	Tułowice	Tułowice	czworak	ul. Parkowa 11	

3129.	Tułowice	Tułowice	czworak	ul. Parkowa 11	
3130.	Tułowice	Tułowice	bażaniarnia	ul. Parkowa 11	
3131.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Parkowa 12	
3132.	Tułowice	Tułowice	nadleśnictwo Tułowice (księgowość)	ul. Parkowa 14	
3133.	Tułowice	Tułowice	nadleśnictwo Tułowice (administracja)	ul. Parkowa 14a	
3134.	Tułowice	Tułowice	poczta	ul. Pocztowa 2	
3135.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Pocztowa 5	
3136.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Pocztowa 7	
3137.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Poprzeczna 2/4	
3138.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Sawickiej 21	
3139.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 2	
3140.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 4	
3141.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 8	
3142.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 10	
3143.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 12	
3144.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Szpitalna 5	
3145.	Tułowice	Tułowice	krzyż kamienny	ul. Świerczewskiego /Sawickiej	
3146.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Świerczewskiego 2	
3147.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Świerczewskiego 12	
3148.	Tułowice	Tułowice	zespół fabryki „RS Tillowitz”	ul. Świerczewskiego	
3149.	Tułowice	Tułowice	portiernia w zespole fabryki porcelitu „RS Tillowitz”	ul. Świerczewskiego 2d	
3150.	Tułowice	Tułowice	budynek piekarni w zespole fabryki porcelitu „RS Tillowitz”	ul. Świerczewskiego	
3151.	Tułowice	Tułowice	budynek formowni w zespole fabryki porcelitu „RS Tillowitz”	ul. Świerczewskiego	
3152.	Tułowice	Tułowice	remiza w zespole fabryki porcelitu „RS Tillowitz”	ul. Świerczewskiego	
3153.	Tułowice	Tułowice	ogrodzenie zespołu fabryki porcelitu „RS Tillowitz”	ul. Świerczewskiego	
3154.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Zamkowa 3	
3155.	Tułowice	Tułowice	kuźnia	ul. Zamkowa 8	
3156.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Zamkowa 10	
3157.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Zamkowa 11	
3158.	Tułowice	Tułowice	ogrodzenie pałacu	ul. Zamkowa 15	
3159.	Tułowice	Tułowice	kościół parafialny p.w. św. Rocha	ul. Szkolna	
3160.	Tułowice	Tułowice	epitafium Henryka von Dreske	ul. Szkolna	
3161.	Tułowice	Tułowice	cmentarz parafialny		
3162.	Tułowice	Tułowice	dworzec PKP	ul. Poprzeczna	
3163.	Tułowice	Tułowice	budynek w zespole stacji kolejowej	ul. Poprzeczna	
3164.	Tułowice	Tułowice Małe	budynek dyrekcji odlewni	2/1	
3165.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	1/16	
3166.	Tułowice	Tułowice	głaz narzutowy (zlepieniec) – dawn. pomnik ofiar I. wojny św.	oddz. leśny nr 19	
3167.	Tułowice	Szydłów	budynek mieszkalny	ul. Kościelna 15	
3168.	Tułowice	Szydłów	dawna gospoda	ul. Kościelna/Opolska 1	

3169.	Tułowice	Szydłów	kościół fil. p.w. św. Józefa Oblubieńca NMP z ogrodzeniem	ul. Kościelna	
3170.	Tułowice	Szydłów	cmentarz wraz z ogrodzeniem	ul. Sportowa	
3171.	Tułowice	Szydłów	kapliczka murowana z figurą św. Jana Nepomucena	ul. Kościelna (vis a vis kościoła)	
3172.	Tułowice	Szydłów	budynek remizy OSP	ul. Kościelna	
3173.	Tułowice	Szydłów	budynek mieszkalny	ul. Kwiatowa 5	
3174.	Tułowice	Szydłów	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Opolska 3	
3175.	Tułowice	Szydłów	piekarnia	ul. Opolska 5	
3176.	Tułowice	Szydłów	pomnik ofiar I. wojny światowej (postument oraz krzyż)	ul. Opolska (działka nr 156)	
3177.	Tułowice	Szydłów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 23	
3178.	Tułowice	Szydłów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 25	
3179.	Tułowice	Szydłów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 39	
3180.	Tułowice	Szydłów	zespół budynków Cegielni „Szydłów” wraz z infrastrukturą	działka nr 38/21	
3181.	Tułowice	Szydłów	zespół budynków XIX-wiecznego osiedla pracowniczego oraz stacji kolejowej wraz z infrastrukturą techniczną	ul. Kolejowa (w granicach działki PKP)	
3182.	Tułowice	Szydłów	wolnostojący, naziemny bunkier z okresu II wojny światowej	oddz. leśny nr 229/2	
3183.	Tułowice	Szydłów	kapliczka murowana p.w. św. Marii Magdaleny	ul. Kościelna/Sportowa	
3184.	Tułowice	Szydłów	budynek przy dawnej gospodzie	ul. Kościelna/Opolska	
3185.	Tułowice	Szydłów	budynek mieszkalny oraz gospodarczy	przy cegielni	
3186.	Tułowice	Szydłów	budynek mieszkalny oraz gospodarczy	przy cegielni	
3187.	Tułowice	Szydłów	budynek mieszkalny (dawn. świetlica)	przy cegielni	
3188.	Tułowice	Szydłów	budynek stacji trafo. (1925 r.)	działka nr 162/1	
3189.	Tułowice	Szydłów	zespół budynków Gajówki Dębowiec	w obrębie Leśnictwa Ochodze Dębowiec (Ochodze), przy drodze opolskiej	
3190.	Tułowice	Szydłów	założenie parkowe w granicach dawnej (dziś nieistniejącej) osady leśnej „Hubertus” (niem. Jagdhaus/Hubertushaus)	w obszarze oddz. leśnych nr: 130 oraz 131	
3191.	Tułowice	Szydłów	krzyż przydrożny (tzw. „Czarny Krzyż”)	oddz. leśny nr 130	
3192.	Tułowice	Szydłów	grób nieznanego żołnierza z okresu II. wojny światowej	oddz. leśny nr 162	
3193.	Tułowice	Szydłów	głaz narzutowy (tzw. „Duży Kamień”)	oddz. leśny nr 36	
3194.	Tułowice	Szydłów	pomnik leśniczego Paula Gerlacha	oddz. leśny nr 875	
3195.	Tułowice	Szydłów	grób nieznanego żołnierza z okresu II. wojny światowej	oddz. leśny nr 327 (przy torach)	
3196.	Tułowice	Goszczowice	kościół p.w. Matki Bożej Różańcowej w Goszczowicach		
3197.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	1	

3198.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	2	
3199.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	3	
3200.	Tułowice	Goszczowice	stodoła	5	
3201.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	6	
3202.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	8	
3203.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	12	
3204.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	13	
3205.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	15	
3206.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	16	
3207.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	19	
3208.	Tułowice	Goszczowice	zabudowa gospodarcza	21	
3209.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	23	
3210.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	27	
3211.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	28	
3212.	Tułowice	Goszczowice	stodoła	28	
3213.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	29	
3214.	Tułowice	Goszczowice	zabudowa gospodarcza	29	
3215.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	30	
3216.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	31	
3217.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	32	
3218.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	33	
3219.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	35	
3220.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	37	
3221.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	38	
3222.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	39	
3223.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	41	
3224.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	42	
3225.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno	45	
3226.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno	46	
3227.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	47	
3228.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	48	
3229.	Tułowice	Goszczowice	rogatka	49a	
3230.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	50	
3231.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	51	
3232.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	52	
3233.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	53	
3234.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	54	

3235.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	55	
3236.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	56	
3237.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	57	
3238.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	58	
3239.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	60	
3240.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	61	
3241.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	62	
3242.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	63	
3243.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	64	
3244.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	34	
3245.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	66	
3246.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	67	
3247.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	69	
3248.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	71	
3249.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	73	
3250.	Tułowice	Goszczowice	stodoła	73	
3251.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	75	
3252.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	77	
3253.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	79	
3254.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	81	
3255.	Tułowice	Goszczowice	stodoła	81	
3256.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	83	
3257.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	85	
3258.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	87	
3259.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	89	
3260.	Tułowice	Goszczowice	stodoła	89	
3261.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny	91	
3262.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	93	
3263.	Tułowice	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	95	
3264.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny i obora w zespole folwarcznym	16	
3265.	Tułowice	Skarbiszowice	czworak w zespole folwarcznym	20	
3266.	Tułowice	Skarbiszowice	wozownia w zespole folwarcznym		
3267.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	7	
3268.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	17	
3269.	Tułowice	Skarbiszowice	stodoła	17	
3270.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	19	

3271.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	21	
3272.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	23	
3273.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	41	
3274.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	46	
3275.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	47	
3276.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	48	
3277.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	51	
3278.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	52	
3279.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	52a	
3280.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	62	
3281.	Tułowice	Skarbiszowice	zabudowa leśnictwa Święty Hubert	65	
3282.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	66	
3283.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	67	
3284.	Tułowice	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	70	
3285.	Tułowice	Skarbiszowice	ceglarnia	5	
3286.	Tułowice	Skarbiszowice	cmentarz wraz z ogrodzeniem		
3287.	Tułowice	Skarbiszowice	kapliczka		
3288.	Tułowice	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	1	
3289.	Tułowice	Ligota Tułowicka	młyn wodny	21	
3290.	Tułowice	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	24	
3291.	Tułowice	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	26	
3292.	Tułowice	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	29	
3293.	Tułowice	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	31	
3294.	Tułowice	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalno - gospodarczy	32	
3295.	Tułowice	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	33	
3296.	Tułowice	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalno - gospodarczy	35	
3297.	Tułowice	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	36	
3298.	Tułowice	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	37	
3299.	Tułowice	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	42	
3300.	Tułowice	Ligota Tułowicka	kapliczka		
3301.	Tułowice	Ligota Tułowicka	krzyż przydrożny (tzw. „Biały Krzyż”)	oddz. leśny nr 53	
3302.	Tułowice	Ligota Tułowicka	krzyż przydrożny (tzw. „Zielony Krzyż”)	oddz. leśny nr 93	
3303.	Tułowice	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. 1 Maja 2	
3304.	Turawa	Bierdzany	dom	ul. Szkolna 10	
3305.	Turawa	Kadłub Turawski	kaplica św. Rozalii	ul. Główna 15	
3306.	Turawa	Kadłub Turawski	kapliczka	ul. Główna 1	
3307.	Turawa	Kadłub Turawski	kapliczka	ul. Główna 17	
3308.	Turawa	Kadłub Turawski	kapliczka	ul. Główna 19	
3309.	Turawa	Kadłub Turawski	szkoła	ul. Główna 12	
3310.	Turawa	Kadłub Turawski	zajazd	ul. Opolska 7	
3311.	Turawa	Kadłub Turawski	dom	ul. Główna 1	
3312.	Turawa	Kadłub Turawski	spichlerz	ul. Główna 17	

3313.	Turawa	Kadłub Turawski	dom	ul. Główna 38	
3314.	Turawa	Kadłub Turawski	dom	ul. Leśna 4	
3315.	Turawa	Kadłub Turawski	dom	ul. Opolska 4	
3316.	Turawa	Kadłub Turawski	leśniczówka	ul. Stara 9	
3317.	Turawa	Kadłub Turawski	budynek gospodarczy przy leśniczówce	ul. Stara 9	
3318.	Turawa	Kotórz Mały	kapliczka dzwonnica	ul. Opolska 7	
3319.	Turawa	Kotórz Mały	budynek stacyjny PKP		
3320.	Turawa	Kotórz Mały	magazyn sprzętu pożarniczego		
3321.	Turawa	Kotórz Mały	dom	ul. Opolska 4	
3322.	Turawa	Kotórz Mały	stodoła	ul. Opolska 4	
3323.	Turawa	Kotórz Mały	dom	ul. Opolska 19	
3324.	Turawa	Kotórz Mały	dom	ul. Opolska 38	
3325.	Turawa	Kotórz Mały	dom	ul. Zielona 7	
3326.	Turawa	Kotórz Wielki	kaplica pogrzebowa		
3327.	Turawa	Kotórz Wielki	plebania		
3328.	Turawa	Kotórz Wielki	stajnia, obora, chlewy		
3329.	Turawa	Kotórz Wielki	stodoła plebańska		
3330.	Turawa	Kotórz Wielki	klasztor		
3331.	Turawa	Kotórz Wielki	obora i chlew przy klasztorze		
3332.	Turawa	Kotórz Wielki	szkoła	ul. Opolska 15	
3333.	Turawa	Kotórz Wielki	przedszkole, obora, dom katechetyczny		
3334.	Turawa	Kotórz Wielki	organistówka	ul. Opolska 23	
3335.	Turawa	Kotórz Wielki	dom	ul. Opolska 37	
3336.	Turawa	Ligota Turawska	kościół parafialny		
3337.	Turawa	Ligota Turawska	kapliczka	ul. Główna 16	
3338.	Turawa	Ligota Turawska	kapliczka	ul. Kadłubka 16	
3339.	Turawa	Ligota Turawska	cegielnia	ul. Dobrodzieńska 4	
3340.	Turawa	Ligota Turawska	szkoła		
3341.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Główna 2	
3342.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Główna 21	
3343.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 1	
3344.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 2	
3345.	Turawa	Ligota Turawska	stodoła	ul. Osiedle 2	
3346.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 3	
3347.	Turawa	Ligota Turawska	stodoła	ul. Osiedle 3	
3348.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 4	
3349.	Turawa	Ligota Turawska	stodoła	ul. Osiedle 4	
3350.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 5	
3351.	Turawa	Ligota Turawska	stodoła	ul. Osiedle 5	
3352.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 6	
3353.	Turawa	Ligota Turawska	stodoła	ul. Osiedle 6	
3354.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 7	
3355.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 7a	
3356.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 8	
3357.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 9	
3358.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 9a	

3359.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 10	
3360.	Turawa	Ligota Turawska	dom	ul. Osiedle 11	
3361.	Turawa	Osowiec	budynek stacyjny PKP		
3362.	Turawa	Osowiec	budynek gospodarczy przy stacji PKP		
3363.	Turawa	Osowiec	budynek biurowy	ul. Fabryczna	
3364.	Turawa	Osowiec	budynek mieszkalno-socjalny	ul. Fabryczna 4/6	
3365.	Turawa	Osowiec	elektrownia wodna		
3366.	Turawa	Osowiec	dom	ul. ul. Leśna 12	
3367.	Turawa	Osowiec	dom	ul. ul. Leśna 14	
3368.	Turawa	Osowiec	dom	ul. ul. Leśna 16	
3369.	Turawa	Osowiec	dom	ul. Leśna 18	
3370.	Turawa	Rzędów	dzwonnica	ul. Opolska	
3371.	Turawa	Rzędów	dom	ul. Opolska 60	
3372.	Turawa	Rzędów	leśniczówka	ul. Zielona 3	
3373.	Turawa	Turawa	dom rządcy	ul. Ogrodowa 2	
3374.	Turawa	Turawa	oficyna mieszkalna	ul. Ogrodowa 4a	
3375.	Turawa	Turawa	obora	ul. Opolska 40	
3376.	Turawa	Turawa	kapliczka dzwonnica – Marszałki	ul. Jodłowa	
3377.	Turawa	Turawa	dom i poczta	ul. Opolska 13	
3378.	Turawa	Turawa	dom, obora, przedszkole	ul. Opolska 45	
3379.	Turawa	Turawa	młyn wodny	ul. Kościuszki 12	
3380.	Turawa	Węgry	kapliczka św. Jana Nepomucena		
3381.	Turawa	Węgry	kapliczka NMP		
3382.	Turawa	Węgry	szkoła	ul. Szkolna 42	
3383.	Turawa	Węgry	kaplica ewangelicko-augsburska	ul. Szkolna 42	
3384.	Turawa	Węgry	dom	ul. Koterska 2	
3385.	Turawa	Węgry	dom	ul. Szkolna 19	
3386.	Turawa	Zakrzów Turawski	kapliczka	ul. Główna 15	
3387.	Turawa	Zakrzów Turawski	kapliczka	ul. Główna 58	
3388.	Turawa	Zakrzów Turawski	szkoła	ul. Główna 22	
3389.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom nauczycielski	ul. Główna 24	
3390.	Turawa	Zakrzów Turawski	gorzelnia		
3391.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Główna 48	
3392.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Główna 58	
3393.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Główna 60	
3394.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Kościelna 1	
3395.	Turawa	Zakrzów Turawski	stodoła	ul. Kościelna 1	
3396.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Kościelna 1a	
3397.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Kościelna 3	
3398.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Kościelna 5	
3399.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Kościelna 8	
3400.	Turawa	Zakrzów Turawski	stodoła	ul. Kościelna 8	
3401.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Kościelna 9	
3402.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Kościelna 10	
3403.	Turawa	Zakrzów Turawski	stodoła	ul. Kościelna 10	

3404.	Turawa	Zakrzów Turawski	stodoła	ul. Kościelna 10	
3405.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Kościelna 11	
3406.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Kościelna 11a	
3407.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Kościelna 13	
3408.	Turawa	Zakrzów Turawski	stodoła	ul. Kościelna 13	
3409.	Turawa	Zakrzów Turawski	dom	ul. Kościelna 21	
3410.	Turawa	Zawada	kapliczka dzwonnica	ul. Luboszycka	
3411.	Turawa	Zawada	szkoła	ul. Luboszycka	
3412.	Turawa	Zawada	dom	ul. Luboszycka 1	
3413.	Turawa	Zawada	dom	ul. Luboszycka 2	
3414.	Turawa	Zawada	dom	ul. Luboszycka 3	
3415.	Turawa	Zawada	obora	ul. Luboszycka 3	
3416.	Turawa	Zawada	dom	ul. Luboszycka 12	
3417.	Turawa	Zawada	dom	ul. Luboszycka 14	
3418.	Turawa	Zawada	dom	ul. Luboszycka 15	
3419.	Turawa	Zawada	dom	ul. Opolska 39	
3420.	Turawa	Zawada	piekarnia	ul. Opolska 39	